

ISAAC ASIMOV

**Gyilkosság
a könyvvásáron**

(KRIMI NÉGY NAPBAN ÉS HATVAN JELENETBEN)

A fordítás az alábbi kiadás alapján készült:
Isaac Asimov: Murder at the ABA
(A Puzzle in Four Days and Sixty Scenes) Doubleday and Company, Inc.
Garden City, New York © 1976 by Isaac Asimov

Fordította: Takács Ferenc

Harlan Ellisonnak.

Az Ő egyéniségének fényére csupán
tehetségének mérete vet árnyékot.

Figyelem

Bár a könyv megírása során követett módszerem az ellenkezőjét sugallja, minden szereplő, aki megszólal benne (természetesen jómagam kivételével) képzelt személy, s ha esetleg valóságos személyekre, élőkre vagy halottakra hasonlítanak, merő véletlen, s a magam részéről mindent megtettem, hogy ez ne történhessék meg. Evvel összefüggésben olvassák el a könyv végén álló megjegyzésemet, de csupán azután, hogy magát a könyvet elolvasták.

TARTALOM

I. Vasárnap, 1975. május huszonötödike	-	6
II. Hétfő, 1975. május huszonhatodika, A Háborús Hősök emléknapja	-	60
III. Kedd, 1975. május huszonhetedike	-	136
IV. Szerda, 1975. május huszonnyolcadika	-	201
A szerző megjegyzése	-	225

A SZEREPLŐK (megjelenésük sorrendjében)

DARIUS JUST író, ebben a könyvben ő az elbeszélő
MARTIN WALTERS történész, Darius barátja
HENRIETTA CORVASS, az Amerikai Könyvterjesztők Szövetségének
(AKSz) a sajtófőnöke
MICHAEL STRONG szállodai biztonsági őr
THOMAS VALTER, a Prism Press könyvkiadó társtulajdonosa, Darius
kiadója
GILES DEVORE író, korábban Darius pártfogoltja
TERESA VALTER, a Prism Press könyvkiadó társtulajdonosa, Thomas
Valier felesége
ROSEANN BRONSTEIN könyvesbolt-tulajdonos, Giles Devore barátja
(névtelen) jegyáras a fogadáson
ISAAC ASIMOV rendkívül termékeny író, a világ egyik .legszellemesebb
embere, legalábbis őszerinte
SARAH VOSKOVEK, a szálloda reklámpropaganda és közönségszolgálati
osztályának a vezetője
SHIRLEY JENNIFER írónő, Darius jó barátja
MARY ANN LIPSKY Teresa Valier titkárnője
HAROLD SAYERS könyvesbolt-tulajdonos a Maine állambeli Bangorból
HILDA ruhatárosnő
ANTHONY MARSOGLIANI, a szálloda biztonsági osztályának a főnöke
HERMAN BROWN rendőrnagy
JOSEPH OLSEN rendőr (névtelen) a szálloda grafikai és dekorációs
részlegének a vezetője
EUNICE DEVORE Giles Devore felesége
GWYNETH JONES az AKSz sajtóirodáján dolgozik
GINGER Sarah Voskovek titkárnője
GORDON HAMMER az AKSz sajtóirodáján dolgozik
NELLIE GRISWOLD, a Hercules Books könyvkiadó alkalmazottja
DOROTHY ruhatárosnő
(névtelen) merénylő

I.

Vasárnap 1975. május huszonötödike

1. DARIUS JUST (az elbeszélő)

Idő:1 óra 30 perc, délután

Járjunk a végére barátunk erőszakos halálának, s derítsük ki, hogyan is történt!

Nem történt volna meg, ha először nem történik meg A. ami viszont szintén nem történt volna meg, ha előtte nem történik meg B. És így tovább, végesteien végig, vissza az idők ősködébe.

De ebben az esetben, amelynek én is részese voltam, az okok végtelen láncolata helyett nyugodtan korlátozhatjuk vizsgálódásainkat egy konkrét és behatárolható eseménysorra, ahol is minden eseménynek szükségszerűen le kellett zajlania ahhoz, hogy az erőszakos halál szóhoz juthasson egyáltalán. Ha közülük akár egyetlen is kimarad, akkor az illető, aki halott, még mindig élne, vagy ha mégis halott volna, nem akkor, nem úgy, nem gyilkosság révén halt volna meg.

Én pedig ott voltam ezeknek az eseményeknek a középpontjában. Persze anélkül, hogy tudtam volna, de mégiscsak ott voltam.

A vizsgálódás vége a kezdet: egy vasárnapi nap, 1975. május huszonötödike, az első nap az Amerikai Könyvterjesztők Szövetségének (AKSz) 75. évenkénti közgyűlésén, melyre néhány belvárosi szállodában gyűltek össze a tagok. Közöttük az igazi kezdet: egy nő, aki éppen arra készül, hogy könyvét reklámozza a menetrend szerinti sajtókonferencián.

Délután négykor kellett kiállnia a sajtó képviselői elé, s azon töprengett, mit vegyen fel. Most, hogy megpróbálom magamban rekonstruálni, mi zajlott benne, úgy gondolom, komoly dilemmával kellett szembenéznie. Egyrészt ugyanis fiatal és csinos nő volt, alakján minden a helyén, minden a kellő méretekben és arányokban, úgyhogy egészen természetes, hogy szerette fentmondott alakját a lehető legelőnyösebb módon közszemlére tenni. Másrészt viszont feminista volt, és a könyv, amit reklámozott, szintén feminista szellemű munka volt. Tehát ha alakjának varázsát, a női test csáberejét veti be, amikor egy ilyen szellemű könyvet reklámoz, evvel alighanem vét a feminizmus ellen, és ellentétbe kerül a saját meggyőződésével.

Nem tudom, töprengett-e ezen, s ha igen, meddig habozott. Nem tudom, felpróbált-e több ruhát is egymás. után, vagy döntött, mégpedig a tiszta ész segítségével, még mielőtt öltözködni kezdett.

A lényeg az, hogy végül is egy fehér ruhában jelent meg. A ruha felsőrésze lazán egymásba fonódó fehér kelmececsikokból volt kiképezve, s alatta a nő nem viselt semmit, csupán már említett fantasztikus alakját. Ha mozdulatlan volt, mindkét keble biztonságban érezhette magát egy-egy jól kiszámítva elhelyezett kelmececsík átlátszatlan anyagát mögött. De ha megemelte karját, s ez bizony előfordulhat bármikor, mellbimbója máris kikukucskált a kelme paravánja mögül.

Mindezt igazság szerint csupán később raktam össze magamban. Nem voltam ott, amikor történj a dolog, nem volt ott semmi dolgom. Ez persze maga is egy láncszem az események láncolatában.

Amikor feminista barátnőnk úgy döntött, hogy keblével ezt a kukucskálós játékot játszatja a világgal, lerakta az első kockakövet a halálhoz vezető úton. A másodikat pedig én raktam le avval, hogy nem voltam ott a sajtóirodán, amikor az eset történt.

Ha barátnőnk úgy dönt, hogy a pironkodó női szemérem öltözékében jelenik meg, akkor (talán) semmi sem történik, függetlenül attól, hogy ott vagyok-e vagy nem. Ha viszont ott vagyok, akkor (talán) semmi sem történik, még akkor sem, ha barátnőnk anyaszült meztelenül jelenik meg.

De barátnőnk abban a ruhában jelent meg, amelyiket az imént leírtam, én pedig nem voltam ott. Így azután megtörtént az eset.

Hogy én hol voltam, ha egyszer nem voltam ott?

Úton voltam. Délután 1 óra 30 perckor indultam el, hogy időben odaérjek az AKSz-közgyűlésére.

A kiadóm úgy vélte, hogy jót tenne nekem, aki író vagyok, sikeres író, bár nem annyira sikeres, hogy ne volna szükségem még több sikerre, ha pofafüldöt vennék a közgyűlésen, reklámoznom magam egy kicsit és rámosolyognék az egybegyűlt könyvterjesztőkre: A magam részéről készséggel egyetértettem. A kiadásaimat leírhatom az adómból mint a munkámmal kapcsolatos költségeket, s a közgyűlés különben is nagyszerű ürügy arra, hogy pár napig ne kelljen az írógép mellett gubbasztanom.

Először úgy terveztem, hogy majd hétfőn jelenek meg a közgyűlésen, huszonhatodikán, ami a Háborús Hősök Emléknapja, s kihagyom az első napot. Pár hónappal előbb felkértek, hogy huszonötödikén tartsam a délelőtti emlékbeszédet valami vidéki templomban, úgy száz mérföldre a várostól. És kizárt dolog, hogy a beszéd után üres gyomorral elengedjenek, nyilván adnak valamit enni. (Meleg és bensőséges viszony fűz a füstölt lazachoz és a krémsajthoz a megpirított óriáskifli két fele között, különösen, ha egy- karika pácolt hagymát is közibük csúsztat valaki, ha senki sem látja.) Úgyhogy evvel jól elmegy az egész nap. A közgyűlésen pedig ráérek másnap megjelenni.

De egy héttel a közgyűlés előtt felhívott az egyik barátom, Martin Walters, a történész, és megkérdezte, nem segítenék-e nekik a könyvpropagandában. Valamiért az volt a benyomása, hogy én a tudományos művek harcos híve vagyok, s azt a még különösebb dolgot is a fejébe vette, hogy a nevemnek súlya van tudományos körökben, és ezért eredményesen használható propagandacélokra.

Én úgy véltem, hogy mindkét feltételezés abszolúte téves, dehát Walters a barátom, s az ember segít a barátainak. Különben is, nem kellett tudnia az

igazságot azt, hogy történelmi ismereteim enyhén szólva bizonytalanok, s amit a világ az én eredményeimnek tud, az még bizonytalanabb.

- Mikor kellene fellépnem? - kérdeztem tőle.

- Vasárnap délután négy óra húsz perckor a menetrend szerint - válaszolta.

Gondolatban gyors számítást végeztem, s rájöttem, hogy nyugodtan megebédelhettek, mert marad utána annyi idő, hogy odaérjek.

- Ott leszek - mondtam neki, de azután óvatosabban hozzátettem, amit egyébként racionális elmém valamely sötét és irracionális zuga tétet velem mindig hozzá -, ha a Jóisten is úgy akarja.

De Isten akaratát ekkor már beteljesült. Ez is egy kockaköve volt annak a bizonyos útnak. S ha már itt tártunk, tulajdonképpen a beleegyező válaszom, ez az „ott leszek” volt az igazi kezdet, hiszen egy héttel korábban hangzott el, mint hogy feminista barátnőnk utolsót. perdült hotelszobája tükre előtt és megállapította, hogy úgy ahogy van, férfinyálcsorgatón étvágygerjesztő látvány.

Megtartottam a beszédet, majd tapintatosan -tudomására hoztam az ottaniaknak, hogy csupán annyi időm van, hogy egyek valamit, mert utána rögtön rohannom kell. Ezután ettem valamit, majd egy óra harminc perckor már rohantam is a kocsimhoz. Elindultam vissza a városba, kényelmes tempóban, mert bőven volt időm, hogy odaérjek. Legalábbis így gondoltam.

Egészen addig, amíg ki nem értem az Északi Autópályára, ahol közlekedési dugó fogadott. Gondolom, senki sem hiszi, hogy az Északi Autópályán- Isten akaratából támadnak a közlekedési dugók. Ehhez semmi szükség nincs a Mindenható közreműködésére.

Pedig milyen logikusan kiszámítottam a dolgot! Egy háromnapos hétvége második napján voltunk. Aki el akart menni valahová, az már elment. Aki pedig vissza akart jönni, az még nem indult el hazafelé. Úgy számítottam, hogy a tornádó középpontjában leszek, ahol tudvalevőleg nem fúj a szél, s eszembe se jutott, hogy okom lehet bármi aggodalomra.

Sajnos, nincs a napnak olyan pillanata, sem az évnek olyan napja, amikor egy-két kocsit le ne robbanna az Északon. Milliós szám vannak azok a kocsitulajdonosok, akik - ha már nem tudnak mivel szórakozni - kihajtanak az Északra, és otthagyják a tragacsukat. És amikor híre megy (nyilván telepátikus úton), hogy egy-két sávval kevesebb járható az Északon, mindenki, aki a várostól északra lakik, autóba vágja magát, és az örömtől mámorosan, kéjesen sikoltozva zúdul fel az autópályára, hogy a szűkületnél megszoruljon.

Így kezdődött az az idegrohammal határos végzetes ingerültség, amely elfogott engem azon a napon. Igaz, senki sem mondhatja rólam, hogy a kiegyensúlyozottság és lelki nyugalom mintaképe vagyok, de az sincs sehol megírva, hogy kiboruljak, no persze - mondhatná valaki - létezik egy kozmikus

ukáz, mely kerek-perec kimondja, hogy aki felhajt az Északira, bizony kiborul, akármilyen nyugodt ember is máskülönben.

Ennélfogva szinte remegtem az idegességtől. Csigalassúsággal kúsztunk előre, előttem hosszú autósor, pontosabban három hosszú autósor, mindegyik csigalassú, mint a hõhullám, melyrõl tudjuk, hogy nem múlik el egyhamar. A tetejébe még külön felbosszantottam. magam, mert azon rágódtam, hogy miért nem a Nyugati Park-utat választottam inkább, és ha karórámra néztem, bosszúságom valóságos õrjöngéssé fokozódott.

De mégiscsak odaértem időben!

Sikerült hazakeverednem, leparkoltam a kocsit, felmentem a lakásomba, amely alig több mint egy mérföldnyire van a szállodától, ahol meg kellett jelennem, kezét mostam, átöltöztem, fogtam egy taxit, eljutottam a szállodához, felsiettem a negyedik emeletre, megtaláltam a sajtószobát, és beléptem, pontosan négy óra húsz perckor.

Pontosan négy óra húsz perckor.

2. MARTIN WALTERS

Idő: 4 óra 20 perc, délután

Ha húsz perccel korábban érkezem, minden másként alakul, minden jól alakul - és pontosan húsz percet vesztegettem el az Északin. Az a (névtelen) hülye, aki otthagya a kocsiját az Oak Avenue-i pályakijárat közelében, maga is újabb kockakõ volt tehát.

Mégis, az igazat megvallva, kellemes érzés volt, hogy pontosan négy óra húszkor léptem be a terembe. Én voltam Phileas Fogg, aki nyolcvan nap alatt körbejárta a Földet, s most másodpercre pontosan érkezik meg a klubjába, a megállapodás szerinti pillanatban. Még a lélegzetem is szaporábbra fogtam, mintha rohannom kellett volna, pedig csupán a szálloda hallján kellett gyalogszerrel átsietnem, egyébként mindenféle gépek és motorok dolgoztak helyettem, amíg ideértem.

Kivártam a szokásos tizenöt másodpercet, amíg észrevesz valaki, de senki sem vett észre. Ez nem lepett meg. A sajtóiroda az örültekháza képét mutatta. Az AKSz alkalmazottai próbálták éppen nyugtatni a riporterek hordáját, mert a riporterek tudni szeretnék volna, hogy miképp is lesz riport ,ebbõl az egészbõl, kételyüknek is hangot adtak, mégpedig igen lármásan.

Továbbá van itt még valami, amirõl eddig mélyen hallgattam. Pontosán 158 centiméter magas vagyok. Egész jól hangzik, ugye, de aki nincs hozzászokva a méterrendszer-használatához, az tartsa a kezét a 158-as szám fölé és mormolja el a következõ varázsigét: 1 hüvelyk egyenlõ 2,54 centiméterrel". A 158 centiméter azonnal átvarázslódik öt láb két hüvelykké, valamint azzá a kék

szemmé, amit ebben a magasságban hordok, s ami egyébként soha nem volt jó semmire ebben a bűdös életben.

Akik nem ismernek, többnyire elnéznek felettem, úgyhogy a tizenöt másodperc elteltével értésükre kellett adnom, hogy megérkeztem. Mély és öblös hangom van, és minden aggályoskodás nélkül használom is, ha szükséges.

Tehát hangosan és érthetően beszélni kezdtem.

- Darius Just vagyok. Martin Walters sajtókonferenciáján működöm közre, „A világbéke alkuszai” című könyvről.

Semmi hatása nem volt megszólalásomnak, a legtöbb jelenlevő csak mondta tovább a magáét. Fűtyülnek ők rá, hogy Darius Just vagyok, mint ahogy az sem érdekelné őket, ha enyém lenne Dáriusz király minden kincse, és ezt jöttem volna bejelenteni - ezt sugallta a viselkedésük. Ettől persze nem fogott el irántuk a túlcsonduló hálaérzet.

Már éppen azon voltam, hogy elismételtem mondókámat, persze jóval magasabb decibel-szinten, amikor egy nő jött oda hozzám. Ingerültnek látszott, olyan volt, mintha valami fontos dolgában zavartam volna meg (és persze az 8 szempontjából nézve pontosan ez történt).

- A Walters-sajtókonferenciára jött? - kérdezte tőlem. Később megtudtam, hogy a vezeti a közgyűlés sajtóosztályát. Henrietta Corvassnak hívták, molett alakján megfeszült a kelleténél egy számmal kisebb ruha, minden megnyilvánulásából az sugárzott, hogy nincs nála hatékonyabb munkaerő, nincs semmi, amit ő ne tudna kézben tartani.

- Eltalálta - vetettem oda, mivel bosszantott a viselkedése.

- Maga viszont elszalasztotta. Épp most van vége. Meghökkenve rámeredtem, aztán szörnyű gyanú ébredt bennem.

- Mennyi az idő? - kérdeztem, és gyilkos pillantást vetettem káróramra.

- Négy óra huszonkét perc - mondta a nő. Az óram percre pontosan ennyit mutatott.

- Hát akkor minden rendben. A napirend szerint négy-húszkor kezdődik...

Ebben a pillanatban Martin lépett be a szomszédos szobából. Teljes valójában: jól megtermett alak (kicsivel magasabb hat lábánál), kedves, mosolygós arc, s az a fajta orrcsípítő szemüveg, amivel manapság már csupán múzeumban találkozik az ember. Ha hozzátesszük az állán tenyésző fehér szakállt és az orra alatt ugyancsak szabadon burjánzó fehér bajuszt, hamisítatlan múlt századi irodalmi figura áll előttünk.

Igazi úriember volt. Ezen azt értem, hogy soha, semmilyen körülmények között nem tett célzást a természetemre. Nem is hinnék, milyen kevesen vannak az ilyenek! Ezenkívül rendkívül illedelmesen beszélt, mivel állandóan a történelmi múlt foglalkoztatta, nyilván röstellte, hogy azon a szabadszájú

nyelven szólaljon meg, amelyet modern korunk illemszabályai már nem tiltanak. De az is lehet, hogy ebben is egyszerűen úri módon viselkedett.

Egyszer például hallottam, hogy elszavalja azt a limericket, amelyet egy Asimov nevezetű barátom tákolt össze, neki egyébként szerepe lesz az eseményekben. A verszetet így szól:

Egyszer a tranzitban a nászutasok
sehol egy röpcsi, de a vágyuk az sok nekiálltak sebtében
kefélni a reptéren.
És senki sem hitte, hogy átutazók.

Amikor az utolsó előtti sorhoz ért, zavartan és szégyenlősen „hühhümmölt”, ahelyett, hogy kimondta volna a kefélni”szót. Tényleg azt mondta helyette, hogy „hühhüm”. Pedig olyan férfitársaságban volt, ahová nő véletlenül sem tehetette be a lábát. (Ki hinné, hogy még léteznek ilyen bigott hímegetek a mi felszabadult, kötetlen és egyenjogú korunkban?)

Egyszer meg amolyan kedélyes mű-felháborodással mondta nekem a következőket:

- Az a baj, hogy az emberek mindenféle trágárságokat mondanak a pusztá nyomaték kedvéért, s közben észre sem veszik, hogy mit is jelent az, amit mondanak. Mint például az a kutyatulajdonos, akinek fajtiszta szukájára ráugrott valami korcs kankutya a Park Avenue-n, s aki erre azt mondta: - Baszd meg! Még csak az hiányzik, -hogy tőled legyenek a kölykei a kutyámnak. De amikor odáig jutott, hogy kiejtse a káromkodást, olyan halkra fogta a 18 hangját, hogy kis híján nem is értettem, mit akar mondani evvel az egésszel.

Most viszont feszengve mosolygott rám.

- Rendes dolog, igazán, hogy eljöttél, Darius! Igazi barát vagy - mondta.

- Barát? Inkább balek - vágtam vissza dühödten. Annyira eltemetkeztél a múltban, hogy képtelen vagy közölni velem, hogy pontosan mikor is kell megjelennem itt, a jelenben. Azt mondtad, hogy négy óra húszkor, én erre összetöröm magam az agyonzsúfolt autópályákon, hogy ideérjek, és te meg sem vársz a dologgal. (Összetörni persze nem törtem össze magam, mint ahogy a pályák sem voltak agyonzsúfoltak, de úgy döntöttem, hogy ezúttal nyomatékra van szükség, függetlenül attól, hogy mit is jelentenek a szavaim.)

Ez volt az a pont, amikor Martin elvághatta volna a körülmények láncolatát, ha megalázkodik és bűnbánatot tart. Igazán beértem volna kevéssel is. Mondjuk, ha a falba veri a fejét, a kezemet nyaldossa, vagy a lábamhoz veti magát és megkér, hogy ugráljak rajta egy darabig y semmiség, de nekem elég lett volna.

Csakhogy nem mutatott töredelmet. Inkább úgy döntött, hogy nevetni kell az egészen. Odalépett hozzám, bölcs, öreg Mikulásként átfogta a vállam, öblös hahotára fakadt, aztán beszélni kezdett.

- Na, elmondom, mi történt, Darius! Itt van ez a nő, akinek előttünk kellett volna fellépnie, evvel a feminista könyvvel, amit reklámoz, s erre ez a nő megjelenik egy teljesen áttetsző ruhában, miközben szinte anyaszült meztelen az egy szál ruhája alatt, ha érted, mire gondolok. Értettem, mire gondol.

- Na és?

- Na erre a cég kereskedelmi igazgatója kijelentette, hogy ilyen ruhában nem köszönheti a sajtó képviselőit. Miért nem? - kérdeztem sértetten. - Talán tizenéves kamaszfiúk dolgoznak mostanában az újságok

Nem, hát persze hogy, nem folytatta Martin kedélyesen. Még most is ellenállhatatlanul humorosnak találta az esetet. - Csakhogy másról sem írnának a cikkeikben, mint a nő ruhájáról. Ahelyett, hogy a könyvről írnának. De mindegy. Az igazgató felküldte a nőt a szobájába, hogy öltözzön át. Ez persze avval járt volna, hogy az újságírók szétszélednek, hacsak nem dobunk be rögtön valamit, ami ott tartja őket. És mivel én épp kéznél voltam, megkértem hogy, adjam elő a mondókámat húsz perccel korábban. Nem volt más lehetőség, Darius, dehát - és hangja itt bizalmas suttogássá halkult - ezek a sajtókonferenciák úgysem jök semmire.

Nem történt semmi világrengető katasztrófa, ez világos nem történt velem semmi égbekiáltó szörnyűség. Kihagytam egy húsz perces menetet, mely egyébként sem jelentett számomra semmit, nem az én könyvemről volt szó, magam untam volna legjobban minden másodpercét.

Mégis úgy éreztem, hogy én itt hoppon maradtam, s ezért valakit igenis hibáztatnom kell. Egy nő olyan ruhát vett fel, amely nem illett az alkalomhoz, egy kereskedelmi igazgató kifogást emelt, egy sajtótitkár azt tette, ami az ilyen esetben logikus és kézenfekvő, egy barátom pedig a segítségükre sietett - ami pedig engem illet, hát pontosan annyi időmet rabolta el a forgalmi dugó, amennyi idő alatt hoppon maradtam.

Ha késlekedés nélkül végigszágulhatok az Északin, négykor a szállodában vagyok, és elkezdhetjük Martinnal a sajtókonferenciát, ráadásul mindenkinek nagyot nőttek volna a szemében, hogy ilyen korán érkezem. Ha negyven percet vesztegetek el húsz helyett, mindenképpen lemaradok a sajtókonferenciáról, és akkor már nem számít, hogy húsz perccel korábban tartották meg, mint kellett volna. Így viszont forrt bennem a méreg, s nem volt senki, akin kitölthettem volna dühömet. Senki sem tett nekem rosszat szándékosan. Martinnal csak nem veszhetek össze ezen a semmiségen, hiszen neki nem volt más választása. Úgyhogy ennyit mondtam csupán:

- Semmi baj, felejtsük el az egészet! - s rámosolyogtam, bár nem sok meggyőződéssel.

Aztán kimentem a-sajtóirodából. Mérges voltam, rettenetesen sajnáltam magam - s kétszeresen is mérges voltam, mivel tudtam, hogy jelentéktelen sérelem ért csupán, hogy gyerekes dolog ennyire mérgesnek lenni e miatt a semmiség . nem lehet megbékíteni. Mégis evvel raktam le a legsúlyosabb kockakövet azon a bizonyos úton, evvel kezdődött, hogy én is felelős lettem egy gyilkosságért, hogy én lettem igazán felelős a gyilkosságért, hogy még talán magánál a gyilkosénál is nagyobb érte a felelősségem.

3. MICHAEL STRONG

Idő: 4 óra 30 perc, délután.

A kocka ekkor még persze nem volt elvetve. Elég dühös voltam, eléggé megalázottnak éreztem magam ahhoz, hogy hazamenjek és hagyjam a fenébe az egész közgyűlést.

De nem mentem haza. Az a helyzet ugyanis, hogy mint minden közgyűlésen vagy konferencián - itt is előfordulhat, hogy az ember megismerkedik egy érdekes nővel. Nem vettem ki szobát a szállodában, mivel olyan közel laktam, hogy egyszerűbb volt hazamenni éjszakára, akár gyalogszerrel is. De a nő - akivel összeismerkedik az ember - nyilván kivett szobát, s ennek számos előnye van. Meg kell mondanom, hogy nem volt igazán hangulatom az ismerkedéshez, a sajtókonferenciával kapcsolatos felsülés igencsak nyomasztott, de ez irányú tapasztalataim alapján tudtam, hogy milyen könnyen támad hangulatom a dologhoz, s még csak erőt sem kell vennem magamon.

Egyébként pedig meg akartam nézni a kiállítók standjait közgyűléshez kapcsolódó könyvvásáron, s a legtöbb ilyen stand (nem mindegyik) éppen ebben a szállodában van, a második emeleten. A kiállítók prospektusa szerint hatszáz stand van, s körülbelül 350 kiállító - ez rekord bizony a közgyűlések történetében. A résztvevők várható létszáma 12 000 fő (újabb rekord) - az Ő figyelmüket voltak hivatva felkelteni a könyvkiadók standjai.

Jó dolog, gondoltam, hogy ilyen sok a résztvevő, s közülük a legtöbb a könyvterjesztő. A könyvüzlet gerincét a könyvterjesztők adják még akkor is, ha van éppen elég könyvtár és könyvklub is, hiszen ők vernek hidat a szerzők és könyveket előállító kiadók, illetve a könyveket olvasó közönség között.

A kiadók persze egymással versengve igyekeznek felkelteni maguk iránt a könyvterjesztők figyelmét, akik viszont azon vannak, hogy megtudják, melyik könyvből érdemes készletezniük, amelyet azután haszonnal forgalmazhatnak.

Üzlet ez a javából, s nem babra megy a játék. Minden kiadó telepokolja a maga standját a korábbi sikerek rikítóan blifangos bizonyítékaival és a jövőbeli (remélhetőleg) holtbiztos befutókkal.

Akad reklámfogás, mely persze már-már ízléstelen, s egyik-másik szerző sem átalija, hogy a nevét adja egy kis zaftos hírveréshez. Itt vannak például a szvetterek, amelyekre ráhímezték a könyv címét, többnyire olyan ifjú hölgyeken láthatók, akiknek mérete általában jó egy számmal nagyobb, mint a szóban forgó ruhadarab. A könyvcím ezért aztán izgalmasan kanyarog kebelhegyen-kebelvölgyön át, s akik e tájban elgyönyörködnek, azok remélhetőleg a címet is elolvassák.

Itt volt aztán az a pofa, akivel útban a kiállítók standjaihoz találkoztam. Messziről úgy festett, mintha középkori sodronyínget viselne. Közelebb mentem, mert meghökkentett a látvány, s kíváncsi lettem rá. Kiderült, hogy dobozos sörök nyitókarikáiból font öltözéket visel. Természetesen könyvet reklámozott, .alighanem a saját művét, mely A nyitókarikák öröme és haszna címet viselhette a Csináld magad sorozatban, és nyilván arról szólt, hogy a nyitókarikák gyűjtése akár hobbiként, akár komoly nyereséggel kecsegtető üzleti vállalkozásként hasznos dolog. Eltöprengetem ezen, aztán rájöttem, hogyha a dobozos sör-nyitókarikák (és a dobozos üdítőital-nyitókarikák) eltűnnek a járdáról és a park gyepéről, hogy helyette a sör- és üdítőital-fogyasztók testét ékesítsék, akkora könyv máris óriási szolgálatot tett az emberiségnek.

Aztán volt egy másik alak, aki angyalnak öltözve kószált egykedvűen a konvención, az első naptól az utolsóig, de hogy milyen könyvet reklámozott, azt mindvégig nem sikerült megtudnom. Láttam egyszer-kétszer, ahogy elment mellettem, de igazából akkor lettem rá figyelmes, amikor néhány nap múlva belekerült a lapok bűnügyi rovatába. Hogy milyen könyvet reklámozott, az újságokból sem derült ki.

Aztán folytak a sajtókonferenciák, köztük az, amelyikről oly dicstelenül lemaradtam, és persze dedikálások, ahol a híres szerzők osztogatták az aláírt példányokat boldog-boldogtalannak. (A könyvek természetesen ingyen voltak, hiszen ha író az ember, a könyvterjesztővel nem fizetteti ki a könyvet - a könyvterjesztővel igyekszik jóban lenni az ember, ha író.)

Úgyhogy arra gondoltam, hogy megnézem, mi van a standokon, irigykedve megbámulok néhány holtbiztos befutót, és elábrándozom (persze hasztalanul), hogy milyen jó lenne a magam könyvét is a holtbiztos befutók között lenne

Ötödik könyvem volt éppen sajtó alatt a Prism Pressnél, és erősen reméltem, hogy jobban fogy majd, mint az előző négy, ugyanis már nagyon vágytam arra, hogy megszabadulhassak szegényes, egyik napról a másikra épphogy csak eltengődő életemtől.

Igaz, mind a négy regény succés d' estime volt, azaz megfelelt a magas kritikai mércének, amellyel annak a ritka levegőjű, tehát gyér népességű vidéknek a lakói mérik meg az irodalmat, akik közül egyszerűen nem akad annyi vásárlója a könyvnek, hogy tömegsikerről beszélhessünk.

Vigasztalhat persze az a tudat, hogy műveim túlélnek ezeket a „vacak” bestsellereket (a „vacak” jelzőt kivétel nélkül azok az írók használják, akik nem kerülnek fel a bestseller-listákra), és halálom után majd nagyra értékelnek, de nem nagyon szeretem, amikor ezt a halált az éhezés sietteti.

Ezen - vagy legalábbis ilyesmiken - töprengtem, amikor a kiállítók termék az ajtajában megállított egy bocsánatkérő hang:

- Van névkártyája, uram?

Bal kezem ösztönösen a szívem táját kereste, de nem talált ott semmit. A kiadóm a többi papírral, miegyébbel együtt névkártyát is küldött, s tudtam, hogy nálam van minden. Zsebeimben kutattam, s közben megnéztem magamnak az illetőt, aki megszólított.

Látszott rajta, hogy a szálloda biztonsági embere. Valami barna egyenruhafélét viselt, egyszínű nadrágot, inget és zakót, fején pedig hasonlóan barna ellenzős sapkát. Zakója szivarzsebe felett a szálloda neve volt olvasható, a név alatt pedig az állt, hogy „Biztonsági Szolgálat”. Gondolom, ennél több bizonyítékra nemigen van szükség.

Magasnak tűnt, úgy hat lábra becsültem a termetét, s látszott, mennyire izmos a felső karja. Gyér, szókés haja volt, szemöldökét és szempilláját nem is láttam, annyira világosszőke volt mindkettő. Szeme ettől gyermekien védtelennek tűnt, mintha csupán az arcbőr halvány-rózsaszínje keretezné. Arca csapott állban végződött, az áll közepén a gödröcske mintha azt jelölte volna, hogy egyébként ez volna az áll helye. Arcát szeplők pettyezték, tekintetéből szorongás és idegesség sugárzott.

- Na végre megvagy! - mondtam, és felmutattam neki a névjegykártyát. Majd gondosan a zakómra tűztem.

- Darius Just - töprengett a biztonsági őr. - Ön író, ugye?

Sóhajtva beismertem, hogy a vád igaz. - Igen, író vagyok.

- Dehát én ismerem magát - mondta boldogan. Ujjával csettintett néhányszor. - Nem maga... öő... patronálta Giles Devore-t? - Látszott, hogy megakad a számára szokatlan szónál.

- Valóban, segítettem neki az indulásnál. Jó pár éve tettem újabb beismerő vallomást.

- Nagyon nagy író. Büszke lehet rá! Nekem nagyon tetszett a könyve.

- Örülne biztosan, ha tudná - mondtam az övéhez képest jóval kisebb lelkesedéssel. Nyilvánvaló, hogy ennek a derék, ámbár ostoba alkalmazottnak a szemében az én egyetlen jogcímem a hírnévre az, hogy Giles patrónusa voltam. Én persze nem egészen így szeretnék bekerülni az irodalomtörténetbe.

Felemeltem a kezem, hogy érzékeny búcsút vegyek a jóembertől.

Hát akkor, viszlát! - mondtam. De ő megállított.

- Még egy pillanatra, ha szabadna - mondta, miközben a zsebében turkált, majd feladta, s felkapott egy papírlapot a legközelebbi asztalról, ahol-halomban álltak a kiadásra váró prospektusok és hasonlók.

- Kaphatnék egy autogramot?

Megadtam magam. Még nem tartok ott, hogy tömegével kelljen teljesítenem az ilyen kéréseket, ezért nem is utasítottam vissza őket.

-- Szívesen - mondtam.

Fogtam a papírlapot és a tollam után nyúltam, de a biztonsági őr megelőzött. Kitérte zakóját és a belső zsebéből kikandikáló nem kevesebb mint három toll közül gondos mérlegelés után kiválasztott egyet, nyilván azt, amelyik leginkább illik egy író tiszta kezéhez és mocsoktalan hírnevéhez. Miközben átnyújtotta, kérlelőre fogta a hangját

- Michael Strong a nevem. A kezdőbetű a kettő között P. ha azt írná, hogy „Michael P. Strong”, jó? De ha azt írja, hogy "Mike", az is nagyon jó lesz.

Azt írtam, hogy „Mike-nak”, mivel így előbb végezhetünk a dologgal, majd legyűrtem magamban a vágyat, hogy megkérdezzem, vajon a „Patrick” név kezdőbetűje az a P. bár magamban tíz az egyhez lefogadtam, hogy az.

- Írjam úgy alá, hogy „Giles Devore patrónusa”? kérdeztem, bár igyekeztem, hogy ne hangozzék nagyon gúnyosnak, amit mondok.

- Nem, nem. Csak a maga nevét - nyugtatott meg ártatlan képpel. - Mr: Devore-val majd dedikáltatom magamnak a könyvét.

Aha, mondtam magamban, megvan ám itt a rangsor, tőlem papírfecni, Gilestől egy egész könyv.

- Na, akkor én mennék is befelé - szoltam.

- Hogyne, tessék csak. És köszönöm szépen, Mr. Just - intett vidáman, hogy mehetek.

Nagy szükség van örökre az ilyen kiállításokon, hogy megakadályozzák a lopásokat. Még akkor is, ha őrzik az ajtókat, elképesztő mennyiségű könyvnek és más egyébnek két lába. És ki tudja, hány nem kívánatos elem, hány sötét lelkű, névkártya nélküli bűnöző jutott be akadálytalanul a terembe, miközben Michael Strong velem volt elfoglalva. Pontosabban avval a számára páratlanul érdekes ténnyel, hogy nem én vagyok Giles Devore.

De nem az én dolgom, hogy azon rágódjam, mit fájnak meg és mennyit, hogy mennyire hatékony vagy mennyire nem hatékony a biztonsági szolgálat. Legalábbis úgy tűnt, hogy nem az én dolgom. Bementem a terembe. A biztonsági őr egyvalamit mindenesetre elért a maga bumfordi ostobaságával: a bennem parázsló dühöt, amelynek eddig nem volt céltáblája, kezdte régi barátom, Giles Devore felé terelni.

Megnézhettem volna a kiállítók prospektusában, amit a sajtószobában kaptam, hogy hol is van pontosan a Prism Press standja, de nem volt kedvem keresgélni a vaskos kötetben. Elszántan nekivágtam az útnak, hogy intuitív alapon találok meg a standot, s közben fogadást kötöttem magamban, hogy mennyire rossz helyet találtak maguknak Valierék, s hogy - következképp - mennyire rossz helyen teszik közszemlére az én könyveimet.

Akkor még nem tudtam -- és nem is tudhattam -, hogy emberélet forog kockán, s minden azon múlik, mekkora is az én kiborulásom. Ha valami enyhít a mérgezen, talán minden jóra fordul. Például ha a Prism Press jó helyet talál magának a kiállításon, ha szépen és hatásosan mutatják be új könyvemet, A madaraké a holnap című regényemet, nem csap le a halál kaszája.

De talán még erre sincs szükség, talán valami enyhébb és körülíratlanabb környezeti hatás is megteszi - például az, ami épp ekkor ért engem, ahogy elsétáltam a plakátok, .nagybetűs feliratok és színes táblák előtt - és én megnyugszom. Otromba üzleti fogások, átlátszó trükkök, kommercializmus, akármi: elvben persze ellene vagyok minden ilyesminek, de hát végtére is könyveket árulnak, és én szeretem a könyveket. Szeretem a borítójukat, szeretem a Címüket, szeretem a mintapéldányokat, szeretek rajtuk mindent.

De alig kezdett enyhülni bennem a feszültség, valaki a lábamra lépett!

Talán az én hibámból történt, hiszen nem nagyon figyeltem, hova lépek. Egyébként is nagy tömeg volt, s ilyenkor élni annyit tesz, mint egymásnak ütközni.

De számomra mindig szörnyű élmény, amikor a lábamra lépnek: Ahogy hitetlenkedve lenéznek rám. Az a „jé-nem-tudtam-hogy-van-odalent-valaki” vigyor.

Amióta az eszemet tudom, nekem folyvást a lábamra Lépnek. Erre kétféleképp lehet reagálni. Például úgy, hogy elsiklik az ember, a falhoz tapadva jár, beleolvad a háttérbe. Gondosan láthatatlanná teszi magát és megtanulja, hogyan csúsztassa félre lábát a rátiporni készülőtalpak úgy.

Én-viszont nem kérek ebből. Soká tart, mire megszokja az ember, s szívós, kitartó, erős lélek kell hozzá, mely sem fordul ki önmagából, ha minduntalan belegázolnak. Nekem nincs ilyen lelkem. Ezért kénytelen vagyok másképp reagálni: én támadok, visszavágok, mégpedig azonnal.

Ezért persze életem korai szakasza többnyire avval telt, hogy folyvást összeverték, hol dühből, hol merő szórakozásból, az utóbbi a rosszabbik eset. Ma már ritkán fordul elő. Drága időmből rengeteget áldoztam arra, hogy a tornateremben megtanuljam, hogyan kell elbánni a rám zúduló nyers erővel. Azaz megtanultam, hogyan lépjem le a lábamra lépőket a fizikai erőszak segítségével.

És mivel az ilyesminek híre megy, ma már ritkán lépnek a lábamra, hacsak nem véletlenül.

Mint most is. A sajtókonferencia-ügy még mindig rettenetesen nyomasztott, úgyhogy kapva kaptam az alkalmon. Éljen az erőszak! Jó erősen oldalba könyököltem a lábamra lépőt, s közben odasziszegtem neki:

- Tanulj meg a magad lábán járni, te ökör!

Az illető megroggyant, tett néhány dülöngélő lépést oldalvást, majd visszanyerte egyensúlyát, értetlenül bámult maga elé, aztán észrevette, hogy ott állok, és gondosan szemügyre vett.

- Elnézést, öcskös - mondta végül, s továbbállt. öcskös!

Negyvenkét éves vagyok. Igaz, fiatalabbnak látszom a koromnál, de azért senki sem saccolna harminckét évesnél fiatalabbnak... Öcskös!

Tisztelte bennem a gyengét ez a rohadék, dühöngtem magamban. A környezet nyugtató hatása azonnal szertefoszlott. Újra forni kezdett bennem a méreg, acsarogtam az egész világra.

Végül rábukkantam a Prism Press standjára. Balra mellette szótárakat kínáltak, jobbra pedig hitbuzgalmi irodalmat reklámozott egy kiadó. Thoma-Valier is ott volt, ruháját mintha skatulyából húzták volna ki. Az átlagosnál valamivel magasabb ember, fekete hajában egy ősz hajszál sincs, frizurája minden hulláma-bodra a helyén. Maga volt a fiatal, tehetséges, sziklaszilárd menedzser, ahogy meg van írva. Tessék, le lehet fényképezni! Még pénzt sem kér érte.

Ráadásul tényleg az volt, igazi menedzser. A Prism Press nem részvénytársaság, apró magáncég, két tulajdonosa van, Tom Valieres felesége. És ennek megvannak a maga előnyei. Elég kicsi a kiadó, hogy az ember a fejével esetünkben Tommal - beszélhesse meg a dolgát, s közben biztos lehet benne, hogy Tom tényleg a kiadó feje, hogy úgy ismeri a céget, mint a tenyerét. A Prism Pressnél az ember sohasem kerül szembetehetetlen szerkesztőkkel, akiknek a kezét megkötik az igazgatóság személytelen döntései, az Olümposz magasából érkező határozatok.

Aminek persze megvannak a hátrányai is. Ha nagy cég az ember kiadója, pénz és hatalom áll a házhoz, ha az Olümposz egyszer csak jótékony figyelmében részesíti az embert. Tomtól a Prism Pressnél minden figyelmet és törődést, amire szüksége van, megkap az ember, s ha Tom egyszer kedvező döntést hozott, senki nem kontrázhatja meg, de ennek a figyelemnek és törődésnek az anyagi támasza enyhén szólva erőtlén.

Ettől függetlenül Tom barátságos és szeretetre méltó ember. Kedveltem őt - de ezúttal bosszantott. Sőt, pillanatnyilag hevesen gyűlöltem, ugyanis egyetlen reklámpéldány sem volt a standon A madaraké a holnapból, csupán egy apró plakát jelezte, hogy hamarosan megjelenik a könyv. Giles új könyve viszont, az "Örökké távozóban" ott állt, gusztusos rakásban, legalább húsz példány belőle.

Nyilván szétosztják a gondosan megválogatott könyvterjesztők között.

- Megy a dolog, Tom? - kémeztem tőle kurtán.

- Darius! - Tom csupán most vett észre. Mint az emberek általában. Mintha külön erőfeszítésükbe kerülne, hogy észrevegyenek valamit, ami nincs a szemük magasságában. - Remekül megy. Sokan érdeklődnek az Örökké távozóban iránt.

'Közben látszott rajta, hogy egyáltalán nem érzi remekül magát. Sőt, kifejezetten gondterhelt volt. De ez engem érdekelt,- mivel én sem éreztem valami fényesen magam.

- Érdekel is engem az Örökké távozóban! - csattantam fel. - Az enyém hogy megy?

Megesküdtem volna, hogy Tomnak gondolkodnia kellett, mielőtt eszébe jutott, hogy tőlem is van egy új könyve a tervlistáján.

Hogy megy? Nemigen lehet megmondani, hiszen még nincsenek példányaink, amelyeket közreadhatnánk. De nyomják őket, és az Amerikai Könyvtárak Szövetségének a közgyűlésén már be tudjuk mutatni a könyvet. Különbben is az a te igazi piacod.

- Az. Bolhapiac - mondtam keserűen. - Amikor pedig előbb adtam el a kéziratot, mint Giles az övét.

- Ez igaz, de nyilván elfelejtetted, hogy át kellett írnod a...

- Nem felejtettem el - vágtam közbe, hogy elnémítsam. Nem akartam még egyszer hallania dologról.

5. GILES DEVORE (visszapillantás)

Idő: 4 óra 45 perc, délután

Hogy a fenébe sikerült ez Giles Devore-nek? Már akkor sem értettem a dolgot, amikor segítettem neki, hogy sikerüljön. De most sem értem. Igazán nem ír jól, a művei ügyetlenek, szerkesztetlenek. De van bennük valami durva, elnagyolt erő, ami rögtön megfogja az embert, és nem lehet letenni, amit ír. Pedig le akarja tenni az ember, de mindig csak azután, hogy elolvasott még egy oldalt belőle, aztán megint még egy oldalt, aztán megint még egyet...

1967-ben ismerkedtem meg vele. Huszonegy éves volt. Én harmincnégy, két könyvvel a hátam mögött és szinte semmivel a zsebemben. Ettől még persze ismert szerzőnek számítottam, bár nem valami sikeresnek, s az ifjú Giles úgy gondolta, jó ötlet, ha megkeres a kéziratával.

Az általam ismert írókhoz hasonlóan én is rettegek a kéretlenül érkező kéziratoktól. Mint ahogy a mohóságtól is, amivel a lelkes írófiókák követelik rajtam a megváltó erejű tanácsot, melynek segítségével zöldfülű

próbálkozásaikból varázsütésre halhatatlan remekmű válik. („Kezdjen minden mondatot nagybetűvel, s hagyjon ki minden vesz- szó után egy betűhelyet.”)

Az ilyen kéziratokat általában olvasatlanul küldöm vissza a feladónők, de Giles naivabb és ártatlanabb volt annál, hogy a postára bízta művét. Beállított hozzám, s még csak nem is telefonált előtte, hogy megbeszéljünk egy időpontot. Kérdésemre előadta, hogy ha nem talál itthon, később újra jön, s addig próbálkozik, amíg itthon nem talál. Ez a bugyutasággal határos ártatlanság valamiféle szégyenlős szánalmat ébresztett bennem.

Pedig át tudtam volna vágni a fiatalember - átvitt értelemben vett irodalmi - torkát. S csak azért nem vágtam át, mert olyan őszinte bizalommal tartotta oda a kés alá.

Hat láb három hüvelyk magas volt, s ehhez a magassághoz széltében is megvoltak a kellő méretei, bár akkoriban még nagyon sovány volt. (Azóta persze szépen kigömbölyödött). Görnyedten járt, mintha mindenkitől bocsánatot akart volna kérni, hogy ilyen magasra sikerült. Ismerőseim közül mindmáig ő az egyetlen, akin látszik, hogy a magas permet is őszintén feszélyezheti tulajdonosát. Ha ő nincs, sohasem hiszem el, hogy ez lehetséges.

-Tehát ott állt előttem 1967-ben, kezében a kézirat igazi, hamisítatlan regénykézirat írógéppapír-dobozban - miközben szavak nélkül elnézést kért tőlem azért, hogy ekkora égimeszelő, s úgy nézett le rám, hogy az volt az érzésem, valójában felnéz rám. Fogalmam sincs, hogyan csinálta, de úgy éreztem, hogy magasabb vagyok nála, s talán ez hatott rám, mért legnagyobb meglepetésemre ~ hirtelen ezt hallottam, mégpedig a saját hangomon:

- Hát üljünk le és lássuk, mi van a dobozában!

Három órával később még mindig ültünk, én még mindig . olvastam, pedig este hétre járt már az idő. Meghívtam a szemközti gyorsbüfébe, bekaptunk néhány szendvicset, aztán visszamentünk és én folytattam az olvasást.

Nem, egyáltalán nem az volt az érzésem, hogy zseniális tehetségre bukkantam. Őszintén szólva rossz regény volt, pocsék munka, a végtelenségig túlírt, a párbeszédesek pedig egyenesen förtelmesek.

De én mégis olvastam tovább. Éppen ez volt a meglepő a dologban. Hogy olvastam tovább. Giles ismerte a fortélyt: egyszerűen nem tudtam kitalálni, hogy mi következik, s közben mindenáron tudni akartam, hogy mi is következik hát.

Életemben először és utoljára - esküszöm, hogy soha többé - szívügyem .lett egy másik ember és a könyve. Giles - tanácsaim alapján - kétszer is átdolgozta a regényt, s ehhez két évre volt szüksége.

Nem valami kellemes két év volt ez. Giles kapott némi apanázst az apjától, de ezen kívül láthatólag semmi más jövedelme nem volt, az én jövedelemem pedig rendesen megcsappant abban az évben, mivel időm jelentős részében

ővele foglalkoztam, hogy a fene egye meg. A vége felé, amikor már legszívesebben odaláncoltam volna az írógéphez, amíg el nem készül, fogtam magam és beköltöttem hozzám, ott lakott nálam két hónapig és öt napig.

Azért emlékszem erre az időszakra ilyen pontosan, mert Giles elviselhetetlen volt.

Nem, nem csapott zajt. Nem ivott. Nem dohányzott. Mindent megtett, hogy ne legyen útban. Lankadatlanul udvarias volt, örökön szerény. És kínosan rendszerető.

Hát ez volt a baj. A kínos rendszeretete. Nincs semmi bajom a renddel, persze, magam is teszek bizonyos erőfeszítéseket az érdekében.

De ha valaki gondosan kezét mos, valahányszor feláll az írógép mellől? Akkurátusan összehajtogatja a ruháit, valahányszor leveti őket? Körütekintően portalanítja, törli és fényezi maga körül a szoba szegletét, ahol dolgozik, olyannyira, hogy a végén úgy fest a kuckója, mint csillogó drágakő valami ócska, rozsdás és fényvesztett vasfoglatban, mely foglatat ugyebár az én otthonom?

Egyetlen dologban volt rendetlen, a tollak dolgában. Majd minden írónak van valami toll-mániája: gyűjti őket, rágja őket, imádkozik hozzájuk, s ki tudja, még mit nem csinál velük. Giles szétcsavarta őket. Miközben megüvegesedett a tekintete, s látszott rajta, hogy épp abban a nagy űrben lebeg, ahová az írók szállnak fel friss párbeszédet és újabb cselekményfordulatot vételezni, Giles keze a golyóstolla szétcsavarásával volt elfoglalva.

Amelynek során persze gyakran - tíz eset közül legalább háromban - megtörtént, hogy a golyóstoll rugója kiugrott a csőből, és a földön kötött ki. Jó tucat alkalommal segitettem neki megkeresni ezeket a rugókat. Kénytelen voltam segíteni, mert golyóstollrugó nélkül nem volt hajlandó folytatni az írást. Szerencsére később áttért azokra az egyszer használatos műanyag golyóstollakra, amelyeket nem lehet szétcsavarni, s rugójuk sincs.

De borítsunk fátlyat a mániákus rendszeretetére és a szétcsavart golyóstollakra: végre, végre, Giles kész lett a regénnyel, s én magam vittem be a kéziratot a Prism Presshez. Inkább a Doubleday-hez vittem volna be, de egy gondoltam, nem lenne tisztességes, ha nem Tomnak ajánlom fel először. Tomot különben is rá tudom beszélni arra, hogy kiadja, még há nem is akarná, a Doubleday-nél viszont nincs senki, akit rá tudnék beszélni (de még ha lenne is, a dolog az igazgatóság elé kerülne, sok úgysis visszautasítanák a kéziratot).

Tom először bizonytalankodott, de végül beleegyezett, hogy kiadja a regényt: Ma már tagadja, hogy akár egy pillanatig is bizonytalan lett volna, s szeretné, ha mindenki úgy tudná, hogy ő rögtön felismerte a könyv értékét, nekem viszont nincs okom kételkedni emlékezetem megbízhatóságában.

A regény 1969-ben jelent meg, s először nem sok vizet zavart. A keményfedelű kiadásból négyezeregynéhány példány kelt el - ami persze nem

is kevés egy elsőkönyves író esetében, ha arra gondolunk, hogy éppen ekkor szedte ki az utolsó centet a Nixon-kormányzat a könyvtáraknak szóló szövetségi szubvenció pénzeszládkájából. De meg fognak Lepődni: a könyv, amelyikről szó van, az Átkelés című regény. Ma már áhítatos tisztelet tárgya.

A Prism Press végül 1972-ben talált egy zsebkönyvkiadót, amelyik hajlandó volt foglalkozni a könyvvel, s innentől kezdődik a regény diadalútja. Egyik napról a másikra megtalálta a maga olvasóközönségét az egyetemeken, s pillanatokon belül országos szenzáció lett belőle. Az a fajta félig fantasztikus - félig reális világ jelenik meg benne, amely azonnal hatott az olvasókra, akik a Watergate-ügy világában éltek ekkoriban, olyan világban, ahol nem lehetett tudni, hol végződik a realitás és hol kezdődik a fantasztikum. A regényben az átkelés (amire a cím utal) a realitásból a fantasztikumba történik, majd fordítva, a fantasztikumból a realitásba, s legalább féltucatszor lezajlik az átkelés, hol ebben, hol abban az irányban. Mire a végére érünk - s aki olvasta a könyvet, annak nem kell ezt magyarázni -, végképp eldönthetetlené válik, hogy a realitásra vagy a fantasztikumra szavaz a regény.

Nincs igazán jól megírva, mégis gyönyör, mintha a könyv hibái, a megírás hézagai szerves részét képeznék ennek az átkelés-világnak, mintha éppen ezeken a hézagokon lopódzhatna át az olvasó az egyik világból a másikba, s vizsont.

Hogy végül is óriási sikere lett a - könyvnek, Gilest ugyanúgy meglepte, mint mindenki más. Amikor Tom igent mondott a könyvre, és Giles megkapta a maga kétezer dolláros előlegét (mert ennyit kapott pontosan, bár Tom először úgy gondolta, elég lesz neki ötszáz dollár is), kilakoltattam a fiút. Giles megpróbálta rámtukmálni az előleg felét, de én -természetesen nem fogadtam el tőle. Fájón örömteli érzés mind a mai napig, ha eszembe jut, Giles mennyire és milyen kézzelfoghatóan hálás lélek volt akkor.

Átköltözött valahova New Jersey-be, 1973-tan elvett egy nála idősebb asszonyt, és nekilátott a következő regényének. Hébe-hóba, amikor bent voltam a városban, találkoztam vele, s ilyenkor mindig lankadatlanul udvarias volt, sőt, szerény, de arra már sohasem kért meg, hogy nézzek bele az új regényébe, amelyen dolgozik. S persze én is leharaptam volna a nyelvem inkább, de nem kértem meg, hogy belenézhessek.

Most már kis híján harmincéves, itt van előttem a második regénye, kinyomtatva, bekötve, olvasásra készen és én még nem olvastam.

6. THOMAS VALTER

Idő: 4 óra 45 perc, délután

Kézbe vettem az Örökké távozóban egyik példányát.

Rühelltem, hogy itt a regény, rühelltem, hogy milyen jól fest a könyv, rühelltem, hogy mekkora sikere lesz, mivel tudtam, hogy mekkora sikere lesz. Vehetek egyet ezekből? - kérdeztem könnyed hangon.

- Őő... nem, Darius - feszengett Tom. - Ezekből nem. Ezek a szerző által aláírt példányok lesznek a nyeremények. Holnap ugyanis Giles az Átkelés új keményfedelű kiadását dedikálja. Számozott példányok lesznek és..

- ...ti meg tombolát rendeztek, és akinek kihúzzák a számát, az kap egy dedikált példányt az *Örökké távozóban*-ból. Világos.

Újra a könyvet gusztáltam. Felütöttem a fedőlapját, megnéztem, mit mond a fülszöveg. Kiderült (mint ahogy a címéből is sejtettem), hogy a regény az Átkelés folytatása, vagy legalábbis külön történet, amely ugyanabban az átkelés-világban játszódik. Igazán nem hibáztathattam Gilest azért, mert korábbi könyv sikerét igyekszik meglovagolni, de magamban lefogadtam, mégpedig négyet egy ellen, hogy rosszabb a regény, mint az előző. Mint ahogy azt is lefogadtam magamban, hogy beszámítottam a magam irigységét, arcátlanul úgy tologattam az esélyeket, hogy nekem kedvezzenek.

A borító hátlapját Giles fényképe töltötte ki. A fényképész akkor örököltette meg, amikor épp olyan csüggedt pofát vágott, mint egy bánatos tehén, s a kép legalább egy évvel korábban készülhetett, mivel Giles bajusza (amelyet akkor kezdett növesztetni, amikor a regénye végre megjelent) még eléggé ritkás volt, s meg sem közelítette a burjánzó orr-aljnövényzetnek és kétfelé terjedő pofagyomnak azt a kusza bozontját, amit manapság viselt az arcán.

Most ott nyitottam ki a könyvet, ahol az ajánlás szokott állni. Az Átkelést nem ajánlotta senkinek - Giles gyengének tartotta a regényt, s úgy gondolta, hogy megsértené vele az ajánlás címzettjét. Én akkor nem erőltettem a dolgot, mert féltem, hogy a végén még azt hiszi, azért pedálozom, hogy nekem ajánlja a könyvét.

Az új regénynek viszont volt ajánlása. Így szólt: Feleségemnek.

Ezt is rühelltem. Ugyan mit tett érte-az a nő? Már mint irodalmi téren.

Visszatettem a könyvet a rakás tetejére.

- Hát, ezt venni fogják - ismertem el kényszeredetten. - Remélem is - mondta Tom csüggedten. - Tízezer dollár előleget kapott rá. '

- Micsoda? - kaptam fel a fejem. Ekkora összegeket Tom soha ki nem ejtett a száján. Sohasem hittem, hogy a Prism Pressnél el tudnak ötíg számolni a tizedesponntál balra. Én háromezer dollárt kaptam a megjelenés előtt álló könyvemért, de közben Tom úgy tett, mintha önnön szívét kellene kihalásitania, átnyújtania nekem és néznie, hogyan lüktet a véres húsdarab sóvár karmaim között.

- Muszáj volt - szomorkodott Tom - mert máskülönben nem adta volna oda nekünk a zsebkönyvkiadás jogát - Dehát akkor megfogtátok az isten lábát -

vigasztaltam. - A zsebkönyvjogért legalább százezer dollár előleget kaptok tisztán bárkitől, s ennek a fele a kiadónak.

- Bár a próféta beszélne belőled! Sose lehet tudni, hol a nóta vége. A zsebkönyvutánnomásokkal foglalkozó kiadók az utóbbi időben óriási összegeket fizettek ki olyan könyvek jogáért, amelyekkel aztán teljesen befürödtek. Úgyhogy lehet, hogy éppen Giles könyvének kondítyják meg a vészharangot. Azaz senki sem veszi meg tőlünk a jogot. Különben is - fogta halkra a hangját - messze nem olyan jó könyv, mint az Átkelés.

- Amikor behoztam neked az Átkelést, arra is azt mondtad, hogy messze nem olyan jó könyv - eresztettem meg egy apró szúrását.

- Mondtam, amit mondtam. Ez messze nem olyan jó. Naná! kiáltottam kajánul magamban, kesernyés önelégültséggel. Milyen is lehet az új regény, amelynek nélkülöznie-kellett azén kitartó munkámat és hozzáértésemet!

- Annyi baj legyen - mondtam. - Így is elkapkodják.

- Annál rosszabb - sóhajtott Tom, mint akinek már minden .mindegy -, mert ha sikere lesz, Giles harmadik könyvét már nem én fogom kiadni.

- Hogyhogy? Talán kihúzta azt a záradékot a szerződésből, mely kötelezi arra, hogy a következő könyvét először nektek ajánlja fel kiadásra?

- Nem húzta ki. Viszont a következő könyvére ötvézezer dolláros előleget fog kérni írásban. És ha nem tudom megadni - mint ahogy nem tudom megadni- máris fordulhat valamelyik nagy kiadóhoz. Például a Harper's céghez. Édesapám, ez a záradék olyan szerzőket köt hozzánk csupán - fakadt ki keserűen -, akiknek nincs hova fordulniuk.

- Olyanokat, mint én, ugye? - Ezt nem mondtam, Darius.

De nem bántott a dolog. Tom véleménye, miszerint az Örökké távozóban messze nem olyan jó könyv, mint az Átkelés, lehetővé tette számomra, hogy beüljek a pult mögé a Prism Press standján, és kóstolgassam egy kicsit a regényt. Azonnali ráismertem Giles viharosan egyenetlen stílusára. Ahol kinyitottam a könyvet, máris rábukkantam egy erőteljes és nyersen szárnyaló bekezdésre, ami persze rögtön kusza és terjengős zagyválásba fulladt. A kelleténél kétszer hosszabb volt az egész - és ez természetesen nem történik meg, ha az én segítő kezem nyomát viselheti a regény.

Jó húsz-harminc percig olvastam (Gilest nem lehet letenni, akár segítettém neki, akár nem). Közben Tom kezdett fájröntöt csinálni, bezárni a standot éjszakára. Én meg már-már jókedvre derültem, amikor új hang zavart meg az olvasásban.

- Darius! - A rekedtesen fuvolázó hang összetéveszthetetlen volt. Fel sem kellett pillantanom, hogy tudjam, Teresa Valier áll előttem, a Prism Press másik felének a tulajdonosa.

- Édesem! - álltam fel kötelességtudóan. Visszatettem a könyvet a rakás tetejére, immár másodízben, s átöleltem Teresát.

7. TERESA VALTER

Idő: 5 óra 25 perc, délután

Teresát egyáltalán nem volt kellemetlen átölelni. Jól megtermett, molett, kedélyes teremtés volt, haját egyenesen hátra fésülte, hangos nevetése pedig olyan volt, mint egy gurgulázó vízcsap, amit minél jobban kinyitnak, annál hangosabban gurgulázik, de víz nem jön belőle.

Most viszont nem nevetett, s mintha örök jókedélye is cserben hagyta volna. Belém karolt és szó nélkül elindult, úgyhogy egy pillanatra majdnem elvesztettem az egyensúlyomat. Teresa erőt sugárzott, és nekem állandóan az volt az érzésem, hogy amint megjelenik, rögtön körbefolyja az embert, bár ez inkább lelkileg értendő, nincs köze a természetéhez.

- Gyerünk, igyunk meg valamit, amíg Tom bezárja a boltot!

Majdhogynem ügetnem kellett, hogy lépést tartsak velem. - Hogyhogy Tom maga vezeti a standot?

- Vasárnap van - magyarázta Teresa -, és nem akarom, hogy a lányok vasárnap is dolgozzanak.

- Holnap a Hősök Emléknapja - mondtam. - Akkor sem dolgoznak?

Nem. Holnap is mi ketten leszünk. Én Gilesszal leszek a dedikáláson, Tom pedig a standnál. Utána majd felváltom Tomot, mert beszélni akar néhány könyvterjesztővel. Egyébként jobb is, ha Tom elfoglalja magát valamivel. Nincs valami jó hangulata.

- Észrevettem - mondtam. - Bár ami azt illeti, te sem vagy valami pompás kedvedben.

A mozgólépcsőn mentünk le, mely mindig zsúfolt volt, fel is, le is, miközben folytak az ülések. A mozgólépcső tövében volt egy bár, s a jelek szerint jó hely, mert mindig tele volt emberrel.

Teresa talált két üres széket a bárpult végében.

- Igyál valamit! - buzdított:

- Tudod, hogy soha nem iszom - mentegetőztem, és leválasztottam magamnak egy ropit a tálról.

- Igyál egy gyömbért! A Prism Press fizeti. Na, mit szólsz hozzá? - kérdezte, majd rendelt, nekem gyömbért, magának vodkát.

- Honnan ez a nagylelkűségroham? Mi történt?

- Megvan rá az okom. Mész a ma esti fogadásra?

- Amire tizenkét-ötvenért vesztegetik a jegyet? - kérdeztem. - Gondolkodtam rajta, de aztán úgy döntöttem, hogy nem megyek. Már az is kész röhej, hogy egyáltalán gondolkodtam rajta.

- Ugyan már, menj el nyugodtan! - kapacitált Teresa. - A cég kifizeti a belépődöt.

- Úristen, egyre nagylelkűbbek vagytok! Ugyan miért?

- Kiváló író vagy, aki hű a kiadónkhoz.

Igazán kedves, de korábban is hű voltam. Miért éppen most kapok ilyen nagylelkű ajánlatokat?

- Azért, mert Giles Devore ott lesz a fogadáson, és szeretném, ha beszélne a fejével. Gondolom, tudod, mi az ábra. Tom nyilván beszélt róla.

- Beszélt róla - ismertem be. - Giles egyre feljebb srófolja az árat. Nyilván talált magának egy rámenős ügynököt.

Nekem sohasem volt ügynököm. Lehet, hogy ez hiba, lehet, hogy ezért nem vittem olyan sokra, mintamennyire vihettem volna, de fontosnak tartom, hogy a magam dolgáról én alkudozzam, még ha vesztek is rajta. Ezenkívül a magam szája íze szerint vállalhatok el kisebb megbízásokat, amelyeknél nem a pénz az egyetlen szempont.

Olyan ügynököt pedig még nem látott a világ, akinél ne a pénz lenne az egyetlen szempont.

- Igen, van ügynöke, de nem ez a probléma. Ti írók!

Röhögöm kell. Ha titeket hall az ember, az a benyomása támad, hogy minden kiadó gazember, minden ügynök csibész, és minden író szent. Ha tudni akarod, nem az ügynöke akarja a dohányt, hanem Giles. Az ügynöke jó barátom és ő is ezt állítja, azt mondja, egyszerűen nem lehet vele beszélni.

Naná, hogy ezt állítja. Ősi ügynöki fogás.

- Ebben az esetben viszont ez az igazság. Valahogy szót kell érteni Gilesszal és rábeszélni, hogy ne hagyja el a kiadót. És ebben te segíthetsz nekünk.

- Ugyan mivel segíthetnék? Ha egyszer úgy döntött, hogy többé nem éri be morzsákkal, hogy neki az egész cipó kell, ugyan mit mondhatnék én erre? Mivel érveljek? Mutassak rá, milyen híres és gazdag vagyok éri, aki beérte morzsákkal, és nem kellett neki a cipó?

- Ne mondj ilyeneket, Darius! - szólt Teresa komoly hangon. - Giles tisztel és becsül téged. - Megfogta a kezem és a szemembe nézett, mint aki hipnotizálni próbál. - Tisztel és becsül téged. .

Elhúztam a kezem, s azt a hangot hallattam, amit írásban valahogy így szoktak ábrázolni: - Cöcö. - Majd hozzátettem: .

- Annyira tisztel és becsül, hogy eszébe se jutott, hogy kikérje a véleményemet az új könyvről. Hogy a tanácsomat kérje.

- Hát, meg is látszik a könyvén, Darius. Vállat vontam.

- Nem. tehetek semmit, Teresa. Lehet, hogy Giles tisztel és becsül engem, de ennek semmi jelét nem adja. Ha legalább nekem ajánlotta volna a könyvét, de még erre a semmiségre sem volt képes - adtam a könnyed jópofát.

Fura dolog, persze. Nem a tízezer dolláros előleg fáj nekem, nem is az, hogy ötvenezret kér az új könyvéért, az sem, hogy sztár lesz, híres és gazdag.

Ezeket a dolgokat én már rég leírtam magamban, jó tucát alkalommal az elmúlt jó tucát évsorán, úgyhogy edzett voltam az ilyesmihez. A szúrás mégis éreztem, - ott belül, vastag bőröm másik oldalán, éreztem, de fájni nem fájt.

Elvből megvetem az irigykedést, s irtózom azoktól, akiket hatalmába kerít, ezért .sohasem engedem, hogy elfogjon az irigység. Kivéve persze, ha valami más nevet találok neki. Ha például az engem joggal megillető elismerés hiánya felett érzett neheztelésnek nevezhetem, máris jobban hangzik, s mindenképp ráillik erre az ajánlás-ügyre.

Teresa a jelek szerint az én oldalamon volt. Lehet, hogy úgy gondolta, inkább segítek neki, ha az én oldalamra áll (elég okos, vagy - ha tetszik - elég számító ahhoz, hogy gondolja).

Tudod, mi javasoltuk, hogy ajánlja neked a regényt közölte velem.

Sztoikus nyugalmat színleltem.

Á, ugyan már! - legyintettem. - Első a feleség. Hús a húsból, vér a véredből, hagyatékod örököse. Persze nekem soha nem volt feleségem, úgyhogy nem tudom. Csak gondolom.

Teresa kedveszegetten gubbasztott az itala mellett. Az én poharamból közben kifogyott a gyömbér, a jégkockákat szopogattam, s el-elroppantottam egyet a fogammal.

- Az az igazság, hogy nem rendes dolog Gilestől, ha otthagy bennünket. Mi csináltunk belőle író. A kiadó és te. Mire ment volna, ha mi nem adjuk ki a könyvét? Vagy ha te nem tanítod meg írni?

Nehezteltem Gilesre, de azért nem hagyhattam szó nélkül ezt a rosszindulatú féligazságot. Hiszen mégsem csupán Gilesről van szó, hanem általában az írók becsületéről, amit minden körülmények között védelmezni kell.

- Nem egészen így van ez, Teresa. Semmire sem ment volna, ha nem ő az, aki ezt az iszonyatos munkát végigcsinálja: Ha Giles nem az, aki, én hiába hajszolom, ti pedig hiába adjátok ki, nem lesz belőle sikeres író.

- Jó, jó, de kát keresett egy csomó pénzt, és ezután még többet fog keresni. Miért kell neki az egész? Miért nem kereshet egy kicsit a Prism Press is? Kis kiadó a miénk, amihez képes ez nekünk most óriási lehetőség, maga a lehetőség. Most először dobhatnánk igazán nagyot. Talán nem dolgoztunk meg ezért a lehetőségért?

Talán nincs jogunk, hogy egy szép napon a nagyok közé kerülhessünk? Miért nem halandó Giles várni egy kicsit, hogy velünk együtt kerüljön a nagyok közé? Nem is rólam van szó elsősorban, hanem szegény Tomról. Ha tudnád, hány éve...

- Jól van, igazad van - vágtam közbe, hogy ne kelljen tovább hallgatnom. - Tegyük fel, hogy morális szempontból jogod van ahhoz, hogy meggazdagodj Gilesen, merthogy te adtad ki először az írásait: Tegyük fel, hogy etikai

szempontból jogod van ahhoz, hogy Giles osztozzon veled a szerencsében, hogy megossza veled a jósorsót. Nem sokat értek a morálfilozófiához meg az etikához, de tegyük fel. Egyet viszont tudok: jogi szempontból nézve te semmire sem tarthatsz igényt mindebből. Ha nem tudsz megfelelni az általa szabott anyagi feltételeknek, és erre ő ott akarja hagyni a kiadót, akkor ebben semmi sem akadályozhatja meg.

- Dehát ez neki sem az igazi érdeke, Darius! Te tudod ezt. Kis kiadó, nagy író. A nagy író, a kiadó egyetlen nagy írója. Versenytárs nélkül. - Nyilván rájött, hogyan érzek ebben a dologban, mert sietve hozzátette: - Már úgy értem, hogy az ő szempontjából, Darius. Tudod, hogy mindig szeretni és becsülni fogunk téged, de hát a te könyveidből sajnos hiányzik az a zaftos primitívség, amitől...

- Elég, Teresa! Ne szépítsük a dolgot. Neked az az üzleted, hogy Giles kitarson a Prism Press mellett, és meg kell vele értetni, hogy az az ő üzlete is. Azaz meg kell győzni arról, hogy ő nálatok a versenytárs nélküli nagy író. Értem én. Folytasd!

- Tudtam, hogy megérted, Darius - simogatta meg a kezem Teresa. - Mindent Gilesra összpontosíthatunk, mert ha ő a nagyok közé kerül, mi is a nagyok között leszünk. Ha viszont átmegy valamelyik nagy kiadóhoz, ott egy lesz a sok nagyság között, s nem is a legnagyobb. Majd félrelökik a nagy tolongásban. Hosszú távon sokkal jobban jár velünk. El tudnád ezt magyarázni neki, Darius? Rád biztosan hallgat.

- Jó, dehát én azt nem tudom garantálni, hogy a Prism Pressnél meggazdagodhat. Azt mondja majd, hogy én sokkal jobb író vagyok, mint ő, hogy én tanítottam meg mindenre, amit tud, hogy én hoztam be őt a Prism Presshez, és megkérdezi, hogy ugyan mit kaptam én a Prism Press-től, én, aki olyan nagyszerű író vagyok és aki olyan hűséges természetű, hogy eszébe sem jutna ott hagyni kedvenc kiadóját. Mit válaszoljak én erre a kér

- Ugyan, Darius, te is tudod, hogy mindig megtettünk az érdekedben minden tőlünk telhetőt. De hát sose tudhatjuk mi jön be, mi nem, a közönség szeszélye kiszámíthatatlan.

Hát, ez igaz, gondoltam.

- Jó, ha látom, beszélek vele - mondtam.

- Erre kérek mindössze - állt fel Teresa. - Most vissza kell mennem Tomhoz. Megmondom neki, hogy beszélj Gilesszal. Talán ettől kikeveredik ebből az öngyilkos hangulatból. Köszönöm, Darius! Nem felejtjük el neked soha.

Nem sok vigaszt merítettem a gondolatból, hogy örök hálára köteleztem őket. A kiadói iparban semmi sem tart örökké, az örökkévalóság nagyjából öt perc. Ezért hozzátettem:

-Persze, ha nem lesz ott este...

-Biztosan ott lesz.

Teresa elment, és én magamra maradtam. Elmorfondírozhattam új szeremen: küldöncfiú leszek, aki fontos dologban keresi fel a kőszáli sast az irodalom egén. Ezt a sast én tápláltam, én melengettem, amikor még fióka volt, csupa csőr és tollpihe - hetvenöt hüvelyknyi csőr és tollpihe, s aki most odafent fészkel a hegy csúcsán, s nekem meg kell másznom a meredélyt, fel kell jutnom hozzá, hogy szájalmat ébresszek zordon szívében, és meglágyítsam büszke lelkét.

Éreztem, hogy egyre mélyebbre süllyedek a tehetetlen, a neheztelésbe, és nagyon kellemetlen érzés volt ez: Fél óra van hátra a fogadás kezdetéig, gondoltam, csak jobb kedvre derülök, ha elnézegetem többieket a bárban, s odafülek, mit beszélnek.

8. ROSEANN BRONSTEIN

Idő: 6 óra 5 perc, délután

Gondolom, ha- a könyvterjesztők konferenciáznak, ez ugyanúgy zajlik, mint bármely más tanácskozás. Azaz túlnyomórészt a bárpult mellett.

Persze itt is vannak előadások és viták, ülések és anketók. Ezek azonban a kezdőknek szólnak, a pofának, akinek van egy vegyesboltja, s most úgy döntött, hogy könyveket is fog árulni. Vagy a pofának, aki épp most lett a társtulajdonosa egy könyvesboltnak, mert volt egy kis befektetni való pénze. Külön anketát zajlik az okkult könyvek sajátos üzleti kérdéseiről (ez most nagyon megy, mert az ember egyszerre bizonyíthatja, mennyire művelt és mennyire hülye), a vallásos könyvekről, a nagy alakú puhafedelű könyvekről, a gyermekirodalom körébe eső könyvekről, a reklám, az előállítás és a terjesztés kérdéseiről.

Egyikre sem mentem be, úgyhogy nem tudom, mire jutottak.

A könyvterjesztők sem mennek be az ülésekre, vagy ha igen, igazából nem figyelnek oda. Ez a közgyűlés hivatalos része és - gondolom - a legkevésbé fontos része. Valahogy úgy, mint az egyetemen, emlékszem, hogy évfolyamtársaim mindig azt mondták, hogy az előadások hallgatása az oktatás legkevésbé fontos része. Itt sem az a lényeg, hogy mit tud meg az ember, hanem az, hogy kivel rúg be.

Azért vagyok ilyen szarkasztikus, mert nem iszom. Nincs semmi erkölcsi kifogásom az ivás ellen, de hát rendkívül élénk és páratlanul éles eszemmel keresem a kenyerem (ha nem tetszenek a jelzők, cseréljék ki másokra), és sohasem tudtam elhinni, hogy jót tesz az agyműködésnek, ha az alkohol (vagy kábítószer) nevezetű kalapáccsal mennek rá.

Így hát üldögéltem a bárban, és éreztem, hogy kilógok a sorból. Valahogy el kellett ütném az időt a fogadásig, amire egyébként még most sem volt nagy kedvem elmenni, hogy a Prism Press állta a céhet. Folytatódik az ivászat, Giles

meg nem lesz ott. Ha meg ott lesz, egyre jó a fogadás: iszonyatos megaláztatásban lesz részem. Képtelennek éreztem magam arra, hogy hatásos módon győzködjek Gilesszal, s még ha képes is lennék a győzködésre, tudtam, hogy nem járok sikerrel.

Legszívesebben hazamentem volna, a Teresának tett céltalan és hiábavaló ígéret sem izgatott. És ha akkor hazamegyek, minden jól alakul. A világ szegényebb egy gyilkossággal és gazdagabb egy emberérettel. Azt hiszem, haza is mentem volna, ha hirtelen fel nem figyelek a szomszéd asztal mellett folyó társalgásra.

Nem volt semmi oka, hogy felfigyeljek rájuk, még csak kíváncsi sem voltam. Mindössze az történt, hogy beszéltek, én meg a közelükben voltam, a hangjuk elhatolt a fülemig, s nekem annyi erőm sem volt, hogy kikapcsoljak és ne figyeljek rájuk.

De idővel kezdett lebilincselni a társalgásuk, sőt, torz. örömmel töltött el: Szavaikból ítélve a szomszédos asztalt szerkesztők ülték körül, a kiadóipar eme másodhegedűsei, és az állásukról beszélgettek.

A helyzet nem valami rózsás. A könyvek jól fogynak, ugyanúgy, mint korábban, talán még jobban is, és a kiadott könyvek száma egyre nő: Viszont az 1973-as olajembargót követő infláció során mindennek felment az ára, s most az előállítási költségek gyorsabb ütemben nőnek, mint a

S mit tesz az ember, ha csökken a nyereség? Legegyszerűbb a munkaerővel takarékoskodni, azaz csökkenteni az alkalmazottak létszámát: elbocsátani őket, vagy betöltetlenül hagynia valamilyen oknál fogva megüresedő állásokat.

Őszintén sajnáltam a szerkesztőket a szomszédos asztalnál, de szörnyű helyzetükről nekem az jutott eszembe, hogy engem nem érhet utol a rájuk lesújtó végzet.

Milyen különös ez! Amikor írni kezdtem és a kiadóknál házaltam az írásaimmal, a szerkesztők az én szememben félistenek voltak. Mérföldes léptekkel járták a világot, és döngött a föld a lábuk alatt. Fejüket felhők koszorúzták, hangjukból a mennydörgés szólt, szemük villámokat lövellt. Azaz várjunk csak: erről az utóbbiról, a szemükről nem tudok semmit. Sohasem néztem a szerkesztők szemébe. Nem volt merszem hozzá.

Élet és halál urai voltak, s csak inteniük kellett, máris szárnyaré vette az embert a siker (vagy földre döntötte a kudarc). Ha úri kedvüket szegte valami a kéziratban, csupán egy ikszet kellett odabiggyeszteniük valami úrlapra, s a szerkesztőségi titkárságon máris postázták a művet, együtt a formanyomtatvánnyal: „Kéziratát nem tudjuk használni”. Nincs isten, kinek ekkora hatalma lenne.

Idővel aztán megtudtam, hogy a szerkesztőt el lehet bocsátani. És ha elbocsátották, többé már nem szerkesztő. Pusztá számadat a munkanélküliségi statisztikákban.

Nem úgy az író. Őt nem lehet elbocsátani. Kéziratát elutasíthatják, kudarcot vallhat, éhezhet, rákényszerülhet, hogy alantas (azaz nem irodalmi) munkával keresse meg, ami az életben maradáshoz elegendő, fűtyülhetnek rá a kritikusok, fejét követelheti a közvélemény - mégis író, bukott író, sikertelen író, éhező író, de író. És nincs szerkesztő, aki ezen a tényen változtatni tudna.

Hallgattam hát, mit beszélnek, eltöprengtem a hallottakon, ültem, mint aki odaszegeztek, s így aztán csupán akkor sikerült észrevennem, hogy Roseann Bronstein megjelent a színen, amikor már menthetetlenül késő volt. Hogy megtörtént a dolog, ezt végül akkor tudatosítottam magamban, amikor leült a székre, ahol korábban Teresa Valier darvadozott, és megszólalt:

- Szia, picur!

Egyik barátom, akinek gyermekkorra a jiddis nyelv meleg fürdőjében telt el, s aki szereti a beszédét a jiddis nyelvből szóról szóra lefordított fordulatokkal fűszerezni, gyakran

használja ezt a kifejezést: „elsötétült szemem előtt a világ”, mikor azt akarja kifejezni, hogy váratlanul valami szörnyű megrázó élmény érte. Én mindig úgy véltem, hogy ez csupán afféle szóvirág, üres képes beszéd, de valahányszor Roseann Bronstein előbb vesz észre, mint én őt, azt kell hinnem, hogy mégiscsak van valami tárgyi igazság barátom szavajárásában. Ilyenkor ugyanis mindig ezekkel szavakkal üdvözölt:

- Szia Picur

Hogy milyen is ő? Tulajdonképpen nem ronda vagy visszataszító külsejű, de szerintem aki a „nem különösebben vonzó” kifejezést kitalálta, őrá gondolt. Hát, nem is vonzott senkit. Aki csak ismerte, s aki hajlandó volt véleményt nyilvánítani róla, egytől egyig beismerte, hogy ha Roseann megjelenik, vad vágy fogja el, hogy meneküljön előle.

Alacsony volt, kis, kerek gombóc, arca széles és lapos, hangja vidám. Bőre érdes, karja - ha nem fedte ruha mintha örökkön libabőrözött volna. Arca hírből sem ismerte a festéket és a púdert, őt magát pedig valahogy mindig régi ruhák párja lengte körül. Külseje egyszerre volt nőietlen és férfiatlan, mintha abból a korból származott volna, amikor a két nemzet még nem találták fel, s nem is tettek különbséget közöttük.

Mégis, mindennek a mélyén asszony rejtezett. Keble például eléggé szembetűnő volt, bár alighanem jócskán megereszkedett (noha ezt igazán nem tudhattam), és ha fele igaz annak amit beszélnek, Roseannt szenvedélyesen érdekelték a férfiak.

- Parancsolj velem, Roseann - sóhajtottam fel tompán

- Teresa Valierrel találkoztam a hallban, ő mondta, hogy itt vagy:

- El ne felejtsem meghálálni neki, hogy szólt! Valami apró szívességgel. Például lelököm a mozgólépcsőn. Roseann szívből jövő nevetéssel nyugtázta ezt a szellemességet, olyan hahotával, hogy a közeli asztaloknál többen felkapták a fejüket. Mindig mulattatják a vele kapcsolatos gúnyos megjegyzések, legalábbis látszatra. Ezért van az, hogy hiába taszít a lénye, én mégsem tudom igazán utálni. Ha nevetni tudsz magadon, veled nevet az egész világ.

- Teresa azt mondta, hogy mész a fogadásfa - jegyezte meg, látszatra mintegy mellékesen, de én átláttam a szítán.

- Huszonöt percem van, hogy eldöntsem, megyek vagy nem megyek - pillantottam a karórámra.

- Teresa azt mondta, hogy beszélni fogsz Giles Devore-rel.

- Ha belébotlom a fogadáson, igen - szögeztem le, gondosan tagolva ejtve a szavakat. - De vadászni nem fogok rá.

- Remélem, belébotlasz. Rád ugyanis hallgat.

Úristen, kezdődik előlről, fortyantam fel magamban. Mi vagyok én forró drót? Amelynek az egyik végén hosszú sor áll, mert mindenki Gilésszal akar beszélni, a másik végén meg senki sem válaszol, ugyanis Giles nincs ott.

- Dehogy hallgat! Egyáltalán nem hallgat rám - vetettem oda.

- Ugyan már! - Széles vigyor jelent meg az arcán, elővillant a fogsora, egyik felső metszőfogán a koronával. Közelebb rántotta a széket az asztalhoz, áthajolt és kedvesen gyúrogatni kezdte az alkaromat. Alighanem valamiféle erotikus szertartás volt ez a részéről, nyilván úgy gondolta, hogy ha felébreszti bennem a szerelmi vágyat, akkor szívesebben megteszem, amire kér. Bár persze lehet, hogy egyszerűen szerette fogdosni a férfiak alkarját.

Akármi volt is a szándéka a fogdosással, lúdbőrözni kezdett a karom az érintésétől. Ez kínos volt. Hiszen számtalanszor érintette már kezem a legkülönbélebb női testeket, mégpedig lassú, simogató mozdulattal, ez nekem mindig jólesett, s én mindig úgy hittem, hogy a szóban forgó női testnek is jólesik, még ha nem is lett semmi a dologból, még ha nem is azért csináltam, hogy legyen valami a dologból. De amikor Roseann megérint, mindig arra kell gondolnom, hogy rengeteg nő volt az életemben, akiknek nyilván az én érintésemtől lúdbőrözött, a teste, s ilyenkor utólag elfog a kínos érzés, amiért ilyen kellemetlenséget okoztam nekik.

Beszéld rá Gilest, hogy jöjjön át a standomra, és tartson ott is dedikálást - kérlelt, mégpedig olyan hangon, mintha varjú próbálna turbékolni.

-Én beszéljem rá? - kérdeztem. - Szólj neki te! Látszott a tekintetén, hogy zavarban van. Elengedte az alkaromat.

-Nem megy, picur - károgta, illetve turbékolta. Majd természetes hangján hozzátette: - Darius, te tudod, hogy csináltam belőle nagy író. A kemény fedelű

kiadást észre sem vették, de a zsebkönyvkiadásból sem lett volna semmi, ha én nem adok bele apait-anyait.

Mi csináltunk belőle nagy író, mi, mindannyian, fortyogtam keserű gúnnyal. Valierék és a Prism Press csináltak belőle nagy író. Roseann Bronstein csinált belőle nagy író. Ma már viszont megáll a maga lábán, senkire sincs szüksége, úgylát kóp ránk.

Volt persze némi igazság abban, amit Roseann mondott. Az olvasók nagyrésze kizárólag olyan könyveket vesz meg, amelyek divatban vannak (kizárólag annyit olvas el belőlük, hogy cseveghessen róluk, ha egyszer divatban vannak). Ehhez pedig nem szükséges, hogy a könyv jó legyen, hogy a könyv egyáltalán olvasható legyen, bár előfordul, hogy jó is, olvasható is. A könyv akkor van divatban, ha felkerült a bestseller-listákra. Ugyanis a bestsellereket az veszik, mert bestsellerek, s ezért aztán nem is kerülnek le a bestseller-listákról. De ha egy egyébként eladhatatlan valódi bestseller lesz belőle, s pusztán azért, mert ráragasztottak a bestseller-címkét.

El lehet érni, hogy a könyv felkerüljön a bestseller-listákra, ha valaki elkezd keményen reklámozni, ha belead apait-anyait, fáradságban, de pénzben is. És ha felkerült a listára, egyhamar nem kerül le onnan, így aztán busásan megtérül a befektetés.

Ehhez gyakran elegendő egy jó helyen levő és jó hírű könyvesbolt. Amelyik-akkorát tud lökni a könyvön, hogy az megkapaszkodhat a bestseller-listák alján. És Roseann Bronstein egy ilyen könyvesbolt tulajdonosa volt.

Ő volt a lelke és motorja a Sárgarigó nevezetű belvárosi könyvesboltnak. Hatalmas, raktárszerű helyiség volt ez, annyi könyvvel, hogy nincs ember, aki tudhatná mindegyikről, hogy megvan a boltban. Roseannt is beleértve, bár ő állítja, hogy ha elég időt adnak neki, a világ bármelyik könyvét megtalálja a könyvesboltjában (persze az ésszerűség határain belül).

Így történt, hogy Roseann felfigyelt az Átkelésre, és megadta neki a kezdőbességet: És mivel adtak a véleményére a szakmában, más könyvesboltok is követték a példáját, s nem csupán itt a városban, hanem máshol, még San Franciscóban is. A bolt egyébként a belvárosi egyetemek közelében volt, számtalan potenciális vásárlóval, s tény, hogy az egyetemisták körében lett először felkapott a regény.

Mint ahogy az is tény, hogy 1973 decemberében óriási sikere volt a Sárgarigóban tartott dedikálásnak, tanúsíthatom, mert én is jelen voltam. Gilesnek már görcsölt a keze, annyi könyvbe kellett beírnia a nevét, Roseann mindvégig ott volt mellette, vigyázott rá, mint a szeme fényére. Ekkor láttam először, hogy Giles azokkal az egyszer használatos háromszögletű hasáb formájú golyóstollakkal dedikálja a könyvét.

Emlékszem, kérdezte is, hogy én miért nem használok ilyen -tollat, hiszen a háromszögletű keresztmetszettől nagyon jó a fogása, de én udvariasan

kitértem a javaslat elől. Ritkán dedikálom a könyveimet (bár ott, a Sárgarigóban mégiscsak dedikáltam egy tucatra valót - volt néhány olvasó, akit annyira felajzott a dedikálás, hogy az ilyen magamfajta „futottak még” szerző aláírását is begyűjtötték), s nekem jó bármilyen golyóstoll. Tulajdonképpen a legjobb, ha az embernél nincs toll, mert ha egy ifjú olvasó valami szakadt papírfecnit tol az ember orra alá, lehet mosolyogva közölni vele, hogy nincs toll az embernél, erre szerencsére kiderül, hogy az ifjú olvasónál sincs.

Később aztán már nem is volt hajlandó másmilyen golyóstollal írni, csakis háromszögletűvel, rajta a monogramjával. Persze azt nem tudhatta, milyen végzettel terhes ez a szeszély.

Ez a dedikálás járt az eszemben, amikor újra megszólal- Tudom, hogy mindent megtettél Giles könyvének a sikeréért, Roseann. Kár, hogy az én könyvemért nem teszed meg ugyanezt. Szóval ezek szerint Giles hálátlan? - Barátok voltunk - magyarázta Roseann. - Barátságból segitettem neki. Nagyon jó barátok voltunk. Elhallgatott. Mintha megpróbálta volna felidézni, milyen jó érzés is volt barátnak lenni, pontosan visszaemlékezni rá, hogyan is volt a dolog, s nekem az a kellemetlen érzésem támadt, hogy ez a „nagyon jó” annyit tesz, hogy Roseann szeretője volt Gilesnek. Bizar látomásom támadt egy pillanatra: Giles könyvével. (S nagyon szerettem volna, ha Roseann nem figyel fel az előbbi reménykedő megjegyzéseimre, tudniillik arra, hogy bárcsak az én könyvemért is megtenné ugyanezt.)

Újra a karomat szorongatta.

- Tudod, nehéz időket élünk, a Sárgarigó egy korábbi korszak avult maradványa. Át kéne alakítanom, esetleg új helyet keresni vagy valami..., hogy legalább engem kiszolgáljon... - Miket beszélsz! - torkoltam le. - A Sárgarigó örök, akár az egyetem. Történelmi emlék.

- Úgy érted, hogy összefogdossák a galambok mi? És az egyetem sem örök. Nagyon jó lenne, ha Giles megint tartana egy dedikálást. Ha valahogy közösséget vállalna a könyvesbolttal. Én segitettem neki, amikor szükség volt rá. Ő is segíthetne most nekem.

- Hát kérd meg, hogy segítsen!

- Te kérd meg. Több mint egy éve, hogy utoljára sikerült vele beszélnem, azóta nem is láttam. Egyébként fél hét van. Menjél, jó? Annyira szeretném ha beszélnél vele!

- Nem biztos, hogy belebotlom.

- Bele fogsz botlani -szögezte le Roseann, egyszerre reményvesztett, egyszerre bizakodó hangon. Aztán nagyokat nyögve felkecmergett a székről. Újra megcsapta orromat az öreg ruhák szaga.

- Majd igyekszem - nyugtattam meg.

- Köszí, picur! - mondta, és a vállamra csapott. Nyilván a szeretet afféle nyersen férfias gesztusának szánta. Én kis híján lefordultam a székről.

Elöntött a méreg. De hirtelen megpillantottam az arcát, mely most védtelenné vált, egy pillanatra lehullott róla az álarc, és láttam, hogy mennyire szánalmasan szorong, hogy pontosan tudja magáról: nincs rajta mit szeretni, és nincs is, aki szeretné.

Szántam őt. Nem tudom, mi rejtőzik ennek az ormótlan alaknak a mélyén, nem tudom, milyen is az a bizonyos odabenti Roseann, de biztos, hogy egészen más, mint az a külső, mely a bőrtöne, a fal, amelyet hiába igyekszik áttörni, hogy igaz színeiben mutassa meg magát.

- Elmegyek a fogadásra, Roseann - szóltam utána. És tulajdonképpen ez volt a pillanat, amikor döntöttem. A szomszédos asztal körül folyó beszélgetés ideszögezett, hogy Roseann itt találhasson, Roseannek pedig, akit egy ritka pillanótában láthattam, sebzetten és kiszolgáltatottan, éppen ezért nem mondhattam nemet. Legalábbis meg kell próbálnom beszélni Gilesszal.

Felmentem a mozgólépcsőn a harmadik emeletre, a bálterembe, ahol a fogadás lesz. És evvel eldobtam magamtól a lehetőséget a menekülésre. Azt a lehetőséget, amelyet pedig kis híján megragadtam.

9. MARTIN WALTERS

Idő: 6 óra 35 perc, délután

Minden arra mutatott, hogy igazi mulatságban lesz részünk. Különösen a nőknél lehetett ezt észrevenni: estélyi ruha volt rajtuk, mely jókora fehér bőrfelületet hagyott szabadon (vagy fekete bőrfelületet, de ilyet nem sokat láttam), kezükben retikülök, stólák és hasonló szépészeti cikkek, amelyeket persze be kellett tenni a ruhatárba. A szálloda viszont nagy bölcsen elfeledkezett arról, hogy erre az emeletre is kellene ruhatár, így azután a jelenlevő férfiakra várt az a hagyományosan hím-soviniszta feladat, hogy felpakolják ezeket a ruhadarabokat és a mozgólépcsőkön le-föl caplatva becserkészenek valami ruhatárat.

Régóta várok már arra a nőre, aki - miután kikövetelte magának az egyenlő munkáért egyenlő bért - rám néz és azt mondja: - Add ide a kabátodat, cimbora, majd én beadom a ruhatárba. - De mind ez idáig hiába vártam.

Egy hosszú asztalnál árulták a jegyeket azoknak, akik nem fizettek be előre a fogadásra, úgyhogy igazítottam a zakómon fityegő névkártyán és beálltam a sorba. Ketten, hárman lehettek előttem. Mire rám került a sor, már elő is vettem két tízdollárost.

Az asztal mögött ülő ifjú hölgy űrlapokat töltött ki. Nyilván azt akarják, hogy nyoma maradjon, kik is vettek részt a fogadáson, gondoltam. Az ifjú hölgy a perifériális látását használta, ahogy elvette tőlem a pénzt, ugyanis fel sem nézett az űrlapról.

- Szabad a nevét? - szólt. - Darius Just - feleltem.

- Hogyan írják a családnevét? - kérdezte erre ő.

- Mit gondol? - tréfálkoztam. Az ifjú hölgy felnézett, és megbámulta névkártyámat. Aztán gondosan lebetűzte a nevem.

- Miért, lehet másként is írni? - kérdeztem.

Az ifjú hölgyet nem lehetett zavarba hozni. Sötét haj, hívogatóan feszes arcbőr, ifjúságát nyilván jó ideje avval tölti, hogy az ilyen nagyokos fiúkkal ríposztózik.

- Lehetne például két „s”-sel vagy néma „e”-vel a végén, s lehetne „d” az első betű. Annyi fura külföldi névvel találkozok manapság az ember.

- Az enyém viszont egyszerűen „Just” - mondtam tétován.

- Na, meg is vagyunk - tett pontot a beszélgetésre az ifjú hölgy, és átnyújtotta. a jegyet a visszajáró két dollár ötven centtel együtt.

Kedveszegetten hagytam ott. Gyaníthatólag azért rendeztem meg ezt a kis színjátékot, hogy az ifjú hölgynek el kelljen töprengeni a nevemen, s így lehetőségét kapjon arra, hogy felismerje bennem Darius Justot, az író. De nem ismerte fel. A könyvterjesztők közgyűlésén! Gyorsan felejtenek az emberek, állapítottam meg magamban. Bár nem hiszem, hogy ez az ifjú hölgy valaha is tudott rólam valamit. Azaz nem volt mit elfelejtenie.

Akkor viszont miért nem kérdezte meg, hogy a keresztnévemet hogyan írják? Talán a szimplább és szokványosabb nevek ébresztenek benne csupán sötét gyanakvást?

Megragadtam a kínálózó alkalmat és befordultam a férfitáborba mielőtt elvegyülnék a mámoros ünneplő tömegben. Állítólag Wellington herceg mondta egyszer, hogy ő bizony mindig pisál, valahányszor erre. alkalom kínálkozik, mivel sohasem lehet tudni, jó időben érkezik-e a következő alkalom. Én is ezen az elvi alapon álltam vizelet-ügyben.

Épp keztem mostam, amikor aralaki odalépett a szomszédos mosdókagylóhoz. Martin Walters volt.

Jó, ha két óra telt el a kínos sajtókonferencia óta, amire időben megékeztem, de amiről mégis elkéstem, úgyhogy elég mogorva képet vágtam.

Martin rögtön tudta, miért vagyok ilyen kedvetlen. Megtörölte kezét és kellemetlen vigyorral az arcán, amelyet ő nyilván meleg, behízelt mosolynak szánt, megszólalt:

- Nézd, Darius, elnézést kérek ezért a délutáni dologért.

- Á, nem történt semmi - mondtam, pedig dehogy nem történt, úgyhogy inkább témát váltottam.

- Ismered Giles Devore-t? - Ismerem. Miért?

- Nem láttad, itt valahol a fogadáson?

- Épp most érkeztem. De ha látnám, akkor sem venném észre.

- Hogyhogy? Összevesztetek? - Átvert.

- Úgy, mint te engem a sajtókonferenciával? Kellemetlen, mi, ha ezt csinálják az emberrel?

Újra kelletlen vigyor jelent meg az arcán.

- Ugyan már, Darius! Ez egészen más ügy. A mi esetünkben a körülmények voltak a hibásak, ezt te is tudod. Giles esetében viszont ő volt a hibás, az ő feledékenységé vagy nemtörődömsége: Tudód, van nekünk egy kis klubunk, ahol rendszeresen együtt vacsorázunk, és az én dolgom, hogy valamiféle szórakoztató programról gondoskodjak. Megbeszéltem Gileszal, hogy eljön és tart egy kiselőadást a fantasztikum szerepéről az irodalomban vagy valami ehhez hasonlóról: Nem nagy dolog, mégis valami, amiről azután el lehet értelmesen beszélgetni, ez volt az elképzelésem. Giles viszont nem jött el. Nagyon kínos volt. És amikor másnap felhívtam, csak annyit mondott, hogy elfelejtette a meghívást. Semmi bünbánat, érted, mintha mi sem történt volna. Igazi szakmabeli író így nem viselkedik. Nem is tudom, mikor tapasztaltam ilyesmit a könyvszakmában. Ezért aztán töröltem a nevét az én könyvemből.

- Hát, ez szomorú - mondtam, bár hangomból nem csendült ki annyi együttérzés, mint amennyit szerettem volna.

Kiléptem a férfívécéből, átnyújtottam a jegyet a jegyszedőnek, és beléptem a bálterembe, pontosabban a külső részébe, mert a báltermet két részre osztották. Ez a rész volt a bár, s én csupán addig maradtam itt, amíg láttam, hogy Giles Devore nincs a helyiségben. Aztán mentem tovább.

10. ISAAC ASIMOV

Idő: 6 óra 45 perc, este

A belső teremben, a falak mentén elhelyezett négy hosszú asztal volt az állóbüfé. Nyilván mindegyiket ugyanazokkal az ételekkel rakták meg, de én csupán a legközelebbit tüntettem ki figyelmemmel. Ingyen vacsora, ujjongtam némán, s tányéromra szedtem egy adag sült csirkét, kétféle kolbászt, pár szelet marhanyelvet, dombocskányi krumplisalátát, öt-hat olajbogyót és - egy másik tányérra zsemlet és vajat.

Találtam egy üres asztalt, amelynek elsőként lehetek a vendége, és sóhajtvá leültem. Ha békén hagynak, ha nyugodtan elkölthetem a vacsorámat, akkor talán elmúlik tőlem a keserű pohár, elfelejthetem a nap kegyetlen megaláztatásait. Van, aki italba fojtja bánatát, én inkább gazdagon fűszerezett kolbászt eszem, hátha elmúlik tőle harapós rosszkedvem.

De nem így volt megírva a sors könyvében. Azon a vasárnapon semmi sem úgy történt, ahogy kellett volna. Még le sem nyeltem az utolsó falatot, máris kedélyes hang robbant a fülembé:

- Ni csak, a kincses Darius! Szabad ideülni? Magyarázattal tartozom, hogy miért Darius a nevem. Autodidakta apám kívánsága volt, hogy így nevezzenek. Az autodidakta tudása pedig szörnyű tudás, szétfolyik, dagadozik, nem ismer határt, mértéket. Apámat Alexandernek hívták, s persze tudta, hogy

Alexandrosz, azaz Nagy Sándor legyőzte III. Dariusz perzsa királyt. Ezért lett Darius a nevem. Apám nyilván úgy gondolta, hogy őneki aztán nem fogok a fejére nőni, még ha tanítást is (mert igen rendszeresen tanítottott egyébként). S mivel őt láb tíz hüvelyk magas ember volt, nem is nőttem a fejére soha.

Anyám, aki rendkívül kicsi asszony - természetében nyilván az ő génjeit örököltem -, nem tiltakozott. Nem is volt rá lehetősége, hogy tiltakozzék. Apámmal szemben legalábbis hallótávolságon belül - senkinek sem volt lehetősége, hogy tiltakozzék.

Legalacsonyabbnak lenni az osztályban... hát, nem valami kéjmámor. Dariusnak lenni a Jimék, Tomok és Billek között... Ebben sincs sok öröme az embernek. De ha a legalacsonyabb vagy az osztályban és Darius a neved, ez olyan, mint ha egy neonreklám alatt ülnél, mely másodpercenként azt a felszólítást villantja az arra járók szemébe: „Rúgjatok belém!”.

Így aztán a velem egykorúak közül kivétel nélkül mindenki sértőnek találta a nevemet, mindenki úgy érezte, mintha az anyját szidnám avval, hogy Dariusnak hívnak, s mindenki rögvést meg is torolta a sértést. Így ment ez, egészen az egyetemig: Viszont amire eljutottam oda, hogy felnőtt és művelt baráti köröm legyen, olyanok, akik helyesen ejtik ki a nevem, s nem feszélyezi őket, ha használniuk kell, valahogy meg is szerettem ezt a „Dariusz”-t.

A helyes kiejtés sokat segít. Felnőtt, viszonylag művelt emberek sem nagyon ismerik e nevet. Hacsak nem olvasták Herodotoszt, legfeljebb abban a régi vers-csemegében találkozhatnak vele, amelynek az a címe, hogy „Darius Green és repülő masinája”, John Townsend Trowbridge írta, kicsivel több mint száz évvel ezelőtt. Én persze gyűlölöm ezt a költeményt. A vers hőse az egyetlen hős a népszerű irodalomban, akit Dariusnak hívnak, és természetesen egy vicces vers még viccesebbnek szánt hőse.

Hogy az amerikai lakosságnak hány százaléka ismeri a nevem helyes kiejtését, nem tudom, de még a szellemnek ama magaslati levegőjén is, ahol Isten segedelmével napjaimat morzsolom, gyakrabban ejtik hibásan, mintsem helyesen. Többnyire úgy ejtik, hogy a „vikárius” szóval rímeljen, de ez hibás. Az „P” hosszú, a hangsúly is oda esik nagyjából, úgy, mint az eredeti görögös „Dareiosz” alakban.

Ennek is megvan persze a hátulütője. Mert ha valaki megtudta, hogy a nevem Dáriusz király nevére megy vissza, és az illető ráadásul művelt is valamelyest, már kezdi is a viccelődést „Dárius kincseről”, ami - tekintve vagyoni helyzetemet - enyhén szólva tapintatlanság. És tulajdonképpen viccnek sem jó vicc, hiszen túlságosan is kézenfekvő, mindenkinek ez jut először az eszébe.

Ha jól meggondolom, egyetlen embert ismerek, akinek más erről a véleménye, akinek olyan betegesen torz a humorérzékei hogy ezt a „Dáriusz kincse”-dolgát viccesnek találja. Úgyhogy amikor meghallottam a mondatot,

hogy „Nicsak, a kincses Darius! Szabad ideülni?“, fel sem kellett néznom, rögtön tudtam, hogy Isaac Asimov állt meg az asztalomnál. Az ilyen „művelt“ viccek jelentik számára a szellem Olümposzi csúcsait.

De nem voltam hajlandó újra felbosszantani magam. Csupán ennyit mondtam:

- Nicsak, a mutáns Isaac! Nem szabad, de azért csak ülj le.

A helyzet az, hogy Asimov nem tud olyat kitalálni, amivel jobban felbosszantana engem, mint amennyire őt felbosszantja az, ha „mutáns Isaac“-nak nevezik, egy régi regényhőséről, az Alapítvány-beli Mutánsról. Ezért egy szép napon, amikor végre ráébred, hogy valahányszor „kincses Darius“-nak nevez, a „mutáns Isaac“-ot kapja válaszul, nyilván abbahagyja. Mindenki abbahagyná két próbálkozás után, harmadszorra már nem kísérletezne vele. Asimov is abba fogja hagyni. Úgy húsz év múlva.

Mivel ez a könyv, amit Önök éppen olvasnak, voltaképpen közös munka gyümölcse, bár szerzőként csupán Asimov neve szerepel a címlapon, leghelyesebb, ha részletes leírást adok a mutáns Isaacról.

Őt láb kilenc hüvelyk magas, eléggé kövér, viszont nagyon sokat vigyorog. Hosszú a haja, s látszik, hogy merő lustaságból, egyáltalán nem azért, hogy az emberek elmondhassák róla, milyen fantasztikus oroszlánsörényt hord a fején (ugyanis ő ezt állítja a hajviseletéről), látszik, hogy soha sem fésülködik, legfeljebb csak úgy tessék-lássék módon. A haja őszbe játszik, a pofaszakála pedig, mely kétoldalt egészen az álláig leér, teljesen fehér: Krumpliorra van, kék szeme, keskeny nyakkendője, fekete keretes szemüvege. Ha olvas nagy étkezik, le kell vennie a szemüvegét, ugyanis nem hajlandó beletörödni abba, hogy megöregedett, s hogy az S korában már bifokális szemüvegre van szüksége az embernek.

Néhány dologban hasonlít rám. Ő sem dohányzik. Inni nem iszik. Ő is szeret enni, de én nem hízom, ő viszont igen. Szerinte a különbség az anyagcserében nyeri magyarázatát, ami elég fura megállapítás olyasvalakinek a szájából, aki állítása szerint biokémikus. Én pontosan tudom, hogy a különbség a testmozgásban nyeri magyarázatát. Én minden nap ott vagyok a tornateremben, Asimov viszont, ha reggel sikerül valahogy kivergődni az ágyából, evvel aznapra le is tudja a testmozgást. Kivéve persze a gépelést. Az ujjai viszont éppen ezért nagyon jó kondícióban vannak.

Sokkal több ételt tornyozott a tányérjára, mint én az enyémmre, mégis idegesen oda-odapillantott a tányéromra, hátha nekem sikerült begyűjtenem valami igazi ínycsafalatot, amit ő nem vett észre a büféasztalon.

- Hánynál tartasz, Isaac? - A "mutáns"-t elhagytam, csakis akkor biggyeszttem a neve elé, ha kiprovokálja a „kincses Darius“-szal.

Azonnal megértette, mit kérdezek.

- Százhatvanhárom ebben a pillanatban - válaszolta tele szájjal -, de kát
minek számolni. Senki sem számolja. - Valaki azért számolja. És te vagy az a
valaki.

Nyelt egyet és sírós hangon panaszkolt:

- Nekem muszáj számolnom. Evvel büntet a Jóisten. Mindenki mindig arra
kíváncsi, hogy hány könyvem jelent meg, és ha nem mondom meg nekik,
csalódottak. Sőt, ha egy hónappal később újra megkérdezik, és a szám nem
lett közben nagyobb, úgy érzik, hogy becsapták őket. Na, de neked igazán
nincs okod az irigységre. Neked legalább az egyik könyvedből filmet csináltak.
Nekem egyikből sem.

Megrándult az arcom. A pénz, igaz, jól jött, de a film alighanem a világ
legrosszabb filmje. És olyan tehetségtelen hülyék csinálták, hogy az még
Hollywoodban is feltűnő. Azért imádkoztam, hogy senki se menjen el
megnézni.

Százhatvanhárom könyv persze nem a világcsúcs, de nem ismerek senkit,
akinek olyan könnyedén és fájdalommentesen menne az írás, mint Asimovnak.
Ráadásul ezt tudja is magáról, s önnyira botdög vele, hogy az már-már
undorító.

Egy alkalommal, amikor egy kiadói díszebéd során átvonult az éttermen,
valaki a fülembe súgta: Nézd, Asimov úgy tolja maga előtt azt a rettenetes
önbizalmát, mint egy talicskát. (Ugyanez egyébként a hatalmas hasáról is
elmondható). Valaki meg azt mondta egyszer, hogy Asimov úgy jár-ke a
világban, mint aki elvárja, hogy szétváljon előtte a levegő és utat engedjen
neki.

Nekem is megvan erről a magam elmélete. Szerintem Asimov élete jórészt
odabenn, a koponyájában zajlik, talán nem is érzékeli a külvilágot. Ezért amikor
olyan rendíthetetlenül magabiztosnak és nyugodtnak látszik, valójában arról
van szó, hogy egész egyszerűen nem hatol el a tudatáig semmi, ami
megrendíthetné vagy nyugtalaníthatná.

- Tulajdonképpen mit keresel te itt, Isaac? - kérdeztem tőle. - Ahelyett, hogy
otthon írnád a nem tudom hányadik könyvedet?

Asimov felnyögött.

- Tulajdonképpen azért vagyok itt, mert könyvet írok. A Doubleday Kiadó
szerződött vele is egy krimire. Az a címe, hogy Gyilkosság a könyvvásáron.
Nem tudom, mi ütött belém, amikor aláírtam a szerződést. .,

- Hát akkor mégis miért írtad alá?

- Miért, miért? Oda se néztem, amikor aláírtam. Annyi szerződést kell
aláírnom, hogy reflexszerűen oda kanyarintom a nevem. Ráadásul augusztus
végére el kell készülnöm a kézirattal. Három hónapom van az egészre.

- Mi a probléma? Egy hétvégén megírod nem?

Asimov különféle felvágottakból óriási méretű szendvicset szerkesztett egybe, s most egyetlen harapással eltüntette a felét. Majd amikor szájában az étel mellett egy kis üres hely keletkezett, megszólalt.

- Alkotói problémáim legrosszabbika, hogy nekem nem lehetnek alkotói problémáim. Ha te elpanaszolod valakinek, hogy gyorsabban kell megírnod a regényedet, mint szeretnéd, az illető ronggyá áztatja a zakódat az együttérzés könnyeivel. Ha én panaszolom el ugyanezt valakinek, ócska vicc a válasz. Hozzátenném, hogy minden egyes esetben ugyanaz az ócska vicc a válasz.

És ezt ő mondja, gondoltam, ő, aki szerint az agyoncsépezt "kincses Darius" maga a tömény szellemesség, sőt, annak netovábbja!

Hát, nekem nem kezdett el csorogni a könnyem.

- El fogsz vele készülni. Hiszen írtál már krimi, nem? Ezt nyugodtan feltételezhettem róla, hiszen az égvilágon mindenről írt már könyvet. Bár nem hinné az ember, Asimov első látásra ostobának tűnik. Aztán hallod, ahogy azokat a végeérhetetlen történeteit meséli, ölelgeti a keze ügyébe eső nőket, s közben véletlenül sem mond semmi értelmeset vagy gondolatébresztőt, s szilárd meggyőződésed támad: valóban ostoba. Időbe telik, mire rájössz, hogy Asimov páratlanul értelmes ember, s mivel sohasem kételkedik a maga intelligenciájában, ezért sohasem érzi szükségét, hogy fitogtassa vagy, hogy bármi jelét adja.

Ez persze annyira dühített engem, hogy majd szétrobbanok tőle.

- Persze, hogy írtam már krimi - méltatlankodott. Írtam szabványos krimi és science-fiction krimi. Regényt is, novellát is. Felnőtteknek valót, kamaszoknak valót és kisiskolásoknak valót.

- Akkor tényleg, mi a probléma?

- A couleur locale. A könyv realisztikus levegője. Evvel kell itt teleszívnom magam. Négy napig itt kell lébecolnom és figyelnem, mi folyik itt.

- Nahát, éppen ezt csinálod, nem?

- Igen. Csak az a baj, hogy én egyszerűen nem látom, mi folyik. Soha életemben nem láttam, hogy mi folyik körülöttem.

- Akkor hogy írtad meg azt a százhatvanhárom könyvet?

- Hogyan publikáltam. További tizenegy könyvem áll megjelenés előtt. Hogy írtam meg? Leíró részek nélkül. Az én könyveimben nincsenek leírások. Dísztelen a stílusom. Hát kérj meg valakit, hogy segítsen!

Különös, hogy ezt mondtam neki, hiszen akkor még csak nem is sejtettem, hogy hogyan alakulnak majd a dolgok, és hogy éppen én leszek az, aki segít Asimovnak.

Aztán persze mégiscsak elkészült határidőre a könyvvel. Önök éppen ezt a könyvet olvassák. Gyilkosság a könyvvásáron: Írta Isaac Asimov.

Mindössze arról van szó, hogy ez az én történetem, tehát én első személyben jelenek meg benne, p pedig harmadik személyben, szereplőként.

A megírás dolga kizárólag Asimové, de mivel nem bízom meg benne száz százalékig, úgy egyeztünk meg, hogy lábjegyzet formájában bármikor közbeszólhatok, ha úgy látom, hogy elveti a sulykot.*

Közben végzett a tényérjára halmozott élelmiszer hegygel, s ekkor már jóval többen voltak a teremben, mint mikor megérkeztünk. Nemigen remélhettem, hogy összeakadok Gilleszal ebben a tolongásban. A zajszint is kellemetlenül magas volt, a terem levegőjét megülte az undorító cigarettafüst. Még ekkor is távozhattam volna a szállodából, s ha megteszem, Asimov kénytelen kitalálni egy történetet a törtétek helyett. De mégsem fújtam takarodót, mert még hátravolt a kávé. Mindig van valami, ami visszalöki az embert a Végzet útjába.

- Kérsz kávé, Isaac? - kérdeztem Asimovtól.

- Kérek. De maradj, majd én hozok! Jól jön egy kis testmozgás.

Szép kis testmozgás! Hozta a kávé, de a kávé mellé hozott öt darab süteményt is, különböző töltelékkel. Magának hozta, mivel engem elfelejtett

** Például jelezhetem, hogy Asimov fő vonalakban tartja magát ugyan az igazsághoz, de a hatás kedvéért engem felismerhetetlenné torzít. Öt láb öt hüvelyk magas vagyok és nem öt láb két hüvelyk. Hogy körmönfontan (vagy otrombán) átítatja az egész történetet azén állítólagos törpekomplexussal, ez csupán arra jó neki, hogy a kettőnk közötti kontraszt segítségével önmagát minél előnyösebb fénybe állítsa. - Darius Just*

Just öt láb öt hüvelyk magas, de csak akkor, ha beleszámítjuk a cipője három hüvelyk magas sarkát is! És különben sem kell a szó szerinti igazsághoz ragaszkodnom a könyvben. Végére is regényt írok, a képzelet művét, úgyhogy tetszésem szerint változtathatok a tényeken. És hogy én előnyös fénybe állítanám magam! Tessék, akik ismernek, olvassák el ezt az utóbbi néhány oldalt, ahol szerepelek. Ők a tanúim, hogy milyen gondosan tartom magam Justnak a rólam alkotott, teljességgel nevetséges képéhez. Olyan gondosan, hogy ennek már-már önbecsülésem látja kárát. - Isaac Asimov

megkínálni belőlük.

Fogta az egyik süteményt, a csokoládé bevonatút, kávéjába mártotta, majd ügyesen eltüntette a szájában, közben egy csepp kávé nem sok, annyi veszteség sem érte.

- És te mit keresel itt, Darius? - kérdezte - Nem látszol jókedvűnek.

- Megvan rá az okom, hogy ne legyek jókedvű mondtam. - Szörnyű napom volt, olyan szörnyű, hogy beszélni sem akarok róla.

- Ugyan mitől szörnyű annak a napja, akinek nem kell a családjáról gondoskodnia, és aki annyira ráér, hogy háromévenként ír egy könyvet?

Majdnem elhittem, hogy komolyan érdeklődik, mégis elengedtem a fülem mellett a kérdést.

- Isaac, nem láttad véletlenül Giles Devore-t? - De, láttam.
Meghökkenően bámultam rá. Nem számítottam erre a válaszra.
- Itt, a fogadáson?
- Nem. A bejelentkezésnél találkoztam vele. Holnap délelőtt dedikál. Velem együtt.
- Tudom, hogy dedikál - mondtam. Esküszöm, hogy a lehető legszíntelenebb hangon mondtam, s nem csendült ki a mondatból semmi burkolt célzás, rejtett értelem. Kezdtem ugyanis megnyugodni, már nem feszített belülről a düh, s talán semmi baj nem történik, ha ekkor Asimov nem korbácsolja fel ismét bennem a nehezeltést, amit Giles iránt éreztem. Hogy miért tette, nem tudom, hacsak azért nem, hogy szórakozzon. De evvel a maga kockakövét is elhelyezte a készülő úton.
Kék szeme megcsillant, szemöldöke szaporán járt fel-s alá. (Azt állítja magáról, hogy nem érzel semmit az őt körülvevő világból, s közben tévedhetetlenül beletalál az ember lelkének a legfájdóbb pontjába.)
- Tulajdonképpen örülök, hogy Giles a te pártfogoltad és nem az enyém. Nem tudom, te hogy vagy vele, de én nagyon rühelleném, ha a pártfogoltam lekörözne.
- Nem a pártfogoltam - morogtam.
- Ugyan már, amikor az első regényét írta, te vezetted a kezét. Mindenki tudja. Ebből is látszik, milyen hülye vagy
- Miért? Mert segítettem neki?
- Nem, dehog. Azért vagy hülye, mert elvárod, hogy hálás legyen érte.
Vállat vontam, de idebent, ahol Asimov nem láthatta, újra felparázlott bennem a düh. A jóistenit neki, tényleg elvártam, hogy hálás legyen érte, s lehet, hogy hülye vagyok, lehet, hogy nem, -de a hála elmaradt, és ez iszonytatóan dühít.

A szemébe hazudtam Isaacnak.

- Nem vártam én hálát. Az égvilágon semmit sem vártam cserébe.

De neki már máshol járt a szeme. Hunyorított, hogy jobban lásson valamit a terem másik végében, s nem kellett odanéznem, hogy tudjam, nőt lát. Még nem mondtam, hogy Asimov ugyan többnyire képtelen bármit is meglátni az őt körülvevő világból, viszont különös képessége van rá, hogy kétszáz lábnyi távolságon belül minden nőt azonnal észrevegjen.

11. SARAH VOSKOVEK

Idő: 7 óra 20 perc, este

A nő nem volt a típusom. Legfeljebb öt láb magas, semmi több. Én az öt láb hét vagy nyolc hüvelyk magas nőket szeretem. Az átlagos amerikai nő öt láb négy hüvelyk magas, átlagos mellbősséggel, átlagos csípőmérettel. Ragadjuk

meg képzeletben az átlagos amerikai nőt a nyakánál és a bokájánál fogva, rántsunk rajta egy nagyot mindkét irányban, s az eredmény egy hatvannyolc hüvelyk magas nő, apró, ám feszes keblekkel, keskeny csípővel. Én az ilyen, nőt szeretem.

Evvel a nővel viszont a fentiek ellenkezője történt. Megragadták az átlagos amerikai nőt a nyakánál és a bokájánál fogva, majd kétfelől összenyomták. Az eredmény hatvan hüvelyk testhossz, hízott örvösgalamb formájú keblek, az ülep akár egy fardagály a múlt századból.

Meg kell hagyni, nagyon csinos volt. Sötét, majdhogynem fekete haját méhkasformára feltupírozva viselte (nyilván azért, hogy magasabbnak látszék). Szeme ugyanolyan sötét volt, mint a haja, nagy volt, a szeme fehéreje pedig mintha kékes színben játszott volna. Enyhén hajlott orr, széles arccsont, rajta rózsaszínű, feszes bőr. Fehér ruha, mely leért a bokáig, de nyakszirtejt jócskán szabadon hagyta.

Felénk tartott, s Asimov egy pillanatra sem vette le róla a tekintetét. Én is figyeltem, bár kisebb élvezettel, s gondolatban fogadást kötöttem arra, hogy mikor tér ki menetirányából, mikor kanyarodik el pályája a semmibe, a sötét éjszakába, hogy többé talán sohase lássuk. Persze nem nagyon izgatott, hogy mikor történik meg ez, előbb vagy utóbb, nekem édes mindegy. De végül is nem történt meg.

Pályája ugyanis nem kanyarodott el: egyenesen az asztalunkhoz vezetett, ahol véget is ért. A nő - miközben engem nem méltatott figyelemre - megszólította Asimovot.

- Elnézést. Ön dr. Isaac Asimov? - Enyhe akcentussal beszélt, szlávosan.

- Ördöge van - tárta szét joviálisan a karját Asimov. - A hírnevem mindenhol megelőz. Rendelkezzék velem, kedvesem! Halljam, mit, hol, mikor és hányszor.

- Igen - mondta a nő. - A hírneve tényleg megelőzi önt. Elmondták nekem, hogy ön milyen, s lám, ön valóban dr. Isaac Asimov.

Isaacot ez nem rendítette meg. Semmi ilyesmi nem tudja megrendíteni. Mosolygott rendületlenül.

Hogy önisméltásba bocsátkozzam, ismét felteszem a kérdést. Mit tehetek önért?

- Leülhetek egy pillanatra?

- Egy pillanatra? Akár ezer milliő pillanatra is! - folytatta a ripacskodást Asimov.

- Úgy öt-hat pillanat elég is lesz.

Az idegenszerű kiejtéssel párosult hibátlan és választékos nyelvtan hirtelen izgalmassá tette számomra a nőt.

Milyen kár, hogy nem valami vonzóbb női test rejti ezeket a hangszálakat! Leült és bemutatkozott.

- Sarah Voskovek vagyok. Én vezetem a szálloda közönségszolgálati és reklámpropaganda-osztályát.

Miért éppen ezt a pillanatot választottam, hogy közbeszóljak, nem tudom. Talán bántott, hogy a hölgy tudomást sem vesz rólam. Talán Asimov iménti tördőfése, Gilesről, a „pártfogoltamról” tett megjegyzése késztetett arra, hogy mindenáron belemarjak valakibe, még ha ennek nincs is semmi értelme.

Muszáj volt megszólalnom.

- És mi a fenét keres itt vasárnap este, munkaszüneti napon? Hívös pillantást vetett felém. Úgy nézett rám, mint aki vigyáz, nehogy a pillantása véletlenül érintkezésbe kerüljön a testemmel.

- Az AKSz vendégeként vagyok jelen a fogadáson. És akkor dolgozom, amikor nekem tetszik.

Máris Asimovot nézte ismét, mintha én csupán egy futó pillanatra léteztem volna, csupán annyi ideig, amíg megutálhatott. Mélyet lélegeztem és magamban lefogadtam keményen, őt a háromhoz, hogy talállok rá alkalmat és megtáncoltatom ezt a hülye tyúkot, mielőtt itt hagyna bennünket.

- Úgy értesültünk, dr. Asimov, hogy krimit ír a szállodáról - magyarázta Isaacnak.

Asimovot láthatólag leforrázta ez a hirtelen fejlesugrás a szórakozásból a munkába.

- Nem mondom, gyorsan jár a hír - füstölgött. Igen, krimit írok, de nem a szállodáról, Miss... őő... Miss... - Voskovek.

- Szóval, nem a szállodáról. Gyilkosság a könyvvásáron az ideiglenes címe a könyvnek. A kiadóm kért fel rá.

- Az AKSz közgyűlését viszont itt tartják ebben a szállodában. Mennyire lesz realiztikus a regény?

- Amennyire elengedhetetlenül szükséges - válaszolt Asimov, akiből most hirtelen előbújt az író. - Az az elképzelés, hogy meglegyen a regény couleur locale-ja, tudja, a realiztikus levegője...

A nő közbevágott.

- Nyilván nem szükséges a szállodát név szerint is említeni a regényben.

-- Feltehetőleg nem lesz rá szükség - ismerte be Asimov. . Ez volt az a pillanat, amikor megnyertem a fogadást,

amit magammal kötöttem. Pontosabban azt hittem, hogy megnyertem.

Áthajoltam az asztalon és megszólaltam:

- Nézze, kis-anyám! Ez az ember, itt, látja, író. És mivel író, könyvet ír. Hogy miről, ahhoz magának semmi köze. Majd ha megjelent a könyv és maga úgy érzi, hogy sérti a maga személyi jogait, vagy hogy hamis fényben állítja be és megrágalmazza a maga drágalátos szállodáját, magának jogában áll pert indítani. De addig magának egy szava sem lehet és, hogy maga előre megkötné Asimov kezét, ez egyenesen undorító. Mi lenne, ha békén hagyna

bennünket, és visszatérne a közönségszolgálati munkájához? Amihez egyébként - mint a mellékelt ábra mutatja - a külső adottságai sincsenek meg.

Úgy nézett rám, mintha valami ismeretlen fajtájú állatot tanulmányozna, de akit egyáltalán nem érdekel, hogy milyen állatfajtaival van dolga: Hosszú, ráérős pillantás volt, nyugodt és higgadt pillantás. Amikor megszólalt, teljesen kifejezéstelen volt a hangja.

- Nyilván ritkán találkozik olyanokkal, akik még magánál is alacsonyabbak és akiket lerohanhat a megjátszott férfias keménységével.

- Az annyát! - nyögött fel Asimov.

Elakadt a lélegzetem: Nem azért persze, amit mondott, hiszen évtizedek óta rendszer napi táplálékom az efféle megjegyzés. Hanem azért, mert teljesen váratlan volt, és sehogy sem kapcsolódott ahhoz, amiről beszéltünk. Amikor végre ismét meg tudtam szólalni, dadogtam.

- Dr... drágám - nyögtem ki -, a m... maga test m.... magassága m... meg az enyém...

De ő félbeszakított.

- Majd máskor, alkalmasabb pillanatban beszélek magával, dr. Asimov. - Megfordult és elment, lassú léptekkel, mint akinek semmi oka sincs rá, hogy siessen.

12. GILES DEVORE

Idő: 7.óra 35 perc, este

Leküzdhetetlen vágyat éreztem, hogy utánaszaladjak, hogy cipőm talpát érintkezésbe hozzam ülepe csábító céltáblájának a közepével, de uralkodtam magamon igaz, nagy nehezen - és nem tettem meg. Óriási botrány lett volna, ha megrúgom. Úgyhogy fékeztem magam. viszont éreztem, hogy tenyereimen kiüt az izzadság a visszafojtott indulattól.

A nap megaláztatásai közül ez volt a legszörnyűbb. Asimov is jól megvigasztalt.

- Ugyan, ne törődj vele, Darius! Tudod, milyen hatással vagy a nőkre. Ha legközelebb látod, dobd be a bájmosolyt és a cukros szöveget. És mikor a karodba omlik, ugorj félre, hadd essen hasra!

Nyilván úgy gondolta, hogy ez vicces. Nekem viszont más volt a véleményem. Nem is igen figyeltem rá, magamban füstölögtem és fortyogtam.

Bárcsak emlékeznék rá, mit is akartam mondani a nőnek, amikor otthagytott bennünket! Megsemmisítő hatással lett volna rá. Porig alázta volna, ha valahogy ki tudom nyögni. dehát nem emlékszem. És a későbbiek fényében tulajdonképpen mindegy, sőt, talán jobb is, hogy nem emlékszem - mégis kár, hogy nem emlékszem.

Hirtelen Assimov hangját hallottam.

- Helló, Giles! Hogy van a mi hírességünk?

- Helló, Isaac - ismertem fel Giles motyogós beszédét.

Teljesen kiment a fejemből. Nem is kerestem a fogadáson. Eljutottam arra a pontra, hogy elhatároztam: nem keresem, sőt, kerülni fogom. Ha nem jön ide, ha ott marad valahol, a tágas bálterem egy másik szegletében, soha sem találkozom vele. Ha tíz perccel korábban jön ide mielőtt az a nagypofájú törpetyúk megérkezik -, talán eléggé nyugodt vagyok, s nem történik meg az, ami már hosszú órák óta érlelődött ennek a napnak a méhében. Ha tíz perccel később érkezik, alighanem már nem talál itt, mert annak a kis időnek a során, ami a nő távozása és Giles érkezése között telt el, belátom, hogy semmi dolgom itt, s egy percig sem maradok tovább. Torkig voltam mindennel.

Giles viszont megjelent, mégpedig éppen ezen a helyen és éppen ebben a pillanatban.

Meglepődve néztem fel rá. Giles kicsit görnyedten állt, karját lóbálta, arcán a szokásos búbanatos kutyatekintet. Határozottan kövérebb volt, mint amikor utoljára láttam a jelét Giles derékbőségén mutatkozott meg, amint ez gyakran előfordul. Fekete keretes szemüveg volt rajta, olyan, mint Asimové, akire egyébként hasonlítana is egy kicsit, ha nem lenne fél fejjel magasabb nála és nem viselne kusza, szájába lógó, fekete bajuszt. Csupán előrefittyedő alsó ajka látszott ki a bajusz alól, ettől viszont úgy festett, mint valami gonosz kisfiú, aki a száját csücsöríti. Ha összerakjuk a fekete keretes szemüveget, a bajuszt és az orrt, miután egy kicsit nagyobbra és horgasabbra igazítottuk, Groucho Marx-álarc jön ki belőlük, olyan, amit jelmezbálokon viselnek, Giles majdnem úgy festett, mintha egy ilyen álarc fedné a képét.

- Találkoztam a földszinten Teresa Valier-vel. Azt mondta, hogy beszélni akarsz velem.

Szóval Teresa nem hitte el, hogy megkeresem Gilest. Nekiállt maga megkeresni.

- Ülj le hát - vettem oda neki mogorván.

Asimov nyilván rájött, hogy itt semmi szükség harmadikra, mivel az ilyen esetekben rendszerint a hallgatóság húzza a rövidebbet, mert felállt.

- Ha nincs ellene kifogásotok, én megyek, mert beszélnem kell egy-két emberrel. - Búcsút intett és távozott. Nem is bántam, hogy elmegy.

Giles leült és rátenyerelt az asztalra. Úgy nézett rám, mint a kutya, aki arra vár, hogy kockacukrot vessenek neki.

- Gratulálok az új könyvedhez - kezdtem hozzá. Vállat vont.

- Kösz! Bár a Prism Pressnek túl nagy falat. - Szóval otthagytam őket:

- Igen. Az író találja meg mindenben a maga szintjét - tette hozzá lányosan vékony hangján, ami miatt sokan azt hitték, hogy Giles meleg - pedig nem az. - A Prism Press nem az én színtem.

- A Prism Press az én színtem, ugye? - kérdeztem keserűen.

- Otthagyhatod őket, Darius, amikor akarod - persze csak akkor, ha tényleg nem a te színted.

Hát ez tűrhetetlen, gondoltam.

- És Roseann Bronstein? Azt mondja, hogy nem vagy hajlandó dedikálni a könyvesboltjában.

- Panaszkodott neked? Nem, tényleg nem vagyok hajlandó. Ki nem állhatom azt a tyúkot.

- Attól még dedikálhatnál a boltjában. Nézd, Giles, tanácsolnék valamit...

- Nem vagyok igazán kíváncsi a tanácsaidra, Darius.

- Rendben. Akár kíváncsi vagy, akár nem, mégiscsak elmondom. A Prism Press kis kiadó, de ők adták ki az első könyvedet és nagyon jól csinálták. Lehet, hogy egy másik kiadó még jobban csinálta volna, de ezt nem tudhatod. Legalább addig maradj meg a Prism Pressnél, amíg kiderül, hogy jól megy az új könyved! Tartozol nekik evvel. Roseann pedig felfuttatta a könyvedet, pedig senki sem kényszerítette rá, s akkor tette ezt érted, amikor erre nagyon nagy szükséged volt. Nem gondolod, hogy tartozol neki? Legalább egy apró szívességgel?

- Szívességgel? A világ nem szívességi alapon működik, Darius. A Prism Press kiadta az első könyvemet. Na és? Pénzt csináltak belőle, igazság szerint több pénzt, mint amennyi nekem jutott. És az új könyvemből még több pénzt csinálnak. Eszerint egyikünk sem tartozik a másikkal. Kvittek vagyunk. És Roseann-nel ugyanúgy kvittek vagyunk. Most viszont tudod, mit akarnak? Ha nem tudod, majd én megmondom. Meg akarják lovagolni a sikeremet, rajtam akarnak meggazdagodni. Nemes és önzetlen gondolkodásra vall, nem? Hát az én sikeremet ne próbálja senki meglovagolni. Majd én meglovagolom. Én fogok meggazdagodni. Ez talán nem vall nemes és önzetlen gondolkodásra? Ha ők nemesek és önzetlenek, én is az vagyok. Végül is mindenki egyforma, mindenki kaszálni akar. Ha ők csinálják, nemes és magasztos dolog. Ha én, akkor piszkos és alantas. Hát hogy van ez?

Még most is nyugodt voltam. Utólag visszagondolva már nem is értem, hogy lehettem ilyen nyugodt:

- És én, Giles? Én is kaszálni akarok? - kérdeztem tőle csendesen.

Elvörösödött. - Ez egész más, Darius. Neked tényleg sokkal tartozom. Amint egyenesben vagyok egy jobb kiadóval, szólok az érdekedben. Számíthatsz rá. Megteszek mindent érted, amit tudok, Darius.

Kértem én, hogy szóljon az érdekemben, csattantam fel magamban. Ereztem, hogy újra felmegy a pumpa. Kezdett tetőzni a nap megaláztatás-árja, s most ismét kíntott annak a vakarcs közönségszolgáló tyúknak a megjegyzése is.

Giles valami választ várt, megnyugtatót, hogy milyen kedves, hogy milyen hűséges, derék barát, hogy halála után üdvözülni fog, mert ilyen jót tett velem.

Kerestem a szavakat, amelyekkel pokolra küldhetem, amikor hirtelen cipősarkak kopogása ütötte meg a fülem, és határozottan éreztem, hogy megmozdul a levegő egy nő szaladt oda az asztalunkhoz.

- Mr. Devore - szólt lélegzet után kapkodva -, ha nem jön azonnal, elkésünk.

Giles előrefittyedő alsó ajka mintha megrándult volna. Ez mindig annak a jele, hogy elfogja szokásos kellemetlen csökönysége. Talán ugyanolyan hatással volt rá, hogy a tartozására emlékeztettem, mint énrám az, hogy olyan átkozottul lekezelően bánt velem?

Mindig így válaszolt az élet kihívásaira, ha feldühítették. Sohasem harcolt. Sohasem ütött oda. Csupán megmakacsolta magát és nem engedett a jó szónak. Világrengető ügy vagy nevetséges semmiség, mindegy volt neki, ugyanavval a makacssággal fogadta, és ilyenkor rendíthetetlen volt. Igazán tudhattuk volna, hogy így lesz, tudhatta volna Teresa Valier, tudhatta volna Roseann Bronstein és tudhattam volna én is, hogy hiába beszélek vele, semmi hatása.

- Miért nem talál valakit helyettem? - sípolta magas hangján. Nem tudtam, mi dolga van, de tíz az egyhez, lefogadtam magamban, hogy nem fogja megcsinálni.

Közben láttam, ki szaladt oda hozzánk. A sajtófőnök volt, Henrietta Corvass. Amikor lekéstem arról a piti kis sajtókonferenciáról, amelyen részt kellett volna vennem, egyáltalán nem izgult, most viszont Giles Devore-ral volt dolga, ezért szinte remegett az idegességtől. Látnivaló, mennyivel többet ér nálam Giles...

- Nagyon fontos tévéfelvétel, hálózati adásban megy majd. Ragaszkodnak magához. Mi pedig elköteleztük magunkat.

- Én nem köteleztem magam semmire - ráncolta a homlokát Giles. - Hajnalig biztosan elhúzódik, nekem pedig holnap délelőtt dedikálnom kell.

- Egy-két óra az egész. Esküszöm! Gondom tesz rá, hogy minél gyorsabban megcsinálják. Két mérföldre van innen, és taxival pillanatok alatt odaérünk.

Ha kíváncsi rá, én megmondhattam volna, hogy hiába gyözködik Gilesszal, akármit mond neki, ő rendíthetetlen. És bárcsak az is maradt volna, most, csak egyetlen egyszer életében! A halál már ott toporgott a küszöbön, s talán eloldalog dolga végezetlen, ha Gilest ez egyszer nem hagyja cserben a csökönysége.

De cserbenhagyta.

- Vigye Dáriust a tévébe! Ő szívesen elmegy - mondta a sajtófőnöknek.

Hát ez volt az a bizonyos utolsó csepp víz a pohárban. Az a rengeteg rosszkezd, méreg és elfojtott indulat, mely egész nap ott fortyogott és bugyborékolat bennem, hol szilajabban, hol csendesebben, most kibuggyant. Eljött a nagy pillanat, amelyre vártam: egyetlen csapással bosszút állok mindenkin, aki miatt hoppon maradtam a sajtókonferencián, mindenkin, aki az

idegeimre ment ezen a napon, köztük a barommal, aki a lábamra tiport, és a hülye tyúkkal, aki a lelkembe gázolt bele.

Felálltam és ordítani kezdtem.

- Eszem ágában sincs elmenni, te kihízott taknyos. Hát nem tudod, mi a kötelességed, te hervadt írópalánta, te?! Megírsz egy majdnem jó könyvet, aztán megírsz még egyet, amelyik még majdnem sem jó, és máris azt hiszed, hogy most már mindig lesz valaki, aki felkarol, aki az utadat egyengeti? Hát tévedsz, nagyon tévedsz! Nem lesz senki, bármit is higgyél. Futószalagon gyártod magadnak az ellenségeket, te nyomorult törpe, s miközben gigászira dagad a fejed az önteltségtől, a lelked semmivé aszik. Talán azt hiszed, hogy most már a Tejúton száguldozhatsz vastagra hízott önhittséged kerekein, amelyekre csak úgy dől a csapágyzsir a dagadtra puffadt egódból? Isten látja lelkem, iszonytatót fogsz zuhanni onnét, s olyan csattanással érsz földet, hogy belesüketül a világ! Menj, ember!

Hát persze nem pontosan ezt mondtam. Lényegileg ezt, bár sokkal nyersebben fejeztem ki magam, és az indulatszavak is másképp hangzottak az eredetiben.

De nem érdekes, hogy pontosan mit is mondtam. A lényeg az, hogy nem így válaszoltam volna, ha csupán Giles provokálja ki ezt belőlem - de ott volt mögöttem az egész hosszú délután, s mindaz, ami velem történt ezen a hosszú délutánon.

Giles arcából kifutott a vér, Henrietta viszont elvörösödött. Végtére is ordítottam, s mindenki hallhatta a teremben, hogy mit ordítok. El is hallgatott mindenki. A vérködös düh sem akadályozta, hogy lássam, a némaságba ordítom szavaimat, mégsem fogtam halkabbra a hangom.

Gilest mindenestre sikerült felráznom. Kirángattam a dágványból, amibe szántsándékkal ragadt bele, hogy ne kelljen mozdulnia. Új embert csináltam belőle. Nem hittem volna, hogy ez lehetséges, hacsak nem pisztollyal kényszerítem, dehát eddig még soha sem eresztettem rá dühöm veszett kutyáit, különösen nem mások jelenlétében. Az ordibálás megtette a magáét. Sikerült az eseményeket visszaterelnem a Végzet útjára. Szépen szaporodtak a kockakövek.

Giles végül megszólalt.

- Jól van, Darius, ne dühöngj! Elmegyek a tévébe. De előbb el kell intéznem valamit.

- De Mr. Devore! - szólt közbe Henrietta. Hangjából egyszerre csendült ki a kétségbeesett könyörgés és az ellentmondást nem ismerő türelmetlenség. - Elkésünk!

Éreztem, hogy lassan ismét összeáll körülöttem a jól ismert világ. Éreztem, hogy legalább ezer szem fürkészik. Múlt a némaság, a vendégek újra

beszélgetni kezdtek. Nyilván látták, hogy az ordítózást nem követik pofonok, s így már nem is érdekelte őket annyira a dolog, de persze rólunk beszéltek.

Szégyelltem magam, büntudatot éreztem. Gilesra zúdult a szennyes ár, pedig ő csupán az utolsó volt egy hosszú hosszú sorban. De kivétel nélkül minden, amit ezen a délután éreztem, akár nemes, akár alantas érzés volt, ugyanabban a pontban futott össze. Ha hinnék a haragvó és bosszúálló Atyaúristenben, s tudnám, hogy figyelmére méltat bennünket, azt mondanám, hogy ő intézte így. De nem hiszek benne. Így nem tudok magyarázatot a dologra. Legfeljebb azt, hogy minden összeesküdött ellenünk azon a napon.

Fojtott, ideges hangon megkérdeztem tőle:

- Mit kell elintézned Giles? Majd én megcsinálom. Ez persze ugyanaz a szerep volt, amit kilenc éve játszottam el Giles életében: megcsináltam helyette, amit ő nem tudott megcsinálni. Egyben újabb lépést tettünk előre a Végzet útján.

Giles a nadrágja bal zsebében kotorászott, majd előhúzott egy áttetsző műanyagerszényt. Szemügyre vette, majd kipiszkált belőle egy piros színű ruhatári jegyet.

- Betettem egy kis csomagot a második emeleti ruhatárba, ott rögtön a...

- Megtalálom - intettem le és elvettem tőle a jegyet.

- Mire visszatérek, a ruhatár nyilván bezár, a csomagra viszont már reggel szükségem lesz. Légy szíves vidd fel a szobámba, Darius! Az 1511-es szoba. Itt a kulcs.

- És te hogy jutsz majd be a szobádba? - értetlenkedtem.

- Add le a portán a kulcsot. Vagy hagyd ott, a csomaggal együtt. Van másik kulcsom. Mindig két kulcsot kérek. Milyen gondos, milyen előrelátó! Hiába, a mi Gilesunk soha nem tagadja meg önmagát!

- Hagyd a csomagot a fiókos-szekrényben, a szoba közepén, és tedd a tetejére a kulcsot! - Giles engedelmeskedett Henrietta sürgetésének, aki könyökénél fogva igyekezett elindítani. Még hátrafordult és visszaszólt:

- Ugye, nem felejtet el?

Aztán Henrietta hangját hallottam.

- Egy percre sem tévesztem el magát szem elől, Mr. Devore! És gondom lesz rá, hogy időben visszajussunk a szállodába, Mr. Devore. Én magam fogom felvinni a szobájába, Mr. Devore!

Úgy beszélt hozzá, mint egy ütődött kisgyerekhez. És teljes joggal, ha kíváncsiak a véleményemre.

Aztán már nem láttam őket. Eltávoztak.

13. SHIRLEY JENNIFER

Idő: 7 óra 50 perc, este

„Ugye nem felejtet el?”, ezek voltak Giles utolsó szavai, amelyeket hozzám intézett.

Felesleges kérdés volt. Eszem ágában sem volt elfelejteni. Eszembe sem jutott, hogy esetleg elfelejthetném.

No persze, én jól ismertem Gilest és tudtam, akkor sincs semmi baj, ha esetleg elfelejtem. És ha tényleg elfelejtem, ennek is szerepe lehetett volna abban, ami ezután következett. Egyébként biztos voltam benne, hogy semmi fontos nincs abban a csomagban. Giles mindig kényszeresen túlbiztosította magát - például avval, hogy mindig két kulcsot kért. Nyilván külön tárolta őket, két különböző ruhadarabjának a zsebében.

De még ha tudtam volna, hogy mit tartalmaz a csomag, amelyet ki kellett vennem a ruhatárból, akkor sem gondoltam volna, hogy létfontosságú megbízatást hajtok végre. Később persze kiderült, hogy létfontosságú volt, és hogy a körülmények gyilkos láncolata vezetett oda, hogy nekem jutott ez a megbízatás.

Tehát el kellett döntenem, mit is csináljak.

Egyfelől semmi értelme, hogy rögtön elszaladjak a csomagért, még akkor sem, ha elhiszem Gilesnek, hogy milyen fontos. A ruhatár legalább tizenegyig nyitva lesz, ilyenkor alig vannak turisták a szállodában, még csak sorba se kell állni, s különben is, korán van, nyolc óra lesz tíz perc múlva.

Arról nem is beszélve, hogy Giles egy-két órán belül visszajön és bőven lesz ideje, hogy kivegye a csomagot, tehát rám semmi szükség. Igaz, ha nem kér meg rá, hogy intézzem el a dolgot, akkor a televízióban egész idő alatt az óráját nézi, nem zárt-e be a ruhatár, és végig idegeskedj az egész felvételt. Az is igaz viszont hogy így meg azért idegeskedik, mert esetleg elfelejtem kivenni a csomagját. Aki túlbiztosítja magát, sohasem biztos a dolgában.

Másrészt viszont - függetlenül Gilestől és a csomagjától - legszívesebben azt tenném, amit a délután folyamán már többször is meg szerettem volna tenni: kiegyenlíteni a lelki számlát, leírni magamban az érzelmi veszteségeket, takarodót fűjni, hazamenni és elfelejteni az egész közgyűlést. Giles ruhatári jegye és szobakulcsa itt van a zakóm zsebében. Elmegyek a csomagért, felviszem az 1511-esbe, otthagynom a kulccsal együtt, fél kilencre már otthon is vagyok, nézem egy kicsit a televíziót vagy töprengek egy jót az új regényemen.

Korábban mindig történt valami, ami miatt nem mentem haza - amitől pedig elpattant volna a körülmények láncolata - s ezúttal is visszatartott valami. Pontosabban valaki. Én magam. Az ostoba büszkeségem.

Éreztem, hogy a csend falai vesznek körül. Éreztem, hogy minden szem engem bámul. Éreztem, hogy megjegyzéseket tesznek rám. És ez kihozta belőlem a legrosszabbat.

Azt hiszem, belém is jó adag csökönység szorult. Gyerekkoromban hiába vert a többi gyerek, nem voltam hajlandó megtagadni a „Darius” nevet. Most

hát ez a gúnyosan fintorgó, orra alatt pusmutoló banda sem fog kiüldözni a bálteremből, hiába találják olyan ínycsiklandozóan érdekesnek a dühkitörésemet. Akkor megyek el, amikor én akarok.

Épp el akartam menni, de még mennyre, hogy el akartam menni, dehát ezt senki sem hitte volna el nekem. Mindenképp maradnom kellett még egy ideig. Fogtam magam és odasétáltam a kávéasztalhoz, komótosan, közönyt színelve, és töltöttem magamnak még egy csésze kávé. Hogy teljen az idő, megfontoltan tejszínt is lottyintottam hozzá, aztán visszabandukoltam az ásztalonihoz. Mindenki kitért az utamból. Senki sem szólt hozzám.

Leültem. Megiszom a kávé, mégpedig lassan, és csak aztán megyek. Titkon reméltem persze, hogy valamelyik barátom vagy ismerősöm, például Asimov, odajön hozzám. („Mizújs, Darius? Mi volt ez a cirkusz Gilleszal? Jól kieresztetted a hangod, szó se róla.”) De senki sem jött oda. Pária lettem, a nap kivetettje.

Miközben a kávé szürsölgettem, körbejártam tekintetem az egybegyűlteken, közben reméltem, hogy a pillantásom eléggé jeges és hideg.

A közelemben levők között egyetlen ismerősöm sem volt. Derék könyvterjesztők, a hozzájuk tartozó hölgyekkel, semmi baj velük, de most utáltam valamennyit. Különösen a nőktől viszolyogtam, a közelemben lévőktől mindenképpen. Ez a Sarah Vostavosta, vagy hogyan is hívják a nyomorultat, az egész női nemtől elvette a kedvemet. Megpróbáltam elképzelni, milyen lehet az ágyban, de minduntalan valami ormóttan gumibaba jutott eszembe, amely sípol és nyivákol, ha megszorítja az ember. Nyilván az ágyban is mindent gondosan előre megtervez, mielőtt nekilátna a dolognak, a partner köteles felsorolni, hogy mit fog csinálni, pontosan milyen sorrendben. És ha a partner eltéveszti a mozdulatot vagy a sorrendet, rögtön hasba rúgja, a szerencsétlen az előszobában tér magához, és kapkodhatja magára az utánahajigált inget-gatyát.

Amikor elfogyott a kávé, amikor az utolsó cseppet is gondosan kivarázsoltam a csészeből, ismét körbejártam a tekintetem, hogy mutassam, egyáltalán nem vagyok zavarban. Majd felálltam. Belekezdtem a műveletbe, melynek révén fél órán belül otthon lehetek. A gondolattól olyan megkönnyebbülést éreztem, hogy azt hittem, szárnyaim nőnek, repülök, lebegek.

De nem repülhettem messzire. Öt létfontosságú percet vesztegettem el a kávéval, s így, mikor a mozgólépcsőhöz értem, Shirley Jenniferrel találtam szemközt magam. Ha öt perccel korábban, ha két perccel korábban indulok, nem találkozom vele.

Jó fél éve nem láttam, de ebben nem volt semmi szokatlan. Van, hogy két hétig mindennap találkozunk, aztán legközelebb csupán egy évvel később. Ilyen a viszonyunk. Nem is igazi „viszony”. Időnként találkozunk, bár többnyire

véletlenül, s ilyenkor élvezzük egymás társaságát. Az élvezethez a szex is hozzátartozik, bár nem mindig és nem feltétlenül, ha igen, egyikünk sem csinál nagy ügyet belőle.

- Shirley! - szólfítottam meg, őszinte örömmel.

- Darius! - szólt ő, s már meg is öleltük egymást.

- Tudtam, hogy csak van valami oka, amiért eljöttem a 'fogadásra, de nem hittem volna, hogy rögtön a legvonzóbb riválisom ölelő karjában találok magam -. mosolygott Shirley.

Én, mint Shirley riválisa! Nevetséges. Shirley könyvei sokkal jobban mennek, mint az én regényeim. Családragényeket ír, nemzedékek sorsát követi végig eposzi terjedelemben. Megpróbáltam elolvasni egyik-másik könyvét, hiszen ha az ember ismeri egy író testének minden apró titkát, akkor az illendőség úgy kívánja, hogy a lelkébe is belenézzen, vajon mi rejtezik ott. De őszintén be kell vallanom, hogy engem hidegen hagytak ezek a regények. Nőknek való olvasmányok, mégpedig olyan nőknek, akiket még nem csapott meg a feminizmus, a női szabadság friss szele, én pedig férfi vagyok, sőt, ha már itt tartunk, olyan férfi, aki rokonszenvezik a feminizmussal.

Persze lehet, hogy éppen ezért olyan jó Shirley-vel. Felfogása szerint a nők akkor boldogok igazán, ha kedvükre tehetnek a férfinak. Ezt persze a feminizmus elvi alapján állva nekem vissza kellene utasítanom, de hát a gyakorlatban mégis nagyon élvezem.

Rádadásul nem ismerek senkit, aki ennyire élvezné a szex minden pillanatát, mint Shirley. Még utána is, fekszik mellettem, moco rogo, csípőjét az enyémhez nyomja, halkán nyögdecse l és sóhajtozik az élvezettől, s közben - rágyújt egy cigarettára.

Hát igen, ő sem tökéletes. Muszáj neki rágyújtani utána, és ez avval jár, hogy az alsóneműmbe beleivődik a cigarettaszag. Gyanítom, hogy ha leszokna a dohányzásról, akkor ezek a fél éves szünetek azonnal rövidebbre zsugorodnának.

- Most érkeztl? - kérdeztem.

- Ebben a pillanatban. Az ügynökömmel volt dolgom. Ha-beszélt, a mondat utolsó szótagját mindig megnyújtotta és éneklős hangszúllyal ejtette. Először nagyon zavart, bár Shirley-nél ez nem affektálás: Ugyanis nem tud másképp beszélni, s idővel megszoktam, sőt, ma már határozottan jópofának találok a beszédmodorát. Ezenkívül azonnal megismerem a hangját a telefonban, még akkor is, ha hosszú ideje beszéltem vele, és ez mindig jólesik neki. Sőt, látnom sem kell, a hangjáról máris tudom, hogy ott van a szobában vagy a teremben, s ilyenkor odamehetek hozzá, ez pedig nekem esik jól.

- Aztán amikor ideértem, kiderült, hogy nincs nálam készpénz, tizenhét dollár ötven cent, úgyhogy csekke t kellett írnom, aztán meg kitöltettek velem

egy úrlapot, amelyre mindent be kellett írnom, még azt is, hogy volt-e kanyaróm vagy mumpszom kiskoromban.

- Vacsoráztál már? - kérdeztem tőle.

- Ááá, ittunk. Pár szál ropit ettem. Maradt valami ennivaló itt?

A büfé-asztaloknál még álldogáltak néhányan. Mondtam Shirleynek, hogy maradt még ennivaló, sőt felajánlottam, hogy hozok neki egy tányérral.

- Á, ne fáradj! Majd én. Te nem tudod, mihez van gusztusom:

Bármeekkora összegben lefogadtam volna, hogy eltalálom, mihez van gusztusa Shirley-nek, de alapelvem az, hogy az apró és lényegtelen dolgokban mindig engedek a nőknek. Boldogok, ha az ő akaratuk érvényesülhet, s ilyenkor könnyebb őket a nagyobb és fontosabb dolgok felé terelni.

Elnéztem Shirley-t, ahogy jött vissza hozzám a büféasztaltól. Nagyon csinos. Öt láb nyolc hüvelyk magas. Igazság szerint, amikor az előbb ismertettem, milyen nőket szeretek, Shirley járt a fejemben. Úgy jó, ahogy van, minden porcikája, még a vörös haja is, bár igazából más a haja színe, mivel, hmm, odalent nem' vörös. Olyan nő, aki... Jó, elmondom. Olyan nő, aki nem használ illatszereket, mégis jó szagú, kivéve persze a lehelletét, amikor cigarettázik.

- Mi az, nincs pasztrámi? - kérdeztem. Tudtam, hogy a pasztrámi a kedvence és ezt néha a lehetén is érezni lehetett.

- Miért, volt pasztrámi is? - kérdezte, s elkerekedett a szeme. Egy pillanatra azt hittem, sirásra görbül az ajka a csalódástól, de uralkodott magán. De azért látszott rajta, mennyire fájlalja a dolgot.

- Ezek szerint mind megették.

- Talán a másik asztalon még van. Várj, megnézem! Rögtön jövök.

Találtam is néhány szelet pasztrámit és marhahúspástétomot - gondolom, az utoljást sikerült megkaparintanom - és ettől nagyot nőtem Shirley szemében. Legalább olyan nagyot, mint amennyire ő a pasztrámit szereti. És Shirley nagyon szereti a pasztrámit.

- Egy angyal vagy, Darius! - olvadozott.

- Angyal? Ha így mosolyogsz rám, felébreszted a bennem szunnyadó vadállatot, Shirley.

- Ugyan, benned minden nő felébreszti a szunnyadó vadállatot!

- Nem igaz - tiltakoztam álszent sértettséggel, amelynek őszinteségében egyikünk sem hitt. - Csak te ébreszted fel, Shirley, senki más. Ha nem vagy velem, lakat van a sliccemen.

- Most viszont nincs rajta lakat, ugye? - Nincs bizony.

Hagytam, hogy egyén nyugodtan. Shirleyben az is nagyon rokonszenves, hogy ki meri mutatni, mennyire szeret enni. És mért is ne mutatná ki? Szerintem az, aki képtelen élvezni az ételt - pedig az étel nagyon is élvezetes dolog - más élvezetekre sem képes igazán, például arra, hogy örömét lelje a

testi szerelemben. Vagy ha képes rá az evés helyett is a szexet próbálja élvezni, és ettől az egész olyan magasfeszültségű és görcsös dolog lesz, ami már nekem nincs ínyemre. Én akkor szeretem a szexet, ha laza és játékos, s nem két tépett lélek gyilkos párviadala az ágyban.

- Dedikálsz? - kérdeztem tőle.

- Á, nem - mondta. - Nem igazán. De azok, akik a regényeim zsebkönyvkiadását intézik, megkértek, hogy holnap délután üljek be hozzájuk egy órára a standhoz, és írjak alá egy rakás levelezőlapot, ami a Roswell családról szóló sorozat együttes újra kiadását reklámozza, s én persze beleegyeztem, aztán arra gondoltam, hogy benézek ma este, hogy milyen a hangulat meg minden. És jól tettem, hogy benéztem, hiszen itt találtalak.

- Van szobád itt a szállodában?

- Ugyan, egy vagyomba kerül. És különben is, itt lakom a folyónál.

- Még mindig?

- Még mindig. Ugyanott.

- Shirley, mi lenne, ha...? - Sohasem firtattuk egymás magánéletét. Nem volt téma, hogy melyikünk mit csinál, mikor és kivel. Azt viszont tudnom kell, hogy nem ütközöm-e bele másvalakibe, s ezért ilyenkor mindig ezt kérdezem Shirley-től. Ő tudja, mire vonatkozik a kérdés, és nyugodtan mondhatja, ha fáradt vagy hogy nincs kedve.

Talán tényleg fáradt, tényleg nincs kedve, de az is lehet, hogy menstruál, dolgozni akar a könyvében, vagy éppen szerelmes valakibe és hűséges hozzá. Sohasem lehet tudni. Előfordulhat, hogy valakivel együtt él, és az illető ott lakik nála:

De ezúttal fölösleges volt az aggodalom. Sugárzó mosoly jelent meg az arcán (esküszöm, érzem, hogy melengeti a bőröm).

- A Jennifer-lakosztály nyitva áll ön előtt, uram! Hamarosan végzett az étellel. Körbejártuk a termet, Shirley bemutatott néhány barátjának, aztán csevegni kezdett velük. Egészen elmerült a társalgásban, miközben én hallgattam és vártam rá türelmesen.

14. SHIRLEY JENNIFER

Idő: 9 óra, este

Mire kilenc lett, mindketten készen álltunk a távozásra, én a végleges távozásra.

Shirley feltűnése volt az első kellemes esemény ezen a napon, sőt, feledtetni tudta velem a nap minden szörnyűségét. Virágos jókedvem volt, amikor kiléptünk a szállodából, szerettem volna megcsókolni az egész világot, még a szivarja végét rágcsáló taxisofőrt is (bár persze megkértem volna, hogy előbb a szivart vegye ki a szájából).

Mégis, aznap minden, ami történt, rossz irányba tartott, s ez Shirley megjelenésére is áll. Önök most nyilván nem hiszik, hogy ő is, akinek gusztusosan feszes testében annyi vágy feszült, hogy másoknak a kedvére tegyen, mint amennyi tíz szentben sem A szentek életéből, nos, hogy ő is lerakta a maga kockakövét azon a bizonyos úton.

Pedig így történt. Ugyanis abban a pillanatban, amint Shirley besétált a látómezőmbé, majd rögtön utána a karomba, énnekem egy csapásra kiment a fejemből, hogy mi van a zakóm zsebében: a ruhatári jegy és a kulcs. Giles és megbízatása megszűnt létezni számomra.

Nem jutott eszembe, amíg a taxiban ültünk. Nem jutott eszembe akkor sem, amikor Shirley gondosan bezárt minden zárat a lakása ajtaján, vagy amikor kitöltötte azt az „icuri-picuri kortyocska” italt. (Sohasem állítottam, hogy Shirley-nek nincsenek hibái. Szeretkezés után mindig rágyújt - ezt már említettem - és gyakran mond ilyeneket, mint ez az „icuri-picuri kortyocska”. Egy kis sherryt ittam, amit ritka alkalmakkor szívesen elszürcsölök például akkor, amikor a társaságomban levő hölgy melltartójáról biztosan tudom, hogy negyedóra múlva már nem lesz rajta a hölgyön, és ennek aztán mindenféle élvezetes következménye támad.

Nem jutott eszembe akkor sem, amikor Shirley már a kanapén üli, a kellemes félhomályban, és nem szólt a lemezjátszó. (Ki volt az a marha, aki kitalálta, hogy ilyenkor valami hangulatos zenére van szükség? Csak elvonja az ember figyelmét a lényegről. Emlékszem, egyszer egy nőismerősömnél egész idő alatt a Camelot című musical lemeze forgott a lemezjátszón, s Richard Burton a legkényesebb pillanatban zendített rá a Hogyan kell bánni a nőekkel? című számra, amitől mindketten röhögőgörcsöt kaptunk. Nagyon jól szórakoztunk, de a szex maga nem sokat ért.

De még akkor sem jutott eszembe, amikor már a díványon csókolóztunk (nem szeretek állva csókolózni, mivel kényelmetlen - egyszer, amikor egy telefonkönyvre állva próbáltam, rájöttem, hogy még kényelmetlenebb), vagy amikor levetkőztünk és ágyba bújunk. Még akkor sem, amikor egy bő órával később mellette hevertem, s közben ő cigarettázott.

Csendben elaludtam és - amennyire emlékszem álomtalan éjszakám volt, az igazak álmát aludtam: Dáriusz királynak nyilván sohasem volt ilyen nyugodt éjszakája.

Eltelt az egész este, eltelt az egész éjszaka és egyszer sem jutott eszembe, hogy homlokom ráncoljam, hogy azt kérdezzem magamban: vajon nem felejtettem el valamit?

Egyetlen egyszer sem.

Ha Shirley nem keresztelne utamat, ha nem olyan pontos az időzítése, mint a trapézon dolgozó artistáé - dekát keresztelte, és az vesse rám az első követ, aki képes az olyan. hülyeségekre emlékezni, mint Giles csomagja, amikor

minden gondolata, érzéke és hormonja ugyanavval az egy dologgal van elfoglalva: Shirley-vel.

Nyugodtan, jól aludtam. Igaz, azóta gyakran van, hogy egyáltalán nem tudok nyugodtan és jól aludni éjszakánként. Éppen azért, mert azon rágódom, álmatlanul, hogy milyen jól aludtam azon az éjszakán.

II.

**Hétfő 1975. május huszonhatodika
(A Háborús Hősök Emléknapja)**

1. SHIRLEY JENNIFER

Idő: 8 óra 55 perc, reggel

Sülő szalonna illata ébresztett reggel kilenc felé. Erre a legjobb felébredni, na, majdnem erre a legjobb és ritka élmény, ha legénylakásban tanyázik az ember, még akkor is, ha jól el van eresztve, én pedig nem vagyok jól eleresztve.

- Azonnal gyere vissza, Shirley - paskoltam meg a lepedőt magam mellett. - Kimegyek a fürdőszobába, utána pedig tartunk egy kis reprízt.

- Szó sem lehet róla - tiltakozott Shirley. - Ha egyszer nekitátunk, sohasem érünk a végére. Nekem meg alá kell írnom azokat a levelezőlapokat. ,, - Délután.

- Igen, de előtte kiadói díszebéd van. Ifjabb Douglas Fairbanks beszél, és én egyszerűen imádom Douglast.

- Istenem, a jót milyen gyorsan elfelejtik az emberek!

- Nem úgy értettem. A lelkeimmel imádom - magyarázta Shirley. - És ha ki kell menned, most menj, mert máris ráütöm a tojáást a szalonnára:

Így aztán kipattantam az ágyból, s mire visszatértem a fürdőszobából, már sült is a tojás.

- Akkor szerettem: bele, amikor a hentsai Rupertot játszotta A zendai fogoly-ban.

A tojának még kellett egy kis idő, s addig Shirley rágyújtott. Én észrevétlenül elhúzódtam mellőle.

- Te olyan fiatal vagy, hogy nem is emlékezhetsz A zendai fogolyra - legyintettem.

- Titokban idősebb vagyok, mint amilyennek látszom - rázta felém a haját. - A televízióban láttam. Háromszor. A hentsai Rupertbe pedig már tízéves koromban beleszerettem, amikor a regényt olvastam. Borzasztóan féltém, hogy a filmben majd nem lesz jó a figura, de nagyon jó volt Ifjabb Douglas Fairbanks remekül játszotta. Olyan jól, hogy az már erkölcstelen.

- Na ez az - sóhajtottam. - A nők az erkölcstelen férfiakba szeretnek bele.

- Érthető - bólintott Shirley. - Veszélyes dolog hozzámenni erkölcstelen férfihoz, az erkölcsös férfiak viszont nem érnek semmit az ágyban.

- Én erkölcsös férfi vagyok - szögeztem le.

Igen. Körülbelül annyira erkölcsös, mint egy sakál mondta Shirley. Mivel láttam, hogy bóknak szánja, segitettem kitalálnia tojást és a sült szalonnát.

Elnyomta a cigarettáját, majd behúzódtunk az apró étkezőfülkébe.

- Bemész ma a közgyűlésre? - kérdezte Shirley.

- Nincs nagy kedvem hozzá - mondtam -, bár ha bemegyek, együtt ebédelhetünk.

- Sajnos, nem ebédelhetünk együtt. A kiadóm adja a díszebédet, s nem szeretném, ha valaki közben állandóan a fenekemet fogdosná. Nem illene a rólam kialakított képhez.

- A *rólam* kialakított képhez viszont illene.

- Van neked kiadód, fogdosd az ő fenekét, hátha ő szívesen veszi: De az enyémet hagyd békén, amikor mindenki láthatja!

- Jó, ilyen feltételekkel nem megyek el veled az ebédre.

Férfitenyér és női fenék számomra két elválaszthatatlan jóbarát. Akkor inkább nem megyek be ma. Hacsak azért nem...

Mióta előző este megöleltem Shirley-t a fogadáson, most először kezdett motoszkálni bennem valami. Úgy értem, hogy olyasvalami, aminek nincs köze a belsőelválasztású mirigyeimhez és a hormonjaimhoz.

De nem tudtam, mi motoszkál bennem, fogalmam sem volt, mi az.

Mindössze azt éreztem, hogy valami kezd nyomasztani. - Hacsak miért nem? - kérdezte Shirley. - Hacsak azért nem, hogy megnézzem azt a szegény Gilest a dedikáláson. És megtapsoljam, hogy lássa, nem haragszom rá.

Különös. Szóba hoztam Gilest, emlékeztem rá, hogyan kiabáltam vele és most, hogy nyugodt és elégedett vagyok, nagyon restelltem a dolgot, de a

megbízása egyszer sem jutott eszembe. Mintha a tudatküszöböm alá szorult volna.

Odamentem az ágy melletti asztalhoz, hogy megnézzem az órám.

- Bele is férne az időmbe - töprengtem. - Lehajtom a kávémat, gyorsan lezuhanyozom, és néhány perces késéssel oda is érek a dedikálásra. Az ebéd után megkereslek és megejthetjük a reprízét.

Tényleg belefért az időmbe. Azt hiszem, ez volt az utolsó esélyem. Ha bemegyek a dedikálásra és Giles meglát, rögtön eszembe jut, amit elfelejtettem, hiszen Giles tüstént otthagya a pódiumot és nekem ront, hogy mi van a csomaggal, még ha ezrek állnak is sorban a dedikálásra várva. Akkor viszont...

Eső után köpönyeg. Nem volt igazán kedvem bemenni, csupán ez a homályos rossz érzés motoszkált bennem, ez súgta, hogy be kellene menni a dedikálásra. Biztos - vagy talán? - akkor sem mentem volna be, ha Shirley nem teszi meg azt a gúnyos ellenvetést.

- Jaj, de cikisek ezek a dedikációk! Áll sorban az a rengeteg ember. Mint a birkák a vágóhídon. Tudod, hiszen te is szoktál dedikálni.

Hát, szokni azért nem szoktam. Néha előfordul, hogy dedikálok. Kétszer csak akkor, ha a Prism Press előző nap megküldte a példányokat. Többnyire egy nappal később érkeznek meg a könyvek. Ebben ők is éppen olyan trehányak, mint a többi kiadó, még a legjobbak is.

Nem rosszak ezek a dedikációk. Először is azért nem, mivel minden egyes könyv, amit aláír az ember, egyben eladott könyv is, valahányszor oda kanyarintom a nevem, hatvan-hetven centtel több lesz a kasszában (persze aztán adózni kell belőle). Másrészt viszont elég terhes dolog dedikálni: ugyanazt beleírni mindegyik könyvbe, újra meg újra. Szeretettel iksznek. Szeretettel ipszilon-nak. Szeretettel zé-nek. És így tovább.

Közben szüntelenül mosolyogni kell. Köszönöm! Milyen kedves. Örülök, hogy tetszett a könyvem. Önrendek! Én köszönöm. Nagyon kedves. Köszönöm.

Amikor vége van, az ember legszívesebben kimenne az utcára és nagyot harapna az első járókelőből, hogy elmúljon tőle az az émelyítő, édeskés, ragacsos íz a szájából.

Vannak akik ügyesebben csinálják. Az egyik íróismerősöm például csak a kemény fedelű első kiadást hajlandó dedikálni és kizárólag a nevét írja bele a könyvbe. Pontosabban odakanyarint valami olvashatatlan hullámvonalat.

Asimov a másik véglet. A vén kujon egyenesen élvezzi a színjátékot. Egyszer ott voltam, amikor dedikált és láttam, mit ökörködött össze. Olyasmiket írt bele a könyvekbe, hogy „szívből jövő szeretettel”, „ az írószív műiden melegével”, na szebbik nemnek kijáró szenvedélyes hódolattal”, s ehhez csupán annyi kell, hogy nőnemű személy legyen a könyvet dedikáltatni

kívánó"illető. Egyszer megkérdezte egy nőtől, hogy hívják, majd ezt írta bele a könyvbe: „Sheilának, ama varázslatos tengerparti éjszaka emlékére”. Akkor látta először a nőt, aki persze kuncogva távozott, miközben dús keblére ölelte a könyvet, mint valami különösen kedves emléktárgyat. Később nyilván azt hazudta az ismerőseinek, hogy együtt voltak Asimovval a tengerparton.

Asimov különben bármibe és bármire hajlandó odaírni a nevét, kemény fedelű könyvbe, zsebkönyvbe, más írók könyvébe, papírfecnire és klozetpapírra. Mint várható volt, egyszer valaki egy kitöltetlen csekket nyomott az orra alá, ő meg rezzenetlen mosollyal az arcán aláírta. De nem a saját nevében: azt írta rá, hogy „Harlan Ellison”.

- Ki az a Harlan Ellison? - kérdeztem tőle később.

- Barátom - mondta Asimov, majd teljesen feleslegesen hozzátette: -- Körülbelül olyan magas mint te.*

Ez futott át az agyamon, amikor Shirley azt a megjegyzést tette a dedikálásokról. Ásítottam egyet.

- Igazad van, hülye dolog. Isten veled, utolsó esélyem!

** Asimov szerintem azért ajánlja ezt a könyvet Harlan Ellisonnak, mert olyan sok csekket írt alá a nevében. - Darius Just*

" Szó sincs róla, őszinte csodálatom jeléül ajánlottam Harlannak ezt a könyvet. - Isaac Asimov

- De azért bemegyek - tettem hozzá. A nyomasztó rossz érzés beszélt belőlem, én mégis inkább Shirley iránti szenvedélyem nyakába próbáltam varrni. - Az ebéd után megkereslek. Sőt, bemegyek az ebédre, odalopakodom hozzád, megfogom a feneked és elkiáltom magam: "Idefigyeljenek emberek! Most nézzenek, mert ilyet még nem láttak!"

- Ha meg mered csinálni, elmondom mindenkinek, hogy impotens vagy.

- Én meg elmondom, hogy csupán veled vagyok impotens, mással soha.

- Én meg elmondom, hogy rajtam kívül soha nem volt dolgod senkivel.

- Én meg elmondom, hogy azért mondod ezt, mert mindent elhiszel nekem.

- Én meg elmondom...

Ez volt a kedvenc játékunk. Aki elakadt az utolsó gén meg elmondom"-nál, azt a másik hátba vágta, majd mindenféle kellemes dolgok következtek. Most Shirley akadt el. Megcsókoztam a vállát, de ő elhúzódott:

- Ne, te bolond, tudod, hogy mennem kell.

Úgyhogy lezuhanyoztam, felöltöztem és hazamentem, hogy inget és alsóneműt váltsak, megborotválkozzam és szép legyek, mint egy napsugaras tavaszi délelőtt. Aztán máris mentem a szállodába. Hősök Emléknapja volt, napsugaras tavaszi délelőtt.

Még ekkor sem furdalt a lelkiismeret.

2. MARY ANN LIPSKY

Idő:10 óra 45 perc, délelőtt

Háromnegyed tizenegy körül értem a szállodába. Giles Devore és Isaac Asimov a menetrend szerint tizenegyig dedikálnak, tehát még tartott a dolog, de ez nem érdekelt. Nem kívántam az utolsó néhány percre bemenni hozzájuk.

Később megtudtam, hogyan is folyt a dedikálás. Egy nagy teremben tartották, és hivatalosan csakis itt lehetett dedikálni a könyveket, bár könyvreklámokat és hasonlókat a standoknál is szabad volt aláíratnia szerzőkkel. A terem végében egy pódiumon ült a két író. A sorban állók először az egyikhez járultak dedikációért, aztán odaléptek a másikhoz. Mindkét könyvből ingyen kaptak egy-egy példányt.

Biztos vagyok benne, hogy a közgyűlés tizenkétezer résztvevője mind szerzett magának valamit, ami ingyen volt, ha nem dedikált könyvet, akkor dedikálatlant, vagy valami reklámvackot, prospektust, ezt-azt. Minden standnál osztogattak valamit. Az egyik standnál felpakolt, az ember az ingyen-prospektusokból, aztán ment a másikhoz, ahol kapott egy ingyen-szatyrot, amibe belepakolhatta a prospektusit.

Odamentem a Prism Qress standjához, de sem Tom, sem Teresa nem volt ott. Unott arcú ifjú hölgy tartotta helyettük a frontot, Mary Ann Lipsky, Teresa titkárnője. Ezek szerint mégiscsak dolgoztatják az egyik alkalmazottjukat a Hősök Emléknapján.

Mary Ann kedves lány. Nem igazán csinos, arcbőre gyakran pattanásos, kicsit selypít is. Viszont - csinos, nem csinos - nagyon rendes. Mindig számíthattam a segítségére, ha valami összekoccanásom volt a két Valiervel. Sohasem árt, ha van egy kéme az embernek az ellenség táborában. ezért kedvesen üdvözöltem.

- Nicsak, a kiadó üdvöskéje! Helló!

Mary Ann-nek rögtön felderült az arca. - Helló, Mr: Just!

- Nem megy a bolt? - kérdeztem.

- Hát, nem nagyon - ráncolta a homlokát.

- Kenyéradó gazdánk és hites felesége? Ők hol vannak?

- Gazdasszonyunk Mr. Devore dedikálására ment értette el a tréfát Mary Ann.

- Persze, persze, hiszen mondta, hogy ott lesz: - Gazduram pedig tárgyvalakivel.

- Nem tudja, mikor jönnek vissza?

- Az asszonyosság talán visszajön ide a dedikálás után, bár nem biztos, gazduramról viszont nem tudok semmit.

- Hát jó. Sajnos, mennem kell. Persze, ha esetleg lebújhatnánk kettesben a pult mögé...

- Meglátnák, Mr. Just.

- Az benne a legjobb - magyaráztam komoly képpel. Mary Ann nevetett, s nekem is jólesett, hogy felvidíthattam.

- Hagyhatok nekik üzenetet? -r kérdeztem. - Hogyne.

Ráfirkantottam egy papírra: „Próbáltam beszélni Gileszszal, de eredménytelenül.” Félbehajtottam és odaadtam Mary Ann-nek, aki letette a pultra és ráhúzta egy könyv sarkát, levélnehezéknek. Kedvesen rám mosolygott, majd amikor észrevette, hogy egy érdeklődő lép oda a standhoz, elfordult, és válaszolni kezdett az illető kérdéseire. Nagyon készséges volt hozzá.

Magamban lemondóan kilenc az öthöz lefogadtam, hogy Valierék biztos azt hiszik majd, hogy nem beszéltem Gileszszal vagy azt, hogy az ordítózással (amiről nyilván értesülnek) mindent elrontottam, pedig Giles hajlott volna a dologra, dehát annyi baj legyen, az igazság mellett van, mögöttem pedig egy sikerekben gazdag éjszaka, fűtyülhetek rá.

Roseant is kerestem mindenhol, ahol valószínűnek látszott, hogy ott van, de sehol sem találtam. Más ismerőssel sem találkoztam. Aztán elsétáltam az egyik stand előtt, ahol egy szakácskönyvnek folyt a hírverése, itt tortát osztogattak: Vettem egy szeletet, aztán visszafordultam és vettem még egyet, megettem vagy öt szeletet a vaníliás bevonatú tortából, ami nagyon ízlett. Szeretem az édeset, az édességet ugyanúgy, mint az édes kis nőket.

Most már céltudatos felderítő útra indultam, hogy lássam, még miféle ételt-italt osztogatnak a standokon, s hamarosan hozzá is jutottam egy pohár ingyen kólához. Kár, hogy közben mégis csak úgy határoztam, hogy elmegyek a díszebédre és meghallgatom ifjabb Douglast Hentsau-ból, mivel fejedelmi lakomát csaphattam volna az ingyen osztogatott csemegékből emésztésem minden sérelme nélkül, bár az én emésztésem amúgy sérthetetlen.

3. MARTIN WALTERS

Idő:12 óra 10 perc, dél

Dél múlt kicsivel, amikor elballagtam a bankett-teremhez. Az ajtó zárva volt, rajta cédulával, hogy fél egykor nyitják ki a termet. A menetrend szerint ekkor kell kezdődnie a díszebédnek, így hát nem is tudom, miért csodálkoztam. Átlag tíz másodpercenként jelentek meg kettesével-hármasával az emberek az ajtónál, de amikor benyitottak, egy pincér tüstént elhessegette őket, bosszankodva és zavartan távoztak.

Egy húsz-egynéhány évesnek látszó fiatalember, aki megállt mellettem, és akire nyilván nagy hatást tett fensőbbes közönyöm, amivel a helyzetet fogadtam láthatta rajtam, hogy több eszem van annál, hogy megpróbáljak

bejutni olyan ajtón, amelyiken nem eresztenek be -, megkérdezte, hogy író vagyok-e.

Töredelmesen bevallottam, hogy az vagyok, erre a nevemet kérdezte.

- Darius Just - mondtam.

Arcán bizonytalanság jelent meg és én rögtön tudtam, mit forgat a fejében. Tudta, hogy valami udvariasat kellene mondania, de úgy, hogy közben ki ne derüljön: fogalma sincs, ki vagyok és mit írok. Lélekben felsóhajtottam.

Martin Walters mentett meg, ezért végül megbocsátottam nekt a tegnapi történetekért.

A nevemet kiáltotta és lelkesen integetett, hogy menjek oda hozzá.

Rögtön oda is mentem hozzá.

- Te mit keresel itt a legénységi étkezdében? A tiszték között a helyed, a koktélpartira.

- Koktélpartira?

- Igen, a koktélpartira. Itt, rögtön jobbra.

Követtem őt a szomszédos kisebb terembe, ahol már folyt a koktélparti. Körül sem értem ránézni, Martinnak máris pohár volt a kezében.

Jó száz ember lehetett a teremben. Kisebb-nagyobb csoportokba verődve beszélgettek, a legnagyobb csoport magának ifjabb Douglas Fairbanksnek a közelében pontosabban tiszteletudó távolságra tőle. Shirley-t kerestem közöttük, de nem láttam. Tehát nincs itt, mert ha itt van, közöttük van. Nyilván késni fog, s egyenesen az ebédre megy. Elhatároztam, hogy nem mondom el neki: egy levegőt szívhatott volna álmai lovagjával, ugyanis ez kedvét szegné, és nem szívesen szívna velem egy levegőt a délután folyamán.

Anita Loos, a Szőkék előnyben írója is jelen volt, nemkülönben Cathleen Nesbit, aki legalább ötven filmben játszott már agg hercegnőket. Két töpörödött öregasszony, látszott, hogy nagyon jól érzik magukat.

Asimov is ott volt, éppen bemutatták az idős hölgyeknek. Kezet nyújtott Anita Lossnak és azonnal tréfálgozni kezdett:

- Én mindig mondtam, Misi Loos, hogy Anita Loos után a regénynek slussz. Slussz-passz, Miss Loos.

Az idős írónő értetlenül rámeredt, én viszont gyorsan elléptem mellőlük. Nem akartam, hogy bemutatassanak, mert arra gondoltam kétségbeesve, hogy Asimov gyilkosan rossz szöviccét nemigen tudnám felülmúlni hülyeségben.

Aztán arra gondoltam, hogy ha Asimov itt van, Giles Devore-nak is itt kell lennie. A dedikálásnak mindenestre már több mint egy órája vége.

Ismét körülnéztem és Martin Walters-nek eszébe juthatott, hogy mit kérdeztem tőle előző este (hacsak nem gondolatolvasó), mert oldalt biccentette fejét és csíptetős szemüvegét rám-villantva megkérdezte:

- Most is Devore-t keresed? - Gondolom, itt van valahol.

- Nem hiszem. Biztosan elbújt valahová és duzzog, mint valami kisgyerek. Nem igazi szakmabeli, Ez ma délelőtt újra kiderült róla.

- Miért, mi történt? - kérdeztem.

- Nem tudom, miért, de hirtelen cirkusolni kezdett a dedikáláson. Én éppen az ismerőseimmel beszélgettem a Hercules Books kiadótól, ezért nem tudom pontosan, mi történt, de a dedikálás félbeszakadt. Nellie... Ismered Nellie Griswoldot? A Hercules-nél dolgozik.

- Látásból, talán - töprengtem. - A neve nem ismerős.

- Ha látásból ismered, a legjobb oldaláról ismered. Karcsú és nagyon... őő... - Kezével rajzolta ki a levegőben a szóban forgó hölgy testének a körvonalait, könnyen ment neki, mert közben kiürítette poharát, italából csupán a jégkockák maradtak meg hírmondának. Aztán körülnézett, nem látták-e ezt az obszcén kézmozdulatot.

- Ne érts félre - fűzte hozzá. - Nagyon rendes lány.

- Elhiszem. Sok rendes lányt ismerek, akiknek hogy, hogy nem, jó az alakjuk. Szóval, ez a Nellie...

Darius kényszerített rá, hogy beleírjam ezt a bekezdést a regénybe, de nem értem, mi kivetni valót talál a megjegyzésemen. Eredeti, szellemes poén volt. - Isaac Asimov

Eredeti és szellemes? Jó, nem vitatkozom. - Darius Just

- Ja, hogy az a dilis Devore Nellie-t szalajtotta, hogy hozzon oda neki valamit. És közben félbeszakadt a dedikálás. Szörnyű kellemetlen volt. Mindenki olyan kínosan érezte magát. Inkább ne is dedikált volna az a tökkelütött! Rosszabb volt, hogy ilyen cirkuszt csinált. Nem tudom, mi baja. Részeg nem volt, de látszott, hogy valami nincs rendjén nála.

Egyetértően szörnyülködtem az eseten, bár nem lepett meg a dolog, sőt, nem is érdekelt különösebben. Devorenek a jelek szerint egyre elviselhetlenebb a természete. Na és? Nem az én bajom. Azok baja, akiknek dolguk van vele és -én - esküdtem meg magamban - soha többé nem leszek közöttük.

Martin letette az üres poharat egy kézre eső asztalra. Hallom, tegnap este megkapta tőled a magáét. Örülök neki. Lehet, hogy ezért volt ma délelőtt annyira kiborulva?

- Ha valami továbbadható pletykára kíváncsi, rossz helyen kopogtat. .

- Tévedsz - mondtam gyorsan. - Nem veszünk össze. Jó barátok vagyunk.

Visszagondolva hihetetlen számomra, hogy végighallgattam Giles kiborulásának a történetét, beszéltem Martinnak az előző estéről és még mindig nem jutott eszembe a ruhatári jegy és a kulcs: Igaz, ekkor már késő volt, - negyvenöt-ötven perccel késő.

4. HAROLD SAYERS

Idő:12 óra 40 perc, délután

Kicsivel fél egy után áttereltek bennünket a másik terembe, a díszvendégek asztala közelében álló asztalokhoz. Egy vonzó külsejű, ősz hajú férfi, az AKSz egyik kisebb tisztségviselője mellé kerültem. Megmondta, hogy Harold Sayersnek hívják, s hogy könyvesboltja van a Maine-állambeli Bangore-ban. Felesége, Rosalind ült mellette.

Mosolyogtam, megneveztem magam, kezet fogtam az asztalnál ülőkkel, majd figyelmemet az ebédre irányítottam.

Az asztalon már ott volt a szokásos gyümölcsöstál és a kötelező vegyes saláta a zsemlével és a kis darab vajjal együtt. Kisvártatva behozták a sült csirkét a párolt sárgarépával és a sült krumplival. Ahogy szoktam, most sem kértem a sárgarépából, viszont dupla adag krumplit követeltem.

- Nem kérek sárgarépát, viszont két krumplit legyen szíves - mondtam a pincérnek, aki erre két apró sült krumplit helyezett el a tányéromon. De mielőtt megszabadulhatott volna tőlem, rászóltam: - Két adag krumplit.

Tányéromra tornyozta a két adagot, s közben rosszalló pillantást vetett rám, de ez engem egyáltalán nem zavart. Mindenki panaszkodik, hogy az ilyen alkalmakkor mindig az a gumi ízű sült csirke a menü, de gondolják meg, mi más lehet a menü, ha ugyanazt az ételt kell felszolgálni ezer embernek? Ha valami szokatlan ételt főznek, a jelenlévők kétharmada otthagyja a tányérján. A csirkét és a marhasültet viszont mindenki megeszi (a kevés, bár egyre növekvő számú vegetariánustól eltekintve).

Szerencsére szeretem a csirkét és a marhasültet, a krumplit meg különösen, akárhogy készítsék is el, engem az ilyen bankettekben és díszebédekben nem érhet baj.

Néztem, itt van-e Shirley, dehát sokan voltak, s legfeljebb akkor láthattam volna, ha valamelyik szomszédos asztalnál ül. Viszont egyik szomszédos asztalnál sem ült. Annyi baj legyen, gondoltam. A díszebéd után rögtön megkerestem a standnál, ahol dedikálni fogja azokat a levelezőlapokat. Biztosra vettem, hogy találkozom majd vele, ebből is látszik, hogy vak és önhitt fajta az ember.

Kifejezetten jól éreztem magam. Örültem, hogy délután újra látom Shirley-t, reméltem, hogy érdekes lesz meghallgatni ifjabb Douglas Fairbanks-t, s közben jókat nevettünk Mr. Sayersszel, az AKSz tisztségviselőjével, aki rengeteg viccet tudott, s akinek minden viccéért cserébe én is elmeséltem egy viccet. Mr. Sayers különösen a lengyel vicceket szerette.

- Miért nem lehet eltenni az orvostudományi múzeumban a lengyel számi ikreket? - kezdte a viccet, mire én megkérdeztem: - Miért? amire ő ezt felelte - Azért, mert leisszák magukról a spirituszt. Erre meg én kérdeztem meg tőle: - Miért van az, hogy a lengyelek kolbásszal kereskednek, az arabok meg olajjal?

- Miért? - érdeklődött Mr. Sayers. - Azért - mondtam -, mert a lengyelek választhattak, melyikkel fognak kereskedni a kettő közül.

- Mrs. Sayers láthatólag nem értette, mi ebben a poén.

Én minél több lengyel viccet hallok, annál inkább becsülöm a lengyeleket. Sohasem fordul elő, hogy valaki elmesél egy lengyel viccet, és erre egy jogosan felbőszült lengyel nekiront és elagyabugyálja. Ami azt bizonyítja, hogy a lengyelek rendkívül jó természetű, nyájas és kedves népek.

Mr. Sayers elmesélt egy hosszú és körmönfont viccet is. Így szólt: .

- A londoni Mrs. Alexander Chumley-Smythe felhívja a Cityben dolgozó férjét: - Drágám, egy rettenetes gorilla mászott fel a bükkfára a kertünkben. Hintázik az ágon, hánya-veti magát és mindenfélét mutogat. Mit tegyek?

- Hidegvér, kedvesem - nyugtatja meg az asszonyt a férj. - Egy perc és már otthon is vagyok.

Meg is érkezik, megnézi a gorillát, majd bemegy a házba, megnyugtatja az asszonyt: - Semmi baj, drágám, csak akad valami gorilla-befogó cég ebben a városban.

Előveszi a telefonkönyvet, nézi a szakmai névsort, s tényleg, a „Gorilla-befogás” címszó alatt talál is egy céget, Fortescue és Brown-nak hívják. Telefonál nekik, azonnal felveszik a kagylót: - Itt Fortescue beszél. Mivel szolgálhatunk?

Cumley-Smythe elmondja neki, mi a helyzet.

Fortescue válaszol: - Nyugalom, rögtön jövök. Vigyázzanak, nehogy megszökjön a bestia.

Fél óra sem telt bele, már meg is érkezett egy létrával, egy óriási kutyával, egy puskával és egy hatalmas láncos bilincssel. - Sajnos, Brown, a társam épp szabadságon van. Segítene nekem?

- Készséggel - egyezik bele Chumley-Smythe -, csak mondja meg, mi a teendő?

- Nos, én felmászom a fára létrán. Majd jól megrázom az ágat, amelyiken a gorilla ül. Ettől leesik, s amint földet ér, ez a vad gorillafogó véreb tüstént elkapja a tökét. Ettől a gorilla magatehetetlen lesz, s önnek csupán. annyi a dolga, hogy a csuklójára tegye a bilincset. Mire én leérek a fáról, már túl is vagyunk az egészen.

- Elég egyszerűnek látszik a dolog - tűnődik ChumleySmythe - de minek a puska?

Fortescue a fejére csap. - Látja, kis híján elfelejtettem szólni. A puska a legfontosabb az egészben. Amikor én az ágat rázom a gorilla alatt, maga ideáll a puskával, és ha valami balszerencse folytán nem a gorilla, hanem én esnék le a fáról, maga tüstént lelövi a kutyát.

Az asztalnál ülők hahotázni kezdtek. Én is nevettem. Hosszan és hangosan nevettem, s most azért adtam közre az elhangzott viccet, mert hálás vagyok érte. Ugyanis ez volt az utolsó felhőtlen percem ezen a konvención.

5. SARAH VOSKOVEK

Idő:1 óra 5 perc, délután

Éppen végeztem a csirkével, az utolsó csontokat szopogattam, amikor észrevettem, hogy az asztalok között egy nő tart felénk. A teremben eléggé homályos volt a világítás, a díszvendégek asztala fölött égett néhány lámpa (nyilván azért, mert a banketten felszolgált ételt jobb, ha nem látják igazán a vendégek), a közeledő nő afféle elmosódó folt volt csupán. Azt persze láttam, hogy milyen magas pontosabban, hogy milyen alacsony -, és magasra tornyozott frizurája is feltűnt. Rögtön tudtam tehát, hogy az a hogyishívják közeledik - még a keresztnéve sem jutott az eszembe -, aki tegnap este olyan arrogánsan viselkedett.

De ennek már majdnem egy teljes napja. Remek éjszakám volt és a délelőttöt is igazán ki lehetett bírni, ízlett az ebéd és jót nevettem. Úgy határoztam hát, hogy felesleges elrontani a remek hangulatomat a további nehezítéssel.

Sokan voltak a díszebéden, és az asztalok elég szorosan álltak egymás mellett, ezért a nő csupán lassan tudott haladni köztük. Aggodalmas tekintettel fürkészte a teremnek azt a részét, ahol mi ültünk. Már-már hozzáláttam fogadásokat kötni magamban arról, hogy melyik asztalhoz tart, amikor észrevettem, hogy nincs mire fogadni, mert a mi asztalunk az úticélja.

Oda is ért hozzánk, megállt és mit tesz isten, rám emelte tekintetét. Bizony meghökkentem egy kicsit, ő viszont zavarban volt, látszott, hogy nem tudja, hogyan kezdjen bele. Bár, hogy így volt-e, nem lehetett biztosra venni, elég rossz volt a világítás a teremben. Rajtaütésként ért a dolog, ezért nem jutott eszembe, hogy talán fel kellene állnom. Talán ezért jött - futott át az agyamon -, hogy az erőző esti támadását immár szervezett hadjáratként folytassa ellenem. Gyorsan mord pofát vágtam és igyekeztem lélekben megacélozni magam az újabb botrányos jelenethez.

De amikor megszólalt, egy. fülemüle olvatag énekét hallottam ki nyelvtanilag oly pontos, bár enyhén szlávusra fűszerezett angolságából.

- Mr. Just, boldog vagyok, hogy végre megtaláltam önt! Sarah Voskoveknek hívnak. Tegnap ette találkoztunk már.

- Emlékszem a találkozásunkra. Emlékszem a nevére - préseltem ki magamból ezt a hat szót, melyből az első három igaz is volt. Aztán szigorú hangon hozzátettem: Nem is tudtam, hogy ismeri a nevem.

- Elnézést kell kérnem, de tegnap este még nem tudtam az ön nevét. Pedig ismerem önt, hogyne ismerném. Minden könyvét olvastam. Különösen Az Esthajnalcsillag bánata tetszett.

Fojtottan, idegesen beszélt, mint akinek valami bizalmas . ' közlendője van, én viszont a szokásos hangomon válaszoltam neki, s evvel jeleztem, hogy nem kívánok a kedvére lenni. De az író szíve mégiscsak megenyhül, még a legkatasztrofálisabb körülmények közepette is, ha a könyvét dicsérik. Így hát felálltam és otthagytam az asztalt, kihúzódtunk a díszvendégek asztala előtti üresen hagyott részre.

Még a hangomat is halkabbra fogtam.

- Látta a filmet, ami a regényből készült? Ha jön az este volt a címe.

- Láttam. Remélem, nem haragszik érte, ha őszintén megmondom, rossz megfilmesítés volt. Keveset adott vissza a regényből.

Nem haragudtam meg érte, hiszen én is pontosan így gondoltam. Tovább enyhültem, sőt, szívemet most már egyenesen melengette a nő pontos kritikai ítélete a filmről. Elég közel voltunk a terem falához, elindultunk a fal felé. Ő még mindig idegesnek látszott.

- Most, hogy már tudja ki vagyok, nem kívánja visszavonni, amit tegnap este mondott? - kérdeztem tőle. Kicsit keményen hangzott, mégsem enyhítettem rajta, nem tettem hozzá, hogy „kedvesem” vagy „drágám”.

- Visszavonni? Meg nem történtté tenni. Bocsánatot kérni, Mr. Just! Nincs rá mentség, hogy így magára támadtam.

- Azért nincs rá mentség, mert én Darius Just vagyok, *Az Esthajnalcsillag bánata* szerzője?

Nem tettem könnyűvé a dolgát. A nő mélyet sóhajtott. Ettől viszont nagyon érdekes átrendeződés zajlott le a ruhakivágása táján. Erősen dekoltált estélyi ruha volt rajta most is, én pedig ezúttal álltam. Ahogy a kivágásba kukkantottam, kellemes látvány fogadta tekintetem, női kebleké. Rögön megvigasztalódtam.

- Szóval? - nógattam.

Nem vesztette el a nyugalmát.

- Nem azért, Mr. Just. Nem. Hanem azért, mert önnek igaza volt, amikor azt mondta, hogy nincs jogunk előre megkötni Dr. Asimov kezét. Arrogáns voltam, mint valami kormányhivatalnok és kellemetlenkedtem. Dr. Asimovtól már bocsánatot kértem a törtétekért, még a dedikálás előtt, ő pedig biztosított róla, hogy egyáltalán nem akarja megnevezni vagy bármi más mádon felismerhetővé tenni a szállodát a regényében. Ekkor kérdeztem meg tőle, hogy önt hogy hívják, mivel öntől is bocsánatot szándékoztam kérni, és ő mondta, hogy ön Darius Just, úgyhogy...

Ekkor már szinte olvadoztam. Nem is olyan rossz nő ez, jutott eszembe, ha az ember egyszer kedvet kap az ilyen stöpszli típusokhoz.

- Nem történt semmi - mondtam -, ne is beszéljünk róla. - Majd hozzátettem.
- És azt hiszem visszavonom, amit tegnap mondtam.

- Mit von vissza? Például azt, hogy nincsenek meg a külső adottságaim? - kérdezte.

Éreztem, hogy elpirulok.

- Nem tudtam, mit beszélek - mondtam. - Nem láttam a dühtől. Elnézést kérek.

- Nincs miért. Már nem haragszom - mondta meggyőződéssel. Kezdett olyan lenni az egész, mint az első randevú. Persze csak elméletileg foglalkoztatott a dolog, de arra gondoltam, mi lenne, ha - a barátság jeleként átkarolnám a derekát. - De nem ez az egyetlen, amiért feltétlenül látni akartam magát, Mr. Just - folytatta. - Van még valami, ami...

- Ha a barátom akar lenni, szólítson Dariusnak szakítottam félbe mosolyogva. - Én kénytelen vagyok Sarak-nak szólítani magát, mivel képtelen vagyok kiejteni a családnevét.

- Vos-ko-vek - mondta szótagolva. A hangsúly a második szótagra esett, ott hosszú is volt az „ó”, valahogy így hangzott: „voszkóvek”. - De szólítson csak Sarak-nak - tette hozzá mosolyogva. Ettől arca bal felén apró gödröcske jelent meg, jobb felén viszont semmi.

- Na, akkor jól van. Mi ez a másik dolog, amit elkezdett mondani?

- Mr. Giles Devore-ral kapcsolatban. Barátja magának? - Ahogy vesszük - mondtam szárazon. - Miért? Miért kérdezi?

- Furcsa dolog történt ma délelőtt a dedikáláson. Én azért mentem oda az elejére, mert tudtam, hogy Dr. Asimov is ott lesz, és elnézést akartam tőle kérni a tegnap

esti dologért. De végül ott maradtam a dedikáláson, nem is tudom miért, talán kíváncsiságból. És aztán volt ez a... cirkusz. Mr. Devore teljesen kiborult. Engem rettenetesen bántott a dolog, mivel a szállodának nagyon fontos, ne hogy rosszat írjanak róla az újságok, ha ez elkerülhető, az én munkám meg éppen az, hogy...

- .Hogyne, világos - próbáltam sürgetni egy kicsit.

- De szerencsére gyorsan elmúlt az egész. Mr. Devorenak odahoztak valamit, amitől megnyugodott. Később viszont hallottam, hogy az ön nevét sziszegi maga elé. „Ez a Darius! Ez a Darius!” - mondta, és tele volt gyűlölettel a hangja. Meg kellett találnom magát - az egyetlen reményem a díszebéd volt, hátha ott lesz, mert másként nem tudtam, hol keressem -, hogy bocsánatot kérjek, és hogy figyelmeztessem. Mr. Devore jól megtermett, nagydarab ember, ön pedig: őőő... nem igazán nagydarab... és ...

- Devore? - kérdeztem megvető hangon - Az a gyáva nyúl? Ne aggódjon Sarah! Devore-nak nincs vér a pucájában. Fél kézzel földhöz vágom a nyomorultat, ő meg örül, hogy tehetett nekem egy szívességet. Egy...

A „szívesség” szó varázsigeként hatott: most, 1975. május huszonhatodikán, hétfői napon, egy óra tizenöt perckor hirtelen tisztán és világosan emlékeztem arra, amit vagy tizenhét órával előbb elfelejtettem.

- Úristen! - kapkodtam levegő után. - Úristen! Merő kínban voltam, szélütötten tapogattam a zakómat. Reggel tiszta inget, zoknit és alsót vettem, de ma is ugyanaz a zakó és nadrág volt rajtam, mint előző nap. A szobakulcs megvolt, éreztem, nyilván a ruhatári jegy is ott van mellette a zsebemben.

- Elnézést, dolgom van - nyögtem ki nagy nehezen. - dehát mi történt? - kérdezte ijedten Sarah. Asztaltársam., Herold Sayers alighanem figyelt engem az asztal mellől, mert most döbrent értetlenséggel az arcán felállt. Máshonnan is rám tapadtak a tekintetek, sőt, még a díszvendégek is felfigyeltek rám, de fűtültem rájuk. Mint ahogy a parféra is, melyet éppen felszolgáltak, sőt, a kávéra is, mely utána következett.

Rohanást hagytam el a termet, miközben a ruhatári jegyet kerestem a zsebemben.

6. HILDA

Idő: 1 óra 20 perc, délután

Persze nem tudom, miért voltam ekkora frászban. Elfelejtettem és kész. Nem történt semmi, a dolognak csupán Giles beteg agyában van ekkora súlya. Lényegtelen ügy, ezt eleve tudtam. Mégis kettesével vettem a mozgólépcső fokait, mert nekem túl lassú volt a mozgása, s közben lökdösődve utat fűrtam magamnak az emberek között, ami szemlátomást bosszantotta őket.

Hát elfelejtettem. Emberi dolog, nem, mindenkivel előfordulhat. Mi mást mondhat rá Giles?

Különben is, mikor éjjel visszajött a szállodába, észrevette, hogy a csomag nincs a fiókosszekrényen, és lement érte a ruhatárba. Kikérte, s ha nem adták ki neki a jegy nélkül, nyilván fellármázta az igazgatót vagy valamelyik szállodai alkalmazottat, és addig cirkusztolt, amíg a kezébe nem nyomták a csomagját, vagy ha mégsem adták ki neki, az egész szálloda kénytelen volt tudomást szerezni a dologról, mert akkora hűhót csapott.

S mivel a jelek szerint senkinek sem volt tudomása a dologról, ebből arra következtettem, hogy megkapta a csomagját. Hogy akkor miért sziszegte maga elé a nevem. gyűlölködve? Nyilván felbosszantotta valami apró kellemetlenség a dedikáláson, ami a korábbi kellemetlenségek emlékét idézte fel benne, az előző nap kínos élményeit, köztük a mi kis vitánkat. Erre emlékezett, amikor a nevemet sziszegte. (Hát velem nem ugyanez történt a tegnapi nap során?)

Egy baj volt evvel a tetszetős magyarázattal, egy szavát se hittem.

Rohantam végig a hosszú folyosón, a ruhatár felé, ahová a jegy szólt. Igen, rohantam. Mi mást tehettem volna? Még tíz éves sem voltam, máris egyszer s

minden korrá belém verték, mint valami feltételes reflexet, hogy ha megbízzák valamivel az embert, nem felejt el. Aki egyszer is elfelejtette, hogy miért küldte le a boltba az anyja, tudja, miről beszélek. Aki egyszer is otthon felejtette a füzetét, úgy ment iskolába, az is tudja, mit beszélek. Mint millió más embernek, nekem is módszeresen sanyargatták a testem (állandóan elfenekeltek) és gyötörték a lelkem (leírátták velem százszor, hogy „Máskor nem felejttem otthon a füzetem”). Egyre-másra megaláztak.

Most is ugyanezt éreztem. Az eszem azt súgta, még pedig igen higgadtan, hogy lényegtelen az egész, nem fontos. A szívem viszont görcsösen verte ki az ellenszólamot: „Úristen - elfelejtettem - Úristen - elfelejtettem

Mire a ruhatár pultjához értem, hangosan ziháltam. Senki sem várt a kabátjára, hiszen kora délután volt, meleg és ünnepnap. Így szerencsére legalább emiatt nem kellett vesztegetnem az időt.

Fütyentettem, hogy felkeltem a formátlan zöld ruhába bújtatott idős hölgy figyelmét. Láthatólag nehezményezte, hogy ilyen szokatlan módon hívom oda, mert olyan gögös képpel indult el felém, mintha egy korábbi megtestesülésében királynő lett volna, és még élénken emlékeznek előző élete méltóságára. Zöld ruháján apró névkártya mutatta, hogy Hildának hívják, orrán színezett üvegű szemüveg egyensúlyozott, fején kissé megfakult vegyszárga haj várta a következő adag hajfestést.

Átnyújtottam neki a ruhatári jegyet.

- Még nem vitték el? - kérdeztem tőle. Azért nem neveztem meg, mi az, amit még nem vittek el, mert fogalmam sem volt róla, hogy micsoda.

A szakember tekintetével vette szemügyre a jegyet, mintha a ruhatárosok műhelytitka lenne, hogyan kell elolvasni egy nagy fekete számot egy darab papíron. Elmélyülten tanulmányozta egy darabig, majd visszaadta.

- Ha a jegy magánál van, akkor még nem vihették el.

- Akkor megkaphatnám?

- Plusz ötven cent lesz.

- Tessék?

- Ez egy tegnapi jegy. Amikor beadta, fizetett ötven centet, de az tegnap volt. Ma meg. ma van. Tehát, plusz ötven cent lesz.

Előkapartam két huszonöt centest.

- Tessék,

Ráérősen elsétált a ruhatár végébe, miközben én azonnal öt a kettőhöz lefogadtam magammal, hogy üres kézzel tér vissza. Vesztettem. Húsz másodperc múlva visszatért hozzám, kezében apró csomaggal. Huszonöt centi hosszú, öt centi széle, öt centi vastag, szögletes csomag volt. A súlya nem lehetett több tíz-tizenkét dekánál.

- Ez volt ezen a jegyen? - kérdeztem.

- Magának kell tudnia, a maga jegye - mondta. Már nem érdekelte az egész ügy.

Nem hittem a szememnek. Ki az a bolond, aki kiad ötven centet, hogy egy ilyen apróságot betegyen a ruhatárba? Hiszen a zsebében is elfér.

- Elnézést, de nem akart valaki tegnap este jegy nélkül kivenni valamit a ruhatárból?

- Tegnap este? Pontosan mikor? Én csak négyig voltam szolgálatban. Sarkon fordultam, hogy otthagynom.

- Ma délelőtt viszont volt valaki - szólalt meg hirtelen: Visszafordultam.

- Mikor délelőtt?

- Asszem, úgy tíz felé. Igen, kicsivel tíz óra előtt. De én megmondtam neki, hogy jegy nélkül semmit sem adunk ki, aztán az a kis mitugrász nő nagy nehezen elvonszolta innen. Rágtá a fülét, hogy elkésnek valahonnan.

Nem is nagyon figyeltem rá, mit mond. Giles megint makacskodott, húzta az időt, úgyhogy végül Henriettának kellett elvonszolinia a dedikálásra, pontosan úgy, mint a tévéfelvétellel tegnap este. Már-már sajnálni kezdtem a szerencsétlen hülyét.

- Ezek szerint nem adta oda neki? - kérdeztem. - Persze, hogy nem. Jegy nélkül?

Már éppen ott akartam hagyni, amikor eszembe jutott, hogy megkérdezem, valóban Giles volt-e az illető.

- Nagydarab férfi? Bajuszos? Bozontos, fekete bajusz?

A ruhatárosnő bólintott: Igen. Ő volt az.

- És ezt a csomagot akarta kivenni?

- Honnan tudnám, hogy mit akart kivenni? Nem volt nála a jegy, nem is nagyon figyeltem rá, mit akar.

Sarkon fordultam, ezúttal végleg, és elindultam a lift felé. Giles ezek szerint az éjszaka nem vette észre, hogy elfelejtettem a csomagot. Hogy miért nem vette észre, nem tudom. Azután már csupán ma reggel próbált valamit tenni az ügyben, de annyira későn, hogy rohannia kellett a dedikálásra. Nem csoda, hogy mérges volt rám, dühödten sziszegte a nevem. Friss volt a seb.

Melyik is a szobája? Ahogy odaértem a lifthez, megnéztem a kulcon a számot. 1511. Beszálltam a liftbe, megnyomtam a 15-ös gombot. Körülbelül húsz másodpercem volt rá, hogy kieszeljek valami jól hangzó mentséget, amivel Giles-ba fojthatom a szemrehányások özönét, vagy legalábbis fékezhetem robbanásuk erejét.

De nem jutott eszembe semmi. Tehát azt kell majd mondanom, hogy „Giles, közbejött valami, és csak most tudtam elmenni a csomagért”. Ez lényegében igaz is volt. Mit mondhat rá? Semmit, súgta az eszem. De a szívem mást súgott. Azt súgta, hogy „százszor leírod holnapra: „máskor nem felejttem el, ha a barátom megkér valamire”.

7. GILES DEVORE

Idő:1 óra 30 perc, délután

Megálltam a 1511-es ajtó előtt. Mivel senkit sem láttam a folyosón, nem kellett mutatnom, hogy mennyire bátor és határozott vagyok, kis ideig hallgatóztam hát, nem jön-e zaj a szobából. Talán van nála valaki, talán beszélgetnek és ez fékezni fogja. Csak nem produkál dührohamot tanúk előtt (hiú ábránd, fordult meg rögtön a fejemben), s akkor odaadom neki a csomagot, s már itt sem vagyok. Talán a padlót rója fel s alá, s lépései zajából megtudhatom, észnél van-e, vagy dühöng.

De nem hallottam semmit. Kopogtam az ajtón. Nem jött válasz, nem hallottam, hogy jönne nyitni az ajtót, semmit sem hallottam.

Újra kopogtam. Újra semmi hang.

Vártam egy kicsit, megpróbáltam kisütni, mit jelentsen ez a némaság - persze csak azért, hogy minél későbbre halasszam az elkerülhetetlen összecsapást Gilesszal.

Talán elment a díszebédre. Ha így van, megtehetném, hogy fogom a kulcsot, kinyitom a szobája ajtaját, leteszem a csomagot és a kulcsot a fiókosszekrényre, aztán később megesküszöm anyám életére, hogy már tegnap este odatettem őket. Ha Giles nem hiszi, közlöm vele, hogy nem vette észre, mert vak volt, részeg vagy bolond. Mit mondhat erre?

Nem. Nem ment el a díszebédre, mert ha ott van, mindenképp megkeres engem, megáll mellettem, lenéz rám, olyan pofát vág, mint amilyen Ádámé volt, közvetlenül a Paradicsomból való kiűzetése után és odahörgi, visszafojtott dühvel és sebzett önsajnálattal a hangjában: „Mit csináltál a csomaggal, Darius?”. (Olyan jól ismertem Gilest, hogy szinte hallottam, hogyan is hangzott volna ez a mondat, hangról hangra, szótagról szótagra.) Az a kedves apró hölgy, Sarah Voskovek - jé, emlékszem a vezetéknevére -, ő is megtalált, tehát Giles is megtalált volna.

Persze lehet, hogy valahol itt van a szállodában. Vagy az is lehet, hogy átment. A bosszúságtól, ami a dedikáción érte, annyira kiborult, hogy nem tudta, mit tesz: felrohant a szobájába, összekapta a holmiját, kijelentkezett és meg sem állt New Jersey-ig.

Akkor viszont, ha most kinyitom az ajtót és bemegyek, nem lesz ott senki, legfeljebb nedves törülközőket és egy bevetetlen ágyat találok. Akkor viszont írok egy levelet, hozzácsomagolom a csomaghoz, megcímezem és feladom Giles-nak. A levélben férfiasan bevallom bűnömet, töredelmes hangon. Aztán lemegyek a standokhoz és megnézem, hogyan írja alá Shirley azokat a reklám-levelezőlapokat. Ha szerencsém van, hónapokig nem találkozom Gilesszal.

Addigra csak elszáll a mérge. Legfeljebb keresztülnéz rajtam, és nem áll velem szóba - amivel kifejezetten boldoggá tesz majd.

Így hát kinyitottam az ajtót és beléptem a szobába. De rögtön meg is torpantam. A szobán ugyanis rögtön látszott, hogy lakik benne valaki, hogy a gazdája még nem távozott a szállodából. Az egyik szék támlájáról ing készült éppen lecsúszni, a karfára vetett nadrág öve a földön tekergett. Egy pár zokni hevert egy cipő szomszédságában, mintha valaki a cipőkre dobta volna őket, de sajnos nem talált. A szék másik karfáján egy trikó és egy alsónadrág kókadozott, s láttam, hogy az ing alól egy nyakkendő kandikál elő.

Ilyen rendtelenség Giles szobájában? Képtelenség. Újra szemügyre vettem a szobakulcsot. Ostobaság. A kulcs nyitotta a zárat, nemde? Azaz ennek a szobának a kulcsa. Lehetséges, hogy Gilesnek két különböző kulcsa van, hogy a recepció tévedésből rossz kulcsot adott neki a jó mellé, és Giles véletlenül ezt a kulcsot adta oda nékem?

Á, nevetséges. Az a lapos aktatáska a fiókosszekrényen, az övé. Megismerném még akkor is, ha nem lenne rajta a G. D. monogram. És különben is, Giles egyik monogramos golyóstolla hever mellette.

Behúztam az ajtót, kétszer is megfordítottam a kulcsot a záran, és a szoba közepére léptem. Tanácstalanul bámultam: a szoba rejtély volt számomra, ellentétes volt a látvány mindavval, amit Gilesről tudtam. Nyilván Giles szobájában vagyok, ez az ő aktatáskája, az ő golyóstolla, következés képpen a ruhák is az övéi. Mégis az volt az érzésem, hogy ez nem lehet Giles szobája.

Leghelyesebb, ha leteszem a kulcsot és a csomagot, egy vállrándítással elintézem magamban a szoba rejtélyét és távozom. Le is tettem a holmit a fiókosszekrényre, de aztán megakadt a tekintetem a golyóstollon. A golyóstoll szomszédságában vékony hintőporréteg borította a fiókosszekrény lapját, s a folt egyik végében ujjnyomokat lehetett látni, mintha valaki le akarta volna söpörni a kiszóródott hintőport. Önkéntelenül végighúztam ujjam a szekrény hintőporos lapján, de rögtön bántam is a dolgot. Orromhoz emeltem az ujjam, hogy megszagoljam, nem keveredett-e rá valami nemkívánatos szag:

Nem keveredett rá, legalábbis azóta nem, hogy leszopogattam a csirkecsontot. Szórakozottan megnyaltam az ujjam, csirkeíze volt. Aztán egyszeriben megdermedtem.

Úristen! Ez lehetetlen!

Leültem az egyik székre - nem arra, amelyikre a ruhák hullottak -, rámeredtem a ruhákra, aztán az ujjamra. Tőlem jobbra állt a fiókosszekrény, rajta a golyóstoll, a táska, a kulcs és a csomag, automatikusan a golyóstoll után nyúltam, még egy kicsit fel is emelkedtem a székről. Az író rögtön írószerszám után nyúl, ha gondolkodik, mivel a toll a legjobb segítség a töprengésben, olyan ez, mintha más ember a fejét vakarná, s többnyire elég, ha az ember

csupán az ujjai között forgatja a tótlat, máris jobban megy a gondolkodás. Arra viszont vigyáztam, nehogy megérintsem a porfoltot.

Fogtam a tollat, hogy megforgassam ujjaim között, de észrevettem, hogy egy jegyzetomb is hever a szekrény lapján, rajta a szálloda fejlécével, automatikusan nyúltam érte ugyanúgy, mint a golyóstollért. S mivel volt már tollam, papírom, használnom is kellett mindkettőt, tehát rajzoltam egy nagy kérdőjelet, majd vonalakat húzkodtam köré, mintha a kérdőjel lenne a Nap, a vonalak meg a napsugarak. De a harmadik vagy a negyedik vonalnál a golyóstollból kifogyott a tinta. Régi, kiszáradt golyóstoll tehát, a tinta utolsó cseppjét használtam el, amely azalatt gyűlt össze a hegyében, amíg a golyóstoll a fiókosszekrényben pihent.

A kérdőjel e mellett a kérdés mellett állt: miért vannak így szanaszét hányva Giles ruhái (hiszen nyilván az ő ruhái ezek)? El nem tudtam képzelni, mi lehetett olyan sürgős, hogy így széthányja őket.- Még akkor sem teszi ezt az ember, ha hirtelen rájön a hasmenés. Éppen ellenkezőleg. Rohan a fürdőszobába és lerántja a nadrágot és az alsót a térdéig, nem vesztegeti avval az időt, hogy előbb kibújjik belőlük.

Erről eszembe jutott, hogy a fürdőszobába nem néztem be. Ha a fürdőszobában van, hallotta hogy bejöttem, ha pedig a zuhany vagy lehúzott vécé lármája elnyomja azt a zajt, amit én csaptam, akkor én hallom meg a lármát, amit ő csap a fürdőszobában.

A fületem hegyeztem, a fürdőszobaajtó felé fordultam, de nem hallottam semmit. Odakintről behallatszott az utcai forgalom zaja, a folyosóról meg mintha léptek hangját hallottam volna. Halk lépteiket, melyek az ajtóhoz értek, majd elhallgattak. Egy pillanatra azt hittem hogy rögtön kulcs fordul a zárban és Giles belép a szobába, de a léptek újra felhangzottak, majd fokozatosan halkulni kezdtek, mígnem elnémultak. De a szobában sehonnan nem jött semmi hang.

De ha már eszembe jutott a fürdőszoba, logikusnak tűnt, hogy benézzek oda is. Talán van odabent valami, ami magyarázatot ad a ruhák rejtélyére. Felálltam, odaléptem a fürdőszoba-ajtóhoz, mely résnyire nyitva volt, és belöktem.

Giles a fürdőszobában volt, hangtalanul vigyorgott rám a fürdőkádból. Egyik lábát oldalt kilógatta a kádból, fejét a csaptelepnek támasztotta. Teljesen mezítelen volt, mezítelen, mint mikor elmegyünk a világból. Mert Gillesszal ez történt. Halott volt.

Bár így leírva eléggé hosszúnak tűnhet, hogy mit láttam és mit gondoltam, amíg a szobában voltam, valójában sokkal rövidebb ideig tartott. Legfeljebb ha három percig töprenghettem, mielőtt beléptem a fürdőszobába.

Fél kettő múlt három perccel a Hősök Emléknapján, 1975. május huszonhatodikán, amikor felfedeztem Giles holttestét. Akkor, abban a

pillanatban nem néztem meg az órám, eszembe se jutott, hiszen minden porcikám avval volt elfoglalva, hogy megeméssze a látványt. - Egy-két perccel később viszont megnéztem, s nem hiszem, hogy egy percnél többet tévednék az időpontban.

Honnan tudtam, hogy Giles meghalt? Orvosi szempontból persze nem tudtam. Nem próbáltam kitapintani a pulzusát, nem ellenőriztem, hogy lélegzik-e. Még azt sem néztem meg, hogy kihült-e a teste vagy még meleg. Másnak esetleg van önnyi lélekjelenléte, hogy megnézi, de nekem nem volt. Életemben ez volt az első holttest, amelyre váratlanul bukkantam rá, amelyre nem számítottam, s ettől tehetetlenné dermedtem és kikapcsolt az agyam. Egy pillanatra úgy éreztem, hogy eláll a szívverésem. Tudom, hogy nem sikoltottam fel, nem kiáltottam, ugyanis hangszalagjaim is megbénultak, s mikor másodpercekkel később lélegzetet vettem - az első bizonytalan reszketeg lélegzetet -, már úgy-ahogy ura voltam önmagamnak.

Mégis biztos voltam benne, holtbiztos, mondhatnám, hogy Giles halott. A test merev mozdulatlansága, a szeme ahogy üvegesen és rezzenéstelenül rám mered, ahogy látszik rajta, hogy már nem lát semmit, a szélesre húzódott mozdulatlan ajkak vigyora, mely nem igazán mosoly, ha sohasem láttam volna halott embert, ha sohasem hallottam volna arról, milyen a halott ember, akkor is tudtam volna, hogy ebből az előttem heverő dologból elszállt az utolsó leheletnyi élet is.

További részletek-kezdték fényt gyűjtani az agyamban, egyik részlet a másik után. Úgy éreztem, sokáig tartott, valójában persze legfeljebb néhány másodperc kellett, hogy észrevegyek mindent. A kádból kilógó láb - a bal lába - nagyon szőrös volt, s a szőrszálak részben letapadtak a bőrre, mintha a lábat nemrégiben víz érte volna. A kád is nedves volt.

A zuhanyfüggöny félig leszakadt a karikákról, de a halott keze nem kapaszkodott bele. Giles bal karja kilógott a kádból, egészen a csempézett padlóig, jobb karja mellén átvetve pihent. A szakadt függöny lecsüngött az ágyékára, mintha a halott szemérmesen maga elé húzta volna. Egyetlen dologra emlékszem tisztán abból a végtelennek tűnő döbbs pillanattól: a megkönnyebbülésre, hogy Giles nemi szerve nem fedetlen.

Végül aztán lélegzetet vettem - az elsőt, mint mondtam -, s éreztem, hogy szívem ismét rendben végzi a dolgát. Reszketve kitámolyogtam a fürdőszobából. Elvben azonnal jelentenem kellett volna a halálesetet, de képtelen voltam rá. Le kellett ülnöm, mert különben helyben összeesek. Valahogy elértem a széket, ahonnan az előbb a fürdőszobát füleltem, nem hallok-e zajt odabentről.

Fél percig avval küszködtem, hogy összeszedjem magam. Aztán megnéztem az órám. Fél kettő múlt öt perccel. Accutron-órám van, s tudom róla, hogy legfeljebb tíz másodperccel térhet e(a pontos időtől. Váratlanul

ifjabb Douglas Fairbanks jutott eszembe, mindjárt szólásra emelkedik és én lemaradok a beszédről. Annyira kába voltam a történetektől, hogy eszembe sem jutott, hogy ha így megy tovább, Shirley-ről is lemaradok.

Végül felálltam, odamentem az ágyhoz, leültem és a telefonért nyúltam. Olyan készülék volt, amelyiknek a tárcsáján a számok mellett mindenféle betűjelek és kombinációk vannak, evvel ezt lehet hívni, avval azt. Se kedvem, se türelmem nem volt hozzá, hogy nekiálljak a jelmagyarázatot kitanulmányozni, ezért a szállodai telefonközpontot tárcsáztam. A szokásos őrijítő várakozás után színtelen női hangot hallottam:

- Központ. Tessék.

A körülményekhez képest szenttelen hangon beleszóltam a kagylóba:

- Központ? Azért hívom, mert egy halott embert találtam a szobában.

Meg kell hagyni, helyén volt a szíve. Nem sikoltott, nem akadt el a lélegzete.

Higgadtan ennyit kérdezett:

- Mi a szobaszáma?

- Ezeröttszáztizzenegy - közöltem vele.

- Egy pillanat türelmet - mondta. S tényleg egy pillanattal kellett várnom.

Nyilván valami vészjelet adott le, mely nem tűr halasztást.

Férfi hangot hallottam.

- Jonathan Turbeville igazgatóhelyettes beszél. Mi a probléma, kérem?

- Az 1511-es szobából beszélek. Az a probléma, hogy egy halott van a fürdőszobában.

Nyilván ekkor már előtte volt a bejelentő, s látta, kinek a szobája az 1511-es, mert ezt kérdezte:

- Giles Devore-ról beszélek?

- Nem, kérem - magyaráztam. - Giles Devore-ral már nem beszélhet. Giles Devore a halott a fürdőszobában.

Többet nem kérdezett:

- Arra kérem, uram, hogy maradjon ott, ahol van. Öt percen belül felküldünk valakit.

Letettem a kagylót és vártam. Töprengtem keményen.

8. MICHAEL STRONG

Idő:1 óra 40 perc, délután

Nem tartott öt percig: Még húsz másodpercig sem tartott. Amikor hallottam, hogy kopognak az ajtón, eszembe sem jutott, hogy ez már a telefonhívásom eredménye. Arra gondoltam, hogy nyilván Gilest keresi valaki. Viszont ha nem Giles kérdezi meg tőle a zárt ajtó mögül, hogy kicsoda, ha az én hangomat hallja, a látogató alighanem továbbáll.

Én viszont tudni akartam, hogy ki kopog, ezért az ajtóhoz ugrottam és szélesre tártam.

Egy férfi lépett be a szobába és meglepődve felkiáltott: - Mr. Just?!

Értetlenül rábámultam, aztán kapcsoltam. A biztonsági őr volt, aki a standokhoz vezető ajtónál posztolt előző nap. Váltottunk néhány szót, úgyhogy még a neve is eszembe jutott. Michael Strong. Még arra is emlékeztem, hogy a második keresztnévnek P a kezdőbetűje. Michael P. Strong.

Eléggé nyers hangon kérdeztem meg tőle:

- Hogy az istenbe ért ide ilyen gyorsan? - Nem volt szükség rá, hogy közöljem vele, igen Mr. Just vagyok, hiszen ismert, és különben is, ki volt tűzve a névkártyám.

- Az URH csodája - mutatott rá valami szerkezetre, mely a nadrágszíján lógott. - Én voltam a legközelebb. Szóval egy halott van a szobában?

- A fürdőszobában - mondtam, s mentem utána. Strong nyilván a Szállodák Biztonsági Szolgálatának a tagja, de ez még nem jelenti azt, hogy hullákkal foglalkozik. Ellop valamit a takarítónő, a vendég kizárja magát a szobájából: nagyjából ez az ő szintje.

Amikor kinyitotta a fürdőszoba ajtaját és benézett, láttam, hogy hátratántorodik. Örültem ennek. Tudtam, hogy nem viselkedtem valami férfiasan, amikor megtaláltam a holttestet, és nem szerettem volna, ha megszegyenít avval, hogy ő milyen katonásan fogadja a dolgot. De nem fogadta katonásan. És ha hozzávesszük, hogy ő tudta, mit talál a fürdőszobában, szálnalmas volt a szereplése. Legalábbis a magaméhoz képest.

Sápadtan, eltorzult arccal lépett ki a fürdőszobából.

- Még meleg egy kicsit, de halott, ez kétségtelen. Hallani lehetett, ahogy nyelt. - Hát, most már nem fogja megírni... - mondta, és elakadt a hangja.

Ekkor jutott eszembe, hogy Strongnak Giles a kedvenc írója, és hogy mennyire készült a dedikációra. Talán sikerült is dedikáltatnia Gilesszal a könyvét. Gyorsan tartalékra állítottam a gúnyos megvetés lángját, mely az imént lobbant fel iránta bennem. Ha időben eszembe jut, kíméletesen közöltem volna vele, hogy Giles a halott a fürdőszobában.

Strong a torkát köszörülte, és megpróbált a szakmája megkívánta higgadt magabiztossággal viselkedni.

- Ahogy én nézem, éppen végzett a zuhanyozással, amikor megcsúszott és elvágódott a kádban. Utánkapott a függönynek, letépte, a fejét beleverte a csaptelepbe és ez végzett vele. Maga szerint?

Vállat vontam: Szerintem nem ez történt, de csak ennyit mondtam:

- Én nem voltam ott.

- Hogyhogy? Azután érkezett, hogy Devore meghalt?

- Pontosan.

Strongon látszott, hogy nem érti a dolgot.

- Hogyan jutott be? Devore tárva-nyitva hagyta az ajtót, amíg zuhanyozott?

- Volt kulcsom - magyaráztam. - Az ott - mutattam a fiókosszekrény fedelére.

- Hogy volt kulcsa?

- Mr. Devore-től kaptam. Barátok vagyunk. Épp maga mondta, hogy én patronáltam Mr: Devore-t.

Ösztönösen is tisztán és lassan ejtettem ki a „patronáltam” szót, hogy jól értse.

Gondolom, megértette, de egészen új irányban indult el. - Barátok? Hogy kell értem azt, hogy barátok? Megremegett a szám, de visszafojtottam a mérgem.

Kézenfekvő volt, hogy arra gondoljon, hátha két buziról van itt szó.

- Barátok, a „barát” szó szótári értelmében - vettem oda neki. -

Heteroszexuális vagyok.

- Tessék?

- Normális vagyok. Nem vagyok meleg, homokos vagy bumburnyák. Köcsög. Fartúró. Homoszeggszurkáló.- próbáltam ki néhány köznyelvi szinonimát, hátha jobban érti. - A nőkét szeretem. Világos?

- Hogyne, hogyne. Mégis, hogy került magához a kulcs?

- Megkért, hogy hozzak el neki valamit. Épp most hoztam fel. Ott van, a kulcs mellett.

Az ajtón ismét kopogtak, mégpedig jó erősen. Elindultam az ajtó felé, de Strong intett, hogy maradjak. Résnyire nyitotta, kikandikált, aztán ezt mondta:

- Hello, Mr. Marsogliani! - és evvel szélesre tárta az ajtót.

9. ANTHONY MARSOGLIANI

Idő: i óra 50 perc, délután

Magas, megtermett férfi lépett be a szobába, magasabb és megtermettebb volt Strongnál is. Hasban igen erős volt, orrban is rendesen el volt eresztve, gutaütéses arca olyan volt a borostától, mint a tarló kora ősszel. Félig elszívott szivar pácolódott a szájában, mely kihunytt ugyan, mégis pokolian büzlött.

Öblös basszbariton hangon kérdezte:

- Hol a hulla, Strong?

Strong hüvelykujjával a háta mögé bökött.

- A fürdőszobában, főnök.

Marsogliani (idővel ugyanis kiderítettem, hogyan kell írni a nevét) bevette magát a fürdőszobába, bent töltött fél percet, majd előbújt és megkérdezte tőlem:

- Maga a manus, aki telefonált?

- Én vagyok a manus - ismertem be töredelmesen. Körülnézett a szobában. Látszott a szemén, hogy van gyakorlata az ilyesemben. Megakadt a tekintete a székre dobált ruhákon, s én egy pillanatra azt hittem, elindul a szék felé.

- Ne nyúljon hozzá semmihez - rebegtem gyorsan. Ráérősen felém fordult és rámfüggesztette jeges tekintetét.

- Nem nyúlok semmihez, jóember. Hívom a rendőrséget. - Evvel visszatette a szájába a szivart, amit kivett amíg hozzám beszéltem.

- Nagyon helyes. Hívja a rendőrséget! Közölje velük, hogy gyilkosság történt.

A „gyilkosság” szó járt a fejemben, amióta rábukkantam a holttestre, s nem voltam biztos benne, képes leszek-e kimondani. Most viszont kimondtam gond nélkül.

- Gyilkosság? - Marsogliani, aki már indult volna a telefonhoz, most megfordult és különösebb érdeklődés nélkül végigmért. Külseje, jellegtelen barna öltönye, a zakó, a mellény, a döglött és bűzlő szivar mind arra volt jó, hogy „a buta zsaru” krimikből ismert szabvány figurája jusson eszembe róla. De a szeme rácáfolt erre a szabványfigurára.

- Maga ölte meg talán? - kérdezte unott közönnyel a hangjában.

- Nem. Pontosan úgy találtam rá, ahogy most van, De nem a kádban halt meg. Rajta volt a ruhája, amikor meghalt. Valaki azt a látszatot akarja kelteni, hogy nem így történt.

Strongon látszott, hogy levegőt sem kap a meglepetéstől, de főnökének a szeme sem rebbent.

- Miből gondolja? - kérdezte igen mérsékelt érdeklődéssel.

- Jól ismertem Giles Devore-t, a... őőő... az áldozatot - kezdtem magyarázni.

- Egy ideig nálam lakott. Legalább ötvenszer előfordult, hogy otthon voltam, amikor zuhanyozott, vagy amikor lefeküdt aludni. Mindig összehajtogatta a ruháit. Felakasztotta a zakóját. Kirázta a zokniját, belefújta, letette és végiglapogatta. Soha nem hányta szanaszét a holmiját. Amikor bejöttem és láttam ezt a .rendetlenséget, először azt hittem, hogy nem az ő szobájában vagyok.

- Itt viszont szanaszét vannak hányva a ruhák. Mivel magyarázza ezt?

- Megölték. Hogy miért, nem tudom. A gyilkos levetkőztette, aztán széthajigálta a ruháját, hogy úgy nézzen ki, mintha, Giles zuhanyozott volna...

- Tehát a gyilkos nem ismerte a pasi szokásait?

- Így igaz. Nem ismerte - bólintottam. - Aztán bevonszolta a holttestet a fürdőszobába...

A történetek rekonstrukcióját Marsogliani folytatta: ...elhelyezte a hullát a kádban, gondosan elrendezte a végtagjait, a fejét nekitámasztotta a csaptelepnek, beszappanozta egy kicsit, leöblítette róla a szappant, letépte a függönnyt és elment.

- Valahogy így - mondtam.
- És mindezt abból gondolja, hogy a ruhák szanaszét vannak szórva?
- Igen - erősködtem.

Marsogliani nekem szegezte hatalmas orrát.

- Író volt a megboldogult, ugyebár. Maga is író? - Igen - mondtam ismét.
- Krimíró? - érdeklődött. Hangját méla undor színezte.

Érces, határozott hangot jelentettem ki, mámoros örömmel:

- Nem.

- De azért olvas krimiket, ugye? - Hébe-hóba.

- Nahát, először is, az élet nem krimi. A krimikben mindig ugyanazt csinálják a szereplők. És ha valami nem stimmel, ha valami aprósággal nincs rendjén valami, jön a nagyokos magánnyomozó, nekiáll következtetni és kideríteni, mi történt, hogyan történt. Az életben viszont nem csinálják mindig ugyanazt a szereplők. Vagyis az emberek. Mindig valami mást csinálnak. És tudja. miért? Mert emberek. Ami annyit tesz, hogy bolondok. Egytől egyig.

Indult ismét a telefonhoz. - Hívom a rendőrséget. Ha a véleményemre kíváncsi, szerintem itt baleset történt. De hogy baleset vagy gyilkosság történt, nem az én gondom. Hívom a rendőrséget, majd ők kiderítik. Ha maga azt mondja nekik, hogy gyilkosság történt, nekem nyolc, de ne felejtse el, hogy maga fedezte fel a holttestet, hogy magának kulcsa volt a szobához, sőt, talán még indítéka is volt a gyilkossághoz. Ezért jól gondolja meg, mit mond nekik. Már éppen emelte fel a telefonkagylót. Lefogtam a kezét. A kezem feleakkora sem volt, mint az övé, s látszott, hogy egyáltalán nem tart tőlem.

- Mi tetszik? - nézett rám.

- Ugye nagyon nem szeretné, ha gyilkosság lenne? -kérdeztem. - Rossz reklám lenne a szállodának, nem?

- Ha gyilkosság történt, hát gyilkosság történt. Azt viszont nem szeretem, ha gyilkost kiáltanak, aztán a végén kiderül, hogy mégsem gyilkosság volt. Ennek semmi köze a reklámhoz. És a rendőrség sem szereti az ilyet.

Felemelte a kagylót, mintha az én kezem ott sem lett volna, várt egy pillanatig, aztán beleszólt a kagylóba.

- Hívd a 911-es számot, Myrtle.

Megvártam, amíg végez a hívással, aztán megszólaltam:

- Ebben a szobában heroin van.

Reméltem, hogy ez talán megrázza, mert már nagyon utáltam, s egy pillanatra azt hittem, hogy végre bevittem a találatot, mert Marsogliani felvonta a szemöldökét, úgy nézett rám. De amikor megszólalt, a hangja maga volt a merő érdektelenség

- Hol?

- Ott, a fiókosszekrényen. A kulcs mellett. Olyan, mintha hintőpor lenne. Az egyik regényem a kábítószeresek világával foglalkozik, tudok egyet s más a heroinról.

Ennek a hintőperszerű valaminek kesernyés az íze, és csikorog az ember foga alatt, mintha homok lenne. Nyolc az egyhez lefogadom, hogy heroin.

- Hm. Nyolc az egyhez? - Odalépett a fiókosszekrényhez. Én még hintőport sem látok itt, nemhogy heroint. Mutassa meg, hol keressem.

Odaperdültem a fiókosszekrényhez. A szekrény lapján nem volt semmi...

- Azt akarja mondani, hogy a mi kis halottunk kábítószeres volt? Netán heroinista? - firtatta Marsogliani.

- Tudomásom szerint nem volt az - motyogtam az orrom alatt.

- Nincsenek rajta injekciómok, legalábbis a testének azon a részén, ami látszik. De majd a rendőrség megmondja, ha felboncolják. Ha viszont maga azt mondja a zsaruknak, hogy itt heroint látott, és aztán kiderül, hogy nincs heroin sehol, maga máris benne van a slamasztikában. Én nem mondom nekik semmit a heroinról, mert én nem láttam heroint, és arról sem mondom nekik semmit, hogy maga itt valami heroinról fecsegett össze-vissza, mivel nem veszem komolyan a szavait. De maga is itt lesz, amikor megérkeznek, s ha maga el akarja nekik mondani, hát felőlem mondja csak el nyugodtan. Nekem semmi közöm hozzá. A maga dolga, maga tudja mit csinál.

10. HERMAN BROWN

Idő: 2 óra 5 perc, délután

Jó tíz percet kellett várni a rendőrségre, addig is gondolkozhattam nyugodtan.

Hát igen, ez hiba volt. Összehordtam hetet-havat, de semmivel sem tudom alátámasztani. Előbb meg kellett volna mutatni neki azt a port, s csak utána beszélni róla.

Marsoglianinak igaza van. Ha gyilkost kiáltok és nem tudom bizonyítani, hogy valóban gyilkosság történt, a zsaruk rám másznak, és ízekre szednek. Kulcsom volt, én érkeztem elsőnek a tett színhelyére. Bizonyára akadnak majd, akik tanúsítják, hogy én irigykedtem Gilesra, mint a fogát csikorgató tanár, aki gyűlöli a nagyokos tanítványát, mert az túltett rajta. Ránézésre persze valószínűtlen, hogy az ilyen apró termetű ember, mint én, képes lenne egy jó kilencven kilós tetemet beemelni a kádba, de mindenki tudja rólam, Hogy jóval erősebb vagyok, mint amilyennek látszom.

Így aztán, mire a rendőrség megérkezett, egy másik Darius Just fogadta őket. Ha Marsogliani és Strong tartják a szájukat és maguktól nem szólnak, én sem szólok. Legalábbis addig nem, amíg nem tudok valami kézzelfogható és

értékelhető dolgot az esetről. (De vajon megtudok-e? Megtudok-e valaha is valami lényegeset? Ezt a kérdést akkor nem tettem fel magamnak.)

A rendőrök az alagsoron át, a teherliften érkeztek, gondolom azért, hogy ne zavarják jelenlétükkel a közgyűlést. Ketten voltak. Az egyik, a fiatalabbik, egyenruhában volt, haja hosszú, orra alatt bajusz - a jelek szerint ez kötelező tartozéka az új generációs rendőrök egyenkülsejének. Az idősebbik rendőr, kerek arcú, tömpe orrú ember, civil ruhát viselt.

Igazolták magukat. Az egyenruhást Joseph Olsennek hívták, a civil nyomozóról megtudtuk, hogy Herman Brown rendőrhadnagy. A hadnagy észrevehetően unatkozott. Nyilván annyi hullát látott már életében, mint én madarat.

Szóltanul körbejárta a szobát, benézett a ruhásszekrénybe, letérdelt, megnézte mi van az ágy alatt, kiment a fürdőszobába, majd visszajött, mint aki nem talált ott semmit. Aztán megkérdezte Marsogliani és Strongot, hogy kerültek ide, ők pedig jelezték, hogy én riasztottam őket, néhány szóban elmondták, mit láttak, majd távoztak. Strong lopva rámsandított, nyilván kíváncsi volt, mit mondok a rendőröknek, s közben remélte, hogy nem csinállok bajt a szállodának. Marsogliani viszont nem mutatott érdeklődést. Bánja is ő! Nem az ő toroka véres.

Ha Strong nem megy el, hallhatta volna, hogy a minimumra szorítkozom és egyáltalán nem csinállok bajt a szállodának.

Brown felírta a nevem, a lakcímem és a foglalkozásom, aztán megkérdezte.

- Mikor talált rá a holttestre?

- Fél kettő után három perccel. Körülbelül egy perccel később megnéztem az órámat.

- Hogy jutott be ide?

- Volt kulcsom. Giles Devore, a halott a fürdőszobában, ő adta oda tegnap este, hogy idehozzassak egy csomagot. Talán fél órája, hogy idehoztam. Ott van a fiókosszekrényen. A kulcsot is odatettem.

- Mi van a csomagban?

- Nem tudom.

- Miért éppen magát kérte meg?

- Jó barátok voltunk - mondtam.

Nem nézett rám gyanakvóan, nem mutatta, hogy arra gondol, aha, két homokos. Írt szorgosan a jegyzetfüzetébe.

- Hozzányúlt valamihez, elmozdított valamit, amikor bejött?

- Igen - ismertem be. - Nem tudtam, hogy egy halott van a fürdőszobában. Bejöttem, gondolkodtam, vajon hol lehet Devore, leültem, elvettem azt a golyóstollat a fiókos- szekrény lapjáról - ilyesmik. Aztán benéztem a fürdőszobába és rátaláltam.

Miért nézett be a fürdőszobába?

- Vízelnem kellett.

- És vizelt?

- Nem.

- Hát akkor menjen és vizeljen!

Ez nagyon kedves volt tőle. Amikor kijöttem, már nem voltam olyan feszült.

Tovább kérdezősködött.

- Maga rajzolta azt a kérdőjelet a jegyzetömbre vagy már ott volt a rajz, amikor bejött?

- Én rajzoltam.

- Miért?

- Nem tudtam, hol lehet Giles. Arra számítottam, hogy itt lesz, amikor feljövök, de nem volt itt. Így aztán rajzoltam egy kérdőjelet. Valahogy ez jutott eszembe.

Nem próbált mélyre ásni. Igaz, ha világos az eset, ha nyilvánvalóan baleset történt, ennyi is elég. Még megkérdezte:

- Nem tudja, családos ember volt az elhunyt?

- Nő volt: A feleségét Eunice-nek hívják.

- Tudja hol lakik?

Megadtam a címét.

- Rendben is volnánk - mondta. - Elutazik valahová? - Nem, nem utazom.

- Akkor jó. Ne menjen el, ha esetleg még lennének további kérdéseim. Nem hiszem, hogy lesznek, de a biztonság kedvéért maradjon a közelben. Most viszont elmehet.

- Mi lesz a... a barátommal? - intettem a fürdőszoba felé.

- Hívjuk az orvosszakértőt, aki beküldi a holttestet boncolásra. Utána kiadják az özvegynek.

- Mit mondjak, ha az emberek kérdezősködnek, hogy... Egy pillanatra azt hittem, elmosolyodik, de az ő foglalkozásában nem mosolyog az ember.

- Úgy érte, hogy szigorúan bizalmas államtitok? Nem. Beszéljen csak róla nyugodtan, ha kedve tartja. A halott részt vett ezen a konferencián, ami a szállodában folyik?

- Igen. Az Amerikai Könyvterjesztők Szövetségének a közgyűlésén.

- Író volt. Maga is író. Mi dolguk van a könyvterjesztők gyűlésén?

- Az írók azért vannak itt, hogy a könyveiket népszerűsítsék. Giles például épp ma délelőtt dedikált.

A hadnagy ismét elővette a jegyzetfüzetét. - Mikor volt ez pontosan.

- Tíz és tizenegy között.

- Maga is ott volt?

- Nem. De legalább ezer tanúja volt a dolognak. Brown eltette a jegyzetfüzetét és vállat vont.

- Hát, most már nem népszerűsítheti a könyveit. Legjobb, ha közli a rendezőséggel, hogy meghalt. Sokan ismerik?

Sokan. Legalábbis az itteniek közül.

- Szomorú, dehát mit tehetünk? Szóljon valakinek, hogy jelentse be a résztvevőknek a történeteket! - Kinyitotta az ajtót és intett, hogy menjek. -- Viszlát! Ha szükséges, majd jelentkezem.

Távoztam.

11. HENRIETTA CORVASS

Idő: 2 óra 30 perc, délután

Köd vett körül, valószínűtlenség köde, ahogy végigmentem a folyosón és beszálltam a liftbe. Az emberek közönyösen mentek a dolgukra, hordták büszkén a névkártyájukat, elfoglalták magukat a közgyűlés eseményeivel - a közgyűlés ugyanis folytatódott. Nem szakadhat félbe holmi egyéni tragédiák miatt. Számátalan gyűlés és tanácskozás folyt azon a napon, amikor Kennedy elnököt meggyilkolták, de mindegyik folytatódott. Az 1972-es olimpián megöltek tizenegy sportolót, de az olimpia folytatódott.

De hogy én is tudom-e folytatni, ebben már nem voltam biztos. Egyszerre annyira valószínűtlen lett minden. Lementem az ötödik emeletre, a sajtóirodára, de valahogy minden egészen más volt, mint tegnap. Ugyanazok az emberek, ugyanaz a lárma - és egy másik Darius Just.

Félrevontam Henriettát, valóssággal kirángattam a szobából. Tiltakozott.

- Mi ütött magába? Mi baj?

Halkan, szinte suttogva közöltem vele,

- Vészhelyzet. Igazi vészhelyzet. Remélem, nem kívánja, hogy kikiabáljam.

Ettől elfogta az idegesség, s hagyta, hadd szorongassam a karját. Talán eszébe jutott, hogy az én segítségem nélkül nem tudta volna elvinni Gilest a tévéfelvételre. A folyosón álltunk, a lifttel átellenben.

- Giles Devore meghalt - közöltem vele végül. - Micsoda? - kérdezte és tátva maradt a szája.

- Meghalt. Ott fekszik holtan a fürdőkádban. Egy órával ezelőtt találtam rá. Már a rendőrség is itt van.

- De hiszen tegnap este még...:

- Mit számít az! A halála előtt egy perccel még minden halott él. Látják, beszélnek vele.

- Dehát hogy történt?

- Nem tudom, nem voltam ott. Csak annyit tudok, hogy holtan fekszik, a-feje a csaptelepen. A rendőrség szerint baleset történt. Nézze, maga az egyetlen AKSz-es ember, akit ismerek, és szeretném, ha valaki kézbevenné a dolgot helyettem. Ha Gilesnek volt még valami dolga a közgyűlésen, törölje a

menetrendből. Ha be kell jelenteni a történeteket, jelentse be. Ha egyperces néma felállást kell tartani, vagy mit tudom én, ünnepi koktélpártit, intézkedjen.

Evvel be is fejeztem. Otthagytam Henriettát és a földre szögeztem a tekintetemet, mert nem voltam kíváncsi senkire, akit ismerek: Senkire. Egy darabig legalábbis nem. Addig, amíg a végére nem jártam a dolognak.

12. MICHAEL STRONG

Idő: 3 óra, délután

Nem mehettem haza. A szállodában kellett maradnom. A tett színhelyén kellett maradnom, amíg el nem oszlatom az agyamra telepedő ködöt és zavart.

Gilest igenis megölték. Semmi nem ingathatja meg ezt a meggyőződésemet. Előbb szakad egybe menny és föld, mint hogy Giles így leszórja a ruháit. És a gyilkos persze ezt nem tudhatta.

Nem hagyott nyugodnia dolog. A fenébe is, tartozom avval Gilesnak, hogy kiderítem, mi történt. Nem mintha elválaszthatatlanok lettünk volna, mint Castor és Pollux sőt, én voltaképp nem is szerettem Gilest. Viszont lelkiismeret-furdalásom volt.

Megkért, hogy tegyek meg neki valami semmiséget, én meg elfelejtettem. Megkért egy utolsó szívességre, én meg elszabotáltam. És könnyen lehetséges, hogy ennek bizony része volt a halálában helyre kellett hoznom a hibámat.

Egy darabig céltalanul tébláboltam hol itt, hol ott, aztán háromkor a bárban kötöttem ki. Az egyik bárban, ugyanis több bár van a szállodában. Igaz, mivel nem iszom, tulajdonképpen mindegy, hogy melyikben kötöttem ki. Most viszont szívesen ittam volna valamit, hogy elfoglaltam magam és oldjak valamit a csomón, amit a gyomromban éreztem.

Kora délután volt, a bár szinte üres. Leültem az egyik sarokban, és amikor odajött hozzám a csinos pincéernő, rajta fodros, combja tövéénél meglepetésszerűen végetérő szoknya, egyetlen dologra tudtam csak gondolni, ami illett a környezethez, úgyhogy ezt mormoltam oda neki:

- Egy Bloody Maryt kérek, simán.

Nem tudom pontosan, mit is jelent ez a „simán”, bár alighanem azt, hogy jég nélkül, mivel ha csupán annyit mondok a pincéreknek, hogy „Bloody Maryt”, mindig visszakérdezik, hogy „jeget is parancsol bele?”.

Végül mégiscsak eszembe jutott, hogy Shirley Jennifer három emelettel feljebb épp aláirogat valamit, vagy az egyik standnál mutogatja magát. Felmehetnék, megvárhatnám, „amíg végez, Shirley pedig észrevenné, milyen elkínzott és gondterhelt az arcom, megkérdezné, mi bajom, erre én elmondanám neki, amitől pedig felébredne benne az anyáskodás ösztöne, hazavinne magához és... De nem mehetek fel hozzá.

Nem mehetek. Képtelen vagyok rá.

Nem tudom jól elmagyarázni, hogy miért. De ha tegnap nem találkozom Shirley-vel, most nem mardosna a lelkiismeret. Elmentem volna azért a rohadt csomagért, és felvittem volna Giles szobájába még tegnap este. És nem ma, dél felé. Nem én fedeztem volna fel a holttestet, nem alázna porig ez a rohadt érzés, hogy nem teljesítettem a barátom utolsó kívánságát, és hogy evvel talán én lettem a tragédia okozója.

Ha tegnap este felviszem a szobájába a csomagot, semmi közöm nincs hozzá, hogy Gilesnek kitörik a nyaka, vagy hogy Gilesnek kitörik a nyakát. Ugyanazt a felszínes, futó részvétet érzem, mint több ezer ember itt a közgyűlésen, ha majd értesül róla.

Így viszont vastagon benne vagyok az ügyben - mégpedig Shirley miatt.

Persze láttam, hogyan kerültek helyükre egymás után a kockakövek. Ha az a nő nem azt az átlátszó ruhát veszi fel, ha nem bosszantom fel magam, amiért hoppon maradtam a sajtókonferencián (ennek alig huszonnégy órája), ha nem esküszik össze minden ellenem, ha nem a Giles iránti mérgemet korbácsolja fel bennem minden, akkor nem ordibálok vele, nem alázom meg (istenem, ez volt az utolsó beszélgetésünk), nem kényszerítem rá, hogy elmenjen a tévéfelvételre - és nem kell rám bíznia, hogy elhozzam a csomagját a ruhatárból.

Mégis megtettem volna, amire kért, ha nem találkozom Shirley-vel. De találkoztam vele, mégpedig éppen akkor. Ezért ülök most itt a bárban, ezért szeretnék életemben először berúgni amúgy istenigazából, s ezért sajnálom, hogy nem tudom, hogyan rúg be az ember.

Shirley persze nem tehet róla, ő nem tudhatta, de ha most látom, rögtön eszembe jut, hogy... Ezért nem megyek fel hozzá.

Itt maradok és megpróbálom végiggondolnia történeteket.

Ha Gilest megölték, ki ölte meg?

Tizenegy óra volt, amikor befejezte a dedikálást. Legkésőbb negyed tizenkettőre felért a szobájába. Én fél kettő után három perccel találtam rá. Már halott volt egy, ideje. Mondjuk fél órája. Tehát mindenképp negyed tizenkettő és egy között ölték meg: Vajon a közgyűlés résztvevői közül hányan tudnak számot adni arról, hogy hol voltak és mit csináltak ebben az időközben, mégpedig az elejétől a végéig? Nyilván nagyon sokan, de olyan is sok van, aki nem.

Kinek volt rá indítéka?

Rengetegen vannak, akik szívesen keresztbe tettek volna Gilesnek: egy kis rosszindulatú pletykával, vagy avval, hogy megtagadják tőle a segítséget, amire adott helyzetben számíthat. Martin Walters haragudott rá, mert vízben hagyta avval a kiselőadással, Tom és Teresa Valier valósággal a betege volt annak, hogy Giles átnyergel egy másik kiadóhoz, Roseann Bronstein pedig

alighanem mélyen személyes, érzelmi okokból találta sértőnek Giles viselkedését. Még Henriettát is felbőszíthette Giles kelletlen makacskodása. Asimov meg a sikerét irigyelte tőle. (Ha az embernek 163 könyve jelent meg, csak elfogja a sárga irigység, ha egy másik író két könyv után lekörözi?) Nyilván azért lovagolt annyit az én irigykedésemen tegnap este, mert őt is ugyanannak a bögölynek a fullánkja csípte. De mindez nem elegendő indíték a gyilkossághoz.

Vagy tévednék talán? Ismerem-e eléggé az érzelmek rejtélyes kifürkészhetetlen, útjait? Tudhatom-e pontosan, kibe milyen mély sebet ütött Giles? Tudhatom-e, hogyan gennyed szörnyű tályoggá a karcolásnyi seb mások lelkében? Számot vetettem-e avval, hogy egymással össze nem függ, esetleges dolgokból is kikerekedhet a szükségszerű szörnyűség? Hiszen belőlem is dühöngő őrltet csinált tegnap az a néhány önmagában és külön-külön jelentéktelen esemény, olyannyira, hogy a végén őrjöngve üvöltöztem Gilesszal, mégpedig olyasmért, ami ezt a dühkitörést egyáltalán nem indokolta.

És ki juthatott be Giles szobájába, ha másnak nem volt hozzá kulcsa, csak Gilesnak és nekem? Igazság szerint akárki bejuthatott.

Ha az író részt vesz valami konferencián, amely így vagy úgy, de kapcsolatos az irodalommal, teljesen kiszolgáltatottá és védtelenné válik. Akárki, a szó szoros értelmében akárki bekopoghat hozzá, és a kérdésre, hogy ki az, ezt a választ kapja odakintről:

- Lelkes olvasója vagyok, uram. Dedikálná számomra a könyvét?

Elvben persze az író kiszólhat a zárt ajtó mögül, hogy „kopjon le, nem érek rá”, de száz az egyhez lefogadom, hogy nincs író, különösen fiatal író, aki ne találná hízelgőnek az ilyen kérést.

Vajon hogyan végeztek Gilesszal? Alighanem a tarkó jóra mért ütéssel - valami tompa tárggyal talán? -, olyan ütéssel, amit a csaptelep is okozhat, ha hanyatt esik a kádban és beveri a fejét. Mi lehetett ez az ütés? Talán egy karatecsapás, tenyérrel?

Utána viszont be kellett vonszolni a fürdőszobába. Roseann Bronstein elég erős hozzá, Teresa Valter viszont nem. És ha ketten voltak a gyilkosok?

Na és a heroin? Biztos voltam benne, hogy igenis volt heroin a fiókosszekrény lapján, még ha később el is tűnt onnan, s heroin volt, nem hintőpor. Dehát hogyan tudom bebizonyítani? És ha be is bizonyítom, mi köze ennek a gyilkossághoz? Kell, hogy legyen valami köze, de mi?

Ákárhová nyúlok, levegőt markolok. Nem tudom leszűkíteni a lehetőségek körét, nem tudom összeállítani a jog l gyanúsíthatók névsorát. Itt bizony nyomozni kell, vizsgáltot tartani. Ehhez viszont semmi tehetségem, s eszköz sincsenek. S nem tudom, mivel győzhetném meg a rendőrséget arról, hogy a kedvemért elvégezzék ezt a nyomozást.

Hirtelen meghallottam, hogy valaki a torkát köszörüli. Felnéztem. Michael Strong állt előttem, a biztonsági ember, komor képpel, feszingő tekintettel.

- Beszélni szeretnék önnel, Mr. Just - szólalt meg.

- Mi az, nincs szolgálatban? - kérdeztem foghegyről. - Valaki helyettesít. Csak néhány perc az egész, uram. - Jó, üljön le! Ha nem tilos szolgálatban innia, igyon valamit az én számlámra.

- Nem, köszönöm - utasított vissza, aztán elnémult. - Halljuk, mi az? - nógattam.

- Örülök, hogy megtaláltam, uram. Gondoltóm, hogy valamelyik bárban lesz. Hogy iszik egyet az ijedségre.

- Nem szoktam inni. De maga megtalált, s ebből is látszik, hogy vaslogikájú ember. Gratulálok! Most pedig halljam, miért akar velem beszélni?

- Azt... azt akarom, hogy tudja, mennyire sajnálom a történeteket. - Tenyerével dörgölte barna zakóját, mintha az izzadságot próbálná letörölni kezéről. Komikus pofájára (mert komikusnak találtam volna a pofáját, ha van kedvem mosolyogni) kiült a kétségbeesés, ettől persze még komikusabbnak látszott.

Én közben idegesen a számat gyűröggettem. Most viszont elkaptam a kezem az arcomról, lemondóan intettem, hát igen, szomorú eset, dehát mit tehetnénk, aztán megkérdeztem tőle:

- Maga mit gondol, gyilkosság?

- Hogy én mit gondolok? Nem, nem gyilkosság. Miért, azt mondta a rendőrségnek, hogy...

- Nem mondtam semmit a rendőrségnek. Nem hinnék el. Mint ahogy maga sem hiszi el.

- Hát, tudja, azok a szétszórt ruhák... ez nem sokat jelent. - És a heroin?

- Nem volt ott heroin.

- Nem, azután, hogy maguk ketten megérkeztek, már nem volt. Előtti viszont volt. Nem vagyok bolond. Maga vagy a főnöke, vagy maguk ketten eltüntették.

A fejét rázta.

- Ugyan már! Miért tűntették volna el?

- Nem szeretnék, ha kiderülne, hogy gyilkosság történt. Rossz fényt vetne a szállodára. Ugyanígy azt sem szeretnék, ha valami botrányos kábítószerügyük lenne. Még rosszabb fényt vetne a szállodára.

Strong elgondolkodott. Homlokát ráncolta, annyira erőlködött.

- Jó, tegyük fel, volt ott kábítószer. Ez viszont ellene szól annak, hogy gyilkossági történt.

- Valóban? - kérdeztem metsző gúnnyal.

- Hogyne. Ha Mr. Devore kábítószeres, akkor elképzelhető, hogy éppen fel volt tankolva, és ha ilyen állapotban van, nem lehet tudni, hogy mit művel, hova

rakja a ruháit. Lehet, hogy nagyon gondos, amikor észnél van, de amikor feltankol, szanaszét hajigálja a holmiját. És az is lehet, hogy teljesen el volt kábulva, imbolygott, bizonytalanul állt

a lábán, így aztán elvágódott a fürdőkádban. Majdnem biztos, hogy így történt a dolog. Már ha tényleg volt heroin a szobában.

Most rajtam volt a sor, hogy elgondolkozzam. Szó sincs róla, van abban valami, amit Strong mond. Nem hülyeség. Strong nem teljesen hülye. Sőt, ha tetszett neki az Átkelés, akkor egyáltalán nem hülye. Lehet, hogy igaza van? Lehet, hogy én egyszerűen megmakacsoltam magam, hogy csupán azért ragaszkodom rögeszmésen ahhoz, hogy gyilkosság történt, mert titokban szeretném, ~ ha minél szörnyűbben furdalna a lelkiismeret a mulasztásom miatt?

- Mikor lesz a boncolás? - kérdeztem tőle.

- Talán holnap. Korábban semmiképp. Az orvosszakértő még meg sem érkezett. Este előtt nemigen ér ide. - Miért ilyen későn?

- Mindig így van ez. Rengeteg a halott a városban, és az orvosszakértőnek a bejelentések sorrendjében kell kimennie. Eltart egy jó darabig, míg sorra kerülünk.

Újra elgondolkodtam, aztán megszólaltam:

- Nem hiszem, hogy Giles heroinista volt. Nem hiszem, hogy fel volt tankolva. Igenis gondosan lerakta és felakasztotta volna a ruháit. S mivel szanaszét voltak hányva, az egyetlen magyarázat, hogy nem ő hányta őket szanaszét. Azonkívül a heroinnak mindenképp volt valami szerepe a gyilkosságban. Mert igenis volt ott heroin, ne is próbáljon lebeszélni róla.

- Ha volt, és Mr. Devore nem volt heroinista, akkor az is lehet, hogy nincs semmi összefüggés - ellenkezett Strong. - A szoba előző lakó a is szétszórhatta. Lehet, hogy már hetek óta ott volt. Hiszen tudja, hogy a szobalányok milyen tessék-lásék módra takarítanak az ilyen szállodákban. Érti, mire gondolok?

Értettem, mire gondol. Valószínűtlennek tűnt ugyan, de lehet, hogy mégis így történt. Egyre kevésbé értettem ezt az egész zavaros históriát, már abban sem hittem, amiről korábban meg voltam győződve. Begubóztam, a csendfala mögé-húzódtam.

Kis idő múlva Strong megszólalt:

- Mr Just, elnézést, de nekem mindjárt mennem kell. De valamit még el szeretnék mondani.

- Mondja csak - legyintettem.

- Tudja, engem nem csupán azért érint ez a dolog, mert a munkámmal kapcsolatos. Szeretem a fantasztikum világát ábrázoló regényeket, és - mint tegnap mondtam már

- nagyon tetszett Mr. Devore könyve. Délelőtt sikerült vele dedikáltatnom az Átkelést. A saját régi példányomat, nem az új kiadást, amit a dedikáláson osztogattak. Szóval szeretném, ha tudná, hogy mennyire mélyen és személyesen érint a dolog.

Előhúzta a könyvet. Az Átkelés volt, puha fedelű kiadásban, gyűrött, számfűléses példány. Kinyitottam a címlapnál, s tényleg ott állt Giles aláírása, fölötte az, hogy „Szeretettel”, alatta pedig a dátum, „'75. május 26.”. A „Szeretettel” szó elég halványan volt írva, az utolsó betűnél, az „l”-nél mintha már nem is érintette volna a golyóstoll a papírt, de az aláírásnál Giles észrevehetően megnyomta a tollát. Erős, jól látható betűk: gyakran megfigyelhettem ezt író ismerőseim körében. Írjanak bármit, de amikor az aláíráshoz érnek, amikor a saját nevüket kell odaírniuk, szívük-eszük legjavát beleadok.

- Megkérhetném, Mr. Just hogy maga is írja alá, a dátummal együtt? - szólt Strong.

- Dehát ez nem az én könyvem - tiltakoztam.

- Tudom, Mr. Just, de magától is olvastam két könyvet, és a filmet is láttam.

Nem hatódtam meg. Ennyire azért nem engedek a hízelgésnek, s még ha engednék is, ezúttal szó sem lehet róla. Giles aláírása, alatta a dátum, a halála napja, s rögtön utána az én aláírásom, azé, aki felfedezte a holttestet, majd ugyanaz a keltezés - ha ezt egy könyvgyűjtő meglátja, rögtön felcsillan a szeme, és már nyúl is a pénztárcája után.

De álljon meg a menet, gondoltam, sem Giles, sem én nem vagyunk Abraham Lincolnok. A legjobb esetben is legfeljebb öt dollárt érne meg ez a példány valamelyik gyűjtőnek, és úgy nézem, hogy Strong úgysem fogja eladni. Hadd legyen meg az öröme: kap valamit, ami az ő szemében érték, nekem meg semmibe sem kerül.

Így aztán beírtam a nevem a könyvbe. Semmi „Szeretettel” vagy hasonló, a nevem és a dátum, Giles dedikációja után. Gyönyörködve legeltettem a szemem az aláírásomon: apró, takaros, jól olvasható, remekbe szabott formájú betűk, s megvan az egyéni jelleg is, a vezetéknév nagy „J”-jének a tetején a nagy hurok, háromszögletű, mégis kerekded, olyan volt az egész, mintha a nevem egy luftballon vékony madzagjába kapaszkodna. -

Visszaadtam Strongnak a könyvet. - Parancsoljon.

Elsüllyesztette zakója zsebében.

- Tudja, csak azért, hogy lássa, mennyire cső "lom Mr. Devore-t, és hogy miért nem szeretném, ha maga gyilkosságról, kábítószerrel és hasonlókról kezdene beszélni, amikor erre nincs igazán bizonyíték. Rettenetes hatása lenne, és kikezdené Mr. Devore írói hírnevét. Még ha minden alt bizonyítja, hogy baleset történt, hogy nem szedett kábítószer, az emberek akkor is azt fogják mondani, hogy kábítószer-túladagolásban halt meg, vagy hogy

meggyilkolták, ha egyszer híre megy, hogy itt valakinek ez volt az elmélete a történekről. És akkor ez maradna meg róla az emberek emlékezetében, nem a könyvei. Nagyon rossz lenne.

A fenébe is, igaza van, gondoltam. Nagyon rossz lenne. - Igaza van - mondtam, aztán újra nekiálltam az arcomat gyűrögetni. Gondolkodóba ejtett, amit mondott, s tényleg szabad-e ezek után is ragaszkodnom ahhoz, hogy gyilkosság történt?

Hirtelen eszembe ötlött valami.

- Figyeljen csak! Ezt a könyvet ugye ma délelőtt dedikáltatta?

- Igen, Mr. Just.

- Ezek szerint ott volt a dedikáción. Mr. Devore valami cirkuszt csinált a pódiumon, nem? Miért cirkuszt, nem tudja véletlenül?

- Cirkuszt csinált? - meredt rám Strong értetlenül. - Igen. Azt beszélük.

Strong a fejét rázta.

- Erről nem tudok semmit. Korán érkeztem és a sor elején álltam, harmadik vagy negyedik leheltem. Aztán rögtön vissza kellett mennem a posztomra, a kiállítótér ajtajához. Lehet, hogy később volt valami. De nem tudok róla. Nem lehetett nagy cécó, mert különben hallottam volna róla.

Felállt, fejét hajtotta, mintha búcsúzna. Aztán hirtelen megkérdezte tőlem:

- Ismeri Mrs. Devore-t?

- Találkoztam vele néhányszor - válaszoltam. - Azt hiszem, látni akarja magát.

Hogyhogy? Itt van? Maga látta?

- Megpróbáltuk otthon felhívni, de senki sem vette fel a kagylót, ezért egy idő után abba hagytuk. Ekkor megjelent Mrs. Devore és megpróbált felszólítani a férjének a recepcióról. A telefonos persze megkérdezte tőle, mit mondjon, ki keresi Mr. Devore-t, úgyhogy... - Strong széttárta karját. - Most hol van?

- Hogy most hol van, nem tudom. Utoljára a közönségszolgálat irodájában láttam.

- Hol van az iroda?

- A hatodik emeleten. A 622-es szoba. De, Mr. Just... - megakadt, látszott, hogy habozik, mondja-e vagy ne.

- Igen?

- Ha lehet, ne beszéljen neki a maga gyilkossági elméletéről. Annak a szegény asszonynak épp elég baja van. Ilyen fiatalon özvegyen maradni.

- Ne aggódjon! A rendőrségnek sem beszéltem róla, neki sem fogok.

Rendben?

- Rendben - mosolygott megkönnyebbülten. - És Mr. Just, ha nem veszi tolakodásnak, csak így tovább. Mármint hogy a művei. Írjon még sok szép könyvet.

- Írok, hogyne írnék - mondtam. - Persze csak akkor, ha nem vágódom el a fürdőkádban.

Megfordult és elment. Láttam rajta, hogy megbotránkoztatja az akasztófahumorom.

13. SARAH VOSKOVEK

Idő: 3 óra 30 perc, délután

Pár perccel később én is felálltam és távoztam a bárból. Jópárszor találkoztam már Eunice Devore-el, nem csupán „néhányszor”, mint Strongnak mondtam, de nem lopta be magát a szívembe. Alig magasabb az átlagosnál, talán öt láb öt hüvelyk magas lehet, de még erről a szerény magaslatról is sikerül valahogy lenéznie az emberre. Igaz, Roseann-nel ellentétben, nem hív "picurnak" vagy valami hasonlóknak, és ezt nyilván emberi értékei közé kell számítanom, de ha velem beszél, mindig felszegi a fejét, határozottan lefelé néz, ha engem lát.

Apróság, engem mégis dühít.

Azonkívül ősfeminista volt. Azaz, már jóval azelőtt, hogy a feminizmus tömegmozgalommá vált volna hazánkban, ő megkezdte a harcot, hogy hosszú és élesre fent körmökkel, páncélozott melltartóban helyet vívjon ki magának a férfiak uralta világban. Dolgozott, mégpedig a jogi pályán, sohasem festette magát, barna haját röviden viselte, férfias szabású ruhákat hordott, hangja nyers volt, lépte öles és határozott. Amikor először találkoztam vele, tizenkettő az egyhez lefogadtam magamban, hogy leszbikus, és egy világ dőlt össze bennem, amikor Giles zavartan és pironkodva bejelentette, hogy összeházasodnak.

Fel nem tudtam fogni, mit eszik Eunice-on. Vagy Eunice őrajta.

Az esküvőjük után pedig nemigen lehetett észrevenni rajtuk, hogy szeretnék egymást, sőt, egyáltalán nem mutatták ki egymás iránti érzelmeiket. Igaz, nem is voltam kíváncsi a látványra, amikor nyalják-falják egymást. Giles suta és ormótlan teste, Eunice, akiből hiányzik mindaz, ami az én szememben nőiesnek számít... Brrr!

Most pedig részvételem kell nyilvánítani Eunice-nek. Képtelen vagyok rá.

Mégis meg kell tennem. Egrészt elemi emberi kötelesség. Másrészt Eunice az egyetlen, akitől megtudhatom, hogy Giles esetleg változtatott a szokásán, és én tévesen következtettem gyilkosságra a rendetlenül szétdobált ruhákból.

Persze csak azért, hogy biztos legyek a dolgomban, ugyanis egyáltalán nem féltem attól, hogy tévednék. Igaz, az emberek megváltoznak, de ez csupán a nagy dolgokban megy nekik könnyen. A kommunistából egyik napról a másikra fasiszta lesz, a konzervatív egy szép napon arra ébred, hogy liberális (vagy fordítva), a férj lecseréli a feleségét, félénk kis penészvirágokból hirtelen vad feministák bújnak elő - de mutassanak nekem egy pasit, aki bal kézzel nyomja ki a tubusból a fogkrémet, és én mutatok maguknak egy pasit, aki

soha, egyetlen egyszer sem fogja jobb kézzel kinyomni a fogkrémet, hacsaknem fogadásból, de akkor is csupán ügyel-bajjal.

De azért megkérdezem Eunice-től. Hiszen ebben a - bonyolult „Milyenek az emberek?” - játékban könnyen veszthet az ember, ha körömszakadtáig ragaszkodik az efféle arany szabályokhoz:

Beszálltam a liftbe, felmentem a hatodik emeletre. Amikor kiléptem a folyosóra, egy nyilat pillantottam meg, rajta felirattal: Irodák. Balra fordultam, beléptem egy üvegajtón, s rögtön Sarah tagolt, pontos, mégis idegenszerű hangja ütötte meg a fülem.

Elindultam a hang irányába, és kisvártatva a 622-es szobához jutottam. Voltaképpen két szoba volt. A külső helyiségben, ahová most beléptem, íróasztal állt, s aki mögötte-öl, nyilván a lökhárító szerepét játssza Sarah és a világ között. De most épp nem ült mögötte senki, úgyhogy beléptem a belső szobába.

Mégpedig csendben, nesztelenül. Talán nem akartam, hogy Eunice rögtön észrevegyen, mert akkor nem lesz időm felkészülni rá, mit is mondjak neki. (Nincs még egy , nő, akihez ennyire ne illene a neve, mint Eunice-hoz az övé - bár persze ez teljesen szubjektív, érzés dolga, hiszen nem tudhatom, mások milyenek képzelik el a Eunice-okat.) De felesleges volt az óvatosság, mert Eunice nem volt a szobában.

Azt viszont elértem az óvatossággal, hogy Sarah Voskovek (na, most már egész jól emlékszem a nevére) ne vegyen észre. Háttal állt nekem, és épp néhány nagy kartonpapírplakátot tanulmányozott. Vele szemben, nekem félpoldalasan, jól megtermett, nagy darab őszhajú férfi ült, pontosabban feszengett, ő látta, hogy belépek a szobába, de nem törődött velem.

Csendben leültem és figyeltem, mi történik. Közbevághattam volna, hogy megkérdezzem, hol találom Eunice-t, de nem volt sürgős. Érdekesebb lehet, megtudni, miről beszélgetnek ezek ketten.

Sarah beszélt éppen.

- Dehát négyet ugyanarról? Mindegyik a szálloda hallját mutatja be - mondta, s maga elé emelte a négy plakátot, fél kézzel, mintha óriási kártyák lennének.

Láttam, hogy felül is, alul is nagybetűs felirat van rajtuk, középtájon meg fényképek, az üres helyeken pedig hullámvonalak jelezték, hogy majd oda kerül a szöveg a végleges változatban.

Az egyiknek az volt a felirata, hogy „Hallott-e már szállodánk halljáról?”. Ettől nyilván mindenki kezét-lábát törve rohan ide szobát kivenni. A másikon meg az állt, hogy „A halltól a hálószobáig - hatalmas élmény”. Ez se sokkal jobb, gondoltam. A többire már nem is voltam kíváncsi, s így sohasem tudtam meg, a szellemnek mely magaslataira sikerült felhágniuk.

- Fáradt vagyok, itt töltöttem az egész , hétvégét az irodában, de evvel nem paliztok be. Miért éppen a hall? Kit érdekel a hall? A hall az utca folytatása, igaz, nyáron tele van emberekkel, mindig nagy a nyüzsgés, mindig barátságatlan és személytelen. Mi szobákat adunk bérbe, ágyakat, szekrényeket, ablakokat, éttermeket, báltermeket, konferenciatermeket, az égvilágon mindent, csak a hallt nem. Erre te beállítasz négy plakáttal a hallról. Pedig mennyit beszéltünk róla.

A férfinak most sikerült megszólalnia, mégpedig olyan hangon, amit ő nyilván behízeltgőnek gondolt.

- Azt hiszem, tőled kapták az ötletet, Sarah. Amikor az a megbeszélés volt, te mondtad, hogy halljáról ismerszik meg a hotel.

- Én nem mondtam semmi ilyesmit - meredt rá szikrázó szemmel a férfira. - Szeretném tudni, ki állítja. Ki mondja? Tudd meg, kicsoda! Ki az, aki megesküszik, hogy én ezt mondtam? És ha mondtam is valami ilyesmit! Idehozol négy plakátot a hallról, s egyetlen sincs, ami valami mást mutatna. Arra az esetre, ha el kell vetnünk ezt a hall-ötletet, mert kiderül róla, hogy rossz ötlet. Mint ahogy ki is derült. És ezennel el van vetve az ötlet.

- Jó, de mit csináljunk?

- Ha kell, éjszaka is dolgoztok. Ha múlt héten behozod az anyagot, ahogy megállapodtunk...

- Ugyan már, Sarah. Tudod, hogy az ilyesmit nem lehet siettetni!

- Én igenis siettetem! És ezek itt, ezekről szó sem lehet. Emlékeztess a kollégákat arra, hogy pang a gazdaság, senkinek sincs kidobni való pénze, mindenben első osztályút kell adnunk, különben tönkremegyünk... ezek meg osztályon aluli ócskaságok.

Odalökte a plakátokat. A férfi elkámpicsorodva vette kézbe őket. Hogy Sarah mit érzett, nem tudom, mivel nem láthattam az arcát, de ha egy méhkasformára feltupírozott frizura képes hátulról nézve kedveszegett lenni, akkor Sarah kedveszegett volt.

A férfi felállt, összerendezte a plakátokat.

- Jó, akkor holnap reggel jövök. Egyébként vár rád valaki.

Sarah hirtelen megfordult, és amikor meglátott, elpirult. Úgy néztem, hogy könnyen pirul, nagyon világos bőré, és ez különösen feltűnő, mivel a haja és a szeme nagyon sötét. Szép sima is a bőre, legalábbis ott, ahol látszik. Milyen kár, hogy nem lehet egy kicsit kinyújtani ezt a nőt karcsúbbra és magasabbra!

- Elnézést, Darius! Nem vettem észre, hogy bejöttél. Meglepetésként ért, hogy tegez és a keresztneveemen szólít, de aztán eszembe jutott, hogy amikor utoljára találkoztunk, egész tisztességesen összebarátkoztunk.

Különben is, hibátlanul ejtette ki a „Darius” t, pontosan úgy, ahogy kell.

- Semmi baj. Jó volt nézni, ahogy dolgozol.

- Ezért is elnézést kell kérnem. Nagyon foghegyről beszéltem ezzel a grafikussal.

- Szerintem is nagyon ócska plakátok voltak.

- Ugye? Igazából nem az én dolgom, hogy felülbírájam a dekorációsok rossz munkáját, de annyi hülyeséget csinálnak, ha nem mászik rájuk az ember. Hogy én azt mondtam volna, hogy a halljáról ismerszik meg a hotel?!

- Hát, lehet, hogy mondtad.

- Képtelenség. A mi szállodánk hallja egyenesen kibírhatatlan. Olyan, mint egy pályaudvar. Még pornómagazinokat is árul az egyik újságos.

- Hol? - érdeklődtem.

- Hát, félpornó magazinokat és nem mondom meg, hogy hol. De beszélek itt összevissza! Annyi dolgom van, és teljesen kiment a fejemből, hogy mi történt azután, hogy beszéltem veled. Ugye rettenetes? Hallom, hogy haltan. találtad a barátodat. De biztosan sejtetted, hogy valami tragédia történt, mert borzasztóan fel voltál... hogy is mondják?...fel voltál...

- Feldúlt voltam? - vettem közbe segítségképp.

- Igen. Borzasztóan feldúlt voltál, amikor elrohantál. Mintha számítottál volna rá, hogy holtan találok.

- Nem. Nem számítottam rá. Azért rohantam el, mert te mondtál valamit, nekem pedig eszembe jutott, hogy megkért valamire, amit én elfelejtettem elintézni. Mire felértem a szobájába...

- ...már halott volt - fejezte be Sarah a mondatot. Remélem nincs összefüggés? Úgy értem, avval, hogy elfelejtetted elintézni azt a dolgot.

- Nincs, hogy is lehetne - fortyantam fel. Hiába, Sarah hajszálpontosan beletalált abba, ami a leginkább gyötört az ügyben. - Mondtad valakinek, hogy én feldúltan elrohantam?

- Isten őrizz! - tiltakozott Sarah. - Láttam rajtad, hogy valami baj van, és ezt nem akartam tetézni avval, hogy fecsegek róla. Persze, ha rákérdeznek, nem hazudhattam volna. - Sarah. mosolygólt, most először, szép, egyenletes, fehér fogsora volt - legalábbis elöl, ahol látszott.

Olyan országban nőttem fel, ahol az ember gyorsan megtanulja, hogy tartsa a száját, és magától ne mondjon el . semmit. Persze mások is látták, hogy elrohantál.

- Igen, de te vagy az egyetlen, aki tudja, mit is mondtál nekem, amitől elrohantam. És - ha már erről szerencsétlen Gilesről beszélünk - hallom, hogy a felesége itt járt az irodában és beszélni szeretne velem.

- Igen. De honnan tudod?

- Nono - mosolyogtam én is, és óriási megkönnyebbülést éreztem, hogy ismét képes vagyok mosolyogni -, én is tudom ám tartani a számat.

- De én rákérdeztem! Nem magadtól mondanád el! - Miért olyan fontos, hogy megtudd?

- Egy nőnek mindig fontos az ilyesmi.
- Egy múlt századi háziasszonynak igen, de egy felszabadult, modern nőnek? Ugyan kérem! - mondtam, s titokban élveztem (mint már sokszor), hogy használhatom azt a fegyvert, amelyet a feminista mozgalomnak köszönhetnek a magamfajta alkalmi hímsoviniszták. (Mint mondtam, én feminista vagyok - többnyire, de nem mindig.)
- Hát jó - mondta, majdhogynem durcásan. - Igen, Mrs. Devore jelezte, hogy beszélni akar veled. Furcsa teremtés. Ismered?
- Futólag.
- Szereted?
- Mérsékeltén.
- Nem látszott megrendülnék, hogy a férje holtan fekszik odafent a szobában. Nem csuklott el a hangja, a keze sem remegett. És hallottam, hogy a szeme sem rebtent, amikor közölték vele Mr. Devore halálhírét.
- Dolgozó nő, sikeres a pályáján. Megtanulta, hogy higgadtan fogadja a dolgokat, akár kellemesek, akár kellemetlenek. Már akkor kiverekedte magának az elismerést a férfiak világában, amikor a feminista mozgalom még csupán a jövő zenéje volt. Ehhez pedig keménynek és bátorinak kellett lennie.
- Az előbb azt mondtad, hogy nem nagyon szereted. Most meg dicshimnuszokat zengsz róla.
- Nem szeretem. De van, amit csodálok benne: Hol van most, nem tudod?
- Odafent, a szobában. Az orvosszakértőt várja. Az 1511-esben.
Megnéztem az órám. Három óra negyven: Még huszonnégy órája sincs, hogy megérkeztem a közgyűlésre.
- Hol késik ez az orvosszakértő? - mormoltam magam elé.
- Sók...
- Tudom, sok a hulla. Mégis a gondolná az ember, hogy asszony verve, hulla frissen boncolva jó.
Megrándult az arca.
- Elnézést. Gusztustalan tréfa volt. Csak hát fáradt vagyok és nagyon rosszkedvű.
- Megértem.
Amolyan tisztelgésfélére emeltem a kezem és távoztam.

14. EUNICE DEVORE

Idő: 3 óra 45 perc, délután

Irány az 1511-es szoba! bár ehhez volt a legkevésbé kedvem. Kopogtam. Kisvártatva kinyílt az ajtó, s a résen Olsen nézett ki rám. Hát igen, ha rendőr valaki és pisztoly van nála, nem óvatoskodik, nem kérdezi meg, hogy ki az, mint mi, közönséges halandók.

- Jó napot! - mondtam. - Emlékszik rám? Emlékezett.

- Ha itt van Mrs. Devore, bemehetnék? Mondja meg neki hogy Darius Just keresi.

Eunice meghallhatta a hangomat, mert érdes hangján odaszólt a rendőrnek:

- Engedje be! Beszélni akarok vele.

Olsen kitérte az ajtót, beengedett, és becsukta mögöttem. A szobában közben rendet csináltak. Az egyik széken

Eunice ült, a másikra most a rendőr telepedett le. Én is ülőhelyet kerestem magamnak. először az ágyra gondoltam, de elvettem az ötletet, és arra az alacsony padfélére ültem le, ahová a bőröndöket szokás tenni.

Eunice még a szokásosnál is jellegtelenebbul festett, s határozottan többnek látszott negyvenkét événél. Tizenegynéhány évvel volt idősebb Gilesnál. Még egy ok az összeférhetlenségükre.

Nyilván észrevette, hogy akaratlanul is a fürdőszobaajtóra pillantottam, mielőtt leültem, s rögtön olvasott a gondolataimban (bár ehhez igazán nem volt szükség különleges telepátikus képességekre).

- Ott van bent, letakarva. Az orvosszakértő remélhetőleg még a hét folyamán befut. Az ilyen esetek a nincs sok értelme a boncolásnak, de el kell végezni. A biztonság kedvéért, az esetleges későbbi bonyodalmakat elkerülendő. Ha a boncolás elmarad, mindenféle jogi komplikáció támadhat belőle, már pedig jobb ezer felesleges boncolás, mint egyetlen jogi komplikáció.

Szenvtelen jogi nyelven beszélt a dologról, mintha evvel is érzésteleníteni próbálná magát.

- Elnézést a késésért, de azt mondták, hogy lent vagy a 622-es szobában.

- Ott voltam - mondta Eunice -, de nem maradtam sokáig. Ha még egy percet egy szobában kell töltenem avval az affektálás stöpszlivel, kiugrom az ablakon.

- Milyen affektálás stöpszlivel? - kérdeztem, pedig pontosan tudtam, kiről beszél.

- Avval a kis megjátszós töltöttgalambbal. A feltornyozott haja, a gögös kis szája, a bögye, amit kidülleszt, a feneke, amit domborít. Meg ahogy beszél. Minden szó kifaragva, lecsiszolva, fényezve. elem ember az ilyen. Legalább két órát dolgozik minden reggel, amíg összerakja magát, este meg három árát, amíg szétrázza egyberagadt alkatrészeit és felszedi az elgurult darabokat. .

Hát, szó ami szó, nem tetszett neki Sarah. Még annyira sem, mint amennyire ó Sarah-nak.

Ha hat órával korábban hallom ezt a kis szónoklatot, örül a lelkem, de még így is el kellett ismernem, hogy rosszindulat ide, rosszindulat oda - Eunice egész pontos képet rajzolt Sarah-ról. Viszont azóta Sarah férfiasan (nőiesen?) beismerte vétkét, és bocsánatot kért tőlem. Különben is, ő talán nem a férfiak

uralta világban igyekszik elboldogulni? Azonkívül lehet, hogy Sarah-a minden művi és. mesterkéltnak, nekem mégis jobban tetszik, mint Eunice nyers természetessége. Nem voltam elég közel hozzá, hogy érezzem, de egy az egyhez lefogadtam magamban, hogy hónaljszaga van.

De nem kívántam Sarah nevében visszavágni. Nem vettem fel a kesztyűt. Vigyáznom kell, hogy ne ingereljem fel Eunice-t, mert másképp nem kapok választ a kérdéseimre.

= Fogadd őszinte részvétem, Eunice! - kezdtem óvatosan. - Engem rettenetesen meg ázott ez a... ez a tragédia. Egy darabig nagyon jó viszonyban voltunk, Giles és én.

- Nyilván, ha egyszer kulcsod volt a szobájához jegyezte meg némi éllel a hangjában. - Egyébként erről akarok beszélni veled. De nem itt. A holttestet azonosítottam, és pillanatnyilag nincs itt rám szükség. Menjünk el valahová!

Megkérdeztem a rendőrt: - Telefonálhatok?

- Miért akar telefonálni?

- Szerzek egy másik szobát, hogy négyszemközt beszélhessek a hölgygel.

A rendőr vállat vont.

- Hová telefonálsz? - kérdezte Eunice.

- A megjártósó töltöttgalambnak - válaszoltam.

Nem tartott sokáig. Tudtam, hogy számíthatok Sarah-ra. Kisvártatva megjelent a londiner egy szobakulccsal, s átmentünk az 1524-es szobába, ahonnan épp kiköltözött valaki. Hatkor költözik be az új vendég, mondta a londiner, addig a miénk a szoba. Jó, gondoltam, ennyi idő épp elég lesz Eunice-szal. Sőt, talán sok is.

. Persze azért jómodor is van a világon.

- Ez a szoba megfelel? - kérdeztem udvariasan Eunice-től. - Vagy menjünk máshová? Igunk valamit a bárban? Nem vagy éhes?

- Nem - válaszolt mogorva hangon. - Itt jó lesz. Gyorsan túl akarok lenni rajta. Egyetlen dologra vagyok kíváncsi: hogyan történt? Hogyan halt meg?

- Nem tudom, Eunice. Amikor ide értem, már halott volt. - Igen, ezt mondtad a rendőrségnek, mint hallom.

- Tényleg így volt. Ez az igazság, neked is csak ezt tudom mondani.

- Rendben van. De mi ez a kulcs-história? Csak nem lett Giles hirtelen homoszexuális?

- Én ugyan nem tudok róla, de lehetséges - mondtam fagyosan. Kis híján hozzátettem, fogy homoszexuálisnak lenni még mindig jobb, mint az ő férjének.

- Viszont én nem lettem hirtelen homoszexuális. Tegnap este adta oda a kulcsot, mert megkért, hogy intézzek el neki valamit. Én elfelejtettem elintézni. Ma délben viszont elintéztam, miközben a díszebéd folyt, és amikor felértem ide, holtan találtam.

- És van valami összefüggés? - Post hoc, ergo propter hoc?

- Látom, tudsz latinul - jegyezte meg fitymálkozva.
- Egy keveset. Szóval mert azután halt meg, hogy én elszabotáltam, amivel megbízott, ez szerinted azt jelenti, hogy azért halt meg, mert én elszabotáltam, amivel megbízott? Vállat vont.

- Miért felejtetted el?
- A kérdés lényegtelen, nem tartozik a tárgyhoz és rosszul van feltéve.
- Túl sokat nézed Perry Masont a televízión - legyintett. -Mivel ezek szerint tagadod, hogy homoszexuális lennél, nyilván valami nő van a dologbank.

Nem szóltam semmit. Ez a boszorkány vajákos pontossággal olvas a gondolataimban. Máskor is előfordult már, hogy így belém látott, gondolom, az ügyvédi munkában igencsak nagy hasznát látja ennek a képességének. Honnan vette magának a bátorságot Giles, hogy elvegye feleségül? Igaz, elég hülye volt ahhoz, hogy elvegye, de mitől volt ilyen bátor?

- Hát akkor ennyi - szólalt meg ismét Eunice. Elesett a fürdőkádban. Elvégzik a boncolást, utána kiadják nekem a holttestet. Én eltemetem, hitelesítetem a végrendeletét a bírósággal - jut eszembe, fogalmam sincs róla, hogy irt-e végrendeletet - és kész: Nem tudod, van családja? Szülők, testvérek?

- Hogyhogy? Te nem tudod?
Sohasem beszélt róluk, én meg sohasem kérdeztem. Vállat vontam.
- Emlékszem, évekkkel ezelőtt az apja időnként küldött neki pénzt, de nem tudom, hol lakik, sőt, azt sem, hogy él-e még. Más rokonokról nincs tudomásom.

- Na, majd most előkerülnek min egy szálig, még a másod-unokatestvérek is. Hátha megemlékezett róluk a végrendeletében. Hiszen dúsgazdag író volt, nemdebár? Térdére támaszkodott, nagyot nyögve felállt.

- Ez minden, Darius. Mehetsz, ha akarsz.
Ez a megjegyzés a rokonokról nem volt valami ízléses, és a magam utánozhatatlan módján a fejére is olvastam volna az ízléstelenségét, ha nem lett volna továbbra is szükségem Eunice jóakarátú együttműködésére. Ülve maradtam tehát és megszólaltam:

- Nem minden, Eunice.'Van itt még valami. Feltehetek néhány kérdést, Eunice? Esküszöm, jó okom van rá. Tétovázott egy pillanatig, megnézte az óráját, aztán visszaült a székre.

- Hát végül is semmi dolgom, amíg az orvosszakértő megérkezik. Halljam, mit akarsz kérdezni? - Aztán mintha az jutott volna eszébe, hogy túlságosan is készséges, gyorsan hozzátette: - De fogd rövide a dolgot!

- Milyen volt Giles az utóbbi időben?
- Mint előtte mindig. Ugyanolyan. Makacs, mint egy öszvér.

Hallottam már szebb szavakat is alig-húlt halottról a gyászoló hozzátartozók szájából, de én fogom megszabni Eunicének, hogy mit érezzen?

- Nem tudod, nem szedett kábítószer?
- Amennyire tudom, nem... ha szedett volna, biztosan tudnék róla.
- Járt pszichiáterhez?
- Amennyire tudom, nem... de ha járt volna, biztosan tudnék róla.
- Nem változott meg? Nem változtatott a mindennapi szokásain? Nyersen felnevetett.
- Giles? Hiszen ismered. Soha nem változtatott a szokásain, Bólintottam. - Helyben vagyunk. Amikor bementél a szobájába, minden úgy volt még, mint amikor én megérkeztem?
- Igen, lényegében igen.
- Giles ruhái nem voltak elől?
- A szekrényben voltak. Éppen kiszedték őket, minden darabot megjelöltek, és tételszerűen listába írtak.
- Nem volt semmi az ágyon vagy a székeken? - A ruhái? Nem:
- Te igazán tudod, hogy mennyire vigyáz a ruháira.
- Én ne tudnám - bólintott Eunice. - Kisimítja a zokniját, belefúj és összehajtogatja, egyáltalán mindent összehajtogat és egymásra helyez, mégpedig elvágólag, ahogy a katonaságnál mondják. Te együtt laktál vele egy darabig, igazán tudnod kell.
- Ezen a szokásán sem változtatott az utóbbi időben? - Nem. Bármibe lefogadhatod, hogy nem.
- Na, akkor most jól figyelj! Kíváncsi vagyok, mit szólsz hozzá. Amikor bementem a szobába és rátaláltam, a ruhái szanaszét voltak dobálva a széken és a földön. Giles nem szórja le a ruháit, ezt te is tudod.
- Nem. Tehát?
- Tehát valaki más szórta le a ruháit. És miért csinálta? Mert azt a látszatot akarta keltetni, hogy Giles zuhanyozott. Pedig nem zuhanyozott.
- Eunice az arcomat fürkészte.
- Úgy érted, gyilkosság történt, amit balesetnek álcáznak?
- Ezúttal jól jött a gondolatolvasói képessége. Nem kellett hosszan magyaráznom.
- Te mit gondolsz? - kérdeztem tőle. - Nagyon úgy fest a dolog nem?
- Mert a ruhák le voltak szórva? Ez nagyon kevés. Nincs esküdtszék, mely beérné ennyivel.
- Fenébe az esküdtszékkel! Felejtsd már el, hogy ügyvéd vagy! Rólad van szó, meg rólam, magánemberekről. Arra válaszolj, hogy te beérnéd-e ennyi bizonyítékkal? Hogy szanaszét szórt ruhák bizonyítják, hogy gyilkosság történt?
- Mindenesetre meggondolandó - mondta, különösebb meggyőződés nélkül.
- Lehetséges, hogy így történt. De bizonyítéknak édeskevés.

Megfordult a fejemben, hogy szó k neki a heroinról is, de aztán mégsem szóltam. Ugyanis akárhogy törtem a fejem, nem találtam semmi összefüggést azon kívül, hogy a heroin ott volt Giles szobájában. De most már nincs is ott. Azonkívül nem mernék megesküdni rá, hogy tényleg heroin volt az a por, száz százalékgig azért nem vagyok biztos benne.

- Na és a zuhanyozás? - kérdeztem. - Amennyire tudom, Giles sohasem zuhanyozott napközben.

- Rosszul tudod - igazított ki Eunice. - Ha nővel volt, mindig lezuhanyozott. Ez gondolkodóba ejtett.

- Azt akarod evvel mondani, hogy egy nő volt nála, úgyhogy Giles lezuhanyozott, közben elcsúszott a kádban, beverte a fejét és meghalt?

- Miért, talán képtelenség? A nő pedig, mivel nem szeretne belekeveredni a dologba - és ezért senki sem hibáztathatja -, szép csendben felszívódik, hadd találjon rá a holttestre valaki más.

- És a ruhák? - kötöttem az ebet a karóhoz. - Miért szórta szét a ruhákat, miután Giles gondosan összehajtogatta őket? Miért nem voltak jók neki összehajtogatva?

- Mert az a buta liba azt hitte, hogy Giles azért ilyen gondos, mert imponálni akar neki, különben leszórná a ruháit, ha zuhanyozni megy. Ugyanúgy, mint a legtöbb férfi. Ezért aztán szétdobálta Giles holmiját, hadd gondolják, hogy nem volt ott senki, amikor zuhanyozott.

Ez megingatott. Igen, teljesen logikus magyarázat. - Szóval szerinted így történt?

- Á, nem hiszem. Ha a nő ismeri Gilest, tudja, hogyan rakja le a ruháit, ha meg nem ismeri, olyan pánikba esik, hogy esze ágában sincs a ruhákkal vacakolni. Egyre gondol csupán. Arra, hogy minél előbb eltűnjön.

- Hát, akkor evvel az egész elmélettel a nőről és a zuhanyozásról nem sokra megyünk. Minek hozakodtál elő vele egyáltalán? - Bosszantott a dolog:

- Mert minden ügyvéd előhozakodna velem, s mire a végére jár, a te elméleted, miszerint a szétdobált ruhák gyilkosságra engednek következtetni, romokban hever. Meg akartam mutatni neked. Azonkívül...

- Igen?

Eunice elgondolkodott. Majd fojtatta:

Azonkívül nem hiszem, hogy szegény Giles nővel lett volna. Nagyon nehezen talál- magának olyan nőt, aki hajlandó a kedvére tenni. Kivéve persze engem.

Logikus lett volna, ha most megkérdem, miért. De uralkodtam magamon és nem kérdeztem meg. Turkálni mások magánéletében, sőt, mások nemi életében? Egyrészt gusztustalan dolog, másrészt nem is érdekelt igazán.

De Eunice felnevetett és, mint aki ismét olvas a gondolataimban, feltette helyettem a kérdést:

- Most persze tudni szeretnéd, mit beszélek, de nem mered megkérdezni, mert úgy érzed, neveletlenség lenne. De ne tétovázz! Tőlem akár meg is tudhatod,-engem nem izgat. Amilyen szabados szellemű időket élünk, nem számít, hogy tudják-e vagy nem. -Nézd - folytatta -, Giles szűz volt, amikor találkoztunk. Képtelen volt a szó szokványos értelmében vett szexre. A szokványos szexet persze tágan értelmezd. És képtelen is maradt rá. A szó szoros értelmében dajkálni kellett, mint egy csecsemőt, csakis akkor volt képes rá. Erre egész véletlenül jöttünk rá, hülyéskedtünk, mint a kamaszok, s közben. De, annyira bevált a módszer, hogy összeházasodtunk.

A lényeg az, hogy le kell vetkőztetni, miközben ő csápol a kezével, rugdalozik a lábával és gügyög, mint egy csecsemő. Persze mindez múlt-időben. Nem volt könnyű levetkőztetni, bár azért úgy mozgott, hogy le tudjam venni róla a holmiját. Közben persze úgy tett, mintha nem segítene. Nekem csitítanom kellett, susogni neki, aztán bevezetni a fürdőszobába, gondosan megfürdetni, hol a kádban, hol csak a zuhany alatt, mikor mennyi időnk volt. Utána meg szárazra kellett törölni, behintőporozni, még a fülét is. meg kellett tisztogatnom vattával. Aztán úgy kellett tennem, mintha megszoptanám, így végre képes lett a szexre a szó szokványos értelmében. Sőt, nagyon is jól ment neki, ha ezt a furcsa előjátékot végigcsináltuk.

Ahogy hallgattam Eunice-t, megdermedtem az iszonyattól. Ez az ember két hónapig nálam lakott, a hálósobámmal szomszédos szobában aludt - és a magam módján persze én is dajkáltam őt. Segítségért fordult hozzám, valahogy úgy, ahogy a kisfiú fordul az édesapjához, ért pedig apja helyett apja voltam, intellektuális szempontból, mint ahogy Eunice a testiek terén volt anyja helyett anyja.

Ez a nagy böhöm nagy ember, avval a bozontos fekete bajusszal? Úristen! Magasság, súly, erő, termet - úgy látszik, ugyanolyan nyomasztó teher lehet az emberen, ha megvan, mint ahogy teher, ha hiányzik. Vajon milyen érzés a mások feje fölött elnézve látni a világot, és közben nem vállalni azt a szerepet, amelyet ezek a méretek rákényszerítenek az emberre?

- Az isten szerelmére, Just - kapta fel a hangját Eunice -, ülsz itt és nézet rám szúrós szemmel, mint valami erkölcsbíró! Ha éppen tudni akarod, én élveztem a dolgot. Élveztem minden pillanatát, engem is lázba hozott.

És ha nem élveztem volna, a végeredmény mindig kárpótolt. Senkinek sincs oka panaszra. Két felnőtt ember dolga, közös egyetértéssel, senkinek nem ártottunk vele. Végül is nem értem, mi bajod? Sérti a jóérzésed? Miért, te hogy jutsz el a lényegig? Ivás, egy kis kuncogás, piszi-puszi, aztán a szoknya alá tévedő tenyér?

- Én nem iszom - szögeztem le. - Eunice! Giles minden nővel így csinálja? Vagyis hát csinálta?

- Így, csakis így. Másként nem érdekli a dolog. Hidegen hagyja. - Kesernyés mosoly jelent meg az arcán. - Ha érted, mire gondolok.

- Na és a ruhái? Mit csinálsz a ruháival, amikor levetkőzteted?

- Tudtam hogy meg fogod kérdezni. Gondosan összehajtogatom és egymásra rakom őket. Mert ha nem, bőg, a szó szoros értelmében bőg. Mint egy csecsemő. Azt hiszem, végső fokon az anyja az oka, az a kényszeresen rendszerető asszony. A jó isten tudja, miféle játékokat játszott a fiával. - Söhajtott. - A fenébe evvel az egésszel!

Giles sohasem fordult pszichiáterhez?

- Miért fordult volna? Örömét lelte benne, nem volt baja belőle, semmiben sem akadályozta, sem emberként, sem íróként. Ez olyan, mintha te pszichiáterhez fordulnál, hogy gyógyítson ki alantas evési ösztönödből, mely minduntalan felhorgad benned, amikor megéhezel.

-És neked tetszett ez? Szeretted csinálni? - Miért, te mit szeretsz? Ki így, ki úgy.

Igaza van, gondoltam. Játsszom itt a puritánt, pedig nincs rá okom.

- Jó, jó - mondtam. - de kát akkor mi nem stimmel? Ha te is szeretted, ő is szerette, akkor most miért fújsz rá ennyire? Talán megváltozott?

- Persze, hogy megváltozott. Rájött, hogy szereti a változatosságot. A dajkálás ugyanaz minden alkalommal, de szereti, ha a mama más, ha másképp nyúlnak hozzá, ha más nő leheletét szagolhatja, más mellbimbókat vehet a szájába. Mit tudom én? Itt van például ez a kövér nő, akinek a belvárosban van a könyvesboltja. Na, hát ő aztán igazán anyás típus.

Ítélezünk, ítélezünk? Neked szabad, nekem viszont nem? -, gondoltam. Aztán eszembe jutott, hogy Eunice és Roseann sokban hasonlítanak egymásra. Ha Gilesnek M tetszett az egyik, nyilván a másik is tetszett.

- Úgy érted, hogy Roseann-nel is eljátszotta a dajkálósdit?

- Hát, fényképet nem csináltam róluk, de azt mondanám, hogy igen. Bronstein, így hívják. Igen, eljátszották. Elég bizonyítékom van rá. Bár persze az esküdszéket aligha győzné meg.

- Szerinted elképzelhető, hogy Roseann Bronstein volt itt vele a szobában?

- Miért, részt vesz a közgyűlésen? Ja persze, ő is a könyvterjesztő-szakmában dolgozik, úgyhogy itt kell lennie.

- Tegnap találkoztam vele, itt a szállodában - vallottam be.

- Hát akkor elképzelhető.

- Ő viszont jobban ismeri Gilest annál, hogy szétszórja a ruháit. Akár megölte, akár baleset volt.

Eunice gondolkodott, aztán kellenlően beismerte.

- Igen, ez igaz. - Majd folytatta. - De nem érdekes. Amikor Giles rájött a változatosságban rejlő gyönyörökre, Roseann sem tartott sokáig. Kidobta és

újabb vadászatra indult. Mindegy, hogy mire, csók nő legyen. És hozzám csak akkor tért vissza, ha már teljesen ki volt a sorozatos visszautasításoktól.

- Miért, visszautasították?

- Majdnem mindig. Idővel persze rájött, hogy pénz is van a világon és ha fizet, nem utasítják vissza. Az elmúlt hat hónapban egyszer sem... őőő... tért vissza hozzám. A rohadék.

Tompán koppant a szó. Eunice elnémult, ült csendesen és a fejét rázta.

Megtörtem a csendet:

- Eunice? Ezt a dajkálósdit mindig ugyanúgy kellett játszani Giles-szal? Elejétől végéig?

- Nem értem.

- Szóval... őőő... mondjuk, talált valakit itt a szállodában. Valaki csak akad, aki nem utasítja vissza.

- Igen - bólintott Eunice. - Igen. Egy jó bolond, mint én.

- Na szóval. Végre talált egy nőt, de csakúgy nagyjából ' beszélte meg vele a dolgot. Ezt a dajkálósdit, hogy hogyan kell csinálni, érted. Az is lehet, hogy egy profival jött fel. Mit gondolsz, Giles beletörődött volna, ha nagyon kívánja a dolgot, hogy egy-két lépés kimaradjon a játékból? Például a nő levetkőzteti, de a ruháit nem hajtogatja össze?

- Sohasem láttam, hogy mással hogyan csinálja válaszolt Eunice - úgyhogy a tanúvallomásom nem sokat érne. Viszont egészen biztos, hogy Giles így nem menne bele a játékba. Bőgni kezdene, nem menne ki a fürdőszobába, és ha nem akar kimenni, senki sem tudja kényszeríteni.

- Tehát nem nő volt - mondtam. - Ha nő volt., és olyan, aki ismeri Gilest, szabályosan végigjátszotta volna vele a dajkálósdit, ha pedig olyan, aki nem ismeri, az is szabályosan végigjátszotta volna, mert máskülönben nincs játék. Akár ismeri, akár nem, a ruháit gondosan összehajtogatja. Ha pedig összehajtogatja és Giles meghal - mindegy, hogyan, ez most nem érdekes -, miért vesztegetné avval az idejét, hogy utána meg szétszórja a holmiját? Hát nem látod, hogy minden ugyanarra enged következtetni? Hogy Giles felöltözve halt meg, hogy volt itt valaki, aki nem ismerte Giles ruhamániáját, és az illető levetkőztette a halottat, ledobálta a ruháit és bevitte a holttestet a fürdőszobába? És mi másért csinálta volna, hacsak azért nem, hogy balesetnek álcázza a gyilkosságot?

- Igen. De elfeledkeztél egy apróságról - vetette közbe Eunice. - Arról, hogy utoljára hat hónappal ezelőtt játszottam vele ezt a dajkálósdit, s azóta megváltozott. És ha megváltozott, én nem tudhatok róla.

- Te komolyan hiszel ebben? Hogy megváltozott?

- Nem én. Nem hiszek benne. De egy ügyvéd rögtön rámutatna erre a lehetőségre.

- Hagyd a fenébe az ügyvédeket! - mondtam dühödten - Te mit gondolsz? Gyilkosság vagy nem gyilkosság?

- Én nem gondolok semmit. Hagyjam a fenébe az ügyvédeket? Én is ügyvéd vagyok, s számomra az a lényeges, hogy az esküdtszék mit gondol. Az esküdtszék pedig a bizonyítékok alapján úgy gondolja majd, hogy baleset történt.

- És ha az esküdtszék téved? Ha mégiscsak gyilkosság történt, akármit mond is az esküdtszék? Ez nem izgat?

- Miért izgatna? Jó, azt mondom, gyilkosság történt. Talán Giles feltámad ettől?

- Azt akarod, hogy a gyilkos elvigye szárazon? - Miféle gyilkos? Ha már itt tartunk, ki e gyilkos? Mert ha úgy gondolod, hogy Giles meggyilkolták, arról is el kell gondolkodnod, hogy ki gyilkolta meg? Kinek volt indítéka? Ki volt elég erős hozzá, hogy becipelje a holttestet a fürdőszobába? Giles megvolt vagy kilencven kiló.

Töprengve fürkésztem az arcát. Állta a tekintetem. Aztán ajkát biggyesztve megszólalt ismét.

- Az jár a fejedben, ugye, hogy nem Eunice Devore-e a gyilkos. Ha meghalt a férj, mindig a feleség az első számú gyanúsított, nemdebár?

Feszengve vállat rántottam. - Én ezt nem mondtam.

- De gondoltad. Rendben. Lássuk, be tudjuk-e bizonyítani. Először is, van-e indítékom? Szexuális kielégületlenség, rossz házasság, Giles válást emlegetett. Azt tervezte - és ebben biztos vagyok -, hogy még megvárja, amíg kijön az új könyve, és amint látja, hogy bestseller lesz belőle, rögtön ügyvédet fogad. Ha megölöm és balesetnek tüntetem fel a dolgot, megkímélem magam a megaláztatástól, kielégül a bosszúvágyam, nyilván a hagyatéka nagyrészt én öröklöm, ami egész csinos summa is lehet, különösen, ha az új könyvét megfilmesítik, amire komoly esély van. Ellene szól viszont az, hogy a szexualitás az én személyiségemnek nem elsődleges hajtóereje, hogy a válás ellen nincs kifogásom, és hogy jól megélek a magam munkájából.

Másodszor, képes volt-e a gyanúsított a tett végrehajtására? Képes vagyok rá fizikailag, hogy megöljem? Hogyne. Olyan erős vagyok, mint egy férfi, Giles pedig puhány. Használhattam valami tárgyat, amivel letaglózhatom, kitörhettem volna a nyakát, aztán elvihettem magammal a gyilkos fegyvert. Vagy akár egy karateütéssel is...

- Karate? - kaptam fel a fejem.

- Igen. Karate-tanfolyamra járok egy ideje. Előfordul, hogy késő estig a belvárosban dolgozom, és hasznos, ha egy asszony ismeri az önvédelem művészetét, bár eddig még nem támadtak meg. Akkor jutott eszembe, amikor egyszer Giles említette, hogy te valóságos mestere vagy a kacatének. Én nem

vagyok a mestere. Nem tudom, el tudnám-e törni Giles gerincét egyetlen, tenyéréllal a nyakszirtjére mért csapással. Gondolom, te el tudnád törni?

- És hogy vinném be a fürdőszobába?

- Nem kell vinni, kispajtás, bevonszolod és kész. - A vállamat méregette.

Szerintem be tudnád vonszolni.

- Ha bevonszolták, annak nyilván nyoma maradt. Vagy lehet, hogy nem: Ezt nem tudom. Na és az indítékom?

- Kit érdekel?. Ez az egész hűhó az indítékok körül szerintem egy nagy hülyeség. Bárkinek lehet indítéka, és bármit fel lehet fogni indítéknak:

Lehülyézett, azt mondta, hogy olyan kicsi vagy, mint a kutya ülve, közölte veled hogy rossz író vagy, szidta a drágalátos anyádat, mit tudom én: Lényegtelen, mit mondott. A lényeg az, hogy mondott valamit, ami téged kihozott a sodrodból és amitől elvesztetted a fejed.

De lássuk a harmadik tényezőt! Volt-e rá alkalmam? Benn voltam a belvárosban egész nap. De nincs alibim, tehát itt is lehettem. Tehát volt rá indítékom, hogy megöljem, képes voltam rá, hogy megöljem, és alkalmam is volt, hogy megöljem - csak egyetlen dolog hibádzik, az, hogy nem öltem meg. Te ölted meg?

- Nem én öltem meg - legyintettem, mint aki valami nyilvánvaló képtelenséget hall. Az is volt persze, nyilvánvaló képtelenség.

- De Eunice, hogyhogy itt vagy bent a városban? Mikor jöttél be?

Kutató pillantást vetett rám.

- Tegnap délután, úgy négy óra körül. Arra is kíváncsi vagy, hogy miért?

- Nem kényszeríthetlek, hogy elmondd. De ha magadtól elmondanád...

- Igazat mondani a legkönnyebb. Giles telefonált, hogy jöjjenek be a városba.

Otthon felejtett egy csomagot...

= Egy csomagot?

Gondolom, nagyot nézhettem a meglepetéstől, mert Eunice-t láthatólag szórakoztatta a viselkedésem.

- Igen, egy csomagot Netalán elárultam magam evvel? Bűnös vagyok?

- Á, nem. Folytasd, kérlek!

- Szóval felhívott, megmondta, hol találom a csomagot, és megkérdezte, be tudnám-e hozni neki a városba: Én azt mondtam, lehetséges. Ugyanis jó ürügy volt arra, hogy meglátogassam a fivéremet, akit már egy éve nem láttam, pedig csupán negyven mérföldre lakunk egymástól. el is hívtam, kivételesen otthon is volt, nem utazott el a hétvégére, s hívott, hogy menjek el hozzájuk.

Tehát bejöttem a városba, hoztam magammal a csomagot is. A recepcióról telefonon felszóltam Gilesnek, de nem volt a szobájában. Nem is számítottam rá persze, hogy a szobájában lesz - hacsak nem valami nővel, ebben az esetben viszont nem veszi fel a kagylót. Betettem hát a csomagot a ruhatárba, a ruhatári jegyet pedig leadtam a nevére a recepción.. Borítékba tették, és

bekapcsolták a berregőt a szobájában, tudod, amelyik jelzi a vendégnek, hogy üzenet van számára a portán. Legalábbis odalent azt mondták, hogy majd bekapcsolják. Aztán siettem a fivéremhez - úgy tíz mérföldre lakik innen - és nála töltöttem az éjszakát.

A fejemet ingattam.

- Bárcsak felküldték volna a csomagot a szobájába! A szobaasszony betehette volna.

- Miért? Hiszen így is megkapta. Amikor bementem a szobájába, ott volt a fiókosszekrényen. Láttam. Még mielőtt betették abba a vászonzsákba a többi holmijával együtt. Néhány óra és vissza is kapom. Sok értelme nem volt idehozni.

- Ezt kellett volna elintéznem Gilesnák, Eunice mondtam és nagyon utáltam magam. - Tegnap este átvette a recepción a ruhatári jegyet, de nem volt ideje elmenni a ruhatótba. Odaadta nekem a jegyet a kulccsal együtt, hogy hozzam fel neki a csomagot. El is hoztam, de Csak ma délben. És akkor már halott volt.

- Na és?

- Amikor mondtam, hogy Giles megbízott valamivel, de én elfelejtettem, te rögtön azt kérdezted, hogy összefügg-e ez a halálával. Most meg semmi jelentőséget nem tulajdonítasz neki. Miért? Talán tudod, hogy mi volt abban a csomagban?

- Tudom. Állandóan kap ilyen csomagokat. Golyóstollak vannak benne. Az ő saját, háromszögletű, kék, monogramos golyóstollai. Én rendeltem neki először ilyen tollakat. Nem bírtam már nézni, ahogy azokkal a betétes golyóstollakkal vacakol.

- Nem csodálom - jegyeztem meg. - állandóan elgurul a rugójuk.

- Látom, az együttélésetek olyan volt, mint a házasság - jegyezte meg epésen.

- Hát, bizonyos mértékig igen - bólintottam.

- Nahát, ha én voltam a feleség, ő pedig a férj, akkor ezek a golyóstollak voltak Giles dédelgetett gyermekei. Kezesek voltak, büszkén felnéztek rá. Olcsó tollak, s ha kifogy belőlük a tinta, el lehet dobni őket. Viszont van két hibájuk. Az egyik az, hogy nem tartanak sokáig, mert hamar kifogy belőlük a tinta. A másik pedig az, hogy Giles akkor is visszateszi őket a zakója zsebébe, ha már kifogyott belőlük a tinta, és az én dolgom, hogy ellenőrizzem, fognak-e még, s kidobjam őket, ha már nincs bennük tinta.

Bólintottam. Már sejtettem, mi lehetett az a cirkusz a dedikáláson. Giles olyan golyóstollal kezdett dedikálni, amelyikből már majdnem kifogyott a tinta (nyilván avval, amelyik a fiókosszekrény tetején volt, amelyikkel a kérdő jelet rajzoltam, avval a kevéske tintával, amely még leszivárgott a hegyéhez, miután Gilest cserben hagyta a dedikáláson). Nem volt nála utánpótlás, mivel én nem hoztam el a csomagot, és kénytelen volt valami monogram nélküli tollat

használni, amely sehogy sem állt a kezére. Ez nagyjából megmagyarázza, hogy miért volt rám olyan dühös. Nagyjából? Teljesen megmagyarázza: Nem hibáztatom érte, még ha látom is, hogy ez a toll-mánia jellegzetesen neurotikus tünet. De mi köze van egy kiszáradt golyóstollnak Giles meggyilkolásához? Engem talán képes lett volna megölni egy golyóstoll miatt, merő bosszúságból, de hogy ötlöje meg valaki ugyanezért?

Az persze továbbra is áll, hogy jócskán hozzájárultam Giles rosszkedvéhez és tehetetlen dühéhez, gyedig élete utolsó délelőttjén. Fájdalmas dolog ez, emlék elkísér a sírig.

Ismét Eunice-hoz fordultam.

- Ezek szerint viszont nem maradtál ott a fivérédknél. Reggel eljöttél.

- Eljöttem bizony. Ki nem állhatom a kölykeit és a felesége sem egy földre szállt angyal. Mindig elfelejtem, de valahányszor náluk vagyok, rögtön eszembe jut, miért is látom ritkán a fivéremet.

- Mikor jöttél el tőlük? - Rögtön reggeli után.

- És egyenesen idejöttél?

- Nem, nem jöttem ide egyenesen. Nem voltam itt a kérdéses időben, amikor a haláleset történt. Nyitva volt egy-két áruház, és én vásárolni mentem.

- Mit vettél?

- Semmit, de igazából nem is akartam venni semmit. Egyetlen ismerőssel sem találkoztam. Mondtam már, hogy nincs alibim.

- De miért jöttél ide utána?

Eunice most először zavarba jött. Tekintetét, amelyből eddig csak úgy sugárzott a dacos nemtörődomség, most lesütötte. Hangját halkabba fogta.

- Arra gondoltam, hogy megkeresem Gilest. Rohadt egy estém volt a fivérédknél. Tudtam, hogy ma reggel dedikál, és azt reméltem, hogy majd ettől jobb kedvre derül. És esetleg hajlandó... ha itt maradok éjszakára...

Döböntően néztem rá. Ez az acélkemény asszony, ez a vasbeton nő a szemem láttára hullik szét apró darabokra, nekem meg semmi kedvem, hogy újra összerakjam.

- De valahogy megsejtette, az ösztönei megsúgták neki, hogy jövök, és inkább kicsinálta, hogy valaki kiloccsantsa, csakhogy ne kelljen velem még egyszer találkoznia ebben az életben. A rohadék... - Két nagy könnycsepp jelent meg a szemében, s gördült alá az arcán.

Tehetetlenül néztem.

Eunice rámvetette a tekintetét.

- Képes lennél végignézni, hogy sírok? Hát nem, kisapám! Nagyon tévedsz. Nem sírok. - Mélyet lélegzett, kezefejével megtörölte a szemét. - Na, megyek vissza a szobájába. Talán megjött már az orvosszakértő. Intézned nem kell a temetés ügyében.

Felállt, az ajtóhoz ment, kilépett a folyosóra és elindult balra, az 1511-es szoba felé. Nem vett búcsút tőlem, de ez nem zavart különösebben. Az órámra néztem Öt múlt.

15. ROSEANN BRONSTEIN

Idő: 5 óra 15 perc, délután

Nem volt nagy kedvem elhagyni a szobát. Legalábbis nem azonnal. Hatkor úgylis kidobnak innen, s nagyon zavart, hogy nem tudtam, hova menjek, mit is csináljak.

Ákárhova megyek, akármit csinállok, fényt kell derítenem erre az átkozott rejtélyre. Néhány nap múlva Gilest eltemetik, s nekem is részt kell vennem a gyászszertartáson. A magam lelki békéje érdekében is addigra egyszerűen meg kell tudnom, mi történt. (Vagy megint határidőket szabok magamnak, ahogy megszoktam írás közben? Hogy megszabom, eddigre vagy addigra kész leszek evvel vagy avval a fejezettel, mért másként sohasem jutok a végére?)

Tehát. Miért gyilkolták meg? Eddig két zavaró tényezőről értesültem Giles életében, egy jelentéktelen apróságról és egy súlyos tényről. A jelentéktelen apróság a kifogyott golyóstoll, annak köszönhetően, hogy nem vittem fel idejében a szobájába a csomagot. Nem hiszem, hogy a golyóstollaknak bármi szerepük lenne a gyilkosságban. (Vagy csupán a magam felelősségét próbálom kisebbíteni?)

A súlyos tény viszont két kielégítetlen, csalódott asszony, Eunice és Roseann. (Ki hitte volna, hogy Gilés Devore afféle homme fatat volt két nő életében, s mindkettőjüket a kétségbeesésbe kergette?)

Abban biztos voltam, hogy nem Eunice gyilkolta meg. Rögtön kapcsolt, amikor a szavaimból árra lehetett következtetni, hogy gyilkosság történt. Ha ő a gyilkos, nyilván úgy tesz, mint aki nem figyel fel erre a lehetőségre, utána pedig gondosan kerüli a szót is és a gondolatot, (vagy ez valami romantikus és érzelgés elképzelés a női lélekről?) És Roseann?

Vajon hol lehet? Éppenséggel körbejárhatom a szállodát, hátha megtalálom valahol, de nincs ért e, mert a szálloda akkora, mint egy kisebbfajta város, és bolyonghatok örökké, anélkül, hogy Roseann-be botlanék. Már ha egyáltalán itt van a szállodában. Mert az is lehet, hogy nincs itt. Továbbá senkit sem ismerek, akit megkérdezhetnék, hogy hol találom.

Töprengtem, közben kibámultam az ablakon: az ablakkeret kivágásában falak és ablakok nem különösebben kellemes látványa derengett homályosan a sárgás függönyön át.

Roseann közben már nyilván értesült Giles haláláról. Henrietta intézkedett, hogy bejelentsék, sőt, lehet, hogy már a rádió- és tévé-hírekben is benne van:

És ha tudja, mindenképp kétségbe ejtette a hír. Hiszen éppen azon fáradozott, hogy bármi áron is visszaszerezze Gilest, és újra játszhassa vele azt az undorító dajkálósdit, amelyet a jelek szerint több nő is szíves örömet eljátszott vele. Vajon mit tesz kétségbeesésében? Beül egy- bárba és leissza magát? Kiveti magát az ablakon, s zuhanás közben átkokat süvölt a kegyetlen sorsra? Vagy hazamegy és álomba sírja magát?

Nem járhatom végig a város összes bájját, ha pedig kivetette magát az ablakon, erről előbb-utóbb amúgy is tudomást szerzek. Ha viszont hazament, egyszerű a dolog: telefonálni kell, a telefon pedig itt van a szobában. Persze nem az én telefonom, s a beszélgetés díja annak a pasasnak a számláját terheli majd, aki ma este költözik be a szobába. De valahogy nem aggasztott a dolog. Majd elintéztem Sarah-val, ígértem meg magamnak.

Olyan készülék volt, amelyiken a kilences számot tárcsázva automatikusan városi vonalat kap az ember. Ez jól jött, mert nem kellett a központossal beszélnem, aki esetleg nemtetszésének ad hangot, amiért olyan szobából telefonálok, amelyeknek nincs vendége (bár lehet, hogy nem tudná, papíron üres a szoba).

Tárcsáztam a kilences számot, majd a könyvesbolt számát, amit a telefonkönyvből tudtam meg, mégpedig díjtalanul. A Hősök Emléknapján persze nincs nyitva a bolt, de tudtam, hogy Roseann lakása is ott van, a bolt fölött az emeleten, s talán odafent is kicseng a hívás egy másik készüléken.

Vártam, amíg tizenötöt cseng a telefon, arra az eshetőségre, ha, nincs egy másik készülék a lakásában és le kell szaladnia a boltba, hogy felvegye a kagylót. Tizenöt a négyhez fogadtam magammal, hogy nem veszi fel senki. Orrhosszal veszítettem, mert a tizenötödik csengetésre valaki felvette a kagylót.

Halk és rekedt hangot hallottam. A gazdája felismerhetetlen volt számomra. Arra gondoltam, hogy talán téves és nagyon óvatosan szóltam bele a kagylóba:

- Roseann? - Mi kell? - jött a hang, ezúttal hangosabban. Most már felismertem.

- Darius Just beszél.

- Tudom. Mi a franc kell? - Nem tette hozzá, hogy „picur”. Rettenetes állapotban lehet.

- Elnézést, Roseann, de hallottad, mit történt Giles-szal?

- Igen, hallottam. Az ember azt hinné, hogy az a szemét legalább a fürdőkádban meg tudott állni a maga lábán.

Hm. Ez ma a második eset, hogy egy nő átkokat szór Gilesra, amiért volt pofája meghalni. Először „rohadék”, most meg „szemét”.

- Roseann.? Találkoztál Gilesszal, amióta beszéltem veled tegnap este?

- Nem, nem találkoztam vele. Különben is, mi közöd hozzá? Miért, te találkoztál vele?

Megmondhattam volna neki, hogy találkoztam vele, de mire lett volna jó? Hogy elismételjem, mit mondott nekem Giles? Majd egyszer. De nem most.

- Roseann, valamit nem értek. - Mi az istenről beszélsz?

- Figyelj már rám egy kicsit! Amikor bementem Giles szobájába...

- ...ott találtad holtan. Ezt tudom. Lehet, hogy te lökted meg. Hogy elessen a kádban.

Nem lehetett vele értelmesen beszélni.

- Roseann, amikor bementem a szobájába, már halott volt. A fürdőkádban találtam rá, olyan volt az egész, mintha zuhanyozott volna, a ruhái meg szanaszét voltak dobálva a szobában. Mintha levetkőzött volna és ledobálta volna a ruháit, össze-vissza, ahogy jön, utána még ment a fürdőszobába zuhanyozni.

A vonal másik végén csend honolt, olyan hosszú csend, hogy kis híján megráztam a készüléket, hátha valami érintkezési hiba támadt, amikor Roseann végül megszólalt, ezúttal valamivel nyugodtabb hangon.

- De hiszen ez lehetetlen! Mindig összehajtogatta a... - Elhallgatott, de én már ennyiből is megtudtam két dolgot. Biztos, hogy Roseann is játszott a Gilesszal a dajkálósdiit, és neki is az a véleménye, hogy Giles nem szórhatta így le a ruháit.

Újra megszólalt.

- Úgy érted, ugye, hogy valaki más szórta le a ruháit, nem? Valami nő... De nem, ezt Giles nem hagyta volna. Igen, Roseann is megtette azt a gondolati lépést, amely számomra az ártatlanságát bizonyítja. - Úgy érted, ugye, hogy valaki megölte, aztán szétdobálta a holmiját, hogy azt higgye mindenki, zuhanyozás közben baleset érte?

- Szerinted ez lehetséges? - kérdeztem.

- Hát, nem tudom... én... igen. Igen, lehetséges. a robbant ki belőle. - Eunice tette.

- Eunice?

- Igen, ő. Ha nem lehet az övé, másé se lehessen.

- Ez képtelenség, Roseann - hazudtam szándékosan, hogy megtudjam, okkal vádolja-e Eunice-t, vagy csupán a gyűlölködés beszél belőle. - Eunice-nek szilárd és kikezdetetlen alibije van.

Roseann valami rekedt reszelős hangot hallatott, vélhetőleg gúnykacajnak szánta.

- Csak nem képezed, hogy saját kezűleg csinálta? Felbérelt valakit.

Mostanában fillérekért meg lehet öletni . bárkit.

- Mi a bizonyítékod erre, Roseann?

- Nekem nincs szükségem bizonyítékra.

- De bizony van, jogi értelemben vett bizonyítékra, ha ilyesmiket állítasz. Amellett bárkinek eszébe juthat, hogy neked ugyanolyan indítékod volt, mint Eunice-nek, s ugyanannyira erős indítékod.

- Nekem?

- Igen. Ha Giles nem lehet a tiéd, másé se lehessen. Felcsattant a hangja.

- Menj a francba a marhaságaiddal! - kiabálta bele a kagylóba, aztán lecsapta.

Én is letettem a kagylót, bár jóval lassabban és óvatosabban.

Na, lássuk, mit végeztünk! Mindkét nő azonnal kapcsolt, amikor a szavaimból arra lehetett következtetni, hogy gyilkosság történt, s ennek alapján a magam részéről kizárnám őket a gyanúsítottak köréből. Igaz, Eunice nem volt hajlandó elfogadni, hogy gyilkosság történhetett, még azért sem, hogy Roseannt vádolhassa vele, amit pedig a jelek szerint szíves-örömet megtett volna. Roseann viszont rögtön Eunice-t vádolta a gyilkossággal: Ez nyilván avval magyarázható, hogy Eunice ügyvéd, Roseann pedig nem.

Roseann viszont felvetett egy érdekes lehetőséget. Hogy talán bérgyilkos volt. Miért is ne lehetett volna? Valószínűtlen, de lehetséges. És ez azt jelenti, hogy az alibik semmit sem bizonyítanak. Továbbá az is lehet, hogy a heroin a bérgyilkostól származik. (Hogy miért hagyta volna ott, azt persze nem tudom.)

Hiába, nem jutok semmire. Öt órája egyfolytában töröm a fejem, talán még soha életemben nem töltöttem el öt órát ilyen alapos, kitartó és - tegyük hozzá - egyhangú gondolkodással. Még akkor sem, amikor a regényeim cselekményét terveztem. És mire jutotta vele? A nagy semmire. Semmivel sem vagyok okosabb, mint amikor belefogtam - sőt, még annyira sem, hiszen közben többen is rámutattak olyan bökkenőkre, amelyekre én magamtól nem is gondoltam.

Ide mindjárt hat óra, a szállóvendég akármelyik percben megérkezhet. Letettem a szobakulcsot a fiókosszekrényre, kiléptem a szobából és becsuktam magam mögött az ajtót. Még mindig törtem a fejem.

16. GWYNETH JONES Idő: 5 óra 55 perc, délután

A liftre sokáig kellett várni, de én nem bántam, én sem siettem.

Mivel nem hittem (és nem is akartam hinni), hogy ez a gyilkosság olyan nevetséges semmiségekkel függ össze, mint a golyóstollakat tartalmazó csomag és az én mulasztásom, s mivel úgy láttam, Eunice-nek és Roseann-nek sincs semmi közük hozzá, valahol máshol kellett keresni az indítékot. Egy másik nő, akire senki sem gyanakodna, a heroin, esetleg egy elmebeteg gyilkos? (Elmebeteg gyilkos? No nem, az nem próbálná balesetnek feltüntetni a gyilkosságot.)

Ha az indítékot keressük, hasznos lehet, ha pontosan rögzítjük, mit is csinált Giles attól kezdve, hogy huszonnégy órával ezelőtt elbúcsúzott tőlem, egészen a halála pillanatáig.

Még mindig nem jött a lift. Közel jártunk a vacsoraidőhöz, nyilván jóval többen használják most a liftet egy időben. Hát igen, az élet megy tovább. Esteledik, az emberek éhesek.

Én nem voltam éhes.

Utoljára akkor láttam élve Gilest, amikor Henrietta Corvass-szel távozott a bálteremből. Ha Henriettával kezdődött az egész...

A lift megérkezett. Dugig volt emberekkel, akik tessék-lássék megpróbálták összébb szorulni, hogy beférjek. Beléptem a liftbe. Mellettem szólt, hogy kis helyen is elférek.

Tekintetem végigsöpört a liftben szorongókon, de nem láttam ismerőst. Nem volt kedvem csevegni senkivel. Szerencsére nem is volt kivel. Több ezren vannak itt a közgyűlésen, s ha véletlenül egymás mellé sodródik tiz-tizenkét ember, mint itt a liftben, komoly esélyem van rá, hogy ne legyen köztük ismerősöm.

Megfordultam és a liftajtót tanulmányoztam. A többiek mind résztvevők voltak. Névkártyát viseltek. Mélyet sóhajtottam, és igyekeztem feltűnés nélkül eltávolítani a magamét.

Az ötödik emeleten szálltam ki, a sajtóirodát még nyitva találtam. Ez meglepett, úgy gondoltam, hogy ötkor már bezárt, s csak azért jöttem ide, hogy biztos legyek a dolgomban.

Csupán egyvalaki volt odabent, egy nő. A haja összevissza csapzott, melle mikroszkopikus, lábán tornacipő. Szétvetett lábbal tehénkedett a karosszékekben, miközben valami papírokat tanulmányozott. Nyilván a sajtónak szóló tájékoztatók, gondoltam. Az írógépben papír fehérlett, s látszott, hogy a nő rögtön nekilát gépelni. Megnéztem gondosan a lábát is, de nem telt benne örömem, inkább a névkártyájára emeltem a tekintetem. „Gwyneth Jones” állt rajta.

Gwyneth? Nem hittem a szememnek. Akad élő ember (asszony), aki Gwynethnek hívnak?

Nyilván motyoghattam magamban a nevét, mert az ifjúhölgy arra a következtetésre jutott, hogy figyelmet kérek (valóban, ez volt a tervem, csupán kicsivel később gondoltam), felnézett és megkérdezte:

- Igen?

- Nem tudja, hol van Henrietta? - kérdeztem.

Töprengve nézett rám.

- Henrietta Corvass?

Megkérdeztem, merő kíváncsiságból:

- Miért, hány Henrietta dolgozik itt?

- Ő az egyetlen, akit így hívnak.
- Akkor miért kérdezi?
- A pontosság kedvéért.
- Jó, kezdem újra. Nem tudja hol van Henrietta Corvass?
- Ha már újra kezdjük, megmondaná, hogy ön kicsoda?

Előkotortam a zsebemből a névkártyámat és megmutattam neki. Megnézte, de szemében nem villant fel semmi

- Író vagyok - magyaráztam. - Szóval, Henrietta. Tudja, hol van?
- Erre csupán ennyit mondott, mégpedig közönyösen:
- Nem.

Felfortyantam

- Nézze, aranyoskám, tegyen úgy, mintha valami rend-kívüli esemény történt volna. Mondjuk, elszakadt a melltartója pántja, és Henrietta az egyetlen itt a szállodában akinek van egy tartalék melltartója. Hol keresné? Ha nagyon muszáj. Hogyan kezdene hozzá?

- Nem hordok melltartót - szögezte le. - De mint ha mondott volna valamit a Sewall-Broom Könyvkiadó estélyéről, ma. este. Talán ott megtalálja.

- Hálásan köszönöm, aranyoskám. Hol lesz ez az estély?
- Nem tudom. De volt itt valahol valami hirdetemény.

Igen mérsékelt ügybuzgalommal vette szemügyre az íróasztalán tornyosuló papírokat.

- Ki sem látszom a munkából - panaszkodott.
- Tudom - mondtam. Rögtön láttam, mennyi a dolga.

De ha szánna rám öt percet és megkeresné ezt a hirdeteményt, jó?

Nyolc az öthöz fogadtam, hogy nem fogja megtalálni, de elvesztettem a fogadást. Egy percbe sem tellett, s megtalálta. Alacsony nő volt, minden szempontból érdektelen én mégis csókot leheltem az arcára és-nagyon szépen megköszöntem, amit értem tett. De nem volt oda az örömtől és a hálától.

Elmentem, kerestem egy mosdót, elintéztem halaszthatatlan teendőimet, kezet-arcot mostam, majd gondosan tanulmányozni kezdtem a tükörben a fizimiskámat. Éreztem, hogy mélyen a formám alatt vagyok, s most meggyőződhettem, hogy ez bizony meg is látszik rajtam. Dehát annyi baj legyen! Nem vagyok feltűnően jóképű, de nevetségesén ronda sem. Arcom abba a tág kategóriába esik, amit az emberék a „markáns” szóval illetnek, melyik-melyik milyen hangsúllyal, s én sem tudok jobbat mondani, ha jellemeznem kell a külsőm.*

A papírtörölköző-masínának dőlve áttanulmányoztam a hirdeteményt. Az estélyt nem a szállodában tartják, hanem egy közeli étteremben, s a tervek szerint fél hétkor kezdődik.

Volt még vagy húsz percem, kerestem magamnak egy karosszékét a szálloda halljának egyik nyugodt és rejtett szelletében, és behunytam a szemem. Az jutott eszembe, hogy talán éppen valahol itt található a félpornó újságok árusa, akiről Sarah 'beszél. De nem volt erőm, hogy megkeressem, inkább Sarah-ról töprengtem egy keveset, néhány közönyös percen át, s valahogy el is telt egy negyedóra. A fejem feletti falióra ütésére kaptam fel a fejem.

Rémülten pattantam fel, és a zsebeimet tapogattam, mert féltem, hogy közben valami együtt érző zsebtolvaj úgy határozott, hogy könnyít ennek a láthatólag kimerült embernek a terhein. De megvolt mindenem, s jobban is éreztem magam a pár perces öntudatlan szundikálástól: Elhagytam a szállodát.

** Asimov „nem tud jobbat mondani” pontosabban nem hajlandó. Általános a vélemény,, hogy „feltűnően jóképű” férfi vagyok.*

- Darius Just

Azt javasolnám a nyájas olvasónak, hogy ezt döntse el maga. Szerezzen be egy példányt Darius bármelyik könyvéből, és nézze meg a szerző fényképét a borító hátlapján.

- Isaac Asimov

17. THOMAS VALIER Idő: 6 óra 40 perc, délután

Az a sanda gyanúm, hogy nincs a hétnek olyan napja és a napnak olyan órája, amikor valahol ne folynék valami fogadás, estély vagy hasonló,- bárpincéekkel, ingyen itallal, megrakott büféasztalokkal.

S ha elég sok a vendég, akiket ráadásul nem nagyon ismernek a rendezők, bárki besétálhat az estélyre és részt vehet rajta hivatlanul is. Mindössze arra kell ügyelnie, hogy kedélyesen magabiztosnak látsszék és időnként integessen a terem másik végében tartózkodó ismeretleneknek.

Biztos vagyok benne, hogy jó néhány ember akad, aki éves táplálkozásszükségletét jórészt az ilyen fogadásokon és estélyeken elégíti ki. Ennek persze ára van. A lárma, a cigarettafüsttől áporodott levegő, a tömeg, a lerészegedő emberek, az egyhangú menü, s az is, hogy végig kell nézni, amíg hányingere nem támad az embernek, hogy mások mint játsszák az eszüket, hogy ismerkednek meg számukra fontos emberekkel, hogy próbálnak imponálni a másoknak, hogy fognak maguknak palit valami üzleti vállalkozásra, és hogy miként döfik le ellenségüket.

Olyan ár ez, amelyet én magasnak találok, de ha mégis részt veszek valamilyen fogadáson vagy estélyen, mindig azon kapom magam, hogy semmivel sem vagyok különb a többi jelenlévőnél. Valószínűleg minden egyes résztvevő meg van győződve arról, hogy ebben a tömegben ő az egyetlen emberi lény, a többiek pedig egytől egyig elviselhetetlen szörnyetegek.

Nem volt meghívóm, de az AKSz-névkártya ott volt a zsebemben, s ha valaki megállít, igazolni tudom, hogy én író vagyok, ha már könyvterjesztő nem lehetek: De senki sem kérdezte meg, hogy mit keresek az estélyen, és az sem izgatott senkit, hogy a névkártyám nincs a zakómra tűzve. A Sewall-Brown Könyvkiadó nyilván azért állja a cehet, hogy rokonszenvet keltsen a cég iránt a könyvterjesztők között, s ha valakit kidobnak vagy nem engednek be, ez még akkor is kellemetlen szájíztt hagy a résztvevőkben, ha egyébként jogosan történik. Hadd egyen-igyon az a pár hívatlan vendég, még mindig kisebb veszteség, mintha az estély célja látná kárát a dolognak!

Az italok persze engem nem érdekeltek, csupán egy futó pillantást vetettem a bárpult felé, ha esetleg ott találnám Henriettát. De nem volt ott. Hirtelen az a szörnyű gondolat villant át az agyamon, hogy talán meg sem ismerem, ha végül is meglátom, ugyanis képtelen voltam felidézni magamban az arcát. Igaz, ha a hangját hallom, akkor már nincs baj. Sokkal jobban emlékszem a hangokra, mint az arcokra.

A büféasztal felé vettem az utam. Az ételt jórészt sültcsirke halmok képviselték, amitől engem a déjá vu érzése fogott el, az az érzés, hogy én ezt már korábban átéltem egyszer. Ezúttal persze nem valamiféle érzékcsalódásban volt részem, amit evvel a francia kifejeeléssel szoktunk leírni, hanem nagyon is valóságos élményben: előző este ugyanez történt velem, átmentem egy helyiségen, ahol a bárpult áll, s csupán egy pillanatra álltam meg, hogy lássam, ott van-e, akit keresek, utána pedig a büféasztalhoz vonultam. Tegnap Gilest kerestem, ma Henriettát keresem. És ahogy előző este nem láttam sehol Gilest, most, ezen az estén Henriettát nem láttam sehol.

Rossz hangulatban láttam neki a sült csirkének: Szemre, szagra nem volt semmi baja, étvágyam hirtelen visszatért.

(Néha annyira felidegesítem magam, hogy képtelen vagyok enni, de ez az állapotom sohasem tart sokáig, ez, gondolom, annak a jele, hogy egészséges vagyok.) Vettem magamnak egy combot és egy mellet a tányéromra utálok avval vacakolni, hogy én most a csirke fehér húsát szeretem vagy a sötétebbjét, tőlem mehet - illetve jöhet - mind a kettő, majd melléjük lapátoltam két-három sült kolbászt és némi rósejbnit: Ha hozzáveszem az adag salátát és utána a csésze kávé a szelet tortával, ma estére nagyjából gondoskodtam is biológiai öfenntartásomról. Utána pedig Henrietta felkutatásának szentelhetem az energiáimat, már ha egyáltalán itt található a hölgy.

Ahogy üres asztalt kerestem, el kellett vonulnom a Sewall-Brown Kiadó néhány vezető szerkesztője előtt. Közülük az egyik egy ismerős hölgy volt, a cég egyik leányvállalatának a vezetője, még abból az időből ismertem, amikor ez a leányvállalat független cég volt. Kezemben étel, arcomon széles mosoly : így üdvözöltem őket, sőt, ügyesen, a tényérekkel egyensúlyozva még előre is hajoltam, hogy csókot leheljek hölgyismerősöm arcára. Aztán mentem tovább, a másik szobába. Ez a csók arra szolgált, hogy mindenki lássa, teljes jogú résztvevője vagyok az estélynek - bár nem félttem, hogy ezt bárki is kétségbe vonná.

A Sewall-Brown cég nem rossz kiadó. Szívesen dolgoznék velük, ha biztos lehetnék benne, hogy nem szólnak bele a dolgomba. A Prism Press-ben az a jó, hogy nem kotnyeleskednek bele az ember munkájába, és ez bizony olyan előny, amiért cserébe sok-sok pénzről hajlandó lemondani az ember.

Alighanem azért jutott ez most eszembe, mert a szemem sarkából észrevettem Tom Valie-t, szeretve tisztelt kiadómat, a Prism Press atyamesterét. Ő is meglátott engem, s még jószérivel bele sem haraphattam a csirkecombba (miközben eszembe jutott, hogy ebédre is csirkét ettem), már ott is termett az asztalomnál.

- Üdv, Darius! - mondta. - Szörnyű, nem? - ingatta a fejét gyászosan.

Rögtön tudtam, mire gondol.

- Igen, rettenetes - bólintottam és ettem tovább. - Hallom, te találtál rá a holttestre - folytatta.

. - Engem ért ez a szerencse - mondtam. - Elesett a fürdőkádban és meghalt?

- Igen. Legalábbis így fest a dolog - nyeltem le a falatot.

- Rettenetes - mondta ő.

- Igen, szörnyű mondtam én. Ismét a fejét ingatta.

- Rengeteg ilyen eset van. Hogy elcsúszik az illető a kádban, úgy értem. Szerintem évente több ezer embert ér ilyen baleset a fürdőkádban. Kész életveszély egy fürdőkád. Nagyon kell vigyázni. Szegény Giles!

- Szörnyű - bólintottam ismét. - Rettenetes.

Egy pillanatig sem hittem, hogy ez volt a jövetelenek a célja. Tudniillik, hogy közölje velem, Giles halála milyen szörnyű, illetve milyen rettenetes. Az viszont határozottan érdekelt, hogy baleseti oktatásban részesít engem a fürdőkádak veszélyeiről.

- Mi szél hozott? - kérdeztem. - Kémkedsz a konkurenciánál?

- Van néhány barátom a Sewall-Brownnál - mondta tört hangon. Látszott, hogy még mindig azon mélézik szomorúan, hogy milyen szörnyű, illetve milyen rettenetes.

Végeztem a csirkecombbal és elintéztem pár darab rósejbnit, majd a saláta ellen indultam rohamra.

Tom megszólalt. - Tudod, Darius...

Már vártam, hogy elkezd. - Igen?

- Tudod, amiről tegnap beszéltünk...

- Hogy Giles otthagyja a Prism Presst?

- Nem arról, hogy otthagyja. Giles csupán beszélt róla, hogy otthagyja a kiadót. De végül is nem hagyta ott. Rosszalló firtor jelent meg az arcán. - Tekintettel a helyzetre, szerintem legjobb, ha nem is emlegetjük ezt a dolgot. Végül is egy halotról van szó.

- Igen. Szörnyű - bólintottam.

Tom gyanakodva nézett rám, de nyilván fontosabb volt számára, amit a tudomásomra kíván hozni, s inkább folytatta.

- Úgy értem, halottakról vagy jót, vagy semmit. Semmi szükség a botrányra.

- Botrányra? Semmi botrányos nincs abban, hogy egy író kiadatot változtat - mondtam. (A kiadó persze nyilván úgy gondolja, hogy igenis botrányos a dolog - különösen az a kiadó, amelyiket otthagy a sikeres író.)

- Ez igaz. Dehát semmi sem lett Giles tervéből, akkor meg minek beszélni róla?

- Egyetértek - adtam be a derekam. - Semmi okom, hogy beszéljek róla,

Tom: Nem, is fogok. Úgy kezelem, mint egy "Szigorúan bizalmas!" ügyiratot.

- Köszönöm, Darius.

A jelek szerint ettől annyira megkönnyebbült, hogy most már képes volt az ételre is gondolni.

- Hozok magamnak valamit - mondta, és elindult a büféasztal felé.

Pár perc múlva tért vissza, csirkével a tányérján, közben volt egy kis időm, hogy gondolkozzam.

- Minden rosszban van valami jó is, Tom - kezdtem. - A könyve borzasztóan jól fog menni ezek után. Elég ritka dolog, hogy egy író a könyve reklámkampányának a kellős közepén haljon meg.

- Nem, nem. Szó sem lehet róla - tiltakozott feszengve. - Ízléstelenség lenne pénzt csinálni ilyesmitől.

- Miért lenne? Mi van azokkal a dedikált példányokkal amit ki akartatok sorsolni? Nem maradt belőlük? Elkomorult az arca, olyan képet vágott, mint akit megbotránkozott, hogy ennyire híján vagyok a jóérzésnek.

- Dehogynem. Mind megvan. Dehát most már nem osztogathatjuk szét őket. Nem lenne helyes.

- Nem bizony - helyeseltem. - Ha megvárod, amíg kiderül, hogy az Örökké távozóban igazi bestseller, elérvezheted a példányokat. Mivel ez Giles legutolsó dedikációja, szerintem több száz. dollárt is megadnak érte a gyűjtők.

- Nem - rázta a fejét -, még gondolni sem akarok rá. (De látszott rajta, hogy közben másra sem gondol, és én őt az egyhez lefogadtam, hogy el fogja árverezni a példányokat.)

- Ugyan már - biztattam. - Aknázd ki a helyzetet! Minden újságban benne lesz a hír. Az AKSz közgyűlésén történt a dolog. Ez ingyenreklám a könyvterjesztőknek is, amiért hálásak lesznek és az egekbe repítik a könyvet. Tudod, ilyen szalagcímek lesznek az újságokban, hogy „Halál a...”.

- Egy pillanatra eszembe jutott Asimov szívfájdalma, amiről tegnap este beszélt: hogy könyvet kell írnia Gyilkosság a könyvvásáron címmel. Esküszöm, annyira szerettem volna a végére járni ennek a rejtélyes esetnek, hogy most az is eszembe jutott, hátha Asimov keze van a dologban, hiszen így készen kapja a regénye cselekményét, sőt Giles halála óriási reklám lesz a könyvnek.*

Tom kényszeredetten válaszolt:

- Hát, biztos, hogy majd többet el lehet adni a könyvből, de ez engem nem érdekel.

**Undorító. Én mondtam Dariusnak, hogy ez nevetséges, de ő erősködött, hogy írjam csak bele a könyvbe, mert ez így jó. Hát, ha azt kívánja, hogy hülyének nézzék, lelke rajta. - Isaac Asimov*

Nem értem, Asimov miért hiszi, hogy ő gyanún felül áll. Az érdeklődő olvasóban nyilván felmerül a kérdés: vajon nem börtöncellában írja-e Asimov ezt a regényt? - Darius Just

Igaz, evvel sokat elveszek a krimikben nélkülözhetetlen feszültségből, mégis kijelentem: nem börtöncellában írom a regényt, hanem itt, a dolgozószobában. - Isaac Asimov

Majdnem elnevettem magam, hiszen az a kiadó (különösen, ha Tom az illető), aki azt állítja, hogy őt az eladott példányok száma nem érdekli, hazudik. De fékeztem magam és folytattam.

- Ami azt illeti, az Örökké távozóban megfilmesítési jogáért is jóval több pénzt kérhetsz most, ezenkívül kiadhatod újra Giles első regényét, mégpedig jóval magasabb áron. Szerintem legalább annyi példányban el fog kelni, mint először, de az is lehet, hogy több példányban. Tehát a veszteség, ami a halálával ért benneteket, voltaképpen tiszta nyereség a kiadónak.

- Hagyjuk - mondta Tom -, ez nem társalgási téma. És azt a veszteséget, hogy többé nem írhat semmit, pedig hány könyvet írhatott volna még, amúgy sem ellensúlyozza semmi. - Söhajtott és harapott egyet a csirkecomból.

Csendben falatoztunk. Aztán én mentem a kávéért és a tortáért, bár voltam olyan figyelmes, hogy Tomnak is hoztam mindkettőből.

Azok a könyvek, amelyeket Giles „megírhatott volna még”, természetesen már nem a Prism Press-nél jelentek volna meg. Ez a veszteség tehát nem Tom vesztesége. Ő csak nyert a dolgon.

Lehet hogy ő tette? Rettenetes dühös volt, hogy Giles otthagyja a kiadójukat, s nyilván az is kínosan érintette, hogy mennyi pénztől esik így el. A

halálával viszont pénzügyileg is jól jár. Talán ő a bűnös, talán ezért kérlett, hogy ne beszéljek senkinek arról, milyen konfliktusa volt Gilesszal? Hogy tartsam titokban az indítékát a gyilkosságra? Talán ezért ügyelt annyira, nehogy véletlenül is ráharapjon a csalétekre, amikor a várható nyereséget ecseteltem neki? Talán ezért fecsegett összevissza a fürdőkádak baleseti veszélyeiről? Hogy a gyilkosságnak még csak a gondolata se merülhessen fel?

De mindez csupán feltételezés. Lehet, hogy tényleg úgy gondolja, baleset történt. Lehet, hogy őszintén zavarja, ha mások úgy vélik, hogy neki haszna van a tragédiából. Ha itt van most Eunice és szokás szerint a gondolataimban olvas, rögtön ízekre szedi a Tom bűnösségére vonatkozó feltételezéseimet.

Hát jó. Legyen! Másról kezdtem beszélni. - Nem láttad véletlenül Henriettát?

- Henriettát? - mutatta jólnevelten Tom, hogy mennyire érdekli a kérdésem.

- Az AKSz sajtófőnökét. Molett nő. Ovális arc. Tom a fejét rázta.

- Sajnálom, de nem ismerem. Teresa talán ismeri. Ő szemezte a dedikálást, a Hercules Books könyvkiadó munkatársaival közösen. Giles dedikálását - magyarázta, s közben gyászosan halkra váltott a hangja.- Közben mintha egy láthatatlan kalapot emelt volna le a fejéről és szorította volna a szívére. - A szervezés során nyilván találkozott a sajtótitkárral.

- Igen, ez egész valószínű. Hol van Teresa?

- Hazament. Rettenetes fejfőrcsőt kapott, amikor megtudta, mi történt Gilesszal.

Hát, lehet, hogy Tom maga a bizonytalankodó Macbeth, de Teresa egyáltalán nem hasonlít a vérszomjas Lady Macbethre. Már ha tényleg hazament a rettenetes fejfőrcsűssel. (Uramisten, már mindent gyanúsnak találok!)

- Holnap én sem jövök be - folytatta Tom. - Majd a lányok tartják a frontot a standon. Ez a Giles, hogy ez történt vele... elvette a kedvem az egész közgyűléstől.

- Igen, szörnyű - helyeselt. Tom végül felállt és elment

Végül én is felálltam, hogy felkutassam Henriettát, ha itt van egyáltalán.

18. HENRIETTA CORVASS

Idő: 7 óra 45 perc, este

Jó sokan voltak az estélyen, mindkét terem és az összekötő folyosót is megtöltötték a résztvevők. Persze nem maradtak egy helyben, így nem tudtam csoportról csoportra haladva gondosan megnézni őket magamnak. Járkáltak, köröztek, elsiettek mellettem, irányt változtattak, újabb csoporthoz szegődtek.

Ráadásul én sem voltam láthatatlan, hogy zavartalanul végére járhassak a kutatóútnak. Nagyjából minden tizedik embert ismertem a résztvevők közül, s ezek most mind lelkesen üdvözöltek.

Én voltam a nap hőse. Mivel én találtam rá a holttestre, egy csapásra híres ember lett belőlem, legalább kétszer olyan híres, mint amennyire négy megjelent (és egy sajtó alatt álló) könyvem híressé tett eddig.

Amennyire meg tudtam ítélni, vidám volt ez az estély, mint ha mi sem történt volna, gyászt, komorságot, fájdalmat csupán annyit láttam az arcokon, amennyi abból fakadt, hogy az arc viselője sehogy sem tudott odaférfközni a bárpulthoz, vagy abból, hogy kínos csend áll be a társalgásban, mert valami veszteséget említett, egy állás, egy könyv, egy dollár elvesztését. Azaz az élet ment tovább.

Volt itt egy ember, akit alig kilenc órája még a közgyűlés egyik sztárjaként ajnároztak. Hát-hét órája viszont lesújtott rá a halál, véresen és váratlanul. Iszonyatos csapás, szégyen, botrány, szörnyű és rettenetes. Erre mit tesz az élet? Fogja magát és megy tovább. Gilest máris elnyelte az idő feneketlen kútja, máris olyan, mintha sohasem élt volna. Hát igen. Emelem poharam a következő emberre, aki meghal!

És ha valaki más talál rá a holttestre, ha nem keveredem bele az ügybe, ha nem késve viszem oda azt a csomagot a golyóstollakkal, vajon akkor másként érzek? Nem kellett fogadnom magammal: nem éreznék másként. Nem is fogadhatnék magammal, mert hiszen amiben halálosan biztos az ember, arra nem fogad: igen, nem éreznék másként.

Az élet megy tovább.

Ha a Föld minden lakója, minden ember egyszerre elpusztulna egy vérzivataros pillanatban, a maradék élet menne tovább, rá se rántana, hogy mi történt, s fűtülne rá az egész világegyetem. Miért is ne? A világegyetem megy tovább.

Egyre sötétebb, egyre betegesebb gondolatok foglalkoztattak, ahogy csoportról csoportra haladtam, elvegyültem és kiváltam, mentem tovább, s már-már ott tartottam, hogy feladom, hogy az a tő, amit keresek, valami egészen más szénakazalban található, és különben is, majd holnap megkeresem...

Amikor háromnegyed nyolc táján hirtelen meghallottam a hangját. Látni nem láttam, a hang irányába fordultam, s a hangja segített felismerni, mégpedig azonnal.

Csendben odaléptem a csoporthoz, hallgattam, miről társalognak, igyekeztem elérni, hogy befogadjanak, legalábbis ideiglenesen. Le akartam választani Henriettát a csoportról, de nem szerettem volna, ha ez feltűnik a többieknek. Nem keltek figyelmet, ha nem akarok, ebben szerencsésebb vagyok, mint a többi ember. Kevés helyet foglalok el, nincs bennem semmi feltűnő, semmi olyan, mint Giles behemót teste, vagy az a rendíthetetlen önelégültség, ami csak úgy sugárzik Asimov pofájáról.

Álltam közöttük egy darabig, mígnem megszokták, hogy én is egy vagyok közülük, aztán elkaptam Henrietta pillantását. Felismert, de rögtön félre is nézett, s látszott, hogy szántszándékkal.

Óvatosan mellé furakodtam és megérintettem a karját. Felém fordult.

- Beszélni szeretnék magával - mondtam, de szinte némán, tátogva, mint a halak.

- Miért? - kérdezte fennhangon.

- Nagyon fontos ügyben - mondtam neki halkán. - ,Arról, hogy...

Nem folytatta. Nem azért, mert én félbeszakítottam, nem is azért, mert valaki más félbeszakította. Egyszerűen ráeszmélt, hogy ezt a mondatot nem kívánja folytatni, s ez az elmaradt folytatás olyan világos és érthető volt, mintha befejezte volna a mondatot:

- Igen, arról.

- Nem várhat? - Látszott rajta, hogy bosszankodik. - Nagyon kérem! - erősködtem.

A többiek arcára pillantott, mintha tőlük remélne segítséget vagy menedéket, de mivel egy pillanatra kivált a társalgásból, s a beszéd most nélküle folytatódott, úgy vették, mintha ott sem lenne.

Bosszúsan bökte ki:

- Szóval?

Ne itt. Kérem, jöjjön velem!

Ismerem, milyen az, amikor egy női kar vonakodik. Jó pár nőt kormányoztam már el olyan kikötőkbe, amelyeket nem volt igazán kedvük felkeresni. A legtöbbször aztán megjött-hozzá a kedve, s örült, hogy velem jöhetett. De ez most más eset. Henrietta karja merev volt, elutasító, s belőlem ezúttal hiányzott a várható öröme adta magabiztosság, amely megadásra készíthette volna hölgyet.

- Menjünk ki! Itt nem lehet beszélni. Csak ide, az utcára. Az étterem elé - győzködtem. - Csak pár lépésnyire.

Végül velem jött.

Odakint az alkonyi félhomály épp az est sötétjére váltott. Az ég palaszürke volt, a levegő enyhe és mozdulatlan. Fényszórók és féklámpák tarkabarka játékával vonult a forgalom. A széles utcán alig néhány járókelő. Az étterem épületét csípőmagas betonfal kerítette, s a fal egyik részén át néhány széles lépcsőfok vezetett le az étterem kerthelyiségébe.

Először arra gondoltam, hogy legjobb lenne lemenni a kerthelyiségbe, de láttam, hogy az estély résztvevői közül sokan kiszorultak ide, a kis asztalok köré. Inkább intettem Henriettának, hogy üljünk le a betonfalra. Háttal nekidőltem, kezemmel rátámaszkodtam és ülő helyzetbe tornásztam magam: a lábam nem érte a földet.

- Szörnyű eset - szólalt meg. - A legrosszabb reklám. Tele lesznek vele az újságok.

- Hát, nem is tudom. A szálloda nyilván mindent megtesz, hogy a sajtó ne csapjon zajt, és különben is, mi történt? Valaki elcsúszott a fürdőkádban. Valaki, akiről a legtöbb ember még csak nem is hallott. Lehet, hogy ezután hallani fognak róla, de eddig nem nagyon ismerték.

Nyugtadni próbáltam, oldani a hangulatát. A lábamat lógáltam, s könnyed csevejbe kezdtem.

- Tudja, amikor úgy húsz évvel ezelőtt James Dean, a filmszínész meghalt autóbalesetben, mindössze tíz sort írtak róla az újságok. Én felfigyeltem a halálhírére, mert láttam Deant egy televíziós műsorban, és nekem nagyon tetszett. Aztán bemutatták az utolsó filmjeit és percek alatt a kamaszok bálványa lett belőle. Ha a halála után két évvel feltámad és újra - meghal, akkora betűkkel közlik a hírt az amerikai újságok, hogy a betű lelóg a papírról. Lehet, hogy két év múlva Gilesszal is ugyanez lesz a helyzet, de most tíz sor az újságban és kész. Vagy még annyi se. Mondjuk, öt sor.

- Nekem kellett bejelentenem a dolgot.

- Ez a munkája.

- Ami nem jelenti azt, hogy örültem neki.

- Persze, hogy nem örült neki. A baj az, hogy nekem se örül, mert én hoztam a rossz hírt. Miért, én talán örülök? Képzelve csak el, ha maga van ott, amikor...

Hallgasson! - csattant fel, s meglepődve láttam, hogy kis híján elsírja magát.

Elhallgattam, s vártam, hogy eldőljön a dolog: sírás vagy nem sírás.

Végül eldőlt, mégpedig az utóbbi javára.

- Szóval miért hívott ki ide? - kérdezte higgadtan.

- Nézze, Giles a barátom volt. Maga ott volt tegnap este, látta, mennyire nem akart elmenni magával a tévéfelvételre. Én rábeszéltem, hogy menjen el, ezért viszont nem tudott kivenni egy csomagot a ruhatárból, úgyhogy megkért, vegyem ki én, nekem viszont... őőő... nem volt időm rá. Számomra nagyon fontos, hogy megtudjam, nem volt-e valami köze a halálához ennek a mulasztásnak.

Nagyon, nagyon fontos. Ne felejtse el, hogy most azért érzem magam ilyen nyomorultul, mert tegnap este tettem magának egy szívességet. Mindent meg akarok tudni erről a szörnyű esetről, s arra kérem, hogy segítsen nekem. Viszonozza a szívességet!

Nem hatott rá a mesém, pedig őszintén, mély érzéssel a hangomban adtam elő.

- Mi köze lehet ennek a csomagnak a halálához? Akár így, akár úgy?

Megvontam a vállam.

- Golyóstollak voltak benne. Mindig monogramos tollakat használt, s ezúttal otthon felejtette a pótlást. És mivel én nem juttattam el hozzá időben az új golyóstollakat, kénytelen volt egy régivel dedikálni. Abból viszont dedikálás közben kifogyott a tinta, s ettől kiborult: Ha nem borul ki, nyitván elmegy a díszbédre a dedikálás után. De kiborult, dühöngve felment a szobájába, aztán észébe jutott, lezuhanyozik, hátha az megnyugtítja. Aztán, gondolom, megcsúszott a kádban és elvágódott. Tehát bizonyos értelemben én vagyok az oka.

- Ha így történt, mit tehetek én?

- Segíthet, hogy kiderüljön: tévedek, nem így történt a dolog. Hogy valami más miatt ment fel a szobájába, valami más miatt borult ki, más miatt csúszott el a kádban. Nem szívesen élnék avval a tudattal, hogy részem volt a barátom halálában, ha nem muszáj. És ebben segíthet maga.

- Jó, de hogyan?

- Mindent tudni szeretnék, ami azután történt, hogy tegnap este utoljára láttam, amikor aztán elment magával. Látszott rajta, hogy tévovázik.

- Nézze, Henrietta - mondtam - én nem vagyok rendőr. Nem kényszeríthetem, hogy elmondja. Csupán megkérhetem rá, az emberiség nevében.

- Dehát nem történt semmi! Elmentünk a tévé-stúdióba, ahol felvették a műsort.

- Hogy mentek oda? Egyáltalán hova mentek, hol van ez a stúdió? Ki készítette a felvételt?

- Taxival mentünk. A szálloda előtt fogtunk egy kocsit és egyenesen a stúdióba mentünk. A délelőtti csevej-műsor számára vették fel, tudja, Sandra... Sandra... hogyishívják... az ő műsora. (Tudtam, kire gondol:) - Felvették és kész.

- Nem kellett várni, amíg elkezdték a felvételt?

- De, úgy öt-tíz percet. Tudja, hogy van. Mindig megvárakoztatják az embert. Csak azért, hogy lássuk, ki az úr a háznál.

- Giles hogy fogadta ezt? Hogy várni kellett?

- Sehogy. Ült mereven, maga elé bámult, beleszuszogott a bajszába. Én viszont ideges voltam, hiszen én sürgettem, hogy menjünk már, a meg a stúdióban hol az óráját nézte, hol engem, de szólni nem szólt.

- És hogy viselkedett a felvétel során?

- Remekül. Nagyon jól szerepelt. Úgy három hét múlva kerül adásba, a könyv megjelenésének napján. Ha van egy csöpp eszük ezeknek a tévéseknek, most rögtön leadják. Nem lepne meg - tette hozzá keserű hangon -, ha már holnap- délelőtt leadnák, még a közgyűlés ideje alatt.

- Valószínűtlen - nyugtattam. - Nekik is megvan az időbeosztásuk. Miről volt szó a műsorban?

- A szokásos dolgokról. A nő a könyvéről kérdezte, hogy miről szól, meg hogy lesz-e film belőle. Aztán a munkamódszeréről kérdezte, hogyan ír, satöbbi. Amikor Devore megemlítette, hogy a könyv részben a Watergate ügyről szól, ő megkérdezte, hogy Devore szerint nem a fantasztikum világába tartozik-e az egész cirkusz. Ő azt válaszolta, hogy a „szürrealizmus” szó jobban illik rá, aztán elmagyarázta, hogyan gondolja. Nagyon jól szerepelt. Jó műsor.

- Feltétlenül megnézem majd - mondtam. - A kiadójáról nem kérdezett semmit?

- Nem - nézett rám meglepődve: - Miért, kellett volna?

- Nem is tudom - mondtam ravaszul. - Azért kérdezem, mert nekem is a Prism Press a kiadóm és kíváncsi vagyok, hogy jutott-e nekik is valami a reklámból.

- Jutott hát. Amikor a műsor elején és a végén mondták a könyv címét, a kiadót is megemlítették.

- Csak az elején és a végén? Közben nem? - Amennyire emlékszem, nem.

- És mi történt a felvétel után?

- Semmi Visszamentünk a szállodába.

Már erősen sötétedett, nem nagyon láttam az arcát. A hangja viszont hirtelen tompán egykedvűre váltott.

- Úgy értem, mi történt azután, hogy felkísérte a szobájába?

Éles, támadó hangon kérdezett vissza:

- Miből gondolja, hogy felkísértem a szobájába?

- Hiszen maga mondta. Nem emlékszik? Amikor elmentek a fogadásról, maga azt mondta, hogy ha visszatérnek, maga viszi fel a szobájába.

- Ja, értem már - mondta félvállról, mint akit nem érint a dolog. ~ Felmentem vele a liften, igen.

Nem hangzott valami meggyőzően, s most, hogy Eunice elmondott nekem mindent, már tudtam, merre hány méter. - És persze Giles behívta a szobájába.

- N-e-e-m - rebegte törten.

- Henrietta, ne butáskodjon! Giles minden nőt behív a szobájába. (Ebben persze nem voltam biztos, de hát ki tud megcáfolni?) - És maga be is ment vele, különben most nem lenne ebben a szörnyű lelkiállapotban.

Nem felelt. Elfordult tőlem. Végül mégis csak elsírja magát, gondoltam.

- Megígérem, hogy soha senkinek nem mondom el semmit - folytattam könyörtelenül. - És nem vagyok kíváncsi a részletekre. Csak úgy nagyjából, hogy mi történt a szobában.

Körbepillantott, nincs-e valaki a közelben. Nem volt senki. Létezik egy világméretű szabadkőművesség, mely megakadályozza, hogy bárki, akibe

szorult az emberiség egy szikrája, tolakodásával zavarja egy férfi és egy nő bizalmas - vagy bizalmasnak látszó - beszélgetését.

- Nekem nincs semmi szégyellnivalóm, mégis olyan kellemetlen az egész.

- Nézze, Henrietta, én többet tudok Gilesről, mint maga gondolja. Tudom, mi lakozik benne. Remélem, nem... őőő... bántotta magát? (Igyekeztem minél tapintatosabban kifejezni magam, mert nem szerettem volna, ha rájön a hisztéria, de önérzetemet mégis bántotta, hogy ilyen ostoba mellébeszélésre kényszerülök.)

- Nem, nem bántott - mondta, s a hangján éreztem, hogy mennyire hálás a mellébeszélésért. - Megkért, hogy menjek be a szobájába és dugjam ágyba őt. Ugyanis a felvétel után azt mondtam neki, persze. viccből, hogy most hazaviszem és ágyba dugom. Nevettem, mert azt hittem, hogy ő is viccből mondja, és jó éjszakát kívántam . neki. De nem engedett el. Megfogta a csuklómat és azt mondta, hogy ugyan, menjek be már egy kicsit hozzá. Én nem akartam huzakodni vele és eszembe se jutott, hogy neki valami... őőő... hiszen érti... - Zavartan elhallgatott:

- Eszébe sem jutott, hogy esetleg erőszakoskodni fog magával? - segítetttem.

- Hátaz persze eszembe jutott, hogy megpróbál rávenni, feküdjek le vele - mondta, s a hangja hirtelen higgadra és tárgyilagosra váltott. Mintha nem akarta volna, hogy túlságosan is szemérmesnek látszék. - De biztos voltam benne, hogy ez nem fog neki sikerülni. Nem találtam benne semmi vonzót és különben is, van egy barátom, akivel nagyon jól megvagyunk az ágyban. Ezért hagytam, hogy behúzzon a szobájába, s amikor az ajtó becsukódott mögöttünk, azt mondtam neki, persze hűvös és közömbös hangon, hogy Mr. Devore, sajnós, mennem kell, mert rengeteg a dolgom. Ekkor viszont hirtelen megváltozott a hangja.

- Megváltozott a hangja?

- Igen. Nyivákolni kezdett. Akarja, hogy folytassam?

- Szeretném. De csak úgy nagyjából. Nem kell szó szerint.

- Azt akarta, hogy vetköztessen le. Mamának nevezett.

- És? Levetköztette?

- Nem tudtam, mitévő legyek. Sikoltozni nem akartam, semmi szükség valami hülye botrányra. Arra gondoltam, hogy ha egy kicsit a kedvére teszek, akkor észhez tér. Nem vagyok szűz, nem félek a férfiaktól. Levettem a zakóját, a nyakkendőjét, az ingét, és segítettem levenni a cipőjét és a zokniját. De ez volt a maximum, többre nem voltam hajlandó.. Erre azt... azt m9ndta, hogy fürdessem meg. „Mama, fürdöss meg”, ezt mondta, de én már nem bírtam tovább, az ajtóhoz ugrottam és kimenekültem a szobából.

- Nem próbálta megállítani magát?

- Nem. Viszont bömbölni kezdett. Még a folyosón is hallottam, hogy úgy sír odabent, mint egy kisgyerek. Úgyhogy lementem a bárba, ittam valamit, és hál' Istennek, egyetlen ismerőssel sem találkoztam. Aztán felmentem a szobámba és bevettem egy altatót.

Vártam, hadd szedje össze magát. Aztán megkérdeztem:

- Amikor levetkőztette - úgy értem, amikor levette a zakóját és a nyakkendőjét, mit csinált velük?

- Hát, ez volt a leghátborzongatóbb. Irányított, hogy mit csináljak. A cipőt orrával befelé kellett betennem a gardrób szekrénybe. A zakóját úgy kellett beakasztanom, hogy a fazonja nézzen balra, és az ingét is rendkívül gondosan össze kellett hajtogatnom.

- Irányította? És hogyan?

- Mondta, hogy mit csináljak és hogyan. Nyafogós, sipítós gyerekhangon. Én meg csináltam, amit kért - azt akartam, hogy megnyugodjon. Még azt is mondta, hogy fújja bele a zoknijába, mielőtt laposra simítom. De nem voltam hajlandó rá. Ekkor duzzogni kezdett és azt mondta, hogy fürdessem meg. Erre én elmenekültem.

Hát, ez az, gondoltam. Ezt akartam tudni. Még tegnap éjjel is ragaszkodott hozzá, hogy a ruháit gondosan összehajtogassák. Tehát nem változtatott a szokásán.

Henrietta hangjára rezzentem fel gondolataimból: - Ezt akarta tudni, ugye?

Felkaptam a fejem. Mi ez, már megint olvas valaki a gondolataimban?

- Tessék? - kérdeztem ingerülten.

- Miattam borult ki, nem azok miatt a golyóstollak miatt. - Ezt csak úgy gondolja, vagy talán Giles is mondta ma délelőtt?

Leereszkedett a betonfalról.

- Nem, ma délelőtt nem találkoztam vele. Akkor láttam utoljára, amikor kiszaladtam a szobájából. Eszem ágában sem volt találkozni vele. Amikor reggel felkeltem, a szobámba hozattam a reggelit és öt perccel kilenc után letelefonáltam, hogy tízig ne is várfariak. Tízkor már dedikált, még véletlenül sem találkozhattam vele.

- Ezek szerint nem volt ott a dedikáláson?

- Nem hát.

- A dedikálás előtt nem ment fel valaki érte?

- Nem tudom. Ha felment valaki, nem én voltam. Elegem volt belőle, hogy nekem kelljen kíséretetnem mindenhová.

Mégis határozottan az volt a benyomásom, hogy valami nő járt nála reggel, még tíz óra előtt. Mintha valaki mondta is volna. Még a neve is elhangzott... Nem, nem megy. Nem jut eszembe.

- Nézze, Henrietta, ne higgye, hogy maga miatt történt mindez! Lehet, hogy valami egészen más miatt történt, Giles nem mondott valamit tegnap, ami arra utalt, hogy valami miatt kiborult, ideges vagy feldúlt?

Semmit nem mondott. Az égvilágon semmit.

- Gondolkozzék csak! Nem történt valami szokatlan dolog? Nem találkoztak senkivel? Nem beszélt Giles valakivel? Nem tett valami furcsa vagy érthetetlen megjegyzést? Nem volt semmi különös a viselkedésében? Eltekintve persze ettől a vetkőztetősdítől. Ha most visszagondol a tegnap estére, nem volt semmi, amit különösnek talált?

- Nem. Nem volt semmi.

Hát, bele kell törődnöm. Végül is nem verhetem meg, hogy emlékezzék. S ha emlékszik is valamire, most úgysem mondaná el, annyira elege van az egészszéből. Sőt, sokáig már nem is tarthatom vissza, látszik rajta, hogy már menne. Gyorsan megkérdeztem tőle:

- Mikor jött el onnan tegnap éjjel?

- Nem néztem meg az órám. Úgy tizenegy tájt lehetett, de nem tudom pontosan. Nézze, nem akarok beszélni erről az egészszről. És amit elmondtam, az... maradjon kettőnk titka.

- Ez természetes. És köszönöm, hogy segített.

Sarkon fordult és lesietett a kerthelyiségbe vezető lépcsőn. Én is elindultam, vissza a szállodába.

19. SHIRLEY JACKSON

Idő: 9 óra 10 perc, este

Mi a következő lépés? Tudom, hogy Giles mit csinált körülbelül tizenegy óráig tegnap éjjel. Ma tízkor már dedikált. Senki sem említette, hogy elkésett a dedikációról, pedig ez feltétlenül szóbeszéd tárgya lenne. Vajon mi történt annak a tizenegy órának a során, tegnap éjszaka és ma reggel? Ha megtudom, talán magyarázatot találok arra, ami aztán ma délből történt.

Ennek a tizenegy órás időszaknak a vége felé-egy nő volt nála. Ebben biztos vagyok, bár meg nem tudnám mondani, miért vagyok olyan biztos benne. a kérdés tehát az, hogy ki ez a nő, és hogy vajon egész éjjel Gilleszal volt-e.

Megpróbáltam Giles helyébe képzelni magam. Amíg Henriettával játszott a dajkálósdit, nyilván oda se nézett a fiókosszekrényre, s így nem tudhatta, hogy a csomag nem érkezett meg. Vajon - miután Henrietta távozott kerített valahonnét egy másik nőt, akivel végigjátszhatta a játékát? Ebben az esetben csupán reggel észlelte, hogy nincs ott a csomag. Vagy Henrietta távozása után tehetetlenül álomba sírta magát? A nyafogó kisfiú nem vette volna észre a

hiányt? Vagy talán észrevette, de eszébe jutott, hogy a ruhatár ilyenkor már zárva van és a tehetetlen csecsemő amúgy sem tudná, hogyan nyitassa ki?

Most is ugyanaz történt, mint eddig mindig: feltettem magamnak egy sor kérdést, de egyikre sem tudtam válaszolni.

Éppen beléptem a szálloda halljába, amikor kiáltás ütötte meg a fülem, az a kiáltás, amelytől tudat alatt az ebéd óta egyfolytában rettegtem.

- Dar-i-i-i-us! Egész nap téged kereslek! i Nyilván nem keresett egész nap, de kedves tőle, hogy ~ ezt mondja.

- Helló, Shirley! - üdvözöltem bágyadtan: - Elnézést. Szörnyű napom volt.

- Tudom! Mindenki erről beszél. Hát nem rettenetesen? És te találtál rá., Ugye ezért nem jöttél oda a standhoz, ahol a levelezőlapokat dedikáltam? - Élt az alkalommal, hogy végre megtalált, és rágyújtott egy cigarettára. Tudja, hogy utálok, s most nyilván azért büntet a cigarettafüsttel, mert nem tartottam be, amit ígértem neki.

- A rendőrökkel voltam elfoglalva - mentetegetőztem. - Képzelheted, milyen jól szórakoztam.

- Szegény kicsikém - dorombolta.

Furcsa, mennyire hidegen hagyott a jelenléte.

- Rohadtul érzem magam. Azt hiszem, hazamegyek. Megpróbálok magamhoz térni.

Meglepve nézett rám, s sértetten kérdezte:

- Hazamész?

Egy perccel korábban még eszembe se jutott volna, hogy hazamenjek, de most ez látszott az egyetlen értelmes dolognak. Másként kénytelen leszek még egy éjszakát Shirley-vel tölteni, márpedig ez képtelenség. Talán később, majd egyszer újra, de most nem, ma éjjel semmiképpen sem: annyira kínozott, hogy ha nincs a tegnapi éjjel, akkor nem nekem kell rátalálnom Giles holttestére. A mai eszemmel persze ez ostobaság, de akkor így éreztem. Az egyetlen értelmes dolog, igen, ennek legalább van értelme, szemben mindazzal, ami ezen a napon történt.

- Azt hiszem, így lesz a legjobb, Shirley. Ez a délután teljesen kimerített. - Ásitást mímeltem, de úgy találtam, hogy igazából is. - Itt vagy holnap?

Közönyösen bámult rám. - Nem tudom.

- Én itt leszek. Majd keressük egymást. - Ezzel hátraarcot csináltam és kimasíroztam a szállodából. Tíz órával előbb akár száz a nyolchoz is lefogadtam volna, hogy a következő éjszakát is Shirley-vel töltöm, de néha az ilyen majdnem biztos fogadásokat is elveszíti az ember.

Most viszont újabb fogadást kötöttem magammal, mégpedig ismét száz a nyolchoz: biztos, hogy soha többé nem áll velem szóba. Őszinte leszek. Sajnáltam a dolgot, rettenetesen sajnáltam.

Gyalog mentem haza. Kiadós, egészséges séta, el a parkig, aztán végig a park hosszabbik oldala mentén, dehát ráértem, nem akartam minél előbb ágyba bújni. Töprengtem, gondolataim körben forogtak, mégpedig ugyanabban a körben, s nem jutottam semmire velük.

Amikor hazaértem, bezártam mind a három zárat az ajtón, s a hálósobából láttam, hogy meresztí rám szemrehányó tekintetét az írógép a nappaliból - igen, mintha szemrehányó tekintete lenne, valahányszor két-három napig nem kerül le róla a borítója -, és semmire sem emlékeztem a hazafelé vezető sétából. Jó másfél mérföld, de én egyetlen lépésemre sem emlékeztem. Mintha atemporális tömegátvitel révén jutottam volna haza a szállodából, tudják ez egy ilyen science-fiction ötlet. Asimov szokott ilyeneket kiötleni.*

Fél tizenegy volt, korai még lefeküdni, de nekem sehogyan sem akaródzott ébren maradnom. Készülődni kezdtem a lefekvéshez, fogat-miegyebet mostam, s félig-meddig reméltem, hogy ettől felébredek, de nem ébredtem fel.

Persze, ha korán elalszom, hajnali háromra már ki is alhatom magam. Eszembe jutott Henrietta, aki altatót vett be és - bár ellensége vagyok az ilyesminek - arra gondoltam, hogy én is bevinnék most egy altatót, ha tartanék itthon.

** Emlékezetem szerint nem gondoltam egyetlen konkrét science-fiction szerzőre vagy műre sem ekkor. Dehát Asimov nem lenne Asimov, ha nem tola-kodna ide azonnal. Mintha ő lenne az egyetlen science-fiction író a földkerekségen! - Darius Just*

Az egyik legjobb elbeszélésem, a „Szép napunk van”, melyet az érdeklődő olvasó megtalál az Alkonyat és más történetek című kötetemben, a tömegátvitel ötletén alapul. Keresztkérdéseim súlya alatt Darius megtört, és bevallotta, hogy olvasta ezt az elbeszélést. Tehát fenntartom, hogy értelmezésem a lehető legközelebb áll az igazsághoz. - Isaac Asimov

Lekattintottam a lámpát, ágyba bújtam, de az ablakot nyitva hagytam, hallani akartam a tizenkét emelet mélységből felszivárgó zajokat, a forgalom, az élő város hangját, mely majd álomba hipnotizál. (Mert aki városban nőtt fel, annak ez a zaj a legjobb altatója:)

Mielőtt álomba szenderültem, még eszembe jutott, hogy kettős dedikáció volt a ma délelőtti, és Isaac Asimov is dedikált. Lehet, hogy látta, Giles nem egyedül érkezett, hogy volt vele valaki. Holnap Asimov a terv szerint valami ankéton vesz részt - miről is? - délben - nem, tizenegykor - ha jól tudom - majd holnap reggel utána nézek az ankét - különben is - érdekesnek - ígérkezik.

Elaludtam.

III.

1975. május huszonhetedike.

1. DARIUS JUST

Idő: 6 óra, reggel

De eléggé rosszul aludtam. Rossz álmom volt, bár a részleteire nem emlékszem igaz, háromkor nem ébredtem fel, de hatkor már nyitva volt a szemem, a számban undorító ízt éreztem, fejem pedig verítéktől nedves párnán nyugodott.

Egy darabig a plafont bámultam, próbáltam összerakni magamban azt a rémálmot, amelyet az éjszaka során az előző nap rémálmából kevert ki képzeletem, s lassan beletörődtem, hogy ma reggel már nem fogok többet aludni. Így aztán kivergődtem az ágyból, elvégeztem azt a műveletet, mely garancia arra, hogy a nap során ne kelljen hashajtót bevennem,

lezuhanyoztam, megborotválkoztam, s hozzáálltam, hogy megtanácskozzam magammal: mi történjék reggeli dolgában.

Még élénken élt emlékezetemben a tegnapi reggeli, úgyhogy ezen a mai napon semmi kedvem nem volt hozzá, hogy' magam bíbelődjek a tojással, zsemlével, kávéval. Ahhoz sem volt kedvem, hogy egymagamban reggelizsem. Odakint sütött a nap, tizenöt-tizenhat fok tehetett, azaz zakóban és gyalogszerrel is mehetek. Így is tettem: gyalog mentem a szállodába.

Sőt, az út egy részét kocogva tettem, meg, ugyanis furdalt a lelkiismeret, hogy amióta a közgyűlés tart, feléje sem néztem a tornateremnek.

A kávézóban meglehetősen sokan voltak. Tisztes, korán kelő népek lehetnek ezek a könyvterjesztők, hiszen még csak fél nyolc volt, amikor megrendeltem a sonkát, palacsintát - olyasmit akartam enni, amit én otthon sohasem készítek, ezért kértem palacsintát - és figyelni kezdtem, miről beszélgetnek a környező asztaloknál.

A jelek szerint Muhammad Ali volt a közgyűlés igazi sztárja. Nagydarab, nagyszájú fiú, s gondolom izgalmas dolog közelről látni olyasvalakit, aki ha akarja, egyetlen ütéssel a falra tudja kenni az embert, úgy, hogy csupán egy zsirított marad belőle. Olyan érzés, mintha egy cirkuszi oroszlánna lenne egy szobában az ember, de rácsok nélkül.

Joe Namath édesanyját is emlegették. Mindenkinek nagyon tetszett, ahogy a fiáról írt életrajzát reklámozta. Egy könyvesbolt-tulajdonos (névkártyájáról csupán annyit tudtam leolvasni, hogy Dallasból jött) arról, panaszkodott, hogy a szerkesztők és a kiadók még sohasem fordultak meg a boltjában, ezért aztán fogalmuk sincs a könyvterjesztők problémáiról. Ügynökeiket pedig egyetlen dolog érdekli csupán, az, hogy a nyakába varrják a könyvterjesztőnek a könyveket, s füttyölnek rá, ha tönkremegy a könyvesbolt.

Miután befejeztem a reggelit, kifelé menet kanyargós kerülőutat tettem a kávézóban, mert hallani akartam, miről folyik a szó a közgyűlés résztvevői között. Volt, aki a tankönyvekre adott árengedményt kifogásolta (nem elég nagy), volt, aki a könyvek csomagolására panaszkodott (nem lehet könnyen kinyitni csomagokat), volt, aki azt fájalta, hogy milyen állapotban érkeznek meg a boltba a könyvek (nem igazán sértetlen állapotban), s voltak, akik a postát ócsárolták (nem igazán posta).

Az egyik asztalnál azt vitatták meg, hogy a vallással foglalkozó könyvek vagy az okkultizmussal foglalkozó könyvek közül melyik a kapósabb, bár mindkétféle könyv igen kapós. Kedvem lett volna odahajolni az asztalhoz és közölni velük, hogy a vallás is okkultizmus, ha másért nem, hát azért, hogy lássam: vihart kavart-e a véleményem, de végül nem szóltam közbe, hiszen semmi közöm a dologhoz.

A másik oldalról, a kiadók képviselőjében csupán egyetlen megjegyzést hallottam, ami nem csoda, hiszen az AKSz-közgyűlés résztvevőinek a

túlnyomó többsége végtére is könyvterjesztő. Alighanem szerkesztők voltak, akik az egyik sarokasztalnál beszélgettek, mert egyikük arról panaszkodott, hogy a legtöbb könyvterjesztő egyáltalán nem olvassa az általa terjesztett könyveket, így hát hogyan is tudnák eladni azt, ami nem érdekli őket.

Ne értsenek félre: nem akartam én mások dolgába beleütni az orrom. Azért hallgatóztam, mert kíváncsi voltam, vajon milyen hatással van Giles halála a közgyűlés résztvevőire. Erre a kérdésemre választ is kaptam, mégpedig nagyon egyszerű választ: semmi hatással nem volt. Egyetlen megjegyzés, értik, egyetlen egy megjegyzés hangzott el csupán Giles ügyében.

Egy Poughkeepsie-i pofa azt mondta:

- Hallották, hogy tegnap valaki elvágódott a fürdőkádban és meghalt? -

Gilesnek még a nevére sem emlékezett.

Valaki válaszolt neki.

- Mindig mondom, hogy nem szabad zuhanyozni. Inkább fürödjön az ember.

Az unokaöcsém például...

Az élet megy tovább.

2. SARAH VOSKOVEK

Idő: 8 óra 45 perc, reggel

Háromnegyed kilenc lehetett, amikor a liftajtó mellett megnyomtam a felfelé mutató nyíl gombját. A szálloda biztonsági főnöke ilyenkor még nyilván nincs az irodájában, s különben sem tudom, hol van az irodája. Azt viszont tudtam, hogy Sarah irodája hol van, úgyhogy felmentem a hatodik emeletre. Korán van, még nem lesz bent, de hát várhatok, van időm.

Tévedtem, mért Sarah már bent volt. A külső szobában álló íróasztalnál most sem ült senki, de láttam, hogy Sarah ott van a belső helyiségben.

Kopogtam a nyitott ajtón és beszóltam hozzá:

- Jó reggelt!

Megfordult, meglátott és üdvözölt.

- Bújj be!

Nem mosolygott, azt hiszem, nem mosolyog könnyen. Igaz, a homlokát sem ráncolta mogorván. Valami sötétzöld ruhakreáció volt rajta, melynek a gallérja hátul felállt - a szakszókincset nem ismerem és nem is vagyok hajlandó megtanulni. Elöl karcsúsított volt, mélyen kivágott - elég mélyen ahhoz, hogy bepillantassak a tejszínfehér keblek völgytorkolatába. Kellemes látvány az ilyesmi reggel.

- Hogy, vagy, Darius? - kérdezte. - Megviseltnek látszol.

- Szörnyű nap után szörnyű éjszaka. De nem érdekes. Fegyelmezett arcán most csendes együttérzés látszott. - Mr. Devore halála, ugye?

- Igen. - Ha nem kereslek meg a díszében...

- Á, nem számít. Előbb-utóbb úgyis eszembe jutott volna a csomag, még ha nem is emlékeztetsz rá. Valami úgyis az eszembe juttatta volna.

- Azt tudod, hogy az orvosszakértő tegnap úgy nyolc tájban megérkezett, és elszállíttatta a holttestet?

- Gondoltam, hogy még az este intézkedni fog. Mi van Eunice-szol? Mármint Mrs. Devore-ral?

- Nem tudom. Gondolom, hazament. Hozzak kávé?

- Köszönöm, nem kérek. Épp most ittam. Igazából nem kávéra volna szükségem, hanem hat óra nyugalomra. Úgy értem, lelki nyugalomra, amikor a gondolataim semmi mással nincsenek elfoglalva. Például a karjaidban.

Magam sem értem, miért mondtam ezt neki, hiszen nem találtam kívánatosnak, de ha az ember túl van első ifjúságán, és olyan változatos és sokszínű szexuális életpályára tekinthet vissza, mint én, ösztönösen mond ilyesmiket, minden előzetes terv nélkül, valahogy úgy, mintha kenyeret szeletelne.

Még ki sem mondtam, máris azt vártam, hogy jeges visszautasításban lesz részem, de nem így történt. Legnagyobb megdöbbenésemre elmosolyodott és hátradőlt a széken.

- Hogyne - fürkészte arcom kacér pillantása -, hogy meglássa valaki és kidobjanak az állásomból.

Mivel váratlanul ért a dolog, a pillanat elmúlt, anélkül, hogy kihasználtam volna. Sarah összeszedte magát, kiegyenesedett és ismét kifogástalanul hivatalos testtartással ült a széken.

- De ha hivatalból segíthetek valamiben, nagyon szívesén - mondta.

- Mikor jön be a biztonsági főnök? Csak azért nem mondom a nevét, mert még a te nevednél is nehezebb kiejteni..

Az órájára nézett.

- Marsoglianinak hívják. (Úgy ejtette, hogy „mar-szólján-ni”, s én is így próbáltam mondani később.) - Többnyire korán kezdi a napot, de nem tudom, hogy bejött-e már: És ha bejött, nem biztos, hogy az irodájában van. Ezért kérdezed? Beszélni akarsz vele? - Volt valami kínosan pontos abban, ahogy fogalmazott, de ez az idegenszerűség tulajdonképpen jól állt neki.

- De még mennyire! - mondtam vidáman. Vállat vont.

- Megpróbálhatom telefonon felhívni, de tudod, tegnap azt mondta, hogy te afféle minden lében kanál ember vagy. - Azt is megmondta, hogy miért?

- Nem. Csak annyit mondott, hogy „minden lében kanál”. Nem bocsátkozott részletekbe.

- Hát igen. Valóban minden lében kanál vagyok. Most legalábbis. Mindent tudni akarok. Tényleg, mielőtt felhívád, elmondanál nekem valamit?

- Attól függ, hogy mit.

- Gyakran van a szállodának problémája a kábítószerrel?

- Kábítószerrel?
- Úgy értem, árulnak-e itt kábítószeret. Kokaint. Heroint. - Hogy kérdezhetsz ilyet! Persze, hogy nem árulnak.
- Jó, jó, nem a szállodára gondoltam. Hanem arra, hogy a szálloda tudomása nélkül nem árulnak-e. Elgondolkozva nézett.
- Miért kérdezed?
- Mondták, hogy minden lében kanál vagyok.
- Az vagy, bizony. Ilyen kérdést feltenni nincs jogod, nekem pedig nincs jogom rá válaszolni: De ha fel akarod tenni, akkor Mr. Marsoglianinak kell feltenned. Persze nem hiszem, hogy válaszolna rá.
- Felhívnád?

Tárcsázott. Marsogliani vette fel a kagylót. Gondolom, ő kellett, hogy legyen, mert Sarah úgy beszélt, mintha Marsogliani lenne a vonal másik végén. Elmondta neki, hogy beszélni akarok vele, és avval próbálta megpuhítani, hogy csupán egy percre zavarnám. Ezt ő találta ki, mivel én semmi ilyesmit nem mondtam.

Az volt az érzésem, hogy nem egyezett voksa bele, ha nem Sarah közvetít közöttünk. Nyilvántartásomba máris beírtam, hogy okos döntés volt előbb Sarah-hoz fordulni, s hogy adósa lettem, jöttet helyébe jót várj - alapon.

- Köszönöm, Sarah - mondtam. - Igazán nem szeretném, ha kidobnának az állásodból, de"most alig tudom fékezni magam.

Apró mosoly jelent meg az arcán.

Ahogy indultam, befutott a titkárnő. A külső helyiségben álló íróasztal mögé lépett, letette retiküljét, majd jól megnézett magának mindkettőnket. Szemből afféle bölcs elnézés sugárzott. Csinos fekete nő volt, ránézésre úgy harmincéves.

Magasba emeltem a kezem, mint aki megadja magát. - Hivatalos ügy - mondtam. - Szigorúan hivatalos: A fekete titkárnő barátságosan nevetett. Szerintem az sem zavarta volna, ha az ügy történetesen nem hivatalos.

3. ANTHONY MARSOGLIANI

Idő: 9 óra 20 perc, délelőtt

Marsogliani nem mosolygott, amikor beléptem az irodájába, mely szintén a hatodik emeleten található. Meg kellett várnom, amíg ráérősen átnéz néhány iratot, így jelezte, hogy neki bizony egyáltalán nem sürgős, hogy velem beszéljen. Ültem közönyösen, mintha ott sem leunnék, semmi jelét nem adtam, hogy türelmetlen vagyok, hogy sürgetném őt, de közben jól megfigyeltem minden mozdulatát. Most épp nem volt szivar a szájában, mégis áporodott szivarszag áradt belőle. Gondolom, mindig ez a szag árad belőle. Látványra is éppolyan volt, mint szagra: savanyú, kedélytelen pofa.

Jócskán elmúlt kilenc, mire belefáradt abba, hogy rezzenéstelen szemem láttára ne csináljon semmit:

- Parancsoljon - szólalt meg végre.

- Megtudhatnám, hogy a boncolás talált-e valami nyomot arra nézve, hogy Mr. Devore kábítószerrel szedett?

- Nem - válaszolt. Tőlem nem. Kérdezze meg a rendőrséget vagy Mr. Devore feleségét.

- A rendőrségen nem mondanák meg, a feleségét pedig tapintatlanság lenne ilyesmivel zaklatni ebben a helyzetben. Miért nem mondja el?

- A rendőrségen nekem se mondanák meg. Nem tartozik rám.

- Nem-e? Abban a szobában heroin volt. - Én nem láttam.

- Pedig ott volt. Valaki lesöpörte. Alig észrevehetően elvörösödött. -, Ki legyen az a valaki? Talán én?

- Nem vádoló senkit, de igenis ott volt a heroin, később pedig már nem volt ott. Nekem nagyon fontos, hogy megtudjam, mi köze volt ehhez Devore-nak. Ha nem volt kábítószeres, akkor lehetséges, hogy a szoba előző lakója hagyta ott a heroint. (Úgy döntöttem, hogy nem közlöm Marsoglianival, kitől származik ez az ötlet, Marsoglianinak nyilván nem tetszene, ha megtudná, hogy az egyik beosztottjától hallottam, én pedig nem szeretném, ha Strongot kidobnák az állásából, mint ahogy azt sem szeretném, ha Sarah-t kidobnák.)

- Jó, tegyük fel, az előző lakó hagyta ott. Mi következik ebből?

- Ezek szerint egyedi eset lett volna? Vagy talán máskor is volt már problémájuk a kábítószerrel?

- Problémánk a kábítószerrel? Hogy értsem ezt?

- Hogy értse? Hogy már korábban is történt maguknál valami, amiért nagyon is nem kívánatos, hogy valaki heroint találjon az egyik szobában:

- Ez soha, semmilyen körülmények között nem kívánatos.

- Szóval, ha heroint talál, jelentené a rendőrségnek?

- Természetesen.

- Vagy szép csendben maga venné kézbe a dolgot és elintézné anélkül, hogy értesíteni kellene a rendőrséget?

Marsogliani felém szegezte vastag és fejedelmi méretű orrát.

- Nézze, mostanában mindenhol probléma a kábítószer. Nincs olyan szálloda, ahol ne fordulnának elő kábítószerügyek. De hogy problémánk lenne a kábítószerrel, tartós, visszatérő problémánk, ez egészen más dolog. És ha lenne ilyen problémánk, erről természetesen tájékoztatnám a rendőrséget. Magát viszont nem tájékoztatnám.

- Tehát eszébe sem jutna, hogy suttyomban besöpörje a heroint egy borítékba, és eltávolítsa a helyszínről?

- Nem, eszembe se jutna. És szerencséje, hogy ilyen töppedt kis töpörtyűnek született, mert így az se jut eszembe, hogy most felálljak, kikapjam magát a székéből, felaprítsam és a darabjait egyenként kihajigáljam az irodából.

- Igaza van. Szerencsém, hogy kicsinek születtem jegyeztem meg igen udvarias hangon és felálltam.

- Egy pillanat - kaffant rám. - Hogy is hívják magát? - Darius Justnak - feleltem.

- Mr. Just, gondolom, azért csinálja ezt az egészet, mert még mindig azt hiszi, hogy azt az embert az 1511-es szobában meggyilkolták. Megosztotta ezt az elméletét a rendőrökkel is?

- Nem. Abból, ahogy maga fogadta az elméletemet, jobbnak láttam, ha előbb biztosabb alapokra helyezem.

- Aha! Nahát, Mr. Just, ha megengedi, elmondom, hogy én hogy látom ezt az egészet. Azt az embert. az 1511-es szobában vagy meggyilkolták vagy nem. Ha nem, akkor a maga szimatolásából, semmi sem fog kisülni, viszont előbb-utóbb olyan terhecské válik a jelenléte a szállodánkban, hogy a végén mégiscsak eszembe fog jutni, hogy letépjem a maga fejét. Ha viszont meggyilkolták, akkor maga ügyetlen és kétbalkezes nyomozása, amire különben sem hatalmazta fel senki, esetleg felbátorítja a gyilkost, hogy újra meggyilkoljon valakit. Mégpedig magát. Pusztán azért, hogy megszabaduljon egy zavaró tényezőtől. Gondolkozzék a dolgon, kérem!

- Akár így történt, akár úgy, nem leszek hosszú életű a földön, ugye?

- Gondolkozzék a dolgon! De ne itt. Odakint, ha szabód kérném. - Szivart vett elő és ráharapott. Ez nekem éppen elég volt: A cigarettafüstöt is utálom, de a szivart engesztelhetetlenül gyűlölöm.

Ezért aztán távoztam is. Nem jutottam előbbre. Előzőleg majdnem biztos voltam benne, hogy Marsogliani söpörte le onnan a heroint, hogy ne érhesse szó a ház elejét. Most viszont semmi sem változott: ugyanolyan biztos vagyok benne, de semmivel sincs rá több bizonyítékom. Maradt minden-a régiben.

4. SARAH VOSKOVEK

Idő: 9 óra 35 perc, délelőtt

Nekidőltem az iroda ajtaja mellett a falnak, töprengtem, de mindhiába. Megnéztem az órám. Fél tíz múlt, szűk másfél órám maradt az ankéig, amire be akarok nézni. Mit csináljak addig? Ha kivettem volna egy szobát a szállodában, akkor most odamehetnék és kibámulhatnék az ablakon. A kiállítók standjai tízkor nyitnak, de ott sincs semmi, ami érdekelne:

Elindultam a lift felé. Újabb kudarc, mégpedig teljes kudarc. Jobbra egy üvegajtó nyílt a 622-es szobára, de nem volt miért bemennem, sőt, semmi értelme ott lennem, ha esetleg bemennék.

De felesleges volt ezen rágódni, mert más döntött helyettem. Sarah állt az ajtóban, magas sarkú cipő volt rajta, így tekintete szinte szemmagasságban találkozott az enyémmel.

- Mr. Marsogliani épp most szolt át telefonon. Azt mondta, hogy semmilyen ügyben nem hajlandó téged fogadni. Ebből arra következtettem, hogy mindjárt itt fogsz elmenni a folyosón. Remélhetőleg egy darabban, ugyanis örülten dühös volt a hangja a telefonban.

- Igen, egy kicsit dühös volt. De nem ütött meg, merthogy olyan apró a termetem.

- Látod, ennek is vannak előnyei.

Én is ezt mondtam Marsoglianinak magamról, de ha más mondja rólam, azt nem szeretem.

- Kösz - mondtam epésen.

Töprengve méregetett, valahogy úgy, ahogy én szoktam nézni a nőket.

- Ha volna valaki, aki annyira utálna téged a termetedért, mint ahogy te utálsz magad, akkor lenne okod panaszra. De így nincs.

- Tegnapelőtt este éppen te...

- Igen. - mondta a kezét tördelve - dehát én bocsánatot kértem. Nem szép dolog, hogy felhánytorgatod.

- Igazad van - mondtam, s ezúttal így is gondoltam: Most én kérek bocsánatot. - Nagyvonalú, elegáns gesztus volt az, ha kalap van rajtam, bizisten megemelem. De így csak a jobb kezem két ujjával intettem, amolyan tisztelgésfélét, majd fordultam is, hogy megyek az utamra.

- Ne menj el! - szolt utánam Sarah. - Beszélni akarok veled.

Visszafordultam. Vártam, mi sül ki ebből. - Ha ráérsz - tette hozzá.

Ösztönösen az órára néztem, pedig tudtam, mennyi az idő.

- Ráérek egy kicsit.

- Van itt egy szoba, amit néha használok. Menjünk be oda, jó? Itt csak zavarnának. A dekorációt várom.

- Dehát elmegy, ha nem talál itt!

Szája pengevékonyra keskenyedett.

- Nem fog elmenni. Meg fog várni. - Behajolt az ajtón és odaszolt a titkárnőnek. - Ginger, ha bárki keres, várjon. Senkit ne engedj el! Rögtön jövök.

- Felém fordult. - Menjünk be a szobába, Darius! Jó?

Ilyenkor természetes, hogy vigyorog az ember, sanda pofát vág és reméli, hogy ágy is lesz abban a szobában. De én egy szót sem szoltam. Ugyanis még sohasem találkoztam olyan nővel, aki ennyire ártatlan - nem, nem jó szó, hiszen biztos voltam benne, hogy Sarah nem ártatlan, hogy már jó néhány éve nem ártatlan, a szónak ama idejétmúlt értelmében -, szóval, aki ennyire gyanún felül állna a csábítás dolgában.

- Boldogan - mondtam, de ebben sem volt semmi a csábításból.

Fellifteztünk a tizedik emeletre. Közben mások is beszálltak. Sarah elhúzódtól, hagyta, hogy mások közénk álljanak. Nem nézett rám - de nem is nézett félre. Olykor egymásra tévedt a tekintetünk, de az övé nem mutatott semmi érdeklődést. Józan paraszti ésszel megáldott, gyakorlatias nő. Úgy találtam, hogy jobban tetszik nekem minden centije, mint bármely korábbi nőé az életemben, de hát kevés volt a centikből, s így összetetszési szintje sem sikeredett túl magasra, sajnós.

A tizedik emeleten kiszállt. Hátra sem nézett, olyan biztos volt benne, hogy követem. Mint ahogy követtem is. Egy fiatalember is kiszállt a liftből, de ellenkező irányban indult el a folyosón. Nem viselt névkártyát.

Sietve nyitotta ki az ajtót, s én sietve suttyantam be a szobába. Kitétte az ajtóra a „Ne zavarj!” táblát, aztán becsukta maga mögött.

- Mit gondolnak, ha meglátják azt a táblát? - kérdeztem.

- Gondoljanak, amit akarnak - vonogatta a vállát. Leült.

- Ez személyzeti helyiség. Több ilyen szoba van a szállodában. Arra az esetre, ha valamelyik alkalmazott nem mehet haza éjszakára, vagy ha rosszul érzi magát és le akar dőlni egy kicsit. Ha minden kötél szakad, persze ezeket a szobákat is kiadják, de többnyire nem. Még akkor sem, ha egy ilyen közgyűlést tartanak a szállodában.

- Kényelmes és kellemes szoba - jegyeztem meg. - Igen - helyeselt. - Na szóval. Arról akarok beszélni veled, hogy ... Kérdezted ezt a kábítószer-problémát., Mr. Marsoglianiól is erről kérdezősködtél?

- Te mondtad, hogy őt kérdezzem.

- Azt mondtad, hogy az ilyesmit tőle kell megkérdezni. De nem gondoltam, hogy meg is kérdezed tőle.

- Mindegy. Megkérdeztem.

- De miért? Miért érdekel ez a kábítószer-probléma? - Miért akarsz tudni, Sarah?

- Hogy információval viszonozzam. Valamit valamiért. - Ez a fizetség, s nem az ok. Miért szeretnéd tudni? Rémnézett.

- Mert tudom, hogy szerinted Mr. Devore-t meggyilkolták.

Elhallgattam, tanakodtam magamban, de nem volt miről tanakodni. Fogalmam sincs, mi a jobb: ha beismerem, vagy ha letagadom, hogy szerintem Gilest meggyilkolták, mivel ártok, mivel használok a nyomozásomnak, illetve mivel a jelek szerint semmit sem tudok kinyomozni, s ezért itt az ideje a kegyvesztést és lefokozást jelentő idézőjeleknek - a „nyomozásomnak”. S mivel mindegy volt, úgy döntöttem, hogy igazat mondok.

- Igen - mondtam -, biztos vagyok benne, hogy meggyilkolták. - Úristen! - suttozta, s látszott rajta, hogy megrázza a dolog, sokkal jobban, mint ahogy ez az enyhi fohász sejtetni engedné.

- Tudom - sóhajtottam unottan - rossz reklám lesz a szállodának.

- Bizony az. Itt van például Dr. Asimov és a könyv, amit ír a gyilkosságról a könyvvásáron.

- Azám! - mondtam önkéntelenül, mert ez teljesen kiment a fejemből.

- Elmondtad neki, hogy szerinted gyilkosság történt?

- Nem. De ha gyilkosság történt, ez úgymint napvilágra kerül, és Asimov felhasználhatja a könyvében. Aggodalomra persze semmi ok. Jól ismerem Asimovot, és tudom, hogy átteszi a történetet a magasa hús se hal stílusába, megváltoztatja a szereplőket a maga gyermekesen romantikus felfogásának megfelelően, és addig cifrázza az egészet, hogy a végén teljességgel felismerhetetlen lesz, hogy mi volt a könyv alapja a valóságban. És tudod mit? Személyes garanciát adok rá, hogy Asimov nem nevezi meg a szállodát a könyvben, és nem ír semmit, aminek alapján az olvasók felismerhetnék,

- Szóval előre megszabod neki, mit írjon? - Sarah-n látszott, hogy nem tudja, mosolyogjon-e vagy nem, végül úgy döntött, hogy nem mosolyog.

- Igen. Revideáltam az elveimet - szögeztem le. Nos, mi az az információ?

- Hogy ez az egész ügy talán sokkal bonyolultabb, mint gondolod. Nem szívesen beszélek róla - mondta, s idegesen halkra fogta a hangját.

- Ha attól félsz, hogy lehallgatókészülék van a szobában, bekapcsolom a rádiót, hangosra állítom, s te meg a fülembé suttoghatsz. Vagy mehetünk máshova is.

- Á, nincs itt lehallgatókészülék. Csak nem szívesen beszélek róla... Olyan aljas dolog... És nem is szabadna tudnom róla... Darius?

- Igen

- Jól sejtetted. Állandó problémánk a kábítószer. Többen is mondták.

- Ez feltételezés, vagy van rá kézzelfogható bizonyítékok is? - .

- Hát, nemi kézzelfogható, de elég biztos. Annyira biztos, hogy fel merném tenni rá a pénzem.

- Lefogadnád? Akár tizenegy az öthöz is? - kérdeztem. (Igazából sohasem kötök fogadásokat, de gondolatban mindent lefogadok magammal, s pontosan könyvelem _ az eredményeket. Pillanatnyilag háromszázötven dollárral több a nyereségem, mint az eddigi veszteségeim.)

- Akár három az egyhez is. - Sarah azonnal vette a lapot fogadásügyben.

- Nagyon jó. Mi ez az állandó probléma?

- Nagyon úgy fest a dolog, hogy a szállodát nagybani átvevőhelynek használják a kábítószer-kereskedők.

- Nagybani átvevőhely? Itt, a szállodában?

- Miért ne lehetne? Óriási a forgalom, ezrével jönnek-mennek az emberek. Akármilyen történik, senki sem figyel fel rá.- Ha Mr. Devore-t meggyilkolták, ugyan hogy lehet megtalálni a gyilkost ebben az iszonyatos tömegben? Ki tudná azonosítani azt a személyt, aki megfordult a szobájában? Ki figyelne rá fel? Kit

érdekelne? Egy ilyen hatalmas szálloda a legjobb hely erre, hiszen itt senki nem vesz észre semmit, és minden titokban marad.

- Azaz átvevőhelynek használhatják. Bejön a kábítószer, itt valaki átveszi, kiadagolja és továbbadja az üzéreknak. Így valahogy?

- Gondolom, így valahogy. Nem sokat tudok róla.

- Ha viszont így áll, a helyzet, miért nem jelenti a szálloda a rendőrségnek? Vagy tud már róla a rendőrség? - Azt hiszem, még nem tud róla. Talán nincs elég bizonyíték és Mr. Marsogliani meg szeretné óvni a szálloda jó hírét? Sarah a fejét rázta.

- Nem erről van szó. Ha Mr. Marsogliani össze tud gyűjteni elég bizonyítékot, amit aztán a rendőrség elé tárhat, akkor egyrészt sokkal rövidebb ideig szimatolnak nálunk a rendőrök, másrészt a szálloda is dicséretben részesül. Azaz a rossz reklám máris nem olyan rossz, sőt, már-már jó reklámnak minősülhet.

- És ennek a reklámakciónak a sikerét sodortam én veszélybe egy nevetséges aprósággal. Tudniillik avval, hogy szerintem gyilkosság történt.

- Nézd, te sem vagy biztos, hogy gyilkosság volt. De ha igen, akkor sem tudhatod, hogy a gyilkosság összefügg-e a kábítószer-kereskedelemmel.

- Heroin volt a szobában.

- Biztos? - kérdezte döbbenet.

- Nem, a szó pontos és eredeti értelmében ez sem biztos. Senki sem készíthetett vegyelemzést, senki sem bizonyíthatta, hogy tényleg heroin, mivel aztán eltűnt onnan. De hogy eltűnt, ez számomra bizonyíték.

- Mr. Devore kábítószeres volt?

- Nem volt az. Ebben biztos vagyok. Megkértem Marsogliant, hogy próbáljon utánanézni, de nem hajlandó.

- Nem szedett kábítószer, viszont szerinted benne volt a kábítószer-kereskedelemben? Ez lenne a magyarázat arra, hogy meggyilkolták? Hogy csinált valamit, ami nem tetszett a... őőő... a...

- A szindikátusnak?

- Igen, a szindikátusnak. Ezért aztán ezek őt... őőő... - Kinyírták?

- Igen. Szóval, szerinted így történt?

- Nem - mondtam, de ez csak félig volt igaz. Hiszen ismét hallottam valami újat, ami ismét zavaróan logikusnak tűnt.

- De ha Mr. Devore kábítószerüzér volt, nem az lenne a helyes dolog, hogy az egész bandát leleplezzék? Lefülesni egy piti kis gyilkost, miközben a nagykutya megússzák szárazon? Én azt mondom, hogy bízd ezt az egész nyomozást a szakemberekre.

- A szakemberek nem hajlandók elfogadni, hogy gyilkosság történt.

- Dehát ha megölték, mégpedig a kábítószeresek, akkor mindenre elszánt banditák vannak az ügyben. És . ezek nem tréfálnak, ha látják, hogy valaki szimatol utánuk. Te is könnyen Mr. Devore sorsára juthatsz.

Marsogliani is ettől óvott. És joggal, a fene egye meg: könnyen lehet, hogy az életemmel játszom. Pedig nem vagyok hős.

Bizonytalan, remegő hangon szólaltam meg (és nem is szólalhattam meg másként, mivel remegtem a félelemtől): - Nem vagyok hülye, hogy kinyírassam magam. Majd vigyázok.

Sarah váratlanul elmosolyodott.

- Jól van. Bízd a dolgot Mr. Marsoglianira! Ő tudja, mikor kell szólni a rendőrségnek.

De mintha túl gyorsan és túl magabiztosan reagált volna arra, amit mondtam. Marsogliani figyelmeztetett, aztán átszólt Sarah-nak, hogy ő is próbáljon hatni rám. Előre kitervelték a játékot: Sarah felpiszkálja a gyávaságomat, s evvel szorít engedelmességre. Viszont mitől olyan biztos benne, hogy gyáva vagyok?

Kimérten odavetettem neki:

- Na, mennem kell. Kezdődik ez az ankét. - Azzal felálltam és távoztam.

Nyilván meglepte sietős távozásom és ez a hirtelen változás a viselkedésemben, nekem viszont az is eszembe jutott, hogy nyilván azért próbált evvel a módszerrel meggyőzni, mert úgy gondolta, hogy a kis termetű emberek a többiekénél is jobban félnek az erőszáktól.

A fene egye meg ezt a nő! És. engem is egyén meg a fene tényleg féltem.

5.MIGHAEL STRONG

Idő:10 óra 40 perc, délelőtt

Mérges voltam, csillapíthatatlanul mérges, lementem a harmadik emeletre és beültem a még teljesen üres bálterembe. Majdnem háromnegyed-tizenegy volt, s a közönség még csupán most kezdett gyülekezni a „Megmagyarázható-e a megmagyarázhatatlan?” címmel hirdetett ankétra. Még volt idő a kezdésig, de elég tapasztalt vagyok az ilyesmiben, s előre tudtam, hogy nem lesz valami nagy közönség. Nem fogják megtölteni a termet, s a sajtóirodát, mely ezeket az ankétkat szervezi, keserű csalódás éri majd.

De engem hidegen hagyott a dolog.

Mármint az ankét. Sarah Voskovek viszont egyáltalán nem hagyott hidegen. Gondolatban újra lepergettem az iménti beszélgetést. Búzlótt a kitervelt cselszövéstől: külön szoba, senki se zavarjon, hétpecsés titok, amit bizalmasan a tudomásomra-hoznak. Már a légköre is olyan volt az egésznek, hogy elfogjon a félelem, hogy rám ijesszenek, hogy lakatot tegyenek a számra. Minél többet gondolkodtam róla, annál biztosabb voltam benne - annál

nagyobb pénzzel fogadtam volna le -, hogy tervszerűen megpróbáltak hallgatásra bírni.

Bántott a dolog, mivel közben egyre jobb véleménnyel voltam Sarah-ról. Számítottam is rá, segítséget kaptam tőle ebben-abbban, például, szerzett egy üres szobát, elintézte, hogy beszélhessek Marsoglianival. Ha viszont arra ment ki a játék, hogy engem behúzzanak a csöbe.

Éreztem, hogy belevörösödök.

- Mr. Just?

Felkaptam a fejem, pislogtam, hogy jobban lássak. Michael Strong, a biztonsági őr állt előttem.

- Helló - mondtam. - Megint nincs szolgálatban?

- Kivettem az ebéidőt - magyarázta -, mert meg akarom hallgatni az ankétot. - Könnyed, csevegő hangon hozzátette: - Ez eddig a legérdekesebb közgyűlés a szállodában, amióta itt dolgozom. Ideülhetek, Mr. Just?

- Hogyne - intettem. - . De hogyhogy beengedte magát ide névkártya nélkül? Meg kellett volna akadályoznia.

Kényszeredetten nevetett és leült mellém. Mivel a teremben. több száz üres szék volt, csupán két oka lehet, hogy Strong miért vágyik ennyire a társaságomra: lebíráhatatlan vonzalmat érez irántam, vagy a főnöke utasította, hogy tartsa rajtam a szemét. Sarah-nak megmondtam, hogy egy ankétra megyek, s nyilván egy-két ankét van Csupán ma délelőtt, sőt, lehet, hogy ez az egyetlen. Strong így könnyen megtalálhatott.

Sárga jegyzetömböt vett elő, majd gondosan kiválasztott egy tollat a belső zsebéből. Úristen, ez jegyzetelni fog! Egy titkos ügynök, aki remekül játssza a szerepét.

- Hogy van a főnöke? - kérdeztem tőle.

- Harapós kedvében, Mr. Just - fordult felém, kerekre tágult szemmel.

- Nem tudja, miért? Netalán énmiattam?

- Nem tudom. Miből gondolja, hogy magára dühös? Suttogta a kérdést, pedig jó tíz méteres körzetben senki sem volt a közelünkben.

Nem szerettem volna, ha agyvérzést kap a szerencsétlen, ezért én is lehalkítottam a hangom.

- Közöltem Marsoglianival - hazudtam, mert látni akartam, mit szól hozzá -, hogy szerintem a szálloda kábítószer-kereskedelmi központ, s hogy a véleményem szerint azért nem jelenti a dolgot a rendőrségnek, mert a szálloda alkalmazottai is vastagon benne vannak az üzletben.

Az történt, amit vártam, mert mindenki láthatta, hogy Strong őszinte megdöbbenéssel fogadja bejelentésemet. Sarah-val tehát végeztem: hazudott, mint a vízfolyás.

Strong nem egy észkombájn, nyilván nem vett észre semmit, Marsogliani pedig - aki ugyan rossz természetű ember, viszont ravasz, mint a róka, ez

tagadhatatlan nyilván nem fogadná bizalmába. A jelek szerint még azt sem közölték vele, hogy engem be kell húznia csőbe.

És ha nem csupán engem akarnak behúzni a csőbe, ha valóban állandó probléma a kábítószer a szállodában? Ebben az esetben inkább Strong az, aki tud a dologról, ő az, akinek inkább a fülébe jut a szóbeszéd, s nem Sarah. Viszont Sarah volt az, aki beszámolt nekem a szóbeszédéről, Strong viszont - most, hogy elmondtam neki - olyan döbbenet értetlenséggel fogadta, hogy köpni-nyelni nem tudott. Tehát kamu az egész, engem akarnak behúzni a csőbe.

Büszke voltam - s ez egyszer joggal -, hogy milyen logikus hálót szőttem ezekből a szálakból.

- Mióta dolgozik itt a szállodában, Mike? - kérdeztem Strong-tól.

- Hát... ké... két és fé... fél éve. - Dadogott, mert még nem tért magához a döbbenettől.

- Ennek a két és fél évnek a során sohasem észlelt ilyesmit?

Kábítószerügyeket és hasonlókat?

- Ne... nem - dadogta, s közben rémülten rám meredt. - Maga tiszta örült, ha ezt mondta Mr. Marsoglianinak.

-- Miért? Ha egyszer igaz:

- Dehát nem igaz. Örüljön, hogy nem harapta le a fejét. - Őt az ilyen apró falatok nem érdeklik.

Strong továbbra is rémülten bámult rám. - Remélem, másnak nem beszélt erről?

- Nem. Csak Marsoglianinak úgy kilenc körül, és most magának. - És ez igaz. Sarah-nak nem beszéltem róla. Sarah-t csupán kérdeztem, s ő volt az, aki beszélt róla nekem, nem én őneki.

- Hát, a maga helyében én nem beszélnék róla senkinek - mondta.

- Miért? Rossz fényt vet a szállodára? - Igen, azért. Különösen, ha nem igaz.

- Felőlem! - vontam vállat és hátradőltem a széken. Strong idegesen sutogott tovább.

- Remélem, nem beszélt arról Mr. Marsoglianinak, amit tegnap mondtam? Hogy az a por esetleg egy korábbi vendégtől származik? Mert ez olyan, mintha a legmind... a leghétköznapibb dolog lenne, hogy kábítószerrel találunk a szállodában.

Együttéreztem. vele. Semmi kétség, sőt, százat egyhez, hogy ha Marsoglianinak tudomására jut Strong tegnapi megjegyzése, akkorát rúg rajta, hogy a biztonsági őr az utcán tér magához.

Nem akartam, hogy elveszítse miattam az állását, nehezen találna másikat a Gerald Ford irányításával folyó gazdasági pangásban.

Ezért aztán őszinte voltam hozzá:

- Mondtam neki, hogy az a por talán már előzőleg is ott volt - magyaráztam, s, közben igyekeztem megőrizni a komolyságomat -, de azt nem mondtam, hogy magától származik az ötlet. Nem beszéltem magáról. Egy árva szót sem szóltam.

Látszott rajta, hogy nemigen hisz nekem, és tele van aggodalommal. A tekintetemet fürkészte, mint aki tudni szeretné, megbízhat-e a becsületességemben. Hagytam, hadd fürkésszen. Úgysem tudnám meggyőzni, hogy becsületes ember vagyok. Rá kell bíznom magam ítélete kényére-kedvére, már amennyire ő bármit is meg tud ítélni.

6. ISAAC ASIMOV

Idő:10 óra 50 perc, délelőtt

Új hang ütötte meg a fülem. Felnéztem, Asimov volt, tíz perccel korábban, mint kellene.

- Darius! Eljöttél meghallgatni? Meg vagyok hatva.

Tényleg meg volt hatva. Különböleg megint elsüti ezt a „kincses Dáriusz” poént, és vöröslő arccal fuldokolva nevet a saját szellemességén. Dehát rendes tőle, úgyhogy én sem közöltem vele ittlétem igazi célját, a hátsó gondolatot, amit idehozott.

- Te mindig mondasz valami érdekeset, Isaac - bókoltam.

Ettől még inkább elöntötte az emberszeretet (s az sem zavarta, hogy a közönség milyen gyéren szállingózik befelé).

- Bemutassalak az ankét résztvevőinek? - kérdezte. Kenyérre lehetett kenni.

- Jó, miért ne? - mondtam. Stronghoz fordultam:

- Ugye megbocsát egy percre?

Valami igenlés félét motyogott (mi mást is motyoghatna ebben a helyzetben?), én pedig otthagytam. Kicsit később hátranéztem, de már nem volt a helyén. Nyilván elment, hogy jelentést tegyen Marsoglianinak. Enyhe lelkiismeret furdalást éreztem, hogy ennyire felkavartam őt, de kátá másként nem győződhettem meg Sarak kétszínűségéről.

Az ankét résztvevői egytől-egyig hírességek voltak. Asimov úgy viselkedett, mint aki boldog és büszke, mert a barátja vagyok. Ilyen szellemben mutatott be Carl Saganak, a Cornell Egyetem csillagász-professzorának, Sagan magas és karcsú, sötét hajú, sötét szemű ember, gyors beszédű. Asimov közölte vele, hogy „igazi író” vagyok, nyilván azért, hogy Sagan aztán udvariasan megnyugtassa, ő - mármint Asimov - is igazi író.*

Sagan kedvesen rábólintott, de az én ösztöneim csalhatatlanok, azonnal megsúgják, ki az, aki hallott rólam, ki az, aki nem. Sagan az utóbbiak közé tartozott.

Walter Sullivan, a The New York Times munkatársa vezeti majd a vitát. Még Saganál is magasabb és ösztövérebb, ősz hajú, pirospozsgás arcú, s nagyon

igyekezett a kedvemben járni: amikor hallotta, hogy író vagyok, felkiáltott, hogy ó, persze, maga az, mint aki esténként az én könyveimmel olvassa álomba magát. Kis híján elhittem neki.

A két másik vitapartner nem ismerte Asimov, de be sem kellett mutatkozniuk. Az egyik Charles Berlitz volt, aki nemrégiben tette közzé *A Bermuda-háromszög* című könyvét, magas, kerek arcú, őszülő hajú ember, a másik pedig maga Uri Geller, az izraeli misztikus és varázsló, aki állítólag telekinézis útján hajlítja meg a kanalat, azonkívül gondolatolvasó is. Geller fiatal volt, külsejére, beszédére nézve egyaránt igen kellemes ember.

A frontok világosak voltak, Asimov és Sagan az egyik oldalon, Berlitz és Geller a másikon. Sullivan igyekezett pártatlan maradni, de látszott rajta, hogy igazából a tudomány és az ész oldalán áll. Maga a vita viszont eléggé langyosan zajlott: Hogy a gyér közönség hangolta le a vitatkozókat, vagy a közönség szerzett jövőbe látás útján

tudomást arról, hogy nem érdemes eljönni, mert nem lesz itt igazi vita, nem tudom. Nyugodt és eseménytelen óra telt el így.

Csupán a vége felé támadt némi élénkség. A közönség soraiból valaki felszólította Gellert, hogy mutassa be a tudományát hivatásos bűvészekből álló közönség előtt.

Eléggé provokatív módon fogalmazott. Gellert, aki már megszokta az ilyesmit, nem lehetett kihozni a sodrából. Közölte az egybegyűltekkal, hogy azért nem tart bemutatót bűvészeknek, mert semmi értelme, ha megfeszül, akkor sem hinnék el, hogy nem szemfényvesztés, amit csinál.

Asimov erre felélénkült. Odasúgott valamit Sullivannak, aki megadta neki a szót.

** Mondanom sem kell, fogy nem ezért mondtam. - Isaac Asimov
Hát akkor miért? Talán szerénységből? Ugyan kérem! - Darius Just*

- Hogy a művészek nem hajlandók hinni, nem olyan nagy probléma. Sokkal nagyobb, sokkal súlyosabb probléma az, hogy az emberek óriási tömege nem hajlandó *nem* hinni.

Nem konkrétan Mr. Gellerről beszélek, bár rá is áll az, amit mondani szeretnék. Mint ahogy mindenkire áll, aki behatol arra a területre, mely kívül, esik azon, amit a tudósok komolyabb vita nélkül elfogadnak.

A para-tudományos peremterületek varázslatos hatással vannak az emberekre, izgalmasak és szórakoztatóak, ezért mágnesként vonzzák a hívőket. Milliók hisznek bennük, s nem tántorítja el őket semmi, ami a tudósok ezekről a dolgokról mondanak. Már csak azért sem, mert a tudósok nem tudnak semmiféle hasonlóan varázslatos hatású és izgalmas dologgal szolgálni

cserébe. Kellemetlen ünneprontók, akik csak dohogni tudnak, mondván, hogy egy szó sem igaz az egészről.

Sőt, az emberek annyira hinni akarnak a hihetetlenben, hogy még akár erőszakkal is ellenállnak, ha valaki a hitetlenség szükségességét bizonyítja. Ha például valamelyik misztikus megtagadná minden korábbi kijelentését, ha közhírré tenné, hogy a csodák, amiket tett, mind csalás volt, hogy a hittételek, amelyeket hirdetett, mind szélhámosság, alighanem egyetlen hívőjét sem veszítené el, mert mindenki azt mondaná, hogy kényszer hatására vagy pillanatnyi elmezavarásban cselekedett így. Az emberek mindent elhisznek ezeknek a misztikusoknak, bármekkora hülyeség is, kivéve egyvalamit: ha a misztikusok beismerik magukról, hogy szélhámosok. Azaz az emberek következetesen és tevőlegesen nem hajlandók nem hinni.

Mi haszna van hát, ha érveket hozunk fel ezek ellen a misztikusok ellen, vagy ha racionálisan próbáljuk elemezni a hiedelmeiket? Arra jó az ilyesmi, hogy tornáztassuk és eddük a magunk józan esztét, de arra, hogy az ostobákat jobb belátásra bírjuk, ez kevés. De annyi baj legyen! Én úgy vagyok evvel, hogy ha az emberek hinni akarnak, hát higgyenek! Tessék, parancsoljanak! Higgyenek, amiben hinni akarnak mert evvel ugyan tengernyi bajt hoznak magukra és másokra, de a valóságon egy szemernyi sem tudnak változtatni. Ha a Föld négy milliárd lakója egyenként és együtt leteszi a nagy esküt, hogy a Föld lapos, és ha az utolsó szálig kiirtják azokat, akik gyanítani merészelik, hogy a Föld valójában egy itt-ott némileg szabálytalan formájú, enyhén lapított gömb, ez semmit sem változtat azon a tényen, hogy a Föld egy itt-ott némileg szabálytalan formájú, enyhén lapított gömb.

Udvarias taps fogadta Asimov szónoklatát, s az anket evvel be is fejeződött. Én nem tapsoltam. Pedig ezúttal is csodálnom kellett azt az ösztönös könnyedséget, amivel Asimov egyik pillanatról a másikra lehányta magáról a maga köznapi személyiségének érdektelen és unalmas álruháját, hogy megmutassa igazi énjét, a végtelenül értelmes és tehetséges szakembert, s aztán persze egy pillanat alatt visszabújjon az álruhába. Mégsem tapsoltam, mert Asimov szavai egycsapásra megrendítették bizonyosságom alapjait, amelyekhez már második napja olyan gondosan és oly nehezen gyűjtöttem a köveket.

Hiszek abban, hogy Giles Devore-t meggyilkolták, s eddig visszautasítottam mindent, ami hitemet cáfolná. Létezik-e érv vagy bizonyíték, amit nem utasítanék el?

Vagy igazi hívő lett belőlem, aki még akkor is hisz, ha föld és a menny összeszakad? Ha Giles feltámadna a halottaiból, és megesküdné, hogy nem ölte őt meg senki, fogy tényleg megcsúszott és elvágódott a kádban, vajon hinnék-e neki? Vagy azt mondanám, hogy bármi történt, bárhogy is történt, olyan gyorsan történt, a támadás olyan hirtelen érte, s ráadásul olyan személy

részéről, akiben teljességgel megbízott, hogy Giles téved, hogy ő maga is tévesen véli balesetnek a gyilkosságot? És ha igazi hívő fett belőlem, vajon változtat-e a hitem, az én szilárd és rendíthetetlen hitem, akár egy szemernyi is a valóságon?

7. ISAAC ASIMOV

Idő:12 óra 15 perc, délben

Felnéztem. Ismét Asimov állt előttem.

- Igazán rémek kis szónoklat volt ez a végén. Nagyon tetszett - dicsértem meg. Nyilván meglehetősen sokáig töprenghettem vakon-süketen a gondolataimba merülve, mert csupán most vettem észre, hogy a közönség már távozott, néhány kivétellel, akik Charles Berlitzcel beszélgettek az ajtóban.

Asimov szája fülig húzódott - mindig ez történik, ha valaki megdicséri valamiért, mindegy ki, mindegy miért s széles jókedvében arra ragadtatta magát, hogy megkért, ebédeljek vele, ha nincs jobb dolgom.

Mivel titkon azt reméltem, hogy ha eljövök az ankétra, utána Asimovval ebédelhetek, igent .mondtam. De az illendőség kedvéért megkérdeztem:

- És az ankét résztvevői? Nem kell velük ebédelned? - Már elmentek - mondta. - Csak az ankétra jöttek. - Hát, ha nem találsz jobbat nálam, veled ebédelek:

- Ugyan - vigyorgott -, hagyd ezt az álszerénységet. (Éppen ő mondja ezt! Már a nyelvemen volt valami csípős megjegyzés, de erőt vettem magamon.)

A jelek szerint még bőven voltak rejtett tartalékai a jókedvének, mert hozzátette:

- Én állom a cehet.

Lehet hogy tiltakoznom kellett volna, de ez az ajánlat annyira nem jellemző Asimovra, hogy elállt tőle a lélegzetem - s mivel tőlem nem futott be tiltakozás, ő állta a cehet.*

** Ez a mondat csupán hosszas vita után került be a regénybe. Aki ismer engem, tanú rá, hogy sohasem engedek másokat fizetni, hacsak nem erőszakoskodnak velem. Az étkezési szokásaimat illető megjegyzések -lásd később - szintén durván túlzók. - Isaac Asimov*

Rendben van, elismerem, hogy Asimov fukarságára vonatkozó megjegyzéseimben van némi költői túlzás. De az étkezési szokásai... Egy korábbi lábjegyzetben Asimov azt javasolta, hogy nézzék meg a fényképemet valamelyik, könyvem borítóján, s a fénykép alapján döntsék el, melyikünknek van igaza. Hasonló szellemű javaslatot tennék: ebédeljenek Asimovval. Ha néhány egyszótagú szócskánál többet ki tudnak préselni belőle, én fizetem a borraivalót. Ha pedig előbb be tudják fejezni az ebédet, mint Asimov, de úgy,

hogy közben nem fulladnak meg a sietősen behabzsolt ételtől, hát, én fizetem az egész ebédjüket. - Darius Just

Asimov ötlete volt, hogy hagyjuk itt a szállodát, és keressünk valahol egy kínai éttermet. Boldoggá tett vele. Elegem van a sültcsirkéből, és éppen a pekingi kacsához vagy az édes, fűszeres disznóhúshoz jött meg a hangulatom. Útra keltünk tehát.

Vagy öt saroknyira kellett elsétálnunk, s ahogy bandukoltunk, Asimov megkérdezte:

- Emlékszel még arra a bögyös stöpszlire, aki úgy neked rontott vasárnap este?

- Emlékszem - válaszoltam mogorván.

- Tudod, amikor leteremtett, fogalma sem volt róla, hogy ki vagy: Tegnap odajött hozzám a dedikálás előtt és szánta-bánta a dolgot, mégpedig nagyon töredelmesen rendes dolog volt tőle. Aztán megkérdezte, ki vagy s látnod kellett volna, ahogy belesápadt, amikor közöltem vele, hogy Darius Justtal veszekedett.

- Darius Justtal? Nem véletlenül „a kincses-Dáriuszsza”?

Asimov nevetett, evvel nyugtázta ismét, hogy mennyire szellemes ez a szójátékos poén, amit ő talált ki.

- Jaj, ne légy már olyan átkozottul érzékeny! - mondta. - És keresd meg ezt a lányt, hadd kérhessen tőled is bocsánatot.

- Már megtette - mondtam nyersen - úgyhogy ne is beszéljünk róla.

Asimov láthatólag megrökönyödött ettől a hirtelen váltástól a hangomban, de nála a megrökönyödés csupán másfél másodpercig tart, kisvártatva ismét ő vitte hát a szót. Utunk hátralévő részében arról locsogott, hogy írt egy csomó cikket, amelyekben kipellengérezte az asztrológiát és a többi hasonló gögös tévtant, amire aztán mindenféle leveleket kapott a cikkek olvasóitól. Hébe-hóba én is mondtam valamit, de nem nagyon figyeltem rá, mert a magam gondolataival voltam elfoglalva. Végül megtaláltuk az éttermet, mely - mint a legtöbb kínai étterem - a nyugalom és a félhomály paradicsoma volt. Éppen erre van nekem szükségem!

Miután leültünk, Asimov belemélyedt az étlapba, s ragaszkodott hozzá, hogy ő rendeljen mindkettőnknek. Nem volt ellene kifogásorri, mivel megrendelte a kacsát és a disznóhúst, amiről kicsit korábban futólag említést tettem neki, továbbá valami levést és előételeket is kért. A pincér mindent gondosan feljegyzett, de előbb megvetéssel végigmért bennünket, mert méltóságteljesen visszautasítottuk a különféle alkoholtartalmú italok fogyasztása tárgyában tett javaslatait.

- Látom, remek hangulatban vagy, Isaac - jegyeztem meg.

- Hát, igen. Mivel tegnap- letudtam a dedikálást, ma meg ezt az ankétot, ebéd után végre hazamehetek, átnézhetem a postám, és nekiláthatok egy cikknek, melyet lassan meg kell írnom:

- És a Gyilkosság a könyvvásáron? Megvan már hozzá a couleur locale?

- Bőven - mondta nagyvonalúan. - Különben sem kell belőle sok.

- És a cselekmény?

- Az nincs meg. Sohasem gondolom ki előre a cselekményt. De már tudom, hogyan fog kezdődni, megvan az alapötlet is, a többit pedig majd menet közben.

- Mi lesz, ha a felénél elakadsz, és nem tudsz kikeveredni belőle?

- Ilyen velem sohasem történhet - legyintett kedélyesen. - Mindig megtalálom a megoldást.

Gondolatban felsóhajtottam, Valaki igazán elkezdhetne aláírásokat gyűjteni Asimov ellen. Hogy tiltsák már be végre.

A pincér megjelent, telerakta az asztalt mindenféle étvágygerjesztő falatokkal, Mivel tudtam, hogy ezután a leves következik, majd a főételek (nagyon értik a pincérek a dolgukat ezekben az éttermekben), közben pedig tea, nincs értelme, hogy folytassuk a társalgást. Asimovba ugyanis, ha ételt lát, belefagy a szó. Ilyenkor az egész világ mindössze két dologból áll számára: az ételből és belőle magából. Némán ettem, s meg sem próbáltam lépést tartani vele a habzsolásban.

Csupán akkor szálaltam meg, amikor a kacsza utolsó porcikáját is villájára szúrta és felfalta.

- Na és, a te verzióban kit gyilkolnak meg az AKSZ közgyűlésén? Gilest?

Mintha egy vödör vizet zúdítottam volna a kandallóba, egyből kihuny a tűz. Még a kellemes ebéd melege is meghűlt körülöttünk.

- Tudod, annyira fáj nekem ez a Giles-ügy. És azért fáj, mert nem fáj. Ha érted, mire gondolok.

- Nem értem - mondtam értetlenkedve:

- Hát, hogy is magyarázzam el? Tudod, én állandóan hülyéskedek az emberekkel. Piszkáltam őket, gúnyolódok velük. Veled is, például. Nem tudom kifejezésre juttatni, hogy valójában milyen sokat jelentenek nekem, hogy mennyire szeretem őket. Mindig marháskodás a vége. És ha valaki meghal, rögtön arra gondolok, hogy bárcsak élne, bárcsak elmondhatnám neki, hogy mit is érzek iránta, de te például, Isten őrizz...

- Tudom, tudom - vágtam közbe. - Rögtön arra gondolnál, hogy bárcsak élnek, s bárcsak elmondhatnád, hogy igazából sohasem tűnt fel neked, milyen alacsony vagyok, s hogy ez összes viccedét, amit kerti törpékről, porbafingókról, gödörben ülő kutyákról és hasonlókról sütögetsz el évek óta, valójában nem nekem címezted, hanem valaki másnak - például ennek az Elison nevű barátodnak, ha jól emlékszem a nevére.

Asimov elvörösödött.

- Hát, valahogy így, Darius. Igen. De Giles más eset. Meghalt, és én semmit, érted, az égvilágon semmit nem szeretnék utólag elmondani neki. Az az igazság, Darius, hogy ha jól meggondolom, Gilest én... hát... alig-alig szerettem. - Úgy préselte ki magából ezt a beismerést, mint aki súlyos bűncselekményt vall be.

- Ugyan, Isaac, ezt nem tiltja a törvény, én sem szerettem.

- De én nem szeretem, ha nem szerettek valakit.

- Hát, vannak ilyen nemszeretem dolgok is az ember életében... Ezek szerint Giles nem fog-szerepelni a könyvben?

- Név szerint persze nem. Semmi olyasmi, aminek az alapján felismerhetnék, hogy kiről van szó. Eunice kitekerné a nyakam. De a szükséges változtatásokkal ki tudja, talán ki lehet hozni. belőle valamit. Persze gyilkosság lesz, nem baleset.

Itt az ideje az újabb próbálkozásnak, gondoltam.

- Szerintem az is volt.

Azt gondolná az ember, hogy teljesen világos, mire utalt ez az az ebben a mondatban, csak hogy mindenki időt próbál nyerni, ha valami kellemetlen dologgal .kénytelen előbb-utóbb szembenézni, Asimov egy mondaterejéig visszadobta a labdát:

- Mi? Mi volt micsoda?

- Gyilkosság volt. Gilest meggyilkolták.

Hosszan rám meredt, aztán a szokásosnál egy oktávval magasabb hangon megkérdezte.

- A rendőrség úgy gondolta, hogy gyilkosság történt?

- Nem - magyaráztam - Amennyire tudom, szerintük baleset volt. Mindenki más szerint baleset volt. Szerintem viszont gyilkosság, Amennyire tudom, egyedül én gondolom így. És mivel szeretném ezt bizonyítékokkal is alátámasztani, beszélném kell veled a dologról.

- Velem?

- Igen, veled. Adósom vagy némi segítséggel. Az a kis szónoklat az anketón teljesen megrázott. Elbizonytalanodtam tőle, már nem vagyok olyan biztos a gyilkosságban. Ahogy hallgattalak, eszembe jutott, hogy talán nem is gyilkosság történt.

Asimov megkönnyebbülten felsóhajtott.

- Igazad van. Biztos, hogy nem gyilkosság történt. Hagyd a fenébe az egészet, Darius!

- Nem hagyhatom. Tegnapelőtt este megkért valamire, amit én elmulasztottam megtenni. Biztosnak kell lennem abban, hogy ennek a mulasztásnak nem volt része a halálában. De ha tudnám, hogy nem volt része, akkor is valahogy jóvá kell tennem a mulasztásomat.

- A sírból nem tudod visszahozni, Darius.
- Ha hiszed, ha nem, ezt én is tudom, Isaac. Ha viszont a végére tudok járni az ügynek, megnyugszik a lelkiismeretem, és újra képes leszek együtt élni önmagammal.

- Hát, jó. Mit kell tennem? Játsszam el Watson szerepét?

- Előbb nekem kellene Sherlock Holmeszá válnom, ide az elmúlt huszonnégy óra tapasztalatai alapján azt kell mondanom, hogy sohasem lesz belőlem Sherlock Holmes. Nem-csupán arra kérlek, hogy segíts kitölteni azt az időszakot, amely a között a két időpont között telt el, hogy Gilest utoljára láttam életben és először láttam holtan.

- Hogyan segíthetnék? Tegnapelőtt este láttam, de csupán pár percig, utána már nem találkoztam vele kivéve a dedikálást. Azonkívül - gondolkodott el semmi kedvem, hogy belekeveredjem az ügybe. Tanúskodnom kell, s a jó ég tudja, mennyi időt vesztegetek el a rendőrökkel és a bíróságon. Amikor tele vagyok határidős munkákkal.

Hogy a határidős munkáit említette, nekem eszembe jutott, hogy mindössze három hónapja van a krimije megírására. Evvel talán meg lenét puhítani. Sőt, megvesztegetni.

- És az előnyök? - kérdeztem. - Ha kiderül, hogy gyilkosság történt, készen kapod a krimid cselekményét.

- Amit ebben az esetben nyilván te akarsz majd megírni.

- Én? Eszem ágában sincs. Én nagyobb dolgokra vagyok hivatott, nem ilyen ostoba bűnügyi históriákra.* Te írd meg.

Látszott az arcán, hogy rögtön járni kezd az agya, mégpedig azon, amihez a legjobban ért: hogyan is építse fel a regényt.

** Azok az írók, akik képtelenek egy épkezláb krimi összehozni, mindig avval védekeznek, hogy ők nem alacsonyodhatnak le az ilyen alantas dolgokhoz. - Isaac Asimov*

Ezt a nevetséges állítást válaszra sem méltatom. - Darius Just

- Megírhatnám úgy, hogy te leszel az egyes szám első személyű elbeszélő, magamat pedig felléptetem szereplőként, harmadik személyben.

- Egy feltétellel. Ha nem rágalmazol meg.

- Nézd, azt muszáj megírni, hogy öt láb két hüvelyk magas vagy. Hiszen ez benned a légerdekesebb.

- Öt láb öt hüvelyk, a jóistenit neki! - Magasított sarkú cipőben.

- Jó, írd, amit akarsz, persze a jóízlés határain belül. De mutasd meg majd a kéziratot. Megvitatjuk, esetleg itt-ott lábjegyzetes magyarázatokat fűzünk hozzá. Ezek a feltételeim. Természetesen írásos megállapodást kötünk.

- Rendben. De előbb hadd beszéljek a szerkesztőmmel a Doubleday-nél. Ha Larry Ashmead megvétőzza az ötletet, nem akarom elkötelezni magam.

- Beszélj vele! Most, rögtön.

Elment telefonálni. Legfeljebb három percig volt távol, közben viszont kétségeim támadtak, s titkon reméltem, hogy Ashmead nemet mond a tervre. Vajon megér ez az ajánlat annyit, amit Asimov tudhat a gyilkosságról? Különben is, ha nógatom egy kicsit, mindenképp segít nekem.

Akkor hát mi a fenének próbálom lekenyerezni evvel az ötlettel?

Dehát a fenébe is, ha tényleg gyilkosság történt, ki tudom bogozni a szájakat, miért ne részesülhetnék ezért valamiféle nyilvános elismerésben? Asimov maga ajánlotta, hogy a Watsonom lesz. Hát, legyen a Watsonom!

Gyorsan sikerült meggyőzőnöm magam, hogy engem ebben az egészben az öntömjénezés lehetősége vonz leginkább, ami ugyebár teljesen tisztos és elfogadható emberi vágy, s kezdtem remélni, most már nyíltan, hogy Ashmead igent mond a javaslatra.

Igent mondott rá. Már messziről lehetett látni Asimovon a széles vigyoráról, hogy igent mondott.

Larry nincs benn, épp ebédel, de Cathleen azt mondta, hogy úgy írom meg a könyvet, ahogy nekem tetszik, és ő a maga részéről biztos benne, hogy Larrynek sem lesz semmi kifogása. Lássunk is hozzá rögtön! Elmondod a részleteket, aztán...

- Nem! - Csattantan fel: - Még nem. Előbb meg kell próbálnunk, hogy működik-e egyáltalán a dolog.* És pillanatnyilag arra vagyok kíváncsi, hogy mi történt a dedikáláson.

- Darius, augusztusra be kell fejeznem a könyvet.

- Ez a te bajod. Ha nem jutunk semmire, még mindig ott van az eredeti cselekmény, amivel dolgozhatsz. Semmivel sem leszel rosszabb helyzetben, mint tíz perccel ezelőtt.

- Jól van. Halljuk, mire vagy kíváncsi!

**Voltaképpen egész jól ment, sokkal jobban, mint vártam, s Asimov egész rendes munkát végzett. - Darius Just*

Hahh! - Isaac Asimov

- Mikor érkezett meg Giles a dedikálásra?

Körülbelül öt perccel tizenegy előtt. Én már ott voltam, ültem és vártam. Nem szeretek elkésni, sőt, mindenhova korábban megyek. Érted, ugye, ha mindenki olyan kedves, hogy eljön egyáltalán és idejében ott van, akkor nekem is...

- Persze, persze - szakítottam félbe. - Giles tehát nem késett el, ugye?

- Nem. Mint mondtam, - úgy öt perccel a kezdés előtt már ott volt.

- Ki kísérte oda?

- Hogyhogy ki kísérte oda? - Asimov értetlenül bámult rám.

- Valami nő rángatta oda, sietette, nehogy elkéssen. (Még most sem jutott eszembe, hogy kitől hallottam ezt, de tudtam, hogy így történt.) ,

Asimov a fejét rázta. - Nem láttam senkit. Türelmetlenül folytattam.

- Jó. Milyen hangulatban volt? Méltatlankodott? Kiabált valakivel?

Asimov ismét értetlenül nézett.

- Én nem hallottam semmit. Legalább száz ember tolongott az asztal körül, és el voltam teljesen foglalva a dedikálással. A végén aztán megjelent az a csöppség és szánta-bánta bűneit.

- Ezt már mondtad - bosszankodtam.

- Folytasd.

- Szóval nemigen figyeltem Gilesra. Akkor vettem észre, amikor odajött és leült a pódium másik oldalán, tőlem balra. Odakiáltottam neki, hogy „üdv, Giles”, erre ő rám nézett, avval a mordon kutyatekintetével. Úgy láttam, hogy mérges, de nem volt időm rá, hogy kielemezhessem az arckifejezését, illetve az arckifejezéséről alkotott benyomásomat. Már sorban álltak az emberek, nekem pedig kétszázötven példányt kellett Az aranykor előtt második kötetéből dedikálnom és kiosztanom.

- De aztán csinált valami cirkuszt, ugye?

- Igen. Még én is felkaptam a fejem. Részben azért, mert abbahagyta a dedikálást, amitől fennakadás támadt.. Ugyanis mindenki, akinek aláírtam a könyvet, ment tovább Gileshoz, a másik dedikációért. És amikor Giles megállt, megállt a sor is,

- Miért hagyta abba, nem tudod?

- Először nem tudtam. Át is szóltam hozzá, hogy mi a baj, erre valaki a sörbán mondta, hogy Mr. Devore tollából kifogyott a tinta. Erre én felajánlottam, hogy adok neki egy golyóstollat, mert volt nálam egy másik is, de közben valakitől kapott egy tollat, viszont abból is kifogyott a tinta...

- Megint?

- Igen, öt perc alatt. Aztán Nellie Griswold, tudod, aki a Hercules Booksnál dolgozik, odaszaladt egy golyóstollal, valami kis zavar támadt, de végül mindenki megnyugodott, és utána már rendben folyt a dolog.

- És Giles? Nyilván átkaiba foglalta a nevem.

- Nem. Nem hallottam, hogy szidott volna. Miért szidott volna?

- Jaj, Isaac! Odaadta nekem a ruhatári jegyet, hogy váltsam ki a csomagját, benne egy csomó-golyóstollal, én meg nem váltottam ki. Ez az a megbízatás, amit nem teljesítettem. Ettől került abba a lehetetlen helyzetbe másnap a dedikáláson. Nem említette volna?

- Nem említette. Én legalábbis nem hallottam. De most már értem, miért furdal a lelkiismeret. Miért nem adta oda Giles a jegyet valakinek, aki megbízható, aki nem olyan, mint te?

- Ha arra célzol, hogy neked, hát te faképnél hagyta bennünket... De nem érdekes. Azt akarod mondani, Isaac, hogy ez az egész cirkusz a golyóstoll miatt volt? Nem lehetett valami más oka is?

Amennyire tudom, nem.

Szeretném, ha más oka lett volna. Amiért - nem én vagyok a felelős.

- Nem tudok segíteni. Elmondtam mindent, amit láttam. Asimov aláírta a számlát, aláírta az indigós hitelkártya másolatot, és eltette a hitelkártyáját. Látszott rajta, hogy már nagyon menne. - Bárcsak képes lennék a drámai fordulatra! Bárcsak most, az utolsó pillanatban eszembe jutna valami fontos, valami látszólag jelentéktelen apróság, amely az egész rejtély nyitja, de sajnos, nem jut eszembe semmi. De nincs még veszve minden. Én elég messze ültem Gilestől, és nem tudtam figyelni, mivel dedikáltam. De van egy jobb tanú. Miért nem azt a nőt kérdezed meg? Hogy is hívják?

- Nellie Griswold?

- Nem. Persze, ha akarsz, beszélj csak vele, de nem őrá gondolok. - Idegesen pattintott az ujjával. - Utálom, ha kimegy valami a fejemből. Mindig attól félek, - hogy szenilis kezdek lenni.

- Talán Eunice? - próbáltam segíteni. - Mit tudhat ő? - Nem Eunice! Jaj, az istenit, tudod, az a nő, aki a szerkesztőd. A Prism Press-nél, na, hogy is hívják?

- Teresa?

- Az hát, Teresa Valier! Meglepődtem.

- Hogy jön ő ide? Asimov felállt.

- Ott ült Giles mellett a dedikáláson. Kinyitotta a könyveket, átnyújtotta Gilesnek, aki beírta a dedikációt a belső címlapra. - Sértetten duzzogott. - Nekem persze senki sem segített. Kétszázötven kötetben kellett keresgélnem a címlapot. És aztán beírni a dedikációt.

- Dehát miért nem mondtad, hogy Teresa is ott volt? tettem fel a logikus kérdést.

- Mert azt hittem, hogy tudod - adta meg Asimov a Logikus választ.

Honnan tudnám, ha egyszer ott se voltam? De nincs értelme, hogy most összevegyesek ezen vele. Az órára néztem. Jócskán elmúlt két óra.

- Beszélsz vele? - kérdezte Asimov. - Menjek én is veled?

- Elképzelhető, hogy beszélek vele, de egyedül. Nem akarom, hogy te is ott légy.

Vállat vont. Nyilván nem akart amúgy istenigazából belekeveredni az ügybe, s csupán egy pillanatra támadt kedve mellettem a Watson-szerepre.

Elváltunk. Legközelebb már csak azután láttam, hogy a közgyűlés véget ért.

8. TERESA VALIER

Idő: 2 óra 20 perc, délután

Húsz perccel múlt két óra.

Bizonytalan időpont: vagy megebédelt már Teresa vagy nem. Az is lehet, hogy ma be se jött. De az is megeshet, hogy bent van valahol a közgyűlésen. Bár kétlem, hogy bejött volna, ha egyszer szörnyű fejtörccsel haza kellett mennie, amikor megtudta, hogy Giles meghalt.

De itt van két sarokra a Prism Press, második otthonom, benézek, hátha ott találok Teresát.

Be is néztem, s szerencsém volt. A lift éppen indult felfelé, de a liftes, régi ismerősöm, észrevette az éppen becsukódni készülő liftajtó részén át, hogy jövök és kinyitotta az ajtót. Beléptem, s Teresát találtam a liftben.

Harsány és örömteli üdvözlése a szokásosnál ezúttal egy árnyalattal kevésbé volt harsány és örömteli, s amikor közöltem vele, hogy feltétlenül rám kell szánnia tíz percet, mert Gilesről kell beszélnem vele, még ez a maradék öröme is elpárolgott. Olyannyira, hogy amikor felértünk a tizennyolcadik emeletre, már zokogott. Így, zokogva szaladt el a meghökkent titkárnő asztala mellett igyekeztem a nyomában maradni.

- De Teresa, még azt hiszi valaki, hogy kikezdttem veled a liftben - próbáltam megnyugtatni.

- Attól nem szoktam sírva fakadni - hüppögött: Darius, kímélj meg, légy szíves! Nem akarok Gilesről beszélni.

- Csak pár perc az egész - kérleltem. Teresa szobájában voltunk. Ahogy ideértünk, a nagy rohanásban azért maradt annyi időm, hogy észrevegyem: Tom nincs a szobájában. Nagyon jó. Nem szerettem volna, ha beleavatkozik ebbe a beszélgetésbe.

Becsuktam az ajtót.

- Teresa, muszáj megtudnom, . hogy mi történt.

- Mit muszáj megtudnod? Hiszen úgyis tudod. Megcsúszott, elvágódott és meghalt. Annyira gyűlölöm, ha meghal valaki, akit ismerek - különösen, ha gyűlöltem az illetőt a halála előtt. Úgy érzem, hogy én is... felelős vagyok a haláláért.

Még mindig sírt. Papírzsebkendőket rángatott elő egy dobozból.

Engem is elfogott a kétségbeesés, mivel tudtam, mit érez.

- Úgy értem, hogy a dedikáláson. Muszáj megtudnom, hogy mi történt a dedikáláson. - Aztán mindenre elszántan folytattam: - Ne sírj, Teresa! Ha elmondod, mi történt, rá fogsz jönni, hogy az én hibám volt, nem a tied.

- A te hibád? Neked semmi közöd a dolgokhoz. - Giles talán nem mondta, hogy az én hibám? Gyanakodva méregetett. Szeme nedvesen fénylett, de már nem potyogtak a könnyei.

- Nem mondta. Egy szót sem szólt rólad. Nem értem, miről beszélsz. Hacsak nem mondott valamit, amikor nem voltam ott az asztalnál.

Felsőhajtottam.

- Teresa, kérlek, mondd el, hogy történt! Utána elmondom, miért nem a te hibád, és már itt sem vagyok.

Az órájára nézett.

- Jön valaki hozzám...

- Majd megvár - sürgettem. - Én is rengeteget vártam már rád. Halljuk! Az elején kezd!

- Az elején? Hónapokkal ezelőtt kezdődött, amikor megszerveztem, hogy Giles dedikálja az új könyvét a közgyűlésen, és megígértem neki, hogy segíték ott leszek, fellapozom a címdalt. Ez jólesett neki és könnyebb volt rávenni a dedikálásra. Ismered, milyen... volt. Fontos embernek érezte magát, mert a kiadója adogatja a könyveket a kezébe.

Aztán jött ez a história, hogy otthagyt bennünket, én meg úgy gondoltam, hogy mehet a fenébe, én leveszem róla a kezem, de Tom azt akarta, hogy most már csináljuk végig. Tudod, mosolyba fojtani a könnyeket, mutatni az utolsó percig, hogy minden rendben van, nincs semmi baj. Bágyadtan legyintett, aztán folytatta. - Így hát elmentem a dedikációra, negyedórával a kezdés előtt már ott is voltam. A másik pofa is ott volt már, viccelődött, heccelődött, - a nőket ölelgette. Ettől még idegesebb lettem, mert arra gondoltam, hogy Giles miért nem tud egy kicsit korábban jönni. De végül megjött...

Félbeszakítottam.

- Tudomásom szerint úgy kellett odarángatni. Valami nő vitte oda. Vagy nem így történt?

Rám meredt.

- Hogy valami nő vitte volna oda? Én nem láttam senkit vele. Egyedül jött be.

- Jó. Dühös volt?

- Nem tudom. Én bezzeg dühös voltam, mert összevesztem Tommal. Biztos voltam benne, hogy Giles megmarad az elhatározásánál és otthagyt bennünket, így aztán kijelentettem, hogy én ugyan nem asszisztálok neki ezen a dedikáláson. Tom viszont azt mondta, hogy ha a kedvére leszek Gilesnek, és a dedikálás jól sikerül, akkor esetleg mégiscsak meggondolja magát, és nem hagyja ott a kiadót. Erre én megkérdeztem Tomot, hogy mégis, mivel tegyek a kedvére, szerinte meddig mehetek el a dologban, mire Tom azt mondta, hogy... De nem érdekes. Szörnyű volt: Ezért aztán tulajdonképpen oda sem néztem, amikor Giles bejött, csak annyira, hogy lássam, itt van, rendben van, utána pedig neki kellett állnom a munkának, nyitogatni a könyveket. De nem volt nálam toll.

Miért, kellett volna, hogy legyen?

Persze, így szoktuk. Van olyan író, aki toll nélkül jön dedikálni - tudod, ők a fellegekben járnak, s az ilyen földhözragadt dolgokra nem figyelnek -, de van olyan is, aki hozza a maga kedvenc tollát, valami egészen különleges darabot, ami aztán felmondja a szolgálatot. Giles persze kivétel. Ő mindig a saját

golyóstollait használja, tudod, azokat a különleges monogramos tollakat, és sem milyen más tollal nem hajlandó írni. Az ilyen alkalmakkor mindig van nálam néhány golyóstoll, ha minden kötél szakad, de most... most... döngölj meg, Giles, gondoltam magamban. Valahogy csak ki kellett mutatnom, hogy mennyire gyűlölöm, ezért nem vittem magammal tollat.

Közben én szépen végiglépegettem a kockaköveken, amelyek a mulasztásomhoz vezettek, de most láttam, hogy van itt egy újabb kockakő is, ami később került a helyére, az én köveim után.

- És ezért vagy felelős a haláláért? - kérdeztem.

- Gondolom, bizonyos fokig igen - mondta. Már nem sírt. - Ha van toll nálam, nincs ez az egész átkozott cirkusz és Giles nem idegesíti fel magát...

- Nem rohan fel a szobájába, hogy lezuhanyozzék, nem remeg a dühtől, nem csúszik meg a kádban, nem vágódik el, nem hal meg?

- Igen. Így gondolom.

- Igazad lehet. Csak az a baj, hogy előző este nekem kellett volna egy csomag golyóstollat felvinni hozzá, én pedig elfelejtettem. Tehát alapjában az én hibám, nem a tiéd. Most pedig kérlek, mondd el, mi történt. Mi volt ez a cirkusz?

- Nem tudom, mit mondjak? Jó fél órán át semmi sem történt. Én elétem a könyvet, Giles meg dedikálta, mindegyiket ugyanúgy, szeretettel, aláírás, dátum. Nem szól egy szót sem, nem mosolygott, nem nézett fel a könyvekből. Közben meg hallottam, ahogy ez a másik pofa... hogy is hívják... tudod, aki naponta ír egy könyvet... - Isaac Asimov.

- Asimov, ez az. Neki bezzeg be nem áll a szája, mindenkihez van egy-két szava, minden nővel kikezd:..

- Tudom - szóltam közbe. - Ismerem a vén komédiást.

- Nincs persze semmi rossz ebben. Mindenki élvezi a dolgot: Aztán jön mindenki Gileshez, s. várja, hogy ott ugyanígy fogadják. Ő meg néma, mint a sír.

- Kiborult, mert nem vittem fel a szobájába azokat a tollakat. Ha beállítja magát valamire, s nem úgy történik a dolog, ahogy képzelte, rögtön kiborul, még az ilyen apróságoktól is.

- De miért?

- Miért, miért? A két, szép szeméért. Döbbenen meredt rám.

- Ez meg mit jelent?

- Nem tudom, de jól hangzik. Folytasd, kérlek!

- Na, aztán kifogyott a tinta a golyóstollából. Abbahagyta a dedikálást, és ült mozdulatlanul. Megkérdeztem tőle, hogy mi a baj, erre csak annyit felelt, hogy kifogyott a tolla, magas, sipító hangon, előrebígyvedt alsó ajakkal. A sor persze megállt, Asimov felugrott és kérdezte, mi történt. Engem olyan hirtelen ért az egész, hogy nem is tudtam, mit csináljak. Asimov felajánlott egy golyóstollat, de

közben az egyik sorbanálló már elő is vette a magáét. Odatolta Giles elé, és elvette tőle a kifogyott tollat. Nyilván eltette emlékebe.

Giles nagynehezen összeszedte magát, felengedett bémult mozdulatlanóságából, fogta az új tollat, és folytatta a dedikálást. Vagy öt percig nem is volt semmi baj, de ekkor az új golyóstoll is kifogyott. Azt hittem, hogy rosszat álmodom. Lidércnyomás, gondoltam. Isten büntetése, amiért nem hoztam magammal tollat:

Nehezen szedte a levegőt, a hangja is elhalt, mint aki újra átéli ezt a kínos élményt.

Mit csináltál ekkor?

- Felálltam és elmentem néhány új tollért. Elfelejtettem, hogy Asimov felajánlott egyet, félrelöktem a dedikációra várókat, és kirontottam a teremből. Nem jutott jobb az gézembe, mint hogy lemenjek a mozgólépcsőn a szálloda recepciójához. Egyszerűen nem tudtam, mit csinálok. Mire visszaértem, Giles közben kapott egy tollat attól a nőtől aki a Hercules Booksnál dolgozik. Állítólag avval a tollat is volt valami cirkusz, de hál' Istennek, erről lemaradtam, és tudni sem akarok róla. Aztán már nem volt fennakadás. Annyit mondhatok, hogy életem legnehezebb órája volt ez. Kivéve persze a szülészetten töltött órákat.

Amikor vége volt a dedikálásnak, távoztam. Nem beszéltem Gilesszal, még csak rá se néztem. Aztán többé már nem is láttam, s amikor mondták, hogy meghalt, azt hittem, nem élem túl. Tudtam, hogy a tollak miatt pörgött be ennyire. Migrénes rohamot kaptam, és haza kellett mennem.

- De most már jobban vagy, ugye?

- Kicsivel jobban - mondta bánatosan. - Hálaistennek, Tom nagyon jól tartja magát.

- Hogyne, nagyon jól tartja magát - bólintottam. - Azt mondd, hogy amíg ez a cirkusz volt a tollakkal, Giles nem emlegetett engem?

- Nem. Hacsak akkor nem, amíg elvoltam. - Mennyi időre hagytad ott az asztalt?

- Nem tudom. Talán öt percre. - Különös.

- Miért olyan fontos, hogy emlegetett-e téged vagy nem?

- Hát - mondtam szórakozottan - ha nem emlegetett, akkor talán mégsem tőlem borult ki. Figyelj, Teresa, volt valami Giles viselkedésében, akármi, ami arra utalt, hogy esetleg valami más is bántotta, kínoztta vagy idegesítette, nem csupán ezek a tollak?

Teresa a fejét rázta.

- Nem volt semmi - jelentette ki határozottan. - Csak a tollak, a tollak, azok a rohadt tollak.

- Mondott valamit, mondott valaki más valamit, vagy csinált valamit Giles, amit akkor furcsálltál vagy érthetetlennek találtál, vagy amit most visszagondolva furcsállsz vagy érthetetlennek találsz?

- Nem. Nem mondott és nem is csinált semmi ilyesmit. Tehetetlenül széttártam a karom.
- Valaki azt mondta, hogy fennhangon szidalmazott engem.
- Talán az a nő a Hercules Bookstól hallotta. Ott volt Giles mellett, amíg én távol voltam.
- Hm. Lehet, hogy így történt. Megengeded, hogy telefonáljak a tárgyalóból?
- Hogyne, ha szabad a telefon.. És csukd be az ajtót, ha egyedül akarsz maradni.
- Köszönöm - mondtam, és mertem a tárgyalóba.

HENRIETTA CORVASS

Idő: 3 óra 15 perc, délután

Persze, hogy egyedül akartam maradni. Nem akartam semmi olyasmit csinálni, ami nem tartozik másra, de gondolkodnom kellett. Kimentem a mosdóba, gondolkodtam egy kis ideig, majd bementem a tárgyalóba és ott is gondolkodtam, jó hosszú ideig.

Újra meg újra rám jött ez a gondolkodhatnék. Azt reméltem, hogy ha gondolkodom, akkor történik végre valami, amitől elroppan ez a kemény dió, kettéválik a héja és a közepén ott lesz a megoldás. De hiú remény volt ez.

Lassan huszonnégy órája vizsgálom-forgatom magamban Giles halálát körülvevő eseményeket, de nem akadtam köztük semmire eddig, amely a gyilkosság előjátékának lenne tekinthető.

Mit tegyek? Mindenesetre marad még egy fehér folt a dedikálás históriájában, ezt talán kitölthetem. Felhívtam a Hercules Bookso. Gyalog odavissza hosszú az út, a taxi meg sokba kerül, s lehet, hogy Nellie nincs is bent a kiadóban. Ha viszont bent van, a célnak is sokkal jobban megfelel, ha telefonon beszélek vele.

- Hercules, tessék - szólt bele valaki a telefonba. Kértem, hogy kapcsolja Nellie Griswoldot. A központos készséges volt, de a hang, aki Nellie Griswold mellékéről válaszolt, nem Nellie Griswold hangja volt. Gyermeteg, nyeszlett szoprán közölte velem, hogy Miss Griswold az AKSZ közgyűlésen van.

- Biztos? - kérdeztem tőle, pedig ez ostoba kérdés. Semmi sem biztos, csupán a halál.

A hang gazdája távolról sem volt olyan gyermeteg, mint a hang, mert rögtön jelezte, hogy neki is ez a véleménye.

- Legalábbis ott kellene lennie - mondta óvatosan.

- Köszönöm. Átmegek a közgyűlésre. Viszlát! - tettem le a kagylót.

Megnéztem az órám. Elmúlt három. Ha bent van a szállodában, még legalább két óráig ott is marad. Visszamentem a szállodába. Közben

gondolkodtam tovább, s valamelyest felélénkültem, mert napos, enyhe és nagyon kellemes volt a délután.

- Két - illetve három - dolog nem volt világos-előttem. Először is, volt-e valami összefüggés a kábítószerrel? Isten a tanúm, hogy nem vagyok lélekбúvár, de egy ideig együtt éltem Gilesszal, s alkalmam volt valamelyest megismerni. A kávé utálta, mert koffein van benne, félt az élelmiszerekben található tartósítószerektől, a határán volt annak, hogy átálljon a bio-konyhára.

Persze az emberek ellentmondásokból tevődnek össze. Ismerek rengeteg bio-élelmiszer-mániákust, akik szenvedélyesen kikelnek a káros vegyi anyagok ellen, miközben egyik cigarettáról a másikra gyűjtanak, s a füstön merengő szemük héja vastagra van festve valami színes-kencés vegyi ragaccsal.

Az írás, a munkája is bizonyít valamit. Ismerem, de még mennyire, hogy ismerem, amit kezdőként írt, s számtalanszor írt le olyasmit, ami az én szememben egyszerűen nem fér össze, sőt, kifejezetten ellentétes a kábítószer-szenvedéllyel. Ez persze az ellenkezőjére is éppolyan jó bizonyíték. Minden botnak két vége van.

Aztán itt van ez a dolog a dedikáláson. Iszonyú kínokat állt ki, és Sarah hallotta, ahogy gyűlölködve sziszegi a nevem. Jó lenne, ha ezt valaki Sarah-tól függetlenül megerősítené és elmondaná a részleteket is. Talán Nellie Griswold tud ebben segíteni.

Végül pedig ez a nő, aki odavitte a dedikálásra. Vajon tényleg nem látta senki? Minél többet töprengek rajta, annál inkább az az érzésem, hogy ez a nő Giles mellett volt egész reggel, sőt, előtte is, egész éjjel, s alighanem ő a rejtély nyitja.

Már éppen ráléptem a mozgólépcsőre, hogy felmegyek a standokhoz a könyvvásárra, amikor beláttam, hogy nem tudok szabadulni ennek az ismeretlen nőnek a gondolatától, és úgy döntöttem, hogy Nellie-t majd később keresem meg - kicsivel később.

Beszálltam a liftbe és felmentem az ötödik emeletre.

A sajtóirodán a szokásos lázas tevékenység folyt.

Éppen befejeződött egy interjú Leo Durocherrel, akit a most megjelent önéletrajzáról kérdeztek az újságírók. Egy pillanatra láttam is a veterán baseball-sztárt, amint távozott, s tűnődő pillantást vetéltem széles hátára. Eszembe jutott, hogy húsz évvel ezelőtt mennyire lelkes baseballszurkoló voltam, és hogy mennyire nem szenvedhettem Leót, mert nem a kedvenc csapatomban játszott.

Egy villanás volt mindössze ez az emlék, talán öt másodpercig tartott, nem tovább, de ahogy szertefoszlott, hálás voltam Leónak ezért az öt másodpercért is, mert legalább megfeledezhettem a közgyűlésről és minden kellemetlenségemről.

Öt másodperc volt, nem több. Szertefoszlott, s én megfordultam, néztem máris, hol tehet Henrietta Corvass. Ő nyilván előbb észrevett engem, mert amikor megláttam, épp elfordult tőlem, és megpróbálta észrevétlenül elhagyni a helyiséget. Nyomába eredtem és vagy három ajtóval odább utol is értem a folyosón. Megragadtam a könyökét, de ő lerázta magáról a kezem.

- Egy pillanatra! - mondtam.

Felém fordult. Szeme résnyre szűkült. - Mi az istent akar tőlem?

Látszott, hogy mennyire bánja a tegnapi esti beszélgetést, neheztelt rám, mert olyasmit mondott el nekem, ami ránézve terhelő.

- Nem arról, amiről tegnap beszélünk. Tényleg nem arról - tártam szét a karom.

- Hát miről?

- A délelőtről. - A délelőtről?

- Azt mondta, hogy nem ment el Gilesért tegnap délelőtt Kérem, gondolkozzék és ne zavarja össze még inkább a dolgokat! Ha netalán mégis elment érte...

Felém fordult, rám meredt, ökölbe szorított kezét a csípőjére tette. Évek óta nem láttam a bosszúság kifejezésének ezt a régi és divatjamúlt gesztusát.

- Maga megőrült? - sziszegte. - Elment a józan esze? Komolyan hiszi, hogy a történetek után szóba állok vele? -

- Dehát nem szerette volna, ha késve érkezik a dedikálásra, nem?

- Szart sem érdekelt az a dedikálás. - Fennhangon mondta ki, olyan hangosan, amennyire csak tudta, de nekem arcizmom sem rándult tőle, mert a körülményeket tekintve ez volt a Flaubert-i mot juste, az épp ideillő szó.

- De valaki mégis csak odavitte! Tudom, hogy valaki odavitte. Ki volt az?

- Én nem küldtem érte senkit. Mondtam már, ott sem voltam. Ha valaki odament, nem hivatalból tette.

- Mégis, ki lehetett?

- Nem tudom. És nem is érdekel. - Utána nézne, hogy ki volt?

- Nem. Nézzen maga utána!

Evvel faképnél hagyott. Cipősarka tompán kopogott a folyosó műanyag padlóján.

Tehetetlenül bámultam utána egy darabig, aztán visszamentem a sajtóirodába:

10. GORDON HAMMER

Idő: 3 óra 40 perc, délután

Nem volt könnyű kitalálni, kik a sajtóosztály alkalmazottjai, de végül kiválasztottam magamnak egy beesett arcú, sápadtszöke, ideges és bizonytalan tekintetű fiatalembert.

- Maga ugye itt dolgozik a sajtóirodán? - kérdeztem tőle.
- Miért kérdi? - kérdezett vissza gyanakodva. - Darius Just vagyok, író.
Látszott rajta a megkönnyebbülés. Sőt, elmosolyodott. - Ja, persze, hallottam már magáról. Gordon Hammer vagyok.
- Kösz, Gordon. Kérdezhetek valamit? - Csak tessék.
- Hányan dolgoznak itt Henriettán kívül?
- Nem tudom pontosan. Van egy csomó önkéntes kisegítő is. Ők mennek, ha valamiért el kélt szaladni, vagy el kelt vinni valamit.
- Engem épp ők érdekelnek. Melyikük ment el Giles Devore-ért tegnap reggel, hogy átvigye időben a dedikálásra?
Értetlenül nézett.
- Tudomásom szerint senki. Nem a mi dolgunk az ilyesmi.
- Valaki érte ment - állítottam határozottan. - Utána nézne, hogy ki volt az?
- Nem tudom, hogyan lehetne... - kezdte tétován, de aztán odalépett az egyik nőhöz, és halkán mondott neki valamit. Utána pedig egy másik nővel beszélt. Figyeltem, mit csinál, és vártam türelmesen.
Fejét vakarva lépett vissza hozzám. - Úgy látom, nem ment el senki érte.
- Nem lehet, hogy mégiscsak volt valaki? Mindenkit ellenőrzött?
- Hát, lehet, hogy Stephanie volt. - Stephanie? Mi a vezetékneve? - Nem tudom.
- Hol találom meg?
- Ma már nem jött be. Csak vasárnap és hétfőn dolgozott. Ma már iskolába ment.
- - Tudja, hol lakik?
- Nem. De Henrietta talán meg tudja mondani. - Köszönöm.
Fordultam, hogy távozom, de tétován megérintette a vállamat.
- Mr. Just, kérem? - Tessék.
- Valami baj van Stephanie-vel? Rossz fát tett a tűzre? Tudja, nagyon fiatal, tizennégy éves.
- Á, nem, dehogy - nyugtattam meg gyorsan. - Csak meg akarok tudni valamit. Giles Devore a barátom volt, és mindent tudni akarok élete 'utolsó napjáról, mert... őő... mert én írom a nekrológiát.
Ez meggyőzően hangzott, mert Gordon láthatólag megkönnyebült.
- Értem. Akkor rendben is van.
Már hogy lenne rendben! Előre fáztam a dologtól: ki kell faggatnom egy tizennégy éves kislányt, hogy mi történt aznap reggel, s ha megpróbálom elképzelni, mi az, ami Giles szobájában, netán az ágyában történt... brrr. Nem is attól féltem igazán, hogy hiába próbálok használható válaszokat kapni a kérdéseimre, hanem attól, hogy a faggatásomtól hisztériás rohamot kap a kislány, a szülei persze megtudják, s máris benne vagyok a slamasztikában.

Persze ezek a mai tizennégy éves lányok ... Vagy nem is csupán a mai lányok... Hiszen Júlia is tizennégy éves volt... Á, ez butaság! Most különben sem érek rá evvel foglalkozni. Mindjárt négy óra, s nekem meg kell keresnem Nellie-t a Hercules Bookstól.

11. NELLIE GRISWOLD

Idő: 3 óra 55 perc, délután

Nem ismertem Nellie-t, mégis könnyűszerrel felismertem a Hercules Books standjánál. Többen is mondták, hogy „csinos”, és ennek az egyébként eléggé semmitmondó szónak minden esetben jellegzetes szemforgatás és ajakcsücsörítés adta meg a maga összetéveszthetetlen ízét. Most, hogy láttam, el kellett ismernem, hogy pontosan illik rá a szó.

Öt láb tíz-tizenegy hüvelyk magas lehetett, barna haja válláig ért, keskeny csípője előnyösen hangsúlyozta a hátsó fertály domborulatának hibátlan ívét. Melle is hibátlanul ível, mégpedig olyasféle melltartóban, amelyet azok a nők vásárolnak, akik hisznek abban, hogy mellük hibátlanul ívelt. Orra kicsit hosszú volt, szeme kicsit apró, tehát amúgy nem volt lélegzetelállítóan szép az arca, de a tekintete nyílt volt és kedves, ami bőven kárpótolta a szemlélőt a lélegzetelállító szépség hiányáért.

- Miss Griswold - szólítottam meg.

Ki kellett tűznöm a névkártyámat, hogy beengedjenek a terembe. Ő rápillantott és lelkesen felkiáltott:

- Mr. Just! Annyira szeretem a könyveit!

- Ennél jobb kezdés nincs is, de neki rögtön sikerült felülmúlnia a folytatással.

- Tudja, hogy a Hercules szívesen kiadná az új regénye zsebkönyv-változatát?

- Nem. Valóban?

- Valierék megmutatták az elkészült részt, - és a főszerkesztőnek nagyon tetszett. Én is olvastam. Szerintem isteni!

Isteni, akárcsak ön, drága hölgyem! Nagyon tetszett nekem ez a nő. Odaadtam volna érte a második legjobb írógépet, ha elfelejthetném Gilest és meghívhatnám ebédre Nellie-t. Utána pedig - ki tudja? II. Károly király sem hagyta éhezni az ő kicsi Nellie-jét, Nell Gwynt, a színésznőt, s a kicsi Nell ezért mindig hálás volt neki.

Dehát, sajnos, Gilesé az elsőbbség, a Nellie-hadműveletet későbbre kell halasztanom.

- Nagyszerű! De én nem szívesen innék előre a medve bőrére. Majd meglátjuk, hogy akkor is tetszik-e még a könyv a Hercules Booksnak, ha már befejeztem.

- Soká tart még, amíg befejezi?
- Ha kettesben maradhatok az írógéppemmel és nem zaklat senki bennünket, talán két hónap még. De ahogy magamat ismerem, lesz abból négy is. Na de mindegy. Kérdezhetek valamit?
- Mit? - Érdeklődőnek látszott, gyanútlanok.
- Tegnap ugye ott volt Devore és Asimov dedikálásán... -. Igen. Asimov az egyik legjobb szerzőnk.* Természetes, hogy ott voltam.
- Hát persze - jegyeztem meg szárazon. - De engem Devore érdekel. Ha jól tudom, hozott neki egy tollat.
- Ó, igen. És milyen cirkusz lett belőle! Maga ott volt? - Nem voltam ott.
- Jó, akkor elmondom, hogy történt. - Ő volt az első, aki örült, hogy elmondhatja a dolgot.
- Én Asimovnak asszisztáltam, tudja, hogy legyen elég könyv, rendben menjen a dolog, ilyenek.
- Panaszkodott, hogy maga nem nyitotta ki neki előre a könyveket - eresztettem meg egy apró szűrást, mintegy Isaac nevében.

Legyintett.

- Sokkal fontosabb volt, hogy rendet tartsak a sorban állók között. Különböző is, akármit mond Isaac, rettenetesen élvezte az egészet. Ismerheti, egész megrészegetül, ha dedikálhat, hajlandó akár napokig ott ülni, mosolyogni és mindenfélét belefirkálni a könyvekbe.. Mivel nem volt semmi fennakadás, a másik asztalra tévedt a tekintetem, amelyiknél Devore dedikált. Hát, őt egészen

**Nellie nem használta a "legjobb" jelzőt. Jellemző Isaacra, hogy becsempészte ebbé a mondatba. - Darius Just.*

Amikor velem beszél, mindig használja. Az irodalom magasabbrendű igazságának semmi köze az ilyen kicsinyes tényítisztelethez. - Isaac Asimov

más fából faragták! Ült ott mereven, és úgy festett, mint akinek pokoli kínokat kell kiállnia.

- Így is volt - mormoltam.

Nem figyelt fel erre a megjegyzésemre.

- Egyszer csak kifogyott a tolla, és Teresa Valier-nál, aki segédkezett neki, nem volt másik toll. Nem is értettem, hogy lehet ez, micsoda felelőtlenség, hogy nem gondolt erre. De aztán Devore kicserélte valakivel a tollát és úgy tűnt, minden rendben van ismét. De percekben belül újabb krízis állt be, mert ez a toll is kifogyott.

Devore teljesen összeroppan. Ült bénán, miközben rángott az arca, Teresa meg fogta magát és elrohant, nem tudom, hová. A sor megállt, láttam, hogy Asimov feláll, idegeskedik, s mivel az én gondjaimra bízták, átszaladtam Devore-hoz egy golyóstollal. Volt nálam egy csomó.

Úgy nyúlt utána, mint aki nincs öntudatánál, mintha hipnotizálták volna. Írni kezdett, de nem is nézte, hogy mit ír, csak meredt maga elé. Aztán egy-két másodperc múlva abbahagyta az írást és magas fejhargon azt suttogetta, hogy „dehát ez piros. Ugyanis egy piros tintájú golyóstollat adtam neki. Ez volt az újabb krízis, harmadik a sorban. Nem baj, nyugtattam meg, mindenki szereti, ha pirossal írják bele a dedikációt a könyvébe. Erre aztán újra nekilátott.

Közben Teresa visszaérkezett egy tollal, de már nem volt rá szükség. Devore folytatta a dedikálást a piros golyóstollal, és innen már baj nélkül folyt minden. De amikor vége volt a dedikálásnak, a falhoz vágta a piros golyóstollat és úgy ment el, hogy egy szót sem szólt senkihez. Azaz nagyon dühös lehetett. Még szerencse, hogy nem énhozzám vágta hozzám azt a tollat. És két órával később holtan találták. Úristen, hiszen maga talált rá, nem?

- Igen - bólintottam -, de ez most nem érdekes. Mit is akart mondani?

- Csak azt, hogy esetleg annyira felbosszantotta magát, hogy remegett az idegességtől, és ezért csúszott el a kádban. És ha így történt, az én piros golyóstollam volt az utolsó csepp a pohárban, ahogy mondani szokás.

Mindenki magának követeli ezt a kétes értékű dicsőséget. Például én is. Egy egész csomagra való golyóstollat vihettek volna fel hozzá, de elfelejtettem. Ha nem bliccelem el a dolgot, nincs ez az egész cirkusz. Ha, ez dicsőség, az én dicsőségem.

Együttérző pillantást vetett rám (a vak is látja, milyen melegszívű teremtés, úgyhogy gondolatban beírtam egy újabb jópontot a neve mellé).

- Szörnyű. Igazán sajnálom!

- Nem érdekes. Mondja, Nellie, volt valami Giles viselkedésében, szavaiban vagy akár a külsejében, bármi, ami maga szerint arra utalt, hogy nem ezek a kifogyott tollak, piros tollak, mit tudom én milyen tollak idegesítették fel, hanem valami más?

Töprengett egy ideig, majd sajnálkozva a fejét rázta:

- Meglehet, hogy valami más idegesítette fel, de én meg nem tudom mondani, micsoda.

- Jó, akkor még egy utolsó kérdés. Látta, hogy ki hozta oda Devore-t a dedikálásra?

- Úgy érte, hogy a kezdésre?

- Igen.

Ismét a fejét rázta.

- Nem tudom. Tulajdonképpen azt sem láttam, hogy megérkezett.

A homlokomat ráncoltam. Senki sem látta, hogy egy nővel érkezett meg a dedikálásra, mégis, nekem határozottan az volt a benyomásom, hogy így történt. Kitől hallottam vajon?

Megvan! Hirtelen eszembe jutott: láttam magam előtt az arcát, hallottam a hangját. A ruhatárosnő! Amikor Giles megpróbálta jegy nélkül kivenni a

csomagját a ruhatárból, egy nő volt vele, aki sürgette, nehogy elkéssen. A ruhatárosnő még a nevét is mondta, pontosabban valami gúnynevet ragasztott rá, amikor említette.

Olyan érzés volt, mintha rám szakadna a mennyezet.

- Nelfie, amikor ott volt Giles mellett, nem hallotta, hogy engem emlegetne, hogy dühös lenne rám valamiért?

- Nem. Amennyire vissza tudok emlékezni, egyszer szólalt meg csupán, amikor azt mondta, hogy „dehát ez piros”.

- Köszönöm - hálálkodtam -, nagyon köszönöm! Tudnia kell, hogy beleszerettem magába, úgyhogy tartson meg emlékezetében. - Sietve hagytam el a termet, rohantam volna, ha nem kell az embereket kerülgennem.

12. GORDON HAMMER

Idő: 4 óra 15 perc, délután

Kezdett veszedelmesen sürgetni az idő, de még fel kellett gombolyítanom néhány szerteszt kigyózó szálát. Abszolút biztosnak kellett lennem a dologban, másként nem érek vele semmit, ha majd a világ elé tárom.

Időbe telt, míg kikeveredtem a teremből, s időbe telt, míg a liftre kellett várnom. Hosszabbnak tűnt, mint amennyibe telt, de végül visszajutottam az ötödik emeletre.

Odamentem a beesett arcú fiatalemberhez - Gordon Hammerhez -, vállon ragadtam és megráztam. Ijedten nézett rám.

- Ez a tizennégyével lány... Mit is mondott, hogy

Stephanie? - Igen, ez a Stephanie, ez egy kislány ugye? Úgy értem, hogy tényleg kicsi. Mondta, hogy még csak tizennégy éves. - Előre nyújtottam a karom vállmagasságban, az én vállmagasságomban, ami magasságnak elég alacsony volt, bár talán egy tizennégy éves kislány esetében nem.

Hammernek erre kerekre fúvódott az arca, majd kitört belőle a nevetés.

Végül aztán levegőhöz jutott és megszólalt.

- Nem. Nem kicsi. Nem szeretném, ha személyes sértésnek venné, de magasabb, mint maga.

Elég mogorván nézhettem rá, mert nyilván úgy gondolta, hogy én bizony személyes sértésnek vettem, amit mondott, s abbahagyta a nevetést. Arcára ismét kiült az ideges bizonytalanság. Majd hozzátette:

Azonkívül kövér, nagyon kövér. Senki se hívná kicsinek.

13. DOROTHY

Idő: 4 óra 25 perc, délután

Evvel az utolsó zavaros tényező is tisztázódott - az utolsó, ha az ügynek nincs még valami teljesen ismeretlen eleme. Vissza a második emeletre, adtam ki magamnak az utasítást, és az órára nézve észleltem, hogy mindjárt fél öt. Nem kizárt, hogy már nem találom ott az illetőt, akivel beszélnem kellett - az illetőt, aki. látta azt a nőt. Amikor már tizenöt másodperce vártam eredménytelenül a liftre, fennhangon a pokolra küldtem és lerohantam a lépcsőn.

A lifttel valószínűleg előbb odaérek, de nem tudtam egy helyben maradni, még ha evvel időt takarítok is meg. A ruhatárhoz szaladtam, kerülgettem az embereket, aztán elébe furakodtam annak a két-három embernek, aki a ruhatári pultnál várt a sorára.

- Kérem szépen - kapkodtam levegő után - hol a ruhatárosnő?

- Én vagyok a ruhatárosnő - válaszolt egy idősebb asszony a pult mögül. Dekoratív külső, fémkeretes szemüveg, kifinomult hanghordozás, amit nyilván gondosan gyakorol. A névkártyája szerint Dorothy a neve.

- Nem maga. A másik hölgy. Festett sárgás haj, karja húsos, szemüvegén színezett üveg, mindig fintorog. A neve nem jut az eszembe... Bocsásson meg, kérem! Nagyon fontos a dolog. Egy perc és már itt sem vagyok: Ezt már a várakozóknak címeztem, akik egyre bosszúsabban figyelték a jelenetet.

Az idős ruhatárosnő - azaz Dorothy elmosolyodott, evvel jelezte, hogy azonnal ráismert a kép eredetijére.

- Hilda, akire gondol. Négykor járt le a munkaideje.

- Tudja, hol lakik?

- Nem - mondta kurtán, helytelenítő hangsúllyal. (Csak nem gondolja, hogy tisztességtelen szándékok vezérelnek Hilda ügyében?) A várakozók felé fordult, jelezvén, hogy velem egyszersmindenkorra végzett.

- Kérem, várjon egy pillanatra! Egyetlen kérdés csupán. Ismernek egy nőt, maga és Hilda, akit maguk között csak úgy hívnak, hogy „kis mitugrász”? Megint mosolygott.

- Ó, hogyne, a ... - Majd hirtelen elhallgatott. Aztán fensőbbeséges modorban közölte velem: - Fogalmam sincs, miről beszél, s különben is, láthatja, mennyi dolgom van.

De én ekkor már ott sem voltam. Igen, ismerős az illető, olyasvalaki, akit Dorothy is, Hilda is jól ismer, valaki, aki kicsi és mitugrász. Irány tehát végre a hatodik emelet! Ötig még bőven van idő.

14. GINGER

Idő: 4 óra 35 perc, délután

A belső helyiségben láthatólag nem volt senki. Nem kellett bemennem, minden sarkát szemrevételeznem, innen a külső helyiségből is látszott, hogy

nincs ott senki, s ez kínosan érintett. Forrt bennem a méreg, hajtott a düh, s szerettem volna most rögtön rendezni a számlát.

A csinos fekete titkárnő ezúttal a helyén volt, az asztal mögött. Sarah Gingernek nevezte. Nézte, hogy dúlok-fúlok, s látszott az arcán, hogy titkon jól szórakozik rajtam. Semmi kétség, emlékszik rám.

- Parancsol? - kérdezte.

- Parancsolok? Nem parancsolok. Szeretném tudni, hol találom Miss Vosko... Miss Voskoveket. - Olyan türelmetlen voltam, hogy most megint beletört a nyelvem a nevébe.

Tudtam persze, hogy felesleges a kérdés. Nyilván már

De Ginger megcáfolt.

- Azt nem tudom, hol van, de mindjárt visszajön. Megvárja?

Barátságosan viselkedett, de közben továbbra is jól szórakozott rajtam. Hogy mit talált olyan mulatságosnak, nem tudom, de mindenestre zavarba hozott vele.

Leültem. Idegesen izegtem-mozogtam. Nem volt nálam olvasnivaló, s hiába kerestem vigasztalást és enyhülést az órámban, amit percenként megnéztem. Már-már azon voltam, hogy felállok és távozom, de Ginger kiegyensúlyozott jó kedélye, s a belőle sugárzó magabiztos hit, hogy Sara előbb-utóbb igenis visszatér, végül visszatartott.

15. SARAH VOSKOVEK

Idő: 5 óra, délután

Öt óra volt, amikor lépések zaját hallottam a folyosóról. Sarah lépései voltak - rövidek, gondosak, határozottak és hangosak: legalábbis ezt morzézták le nekem a magas cipősarkak a folyosó kopogós padlóján. Felálltam.

Belépett a szobába, észrevett, zavartan megtorpant és megkérdezte:

- Valami baj van, Darius? -. Beszélnem kell veled.

- Meg tudnád várni, amíg elintézek egy-két dolgot? kérdezte.

- Utána rögtön haza kell menned?

- Nem - mondta bizonytalan hangon. - Nem, ha fontos ügy.

- Fontos ügy.

- Akkor légy szíves, várj meg!

Leültem, hogy izegjek-mozogjak még egy keveset. Kis idő múltán Ginger az íróasztal egyik oldalára tornyozta az iratait, -kotorászott az asztal alatt - a hangból arra következtettem, hogy a cipőjét húzza - majd elővette retiküljét az egyik fiókból.

- Elmentem, Sarah - mondta fennhangon. Gondolom, kedvesen figyelmeztetni akarta, hogy édes kettesben maradunk. Mielőtt kilépett az ajtón, rám mosolygott - mintha sok szerencsét kívánna nekem Sarah

meghódításához, ami nagyon kedves, de hát nem illett az alkalomhoz, mely ezúttal összehozott bennünket.

Sarah hangját hallottam, tiszta és nyugodt hangot. - Jól van, Ginger. Viszlát!

Eltelt még két perc. Sarah kijött a külső helyiségbe, kipillantott a folyosóra, halkan becsukta az ajtót, leengedte a redőnyt és intett, menjek be a belső szobába.

- Ha arról akarsz beszélni velem, amiről már a múltkor is beszélgettünk - magyarázta -, ezt nem tehetjük tanúk előtt. Ezért kellett megvárni, amíg Ginger elmegy.

Leültem a díványra. ő állva maradt.

- Tudod, hogy az itteni bérrabszolgák téged „kis mitugrásznak” neveznek a hátad mögött?

- Hallottam - mondta közömbösen. - Kitől tudod? Elengedtem a fülem mellett a kérdést.

- Hallottad, hogy Giles gyűlölködve emleget engem. Nyilván a foga is csikorgott.

- Csikorgott, nem csikorgott, igen. Emlegetett.

- Nem kétkem. De nem a dedikáláson. Három ember is ott volt a közelében, ki végig, ki csupán egy darabig. Isaac Asimov, Teresa Valier és Nellie Griswold. Egyikük sem hallotta, hogy Giles beszélt volna rólam.

- Nem azt mondtam, hogy a dedikáláson. Azt mondtam, hogy „utána”.

- Hogy pontosan mit mondtál, nem emlékszem. De annak alapján, amit mondtál, határozottan az volt a benyomásom, hogy a dedikáláson történt a dolog. Nyilván tévedek, mint mindig. Ami nem lep meg, hiszen borzasztó rossz detektív vagyok. Rendben, elfogadom, hogy állításod szerint utána történt - vagy netalán előtte?

- Előtte?

- Ott voltál a kezdéskor, nemde? Bocsánatot kértél Asimovtól, és érdeklődtél szerény személyem után.

- Ezt már mind elmondtam neked.

- Igen. Nos, amikor Asimovval beszélte, ő észrevette, hogy Giles is jelen van. Az a gyanúm, hogy együtt érkeztetek.

- Szíved joga. Gyanakodj kedvedre.

- Több, -mint gyanú. A sajtósok állítják, hogy közülük senki sem vitte át Gilest a dedikálásra, viszont igenis volt valaki, aki odavitte, mivel a ruhatárosnő látta az illetőt aznap délelőtt. Giles megpróbálta jegy nélkül kivenni a csomagját, és a ruhatárosnő elmondta nekem, hogy az a kis mitugrász nő sürgette, nehogy elkéssen. Erre mit lépsz, kis mitugrász?

Sarah leült az íróasztal mellé. Méternyi széles fémtárgy óvta most tőlem.

- Nem hazudtam neked. Tényleg dühös volt rád, tényleg cirkusz volt a dedikáláson, és én tényleg bocsánatot é kértem Asimovtól, sőt, még azt is

tényleg megkérdeztem, hogy te ki vagy. És aztán figyelmeztettelek, hogy Mr. Devore mennyire mérges rád. Ennyi az egész.

- Ezt nem vitatom. De nem mondtad el a teljes igazságot

Nem mondtad el, hogy már a dedikálás előtt is vele voltál. - Egy pillanatra elhallgattam. Aztán úgy döntöttem, hogy kimondom. - Sőt, talán az előtte való éjszaka is vele voltál.

Irtózatossá égháborúra számítottam, de nem történt semmi. Sarah enyhén elvörösödött, két kezét egymásba kulcsolta, s a jelek szerint jó erősen, mert összefont ujjai belefehéredtek a szorításba.

- És ha vele voltam - szólalt meg -, mi közöd hozzá? De nem voltam vele. Aznap éjjel otthon voltam, a saját ágymban aludtam, egyedül. Ha nem hiszed el nekem, akkor talán hagyjuk is abba ezt a kérdezz-felelek játékot.

- De ha nem volt semmi titkolnivalód, miért nem mondtad el, hogy Devore-rel voltál a dedikálás előtt?

- Ugyan miért mondtam volna el? Annyit mondtam el, amennyit az adott helyzetben szükségesnek láttam elmondani: Nem tudtam, hogy Devore meghalt, s azt sem tudtam, hogy te később gyilkosságra fogsz gyanakodni. És ha tudom, akkor sincs rá okom, hogy elmondjam neked, mert te nem vagy rendőr. S mivel nem vagy rendőr, most sem vagyok köteles válaszolni a kérdéseidre.

- Nem, nem vagyok rendőr. De ha aggódsz miattam, ha nem szeretnéd, hogy bajom essék e miatt a kábítószer história miatt, akkor arra kérlek, hogy ne vezess félre, ne kockáztasd azt, hogy bajba jutok, mert nem tudok vagy rosszul értelmezek valamit.

- Devore halálának semmi köze a kábítószerhez.

- Én ezt nem tudom elfogadni, de ha van valami, amivel meg tudsz győzni az igazadról, kérlek, mondd el! Mondj el mindent, ami azután történt, hogy reggel találkoztál vele. Idegesen feszengett a széken.

- Na jó. Így történt. Tegnap kilenc óra felé, nem sokkal azután, hogy bejöttem dolgozni.

- Erről jut eszembe - szóltam közbe -, hogyhogy a Hősök Emléknapján is dolgoztál?

- Mondtam már, nem? Fontos reklámkampányt indítunk, de a grafikusok elbaltázták a munkát, és ezért bent kellett lennem a hétvégén, nekem is, meg a grafikusoknak

- A biztonsági főnök, ez a hogy is hívják? - ez a

Marsogliani? Ő is bent volt. Talán ő is részt vesz a reklámkampányban?

- Nem vesz részt - torkolt le epése -, de mindig bent van, ha valami komolyabb rendezvény van a szállodában De miért kérdezed? Csak nem gondolod, hogy mindannyian azért jöttünk be munkaszüneti napon, hogy közös egyetértésben eltegyük láb alól a barátodat?

Gúnyos megvetésétől kényelmetlen érzés fogott el, már megint bolondot csináltam magamból.

- Ugyan! Csak felteszek minden kérdést, ami eszembe jut. - Szerényen hozzátettem: - Nem túl jó kérdések. Ettől meglágyult a szíve.

- Semmi baj. És miattunk ne aggódj, majd lecsúsztatjuk ezt a hétvégét.

- Jó, szóval mi történt, tegnap kilenc óra felé, nem sokkal azután, hogy bejöttél dolgozni?

- Átszóltak a recepcióról, hogy nagyon furcsa telefonhívások futnak be hozzájuk az 1511-es szobából.

- Miért neked jelentették? Miért nem Marsoglianinak? - Marsogliani még nem volt bent, s különben is, gyakran előfordul, hogy nekem szólnak, ha valami kisebb probléma támad. Joggal vagy jogtalanul, nem tudom, de mindenki meg van győződve arról, hogy én remekül el tudok simítani minden botrányt.

- Na és mit tettél?

- Utánanéztem, kié az 1511-es. Giles Devore lakott benne. Tehát rám tartozott a dolog, mivel Devore díszvendég a közgyűlésen, s ha valami baja történt vagy valami baj van vele, híre megy a dolognak, és ez rossz fényt vet a szállodára. Úgy döntöttem, hogy felmegyek hozzá a tizenötödik emeletre.

- Azt mondtad, nagyon furcsa telefonhívások. Mi volt rajtuk olyan furcsa?.

- A recepcionista nem tudta megmondani. Azt mondta, hogy a vendég összevissza beszél, egy szót sem lehet érteni belőle, sőt, egy alkalommal mintha belesírt volna a telefonba. Azt mondta, hogy szerinte legjobb lenne orvost hívni.

- Lehet, hogy ez lett volna a legjobb.

- Szó sem lehetett róla. Ha a vendég orvost hív, mert rosszul érzi magát, akkor nincs semmi probléma. Mi viszont nem hívhatjuk ki az orvost a vendég helyett és a vendég beleegyezése nélkül, hacsak a vendég nincs magánál és nem képes eldönteni, hogy szüksége van-e orvosra. Mindenesetre felmentem, hogy megnézzem, mi baja.

Devore nyitott ajtót, Fel volt öltözve, de a haja fésületlen volt, kuszán, összevissza állt, a szeme pedig furcsán tűzelt. Láttam, hogy a szobában pokoli rendetlenség van, minden szanaszét hányva. Rám meredt és azt kérdezte, hogy én vagyok-e a ruhatárosnő. Megmondtam neki, hogy ki vagyok, s ő megkért, hogy jöjsek be és segítsél neki.

Bementem. Annyira kétségbe volt esve, hogy ez még engem is felkavart. Olvastam a regényét és nagyon tetszett, most meg itt a szerző, ebben a szörnyű állapotban.

- Igen, igen - sürgettem. - Aztán mi történt?

- Leült az ágyra. Rángott az arca, mint aki rögtön elsírna magát. Mindenhol kerestem, mondta, de nincs sehol. Mi nincs sehol, kérdeztem tőle. A csomag,

válaszolta. Nincs itt. Tegnap este már itt kellett volna lennie, de akkor nem kerestem, mert mással voltam elfoglalva és megféleldeztem róla.

Ebbe belekapaszkodtam.

- Mással volt elfoglalva? Nem mondta, mivel? Sarah a fejét rázta.

- Nem tudom pontosan felidézni, hogy mit mondott. Zavarosan beszélt, ugyanazt ismételte. Az én agyam se magnetofon.

- Csak amennyire emlékszel rá...

- Jó, elmondom azt, amit ki tudtam venni a szavaiból. Késő éjszaka ért vissza a szállodába valami tévé-felvételről, és eléggé rosszul érezte magát. Egy nő volt vele, egy rossz asszony...

- Egy rossz asszony?

- Ezt ismételte állandóan. Egy rossz asszony. - A nevét nem mondta?

- Nem. Én meg nem kérdeztem. - Persze. Folytasd, kérek!

- Rosszul érezte magát, gondoskodásra szorult, de ez a nő nem volt hajlandó gondoskodni róla, vagy legalábbis nem eléggé, hiába kérte, hiába könyörgött neki. Amikor megkérdeztem tőle, amennyire lehetséges higgadt és tárgyyszerű hangon, hogy nincs-e szüksége orvosra, nagyon határozottan kijelentette, hogy nincs. Aztán mondta tovább ugyanazt, hogy gondoskodásra szorult, de ez a nő nem gondoskodott róla. Annyira sajnálta magát, hogy az undorító volt. Most, hogy láttam, csalódtam benne. Kínos volt nagyon.

- Mi volt a benyomásod, volt benne kábítószer?

- Erre nem gondoltam. De ha gondoltam volna, akkor sem tudom megállapítani, hogy így volt-e. - Elhallgatott. Látszott rajta, hogy tétovázik, mondja-e vagy nem. Hagytam, hadd vívódjon. Végül aztán folytatta. - Nem szabadna beszélnem róla. Szigorúan bizalmas. Megvolt a boncolás és a szállodai biztonsági szolgálatnak küldtek egy példányt a jegyzőkönyvről. Alig néhány órája érkezett meg. Láttam a jegyzőkönyvet. Semmi sem utal arra, hogy kábítószert szedett volna.

Ennek nagyon örültem.

- Egy gonddal kevesebb.

- Mondtam már, hogy Mr. Devore halálának semmi köze a kábítószerhez.

- Mondtad, de azt nem mondtad, hogy miért. Viszont attól még összefügghet a halála a kábítószerrel, hogy nem szedett kábítószert. Ha például nepper volt.

Sarah fintorgott.

- Nepper? Ez a szerencsétlen hájas kisleány?

- Kisleány? Akkora volt, mint egy konyhaszekrény!

- Nem a méretek dolga. Van törpe kisleány és van behemót kisleány. Hogy kábítószert szedett, inkább el tudom képzelni róla, mint azt, hogy nepper volt.

- Hogy őszinte legyek, én sem tudom elképzelni, de kell, hogy legyen valami magyarázata, hogy miért gyilkolták meg, nem?

Miért kellene? Lehet, hogy baleset volt. Rajtad kívül mindenki meg van erről győződve.

Vállat vontam.

- Folytasd, kérlek!

- Utána azt mondta, hogy annyira rosszul lett ettől a nőtől, aki nem gondoskodott róla - ettől a "rossz asszonytól", ahogy ő nevezte -, hogy lefeküdt és elaludt, a csomag pedig nem jutott az eszébe.

- Mit gondolsz, igazat mondott? - Miért hazudott volna?

- Nem tudom. Te mit gondolsz? - Honnan tudjam?

- Mégis, mi volt a benyomásod?

- Hogy igazat mond. Most is biztos vagyok benne, hogy igazat mondott.

Aki ennyire ki van borulva, ennyire nem tud uralkodni, az hazudni sem tud: Nem olyan könnyű hazudni. Külön erőfeszítésbe kerül, hacsak nem kóros hazudozó az illető. Devore nem volt kóros hazudozó, ugye?

Elgondolkodtam.

- Nem. Sohasem hazudott nekem, még akkor sem, amikor ez lett volna az egyszerűbb.

- Ezek szerint jól ismerted, ugye?

- Egy ideig. együtt éltünk - mondtam, majd rögtön hozzátettem: - Persze nem szexuális értelemben.

- Akkor szerintem igazat mondott.

- Jó, tegyük fel. Tehát a nő távozott, ő elaludt. Nyilván nem sokkal azelőtt ébredt fel, hogy te érte mentél.

- Valamivel előtte, igen. Láttam egy félig teli kávéscsészét a telefonasztalkán. Valószínűleg a villanykávéfőzőt használta.

- Úgy érted, hogy nem hozatta a reggelijét a szobájába?

- Úgy. Szerintem nem hozatott reggelit. De ezt könnyű ellenőrizni.

- Ha szükséges, majd ellenőrizzük. Viszont ha átaludta az éjszakát, akkor ezek szerint nem hagyta el a szobáját, s nyilván a szállodát sem. Nem keresett magának egy másik nőt, aki hajlandó gondoskodni róla. Ami azt jelenti, hogy egy sor szóba jöhető gyanúsítottat, akiknek indítéka lehetett a gyilkosságra, ki kell zárunk a körből.

- Még mindig az a meggyőződésed, hogy gyilkosság történt?

- Még mindig. És ha az éjszakát kizárhatjuk, egyetlen gyanús dolog marad, ez a csomag. Az egyetlen dolog amely magyarázatot adhat erre a szörnyű tragédiára. És ez nekem nagyon nem tetszik.

- Miért nem? Azért, mert nem igazán indíték?

- Nem tudom, hogy lehetne-e indíték egy gyilkosságra. Azért nem tetszik nekem a dolog, mert tegnapelőtt este nekem kellett volna felvinni a csomagot a szobájába, de nem vittem fel. Ez volt az a megbízás, amiről tegnap délután beszéltem neked... Hacsak nincs valami más, amiről nem tudunk. Sarah, amíg

vele voltál, volt valamit a beszédében vagy a viselkedésében, ami arra utalt, hogy igazából nem ezen a csomag-histórián gyötrődik, hanem valami más kínozza?

- Az a nő, aki előző este volt nála, azon is gyötrődött mondta határozott hangon -, de egyébként a csomag kínozza.

- Jól van, folytasd!

- Azt mondta, hogy amikor felébredt, eszébe jutott a csomag, és rögtön keresni kezdte: Azt hiszem, dührohamot kapott, mert még az ágyat is szétdobálta, a törölközők a földön, a takarók kirángatva a gardróbba, meg minden. Talán azt gondolta, hogy viccből vagy bosszúból eldugta valahová a csomagot a szobában.

Fejem csóváltam.

- Eszembe sem jutna ilyesmi.

- Aztán leszólt a recepcióra. A jelek szerint azt akarta megtudni, hogy ott van-e még a csomag a ruhatárban, vagy fia elvitték, akkor ki vitte el.

- Ugye ki tudta volna venni a csomagot este, amikor visszajött a tévé-felvételről? Meddig vannak nyitva a ruhatárak?

- Éjfélig.

- És ha nincs nála a ruhatári jegy?

- Hát, ez már nehezebb. De ha meg tudja mondani, mi van a csomagban, ki szabad nyitnia szállodaigazgató helyettesének jelenlétében.

- Tudod, hogy mi volt a csomagban? Nem mondta? - Nem. Miért, neked mondta?

- Igen. Tollak. Monogramos golyóstollak. Értékük körülbelül tíz dollár. Ha kinyitja a csomagot, a monogram bizonyítja, hogy ő a tulajdonos. Ekkora barmot! Meghalt szegény, mégis azt kell mondanom, hogy barom volt, Isten nyugosztalja. Ha nem adja oda nekem azt a rohadt ruhatári jegyet, minden további nélkül kivehette volna a csomagot, amikor visszaérkezett a szállodába.

- Vannak ilyen emberek - szólt közbe - Sarah. Mindenben olyan elővigyázatosak. Nem szívesen bíznak semmit a véletlenre. Nyilván az járt Devore fejében, hogy ha nem kér meg rá, akkor egész este reszketni fog, hogy jaj, csak zárva ne legyen a ruhatár, amikor visszaér a szállodába...

- És idegességében rosszul szerepel a tévé-felvételen. Igen, ez valószínű. De mondd csak tovább!

- Már fél tíz volt, s mondta, hogy tízkor dedikálása kezdődik. Rakjuk gyorsan rendbe a szobát, mondtam, és induljunk, én majd elintézem, hogy kiadják a csomagját. Nyugtatót próbáltam, mert úgy festett, mint aki mindjárt idegösszeroppanást kap... Darius, biztos, hogy tollak voltak a csomagban? Nem volt benne valami más is?

- Biztosnak nem biztos - feleltem megfontoltan -, hiszen nem láttam, mi van benne, de Mrs. Devore állította, hogy tollak, s én hiszek neki. Tudnod kell, hogy

Giles kényszeres lelki alkat. Ha a dolgok nem az általa kiagyalt forgatókönyv szerint alakulnak, azonnal kiborul. Azonkívül éppen arra készült, hogy új kiadóhoz menjen át. Félt, hogy az új kiadónak esetleg mégsem lesz rá szüksége, közben meg félt, nehogy erkölcstelen döntésnek tartsák majd az emberek, hogy otthagya a régi kiadóját. Ez a dilemma nyilván szorongással töltötte el, így nem csoda, ha ideges volt, és a szokásosnál is érzékenyebb minden semmiségre. Azonkívül...

Azt akartam mondani, hogy mivel Giles tegnapelőtt este nem tudta levezetni Henriettával a perverz kisiúság-rohamát, nyilván még tegnap reggel is rajta volt ez az örület. Hiszen Sarah is ezt mondta róla, hogy olyan volt, mint egy kisiú. És ez a golyóstoll-história, a dedikáláson tanúsított viselkedése is kisiúra vallott. De aztán mégsem mondtam el. Ha elmondom, ez befolyásolja Sarah-t, esetleg tévútra tereli.

- Szóval, kitakarítottál? - kérdeztem inkább.

- Igen. Jó, felporszívózni nem porszívóztam fel, de mindent a helyére tettem, a takarókat, a törölközőket, s be is ágyaztam. Ő nem sokat segített.

- A ruhái a fogason, illetve rendszeren összehajtogatva? - Hogyne. De a ruháival nem volt munkám, azokat nem szórta szét.

- Nem maradt ott semmi? Szék hátára vetett vagy ágyra ledobált holmi?

- Nem - szögezte le határozottan. - Mire elkészültem a szobával, már csak tíz perc volt hátra tízig. Úgy éreztem, kötelességem gondoskodni róla, hogy időben ott legyen a dedikáláson. Vezetnem kellett. Nem volt nehéz, de mindvégig az volt az érzésem, hogy egy robot könyökét fogom, olyasvalakiét, aki engedelmesen elmegy mindenhová, amíg nyomást érez a könyökén, de ha elengedem, rögtön megáll és ott marad mozdulatlanul a végtelenségig.

A liftben viszont közölte, hogy a ruhatárba akar menni. Nem akartam jelenetet rendezni, mert mások is voltak a liftben. Így aztán a második emeleten kiszálltunk. Tudtam, hogy Hildához idő kell, hogy nem lesz könnyű egykettőre dűlőre vinni vele a dolgot - valóságos ruhatári cerberus, minket pedig szorít az idő. Amikor felháborodottan visszautasította az ötletünket - tudniillik azt, hogy ruhatári jegy nélkül kiadjon valami a ruhatárból -, én nógatni kezdtem Devore-t, hogy menjünk már, s megígértem neki, hogy perceken belül elhozom neki a csomagot, csak legyünk már ott azon a dedikáción.

- De nem vitted el neki?

- Nem - mondta Sarah és a fejét rázta. - Csak azért mondtam neki, hogy megnyugtassam. Azonkívül nem értettem, mi olyan sürgős, miért nem ér rá kivenni a csomagot a dedikálás után. Eszembe se jutott, hogy éppen a dedikáláson lehet rá szüksége. Ő meg nem mondta, hogy mi van benne. De ha tudom is, hogy tollak vannak benne, akkor se jut eszembe: A világ tele van tollakkal, mindenkinél van toll, s ha kell, bárkitől kölcsön lehet kérni. egyet.

- Olyan tollat, mint az övé, aligha. Monogramos Giles Devore-tollat, amellyel azután egy Giles Devore-dedikáció készül? Na nem.

- Ilyen tollak voltak? Ezt sajnos nem tudtam - Semmi baj. Folytasd csak!

- Beléptünk a terembe, ő meg azonnal elhúzódtól tőlem. Mintha hirtelen életre kelt volna. Hagytam, hadd menjen. Gondoltam, innen már magától is eltalál a pódiumig. El is talált: Láttam, ahogy odaült az asztalhoz. .

- Láttá valaki, hogy együtt mentetek be a terembe?

- Nyilván engem is láttak, őt is látták sokan, de hogy együtt látott volna valaki belépni bennünket, azt nem tudom. Nagy tömeg volt, mert éppen véget ért egy másik dedikálás, Devore meg rögtön, ahogy beléptünk, még az ajtóban otthagyt.

- Ottmaradtál a dedikáción, ugye? Említetted, hogy Giles milyen cirkuszt csinált. Vagy ezt csak hallottad valakitől?

- Nem. Ottmaradtam. Észrevettem, hogy Asimov ott áll a pódiumon, és úgy éreztem, kötelességem bocsánatot kérni tőle az előző esti viselkedésemért. Nagyon otromba módon viselkedtem, dehát a grafikusok az agyamra mentek, és majd szétrobbantam a feszültségtől. Asimov nagyon kedvesen fogadta a dolgot. Aztán rólad kérdeztem, ő megmondta, ki vagy, és ettől teljesen ledöbbsentem.

- Anyira azért nem, hogy rögtön megkeress és tőlem is bocsánatot kérj - kellemetlenkedtem gúnyosan.

De nem vette a lapot (aminek örültem, mert nem úgy hangzott a megjegyzés, amilyennek szántam).

- Hát, nem tudtam, hol talállak még, de az azért eszembe jutott, hogy a díszbédén talán ott leszel és beszélhetek veled. Mint ahogy így is történt. Egyébként azért maradtam ott a dedikáláson, mert remekül mulattam

- Világos - jegyeztem meg fanyalogva. Sarah mosolygott.

- Nagy kujon ez az Asimov! Ha nőt lát, rögtön csorogni kezd a nyála. Mindegy, hogy milyen a nő. Teljesen demokratikus ebben, mindegyiket imádja, tekintet nélkül a fajra, vallásra, bőrszínre, életkorra...

- ...vagy a korábbi rabszolga-állapotra - idéztem a régi pártprogramot. - Tudom. Biztos nagyon mulatságos. Különösen első alkalommal.

- Tényleg borzasztó mulatságos. A legártatlanabb mondat is kétértelmű disznóságnak hangzik a szájából, s közben látszik rajta, hogy teljesen ártatlan az öröme, ezért senki sem haragszik rá. miatta. Olyan, mint egy óriás kölyökkutya, ahogy ugrabugrál...

- Végig ott voltál? - vágtam közbe, hogy leszálljon a témáról. - Akkor is, amikor Giles cirkuszt csinált?

- Igen. Aztán maradtam tovább, egészen a végéig. Féltem Devore-t, felelősnek éreztem magam érte, s féltem, hogy esetleg- történhet valami kellemetlenség, aminek a szálloda látná a kárát.

- Nem hallottad, hogy mondott valamit rólam? - Nem. Akkor nem.
- Mikor hát?
- Utána. Amikor vége lett a dedikálásnak, a falhoz vágta a golyóstollat, amivel dedikált. Nagyot csattant a falon és leesett a földre...

- A piros golyóstoll?
- Nem tudom, milyen színű volt, de Devore-on látszott, hogy nem lát a dühtől és képtelen uralkodni magán. Felállt és kirentott a teremből. Néhányan, akik beszélni szerettek volna vele, próbálták megállítani, de ő oda se bagózott. Az volt az érzésem, hogy dülöngél, mert szédül, s félttem, hogy összeesik. Újra rám jött ez a felelősségérzet, utána osontam, megfogtam a karját és a lifthez vezettem.

- Utána mi történt?
- A lifthez menet megkérdeztem tőle, hogy nem akarja-e kivenni azt a csomagot a ruhatárból. Azt válaszolta, hogy már késő, és hozzátette, valahogy egyszerre sziszegve és suttogva, hogy „Ez a Darius! Ez a Darius!”. Olyan gyűlölet volt a hangjában, hogy a vér meghűlt bennem. Gyilkos gyűlölet. Bár olyan volt, mint egy kisfiú, én mégis megijedtem. Nagy testű ember, te meg olyan... olyan...

- Kicsi vagyok? - segítettem, amikor láttam, mennyire nehezebbre esik kimondani.

Gyorsan folytatta.

- Szóval úgy éreztem, hogy figyelmeztetnem kell téged. De nem kerestél meg azonnal, ugye?

- Mondtam már, hogy nem tudtam, hol keresselek. És különben is, fel kellett kísérem Devore-t a szobájába.

- Mi történt, amikor odaértetek? Otthagytad? Bementél hozzá? Válaszolj!

Na, végre benne van a pácban! Hallgatott, idegesen ide-oda tologatta az iratokat az asztalon. Aztán felnézett és halk, bátortalan hangon így szólt:

- Ami lényeges, mind elmondtam.

- Ugyan már! Inkább hazudj valamit. Például azt, hogy felkísérted a szobájába, elbúcsúztál tőle az ajtóban és távoztál.

- Miből gondolod, hogy ez hazugság?

- Mert közben sok újat tudtam meg Gilesről. Ezért biztosak lehetünk benne, hogy azon az éjszakán nem tudott megkönnyebbülni, hogy gyötörte a kielégületlenség. És később sem volt jobb a helyzet. Jött ez a csomaghistória, utána meg ezek a jelenetek a dedikáláson, ami csak tetézte a kínjait. Még ha te ott is akartad hagyni, nem hiszem, egyszerűen nem hiszem, hogy elengedett. Karon fogott és behúzott a szobába, ugye? Te pedig mit tehettél

volna, hiszen ő nagytestű, behemót ember, te viszont olyan... kicsi vagy,.

- Így történt. Behúzott a szobába - suttogta.

- Utána pedig sírva fakadt és nyafogni kezdett, hogy vetkőztesd le és füröszd meg.

Rám meredt.

- Szóval tudod - állapította meg keserű lemondással a hangjában. - Te együtt éltél vele. Mindig ilyen volt? Nem próbálta kezelteni magát?

Vállat vontam.

- Együtt éltem vele, de nem tudtam. Csak tegnap értesültem róla. Azonkívül miért kellett volna kezelteni magát? Ha talál magának olyan nőket, akik hajlandók a kedvére tenni, mi rossz van benne? Neki jól esik, másnak meg nem árt vele.

Sarah hallgatott, nem szólt egy szót sem: Kis idő múltán közömbös és halk hangon megkérdeztem tőle:

- Hajlandó voltál a kedvére tenni

Felállt, áthajolt az asztalon. Először láttam igazán dühösnek.

- Nem, nem voltam hajlandó. Amikor elmondta, mit akar tőlem, otthagytam.

- Ha megpróbál visszatartani, aligha távozhattál volna. - Nem próbált visszatartani. Gyorsan távoztam, tulajdonképpen elrohantam. Közel voltam az ajtóhoz és hirtelen kiugrottam a folyosóra. Ha akarja, sem tudott volna utolérni.

- Értem.

Sarah töprengett.

- Gondolom, az a nő, előző este... Ő sem volt hajlandó. - De. Ő hajlandó volt.

- Ez minden - fejezte be Sarah az elbeszélést.

- Valóban? - kérdeztem. - Felkísérted a szobájába a .dedikálás után.

Mondjuk, tizenegy múlt tíz perccel. Vagy nem?

- Körülbelül, igen.

- Aztán átjöttél a díszebédre és figyelmeztetted, hogy Giles nagyon dühös rám. Ez úgy egy óra körül lehetett, majdnem két órával később.

- Mondtam már, hogy nem tudtam, hol keresselek. Jártam volna körbe az egész szállodát, hátha beléd botlok valahol?

- Mit csináltál ebben a két órás időszakban?

- Itt voltam az irodában. Rengeteg dolgom volt. - Ki látott?

- Senki. A titkárnőm nem volt benn. A Hősök Emléknapja volt, munkaszüneti nap.

- Tehát nincs alibid.

- Alibim? Ugyan mért kellene, hogy alibim legyen? Ismét rám meredt és látszott rajta, hogy megint előnti a méreg.

- Semmi sem erősíti meg azt, amit elmondta - magyaráztam. - Giles azt mondta, hogy átaludta az éjszakát, egyedül, s nem volt nála nő. El is hinném, ha nem egyedül te állítanád, hogy ezt mondta: Mint ahogy azt is egyedül tőled

tudom, hogy mi történt a dedikálás előtt és után. Azaz nincs kizárva, hogy hazudsz.

- Hazudok? Miért, szerinted mi történt?

- Te kicsi vagy - dőltem hátra fesztelenül a díványon -, viszont szeretsz uralkodni. És tudsz is. Egy egész osztály tartozik alád, és hozzászoktál, hogy ha akarod, a hatalmas és erős férfiak a tenyeredből esznek. Talán még szeretsz is uralkodni. Na, itt van ez a nagy és erős férfi, aki azt kívánja, hogy uralkodjanak rajta. Talán mégiscsak vele töltötted az éjszakát. De ha az éjszakát nem is töltötted vele - intettem, mert láttam, hogy Sarah dühösen tiltakozni készül - és magam sem hiszem, hogy vele töltötted, ettől még másnap a kedvére tehetél, különösen a dedikálás után.

Látszott, hogy Sarah milyen jól tud magán is uralkodni. - Folytasd csak! - vetette oda. Ajka megfeszült.

- Mondtad, hogy egész délelőtt úgy érezted, felelős vagy érte. Karon fogtad, felvezetted a szobájába, sajnáltad, részvétet éreztél iránta. Így aztán levetkőztetted és meg fürösztötted. Nincs ebben semmi rossz. Két felnőtt, önálló ember, egymással egyetértésben.

- Értem. És mire akarsz kilyukadni mindezzel?

- Hát, ha a kedvére tettél, könnyen lehet, hogy ott voltál, amikor meghalt. Hirtelen felegyenesedtem és rárivalltam.

- Azonnal mondd meg, mi történt!

Mintha egyik pillanatról. a másikra elszállt volna a mérge. Jókedvűen felnevetett.

- Jaj de vicces! - mondta és nevetett tovább.

Elfogott az érzés, hogy megint hülyét csináltam magamból.

- Mi olyan vicces ezen?

- Mát, ahogy csináltad. Mint valami tanár. Rám ijesztettél, hogy ijedtemben kibökjem, amit nem akarok elmondani.

- Úgy látszik, nem sikerült, mert nem válaszolsz a kérdésekre.

Barátságosan nézett rám.

- Nincs mit válaszolnom. Igazából te is tudod, hogy nem hazudok. Csupán próbára teszel. Vizsgáztatsz. Nos, biztosíthatlak, hogy ezen a vizsgán én jelest kapok. Tizenegy múlt tíz perccel, amikor bementünk Devore szobájába, és én öt percen belül távoztam. Maximum tíz percen belül. Zokogott a szerencsétlen, amikor otthagytam. Biztosíthatlak, hogy ez volt minden. Persze...

- Igen?

Most már sajnálom, hogy nem voltam kedvesebb hozzá. Megpróbált lezuhanyozni ebben a rettenetes lelkiállapotbant.

- Jaj, Istenem, hát már te is úgy érzed, hogy felelős vagy a haláláért! - mondtam ingerülten. Aztán csendesen folytattam. - Biztos vagy benne, hogy amikor otthagytad, a ruhái nem voltak szétdobálva?

- Már megmondtam - válaszolt, s még a szokásosnál is gondosabban formálta tanult nyelve szavait - hogy amikor távoztam a szobájából, a ruhája rajta volt. Semmit sem vetett le magáról.

- Jól van. Volt valaki a folyosón, amikor kiugrottál az ajtón?

- Nem volt senki. - Biztos?

- Biztos. Nézd, Darius, volt már dolgom férfiakkal, jónéhány... őőő... figurát ismerek, de ezt szokatlannak és undorítósnak találtam, s ráadásul olyan férfi próbálta csinálni velem, aki szexuális szempontból teljesen érdektelen volt a számomra. Megütköztem a dolgon, pedig azt hittem, hogy szexuális ügyekben én már nem ütközöm meg semmin... Miért nézel így rám, Darius? Azt hitted, hogy szűz vagyok? Elmúltam harminckét éves, és van egy hétéves kisfiam:

Szétártam a karom.

- Elnézést. Eszembe se jutott. Csak ugyebár a neved meg az akcentusod illenek egymáshoz, ezért aztán azt hittem, hogy nem vagy férjnél. Persze az is lehet, hogy még a régi házadban mentél hozzá valakihez, és akkor a férjed neve is...

- Vagy az is lehet, hogy elváltam és most ismét a lánykori nevemet használom. Erre nem gondoltál?

- Csak nem?

- Miért érdekes ez? Miért akarsz tudni?

Nem tudtam mit mondjak erre, ezért úgy döntöttem, hogy az igazat mondom.

- Nem, nem érdekes, de kíváncsi vagyok.

- Elváltam - ismerte be. - És te? Nős vagy?

- Agglegény - vágta rá azonnal. - De, gondolom nem fogsz megütközni rajta, ha közlöm veled, hogy én sem vagyok szűz.

- Ezt mondanod sem kellett volna - jegyezte meg gúnyosan. - De hadd magyarázzam el, honnan tudtam, hogy nincs senki a folyosón. Amikor otthagytam a szobájában, valahogy piszkosnak éreztem magam, és nem szerettem volna, ha valaki meglátja, hogy tőle jövök ki. Úgy éreztem, hogy csak rám kell nézni, máris kiderül minden, ami odabent történt.

- Miért? Elszakította a ruhád?

- Ugyan már! Érzés volt csupán, amolyan neurotikus szorongás. Mivel félttem, hogy meglátnak, gondosan körülnéztem, de senki sem látott meg: Nem volt senki a folyosón:

- Senki? Biztos? Tétován válaszolt.

- Hát, amikor odaértem a lift benyílójához, visszanéztem, s mintha láttam volna valami mozgást. Az ő szobájának az irányában. De csupán egy pillanatig tartott, s lehet, ahogy érzékcsalódás volt, tudod, félelmemben rémeket láttam.

- Valami mozgás? Semmi: közelebbit nem tudsz róla mondani?

- Nem. Mivel nem akartam, hogy meglássanak, vagy, Isten őrizz, Devore utólérjen és elkapjon, leosontam a lépcsőn egy emeletet, és ott szálltam be a liftbe.

- Kár - mondtam csüggedten. - Semmi másra nem emlékszel, csak arra, hogy valami mozgás volt? Kinek a mozgása? Kicsi, nagy, férfi, nő?

- Nem. Nem emlékszem.

- Kár - ismételtem. - Te tíz óra húszkor otthagytad, én pedig két órával később holtan találtam. Lehetséges, hogy a gyilkost láttad, amint épp bement Gileshez.

- Úristen!

Elhallgattam. Töprengtem, de egyetlen új kérdés sem jutott eszembe. Elmúlt hat óra.

Végül megkérdeztem tőle: - Nem kell hazamenned?

- . De. Előbb-utóbb mindig hazamegyek, tudod. Megvan ez a furcsa szokásom - magyarázta gúnyosan.

- Úgy értem, hogy a kisfiad miatt.

- Nem, miatta nem kell hazamennem. A nagymamájánál van egy ideig, a volt anyósomnál. Kikötötték a válóperben. Eléggé barátságos válás volt. Nem csoda, hiszen nem követeltem feleségtartást.

- Aha. Akkor jó - élénkültem fel egy csapásra. Nincs kedved velem vacsorázni?

- Hogy egész este Mr. Devore-ról beszélgessünk, ugye?

Úgy határoztam, hogy őszinte leszek.

- Hát, egy keveset mindenképpen, hiszen harminc órája egyfolytában ezen jár az eszem. De ezennel megígérem, hogy nagyon fogok igyekezni, s ha lehet, másról is beszélgetünk majd.

- Így már jobb. Vacsorázzunk együtt, Darius! Köszönöm a meghívást.

16. SARAH VOSKOVEK

Idő: 6 óra 20 perc, este

Ahogy mondani szokás, lemostuk magunkról a nap porát a mosdóban, majd megkönnyebbülve és felfrissülve arról kezdtünk beszélni, hogy hol is legyen ez a vacsora. Én tudtam egy kis örmény éttermet a közelben! bokszok és nyugalom, hiszen kedd-este lévén aligha lesznek sokan. Egészen közét van, pár lépésre csipán, nekem pedig sétálni volt kedvem. Így aztán oda mentünk.

Kellemes este volt, jó idő, az a fajta, amit észre sem vesz az ember mivel épp megfelel testünk kívánalmainak. A levegő nem volt túl meleg, sem túl hideg, sem túl párás, sem túl száraz. Nem állt annyira, hogy megüljön rajtunk testünk melege és természetes kipárolgása, viszont nem is mozgott annyira,

amit már kellemetlennek találunk. S friss tavaszi illata volt, nyilván a park lehelte felénk, két kipufogógáz-felhő között megcsapta orrunkat.

Sütött a nap, kellemesen melengette a hátunkat, s az utca csillogott-villogott fényében. Még a forgalom sem bosszantott.

Sarah jókedvű volt, felhőtlenül, már-már mámorosan jókedvű. Ha nem ez a magas sarkú cipő van rajta, biztos nekiáll ugróiskolát játszani a járdán. Nyilván óriási megkönnyebbülés volt számára, hogy kibeszélhette annak a kínos délelőttnek a történetét, megszabadult az emlékek gyilkos mérgétől.

Nekem persze semmi okom az örömré. Mindent megtudtam arról, hogy mit csinált Giles attól a pillanattól kezdve, hogy vasárnap este elment a tévéfelvétellel, egészen addig, amikor már csupán két óra volt hátra, hogy holtan lássam viszont. Mégsem tudtam semmit.

Nem tudtam, ki adhatna számot erről az utolsó két óráról. Nem tudtam, ki lehetett a gyilkosa, s miért végzett vele. S ami még rosszabb, azt sem tudtam, hogy most mihez fogjak.

Azaz dehogynem tudtam! Sarah Voskovekkel fogok vacsorázni, ami még ma délben is képtelenségnek tűnt volna.

Szabadra váltott a lámpa, ráérősen átkeltünk az úttesten, hosszabbodó árnyékunk nyomában. Néztem árnyékunkat, s egy pillanatra furcsának találtam a látványt, valahogy torzítottnak és természetellenesnek. De aztán rájöttem, hogy miért. Az én árnyékom hosszabb volt, mit Sarah-é. Könyököm hajlatában pihegő keze is inkább lefelé húzott, mintsem felfelé. Szokatlan érzés volt ez, s ami azt illeti - izgató.

- Az az igazság - mondta, mikor helyet foglaltunk az asztalnál az étterem végében, az egyik benyílóban -, hogy hálás vagyok ezért a vacsorameghívásért. Végre elfelejthetem ezt a reklámkampányt. Torkig vagyok vele! Holnap lesz a végleges döntés az ügyben, utána elmegyek valahová egy hétre, hogy egy kicsit jól érezzem magam.

- Hová? - kérdeztem.

- Nem is tudom. Még az is lehet, hogy otthon maradok, egész nap alszom, vagy nézem a televíziót. Muszáj elmenni valahová?

- Nem muszáj, dehát mindenki ezt csinálja.

- Tudom. Ez is a társadalmi mobilitás jele. Mindenki elmegy valahová, autón, repülőgépen, esetleg hajón közben fogy a benzin, járnak a motorok. Elmegyünk

valahová, akik pedig ott laknak, azok is elmennek valahová - ide, ahol mi lakunk.

- A szállodák ebből élnek.

- Tudom. Néha el is fog a bűntudat. Jövünk-megyünk, s közben rengeteg energia fogy. Mi lesz, ha egyszer teljesen kifogy?

Egy darabig erről beszélgettünk, a közelgő világvégéről. Aztán, miközben a hússal töltött szőlőleveleket és a salátát ettük, a bio-élelmiszerekre terelődött a szó. Idővel -már nem is nagyon figyeltem arra, hogy miről beszélgetünk, mert a beszélgetés maga volt élvezetes, akár egy tökéletes teniszparti: a labda függően pattogott ide-oda, sohasem ment vonalon kívülre, sohasem akadt fenn a hálóban, nem gurult el a fűben.

Sok mindent megtudtam Sarah korábbi életéről. Édesapja kormányhivatalnok volt odahaza, de kegyvesztett lett, s ez az ottani viszonyok közepette a börtönnel - vágy még ennél is rosszabbal - egyenértékű. Szerencsére még idejében elhagyhatták az országot. Később azután ide kerültek, Amerikába. Ennek már tíz éve. Közben édesapja meghalt. Sarah nem sokkal azután, hogy Amerikába érkeztek, férjhez ment, de elszette a dolgot, mert a házasságból nem lett semmi. Kivéve persze a kisfiát.

- Amikor ide jöttem, már tudtam angolul - mondta. Angoltanárnak készültem. Nagyon szeretem az angol nyelvet. Olyan jól érzem magam benne, mint egy méretre készült kényelmes ruhában. Annak idején azt hittem, hogy tökéletesen beszélek angolul, de itt, Amerikában mindenki azonnal tudja rólam, hogy Európából származom.

- *Túl* tökéletesen beszélsz angolul, ezért - magyaráztam. - Az anyanyelved még nem felejtetted el? Felnevetett és gyorsan mondott valamit egy számomra érthetetlen, de szlávos hangzású nyelven. Próbáltam utána mondani néhány szót, s evvel szórakoztunk, amíg a muszakát ettük.

- Hát, nem vagy valami nagy nyelvtelhetség - mosolygott Sarah.

- Tudom - értettem egyet. - Az angollal is épp elég bajom van. A szerkesztők idegrohamot kapnak a kézirataimtól. Mi volt ez a halandzsa, amit megpróbáltattál velem elismételni?

- Túl sokat kérdezel.

- Ugyan már! Tessék megmondani! természetes, hogy tudni szeretném.

- Nem, félreérted. *Ezt* mondtam, s te ezt próbáltad utánam mondani. Hogy "túl sokat kérdezel".

De azután ő is feltett egy sor kérdést, úgyhogy miközben a baktavát ettük és a kávéit ittuk - tengernyi ostobaságot zagyváltam össze arról, hogy miként lett belőlem író.

Aztán - érthetetlen és megmagyarázhatatlan módon - kihunyta a tűz, Sarah hirtelen elkedvetlenedett, arcát rosszkedv felhőzte.

- Mi baj, Sarah kedves? - kérdeztem.

Önkéntelenül is „kedves”-nek neveztem. Úgy éreztem, barátok vagyunk.

Megborzongott. - Nem is tudom, kezdek rémeket látni. - Rémeket?

- Tudod, amiről beszéltünk. Hogy láttam valami mozgást, amikor otthagytam Mr. Devore-t. Azóta nem megy ki a fejemből a dolog. Nyilván alaptalan, de mégis...

Amióta az étteremben vagyunk, most hangzott el Giles neve először. Szinte éreztem, hogy láthatatlan jelenlététől meghűl körülöttem a levegő kihuny ennek a napsütötte vacsoraestének a fénye.

- Mégis micsoda? Mondd ki nyugodtan!

- Ahogy jöttünk ide az étterembe, az volt az érzésem, hogy valaki követ bennünket.

- Igen? Én nem láttam semmit.

- Nem figyeltél. Igaz, én sem, de feltűnt nekem egy férfi. - Legalább ezer ember volt körülöttünk az utcán, köztük rengeteg férfi.

- Többször is észrevettem, hogy a közelünkben van, bár sohasem túl közel. Most pedig bejött ide. Megfordultam, ugyanis én ültem háttal az ajtónak.

- Már ki is ment. Csak egy pillanatra lépett be. Mintha ellenőrizni akarná, hogy itt vagyunk-e még.

- Valaki ismerős?

- Nem. Még sohasem láttam. - Ugyanaz a férfi, akit az utcán láttál?

- Nem vagyon biztos benne. Hiszen csak egy pillanatra láttam az imént. De nekem gyanús, hogy bejött és rögtön kiment. Körülnézett, s már itt se volt.

Fel pillantottam és láttam, hogy egy óra függ a falon, Sarah mögött.

Rámutattam:

- Azért jött be, hogy megnézzé, mennyi az idő. Egy másik férfi volt, nem az, akit az utcán láttál. S akit az utcán láttál, nem követett bennünket: Különbösen is, ne félj semmitől, amíg engem látsz! Ne tévesszen meg a termetem. Tudod mit, sétáljunk egy kicsit! Korán van még.

- Sétáljunk? - kérdezte. - Merre? Hadd találjam ki! A lakásodra, ugye?

Éreztem, hogy elpirulok, mert ugyebár a lakásom egész közel, rövid séta csupán.

- Ártatlan vagyok, tisztelt bíróság - mentegetőztem. - Persze, ha mindenáron fel akarsz jönni hozzám, én nem fogok tiltakozni, de becsületszavamat adom, hogy nem forralok semmi rosszat ellened.

- Semmi rosszat? Ez attól függ, hogy Darius Just szerint mi a rossz és mi a jó - vetette közbe halkan Sarah. - Én tényleg sétára gondolok - mondtam - rendes, becsületes sétára az alkonyi félhomályban. Sétára a természeti szépségek között. Két napja volt telihold. A kristálytisza esti levegőben látjuk majd, amint a park fölött felkél a hold, akár valami gyönyörű, telt és kerek narancs. Utána pedig, ha itt laksz valahol tízmérföldes körzetben, taxin viszlek haza. Vagy ha jobban szeretnéd, beteszlek egy taxiba, kifizetem előre a sofőrt, s utadra bocsátlak.

- Szó se róla - mosolygott Sarah -, nagyon ügyesen csinálod. Ezek után hogyan is utasíthatnálak vissza, hogy ne bántsalak meg velem? Ha például azt mondom, hirtelen megfájdult a fejem?

- A tavaszi illatokkal balzsamos levegő gyógyír a fejfájásra.

- Hát, akkor mi mást is tehetnék? Jól van, Darius, sétáljunk!
A pincér visszahozta a hitelkártyámat, én gondosan kiszámoltam a borralalót, felálltunk, s mentünk.

17. SARAH VOSKOVEK

Idő: 8 óra 30 perc, este

Fél kilenc volt, mire a parkhoz értünk, s alkonyi félhomály helyett sötétség fogadott bennünket, ha előzőleg nem fecsegek összevissza mindenfélét az alkonyról, bizonyára azt mondom, hogy öreg este van, sőt, éjszaka. Az a három csillag, amit látni lehet a nagyvárosi égen, most is látható volt, a többi az autólámpák hunyorgó fénye pótolta.

Átfogtam Sarah derekát és megkérdeztem

- Nem fázol?

- Egyáltalán nem - válaszolt, de én nem engedtem el a derekát, számítva arra, ha később mégiscsak fázna. Ő is átfogta a derekam, nyilván hasonló megfontolásból.

. Utunk a lakásom felé vitt, de ezt nem említettem Sarahnak, s megesküszöm mindenre, ami szent, hogy nem is gondoltam arra, hogy csalárd módon, mintegy „véletlenül”, a lakásomon kössünk ki. Merő véletlen, hogy épp arrafelé sétáltunk.*

** Esküdözöm itt égre-földre, de ezt Asimov találta ki, hogy nevetségessé tegyen. - Darius Just*

Ehhez mindössze azt fűzném hozzá, hogy bárcsak lett volna nálam magnetofon! Hallaniuk kellett volna, hogyan esküdözött, hogyan hánytá magára a keresztet, hogyan csókolta meg utána esküre emelt jobb keze mutatóujját, hogyan hívta tanújául az eget, hogy neki tiszta a lelkiismerete. Én persze egy szavát sem hittem. - Isaac Asimov

A hold pontosan olyan volt, mint mondtam. Sarah megemlítette, hogy van egy katonai látszóve, s néha a háztömb tetejéről nézi vele a Hold krátereit, a Vénusz fázisait és a Jupiter négy nagyobbik holdját. Én még sohasem láttam a Jupiter holdjait, s mikor mondtam ezt neki, ő felajánlotta, hogy egyszer majd megmutatja őket. Gondolatban rögtön beírtam a főkönyvbe ezt az ígéretet, mert tudtam, hogy egy nap majd behajtom rajta, mint egy kötelezvényt.

Látszott rajta, hogy elszállt aggodalmas rosszkedve, ami a vendéglőben fogta el egy pillanatra. Bár nemigen érzékeltem ezt a változást, mivel közben teljesen megfeledkeztem rosszkedve okáról.

Kezem Sarah csípőjén, számomra szokatlan, s éppen ezért erotikus helyzetben, tudniillik *lent* a csípőjén, s nem fent, mind minden eddigi

nőismerősöm esetében, végtelenül békés és nyugodt pillanat az elmúlt napok, a közgyűlés lázas mozgalmassága után, nem csoda, hogy olyasmit éreztem, amit még soha, romantikus szerelmi regények hangulata fogott el.

Olvatag hangon, amelyről ha a más fülével hallhatom, biztosan azt mondom, hogy nem az én hangom, Sarak fülébe duruzsoltam:

- Milyen kár, hogy csupán itt a park mentén sétálhatunk. Gyönyörű lehet odabenn, a fák között.

- Kár bizony - hagyta rám Sarak. - Gyönyörű lehet így este. Zöldellő sziget, ahová elmenekülhet az ember a város zajából.

Én is ugyanezt éreztem, s hirtelen sértett düh fogott el, amiért meg vagyok fosztva valami széptől és kellemestől. - Igen - magyaráztam keserűen -, ez annak a tipikus esete, amikor az emberek hinni kezdenek valamiben, ami nem igaz, de mivel hisznek benne, ettől valóra válik. Mindenki elkezdte mondogatni, hogy a parkba életveszélyes éjjel bemenni, ettől aztán senki sem ment be éjjel a parkba, az elhagyatott park pedig - igén logikusan veszélyessé válik. Az összes farkas idesereglik arra a kevés áldozatra, aki még akad a parkban, s ettől még veszélyesebb a hely.

- Bizony így van. Kár, nagy kár!

- De tudod mit? Nem is kell besétálnunk a parkba. Keressünk itt a szélén egy padot, valamelyik lámpa közelében! Leülhetünk, s mégsem az utcán vagyunk, a forgalom közvetlen közelében. (Őszinte leszek. Arra gondoltam, hogy csókolódzhatnánk egy keveset.)

- Nem, szó sem lehet róla: Ha történik valami...

- Nem történik semmi. És ha igen bízd csak rám dolgot!

- Ne, igazán ne! - kérlelt halkán. - Semmi szükség erre a hősködére. - Egy nem túl közeli lámpa bizonytalan fényében úgy láttam, mintha gúnyosan lesajnáló mosoly futott volna át az arcán.

Persze nekem is csak a szám járt. Csókolódzás ide, csókolódzás oda, nekem sem volt nagy kedvem besétálni a parkba. Dehát mit tehettem volna ezek után?

- Ne ítélj abból, hogy csupán százötvennyolc centiméter magas vagyok és ötvenöt kiló. (Ha egyszer Európából származik, nyilván ért a szóból, ezek az ő mértékegységeik.) - Tudok magamra vigyázni. És rád is.

Éppen a park egyik bejárata előtt mentünk el. - Gyerünk - próbáltam befelé kormányozni. Húzódozott.

- Darius, ez nem vicc.

- Gyere már! Ne félj! Nem lesz semmi bajunk. Senki sem fog kellemetlenkedni.

Nem hagytam magam lebeszélni. Erőszakoskodtam, húztam-magam után, s mivel tényleg elég erős vagyok, végül beadta a derekát. Persze engem is balsejtelmek gyötörtek, s megkönnyebbültem, amikor öt-hat méterre a

bejárattól észrevettem egy üres padot. Elég messze volt az utcától és a forgalomtól, úgyhogy éppen megteszi békés és védett zugnak, s elég közel a park széléhez, hogy az ember biztonságban érezhesse magát.

- Ez az! - mondtam. - Tökéletes!

18. AZ ISMERETLEN

Idő: 9 óra, este

A zöldellő fák tavaszi lombjátán át ideszűrődött annyi lámpafény, . hogy lássam Sarah arcát, de a sejtelmes félhomály egyben kívánatossá is tette számomra. Mi rossz van abban, ha most megcsókolom?

Valahogy mégis hiányzott belőlem a szükséges magabiztosság, amely eddig mindig megvolt bennem. Az ember ilyenkor olvas a jelekből. Némi gyakorlat és egy kevés érzékenység kell csupán hozzá, hogy az ember észlelje, mit fogad szívesen a másik és mit nem, meddig mehet el a játékban és hol az a határ, ahonnan már számolnia kell a megalázó visszautasítással vagy erőszakoskodni kénytelen, ami méginkább megalázó, mert mindkettőnkre nézve az.

Most, Sarah esetében bizonytalan voltam. Egész ,este kedvesen és barátságosan viselkedett, de semmi jelét nem adta, hogy ennél többet is szívesen venne. Vajon szeretné, ha megcsókolnám vagy nem? Elhűlten tapasztaltam, hogy kezdek úgy viselkedni, mint kamasz koromban. Lassan egyre közelebb hajoltam Sarah arcához, s közben vártam a jelet: Rajta, csak előre! vagy - éppen ellenkezőleg - Hátrább az agarakkal!

Úgy látszott, menni fog a dolog, amikor Sarah hirtelen elhúzta tőlem az arcát - de nem szégyenkezve vagy ellenkezésből. Rémület ült az arcán.

- Darius! - kiáltotta fojtott, fuldokló hangon.

Teljesen elmerülhettem ebben a szerelmi játékban, mert én semmit sem vettem észre. Ő viszont észrevette. Önbecsülésemnek viszont jobban esik, ha hozzáteszem: én őt néztem, ő viszont épp a jó irányban ült, s látta, mi történik a hátam mögött.

Megfordultam és felpattantam.

- Mi a fenét akar tőlünk? - kiáltottam.

Vagy négy-öt méterre lehetett tőlünk, amennyire a homályban fel tudtam becsülni a távolságot. Csak annyit láttam, hogy férfi az illető, fehér ember, középmagas és erős testalkatú. Sötét színű ing, sötét nadrág és zakó volt rajta, s ha arcáról és kezéről nem verődik vissza némi sápadt fény, árnyéknak gondoltam volna.

- A férfi a vendéglőből - suttogetta izgatottan Sarah.

- Biztos? Alig lehet látni - sügtam vissza, de közben le nem vettem a szemem a férfiről.

- Ugyanaz az alak: Ugyanaz a ... nem is tudom, micsoda. Biztos vagyok benne.

- Mit akar? - kiáltottam oda ismét. Talán meghallja valaki az utcán, bár nemigen remélhettem, hogy valami vakmerő járókelő a segítségünkre siessen. Ilyenkor mindenki meggyorsítja a lépteit, s úgy tesz, mintha nem hallana semmit.

- Ne mozduljon! - kiáltottam ismét. De az alak megmozdult, tett néhány apró lépést. Valami villant a kezében, éles fényel.

- Kés van nála - suttogta Sarah. Ezt nélküle is tudtam.

- Mit akar? Pénzt? - szóltam oda.

Most sem szólt semmit. Nem várhattam tovább. Féltreöktem Sarah-t.

- Menj odébb! - mondtam neki halkán. - És ha verekedés lesz, fuss el, éred.

Hátraléptem a pad mögé, a fűre. Közben szemmel tartottam a támadót, és próbáltam felmérni a helyzetet. Pisztoly nem volt nála (vagy legalábbis nem akarta használni), tehát nem tud biztos távolságból lelőni. Ha viszont csendben végez velem, több ideje van a menekülésre.

Abban biztos voltam, hogy végezni akar velem. Különös dolog ez: Annyi emberrel találkozol, annyi embert ismersz meg az életed folyamár?, férfiakat, nőket, annyi nevet kell megjegyezned: Egy napon aztán találkozol valakivel, akihez a legszorosabb és legszemélyesebb emberi viszony fűz: a gyilkos és az áldozat viszonya. Őt viszont egyáltalán nem ismered. Lepereg előtted minden ismerősöd képe, s a végén ott látod az utolsót, az Ismeretlenét.

Az Ismeretlen gyors léptekkel megkerülte a padot, hogy közel férközhesen hozzám. Biztos voltam benne, hogy nem fog késdobással próbálkozni. Ehhez nagyon ügyesnek kell lenni, ügyesebbnek, mintsem hinnénk. Nagyon kevesen értenek hozzá. És ha nem talál célba a kés, a tárriadó fegyvertelenné válik.

Hátráltam én is gyors léptekkel, s úgy, hogy ő is kijöjjön a pad mögül.

Tudtam, mit fogok tenni, s szükségem volt némi üres helyre kettőnk között.

Megszokott, normális hangomon szólaltam meg, már amennyire képes voltam rá:

- Kerülj mögéje, Sarah!

Tudtam, hogy Sarah nem mozdul majd. Hogyan is mozdulhatna? Nyilván megdermedt a rémülettől, tehetetlenül áll, vagy talán el is szaladt már, noha nem hallottam a fű zizegését vagy futó lábak zaját. Abban is biztos voltam, hogy az Ismeretlen is tudja. Sarah nem mozdul majd, de mint mindannyian, ő is csak ember. Bármennyire biztos is. a dolgában, csak hátravillantja a tekintetét, hogy lássa, mit csinál Sarah, én pedig éppen erre a figyelmetlen pillanatra vártam.

Hatalmasat üvöltöttem és feléje ugrottam, jobb lábammal oldalt kirúgtam az ágyéka felé. Messze voltam tőle (hiszen kés volt nála) és különben sem

bízhattam a rúgás pontosságában. Nem is reméltem, hogy célba találok, sőt, nem is ez volt a célom.

Ha viszont valakinek az ágyéka felé rúgnak, az illető nemigen tud ura maradni a mozdulatainak. Hát még ha váratlanul el is üvölti magát a támadója. Az Ismeretlen is önkéntelenül hátrarántotta a derekát, és keze akaratlanul is ágyéka elé rándult, hogy védje ezt az érzékeny testtájékot.

Ám én közben visszarántottam az ágyéka felé rúgó lábam, leérkeztem rá a földre, behajlítottam és elrugaszkodtam a talajról. (Sokat gyakoroltam a támadásnak ezt a formáját, s most örülhettem, milyen jól megy, egyébként jóval tovább tart elmondani, mint végrehajtani.) Ennek az ugrásnak a végén megragadtam az ágyék felé tartó karját, markában a késsel, durván csavartam rajta egyet, s még meg sem állhatott az eredeti mozdulata, én máris tovább mozdítottam, teljes erővel felfelé és hátra.

A kés kirepült a kezéből - tudtam, hogy ez fog történni - és abból, hogy felüvöltött, azt is tudtam, hogy sikerült kifecamítanom a vállát. Az Ismeretlen összeesett.

Sajnos, jó harminc kilóval többet nyomott nálam. Ahhoz elég gyors és ügyes voltam, hogy a karja kimaradjon, de ahhoz már nem, hogy ne rántsón magával a földre. El kellett engednem, mégpedig gyorsan, különben rámdől és maga alá gyűr, a hirtelen mozdulattól viszont elvesztettem az egyensúlyomat, és tántorogva nekiestem egy fának, mégpedig homlokkal, mint egy faltörő kos.

Kemény a koponyám, de aligha veheti fel keménységben a versenyt egy öreg fa törzsével, mely gyökerével szilárdan kapaszkodik a földben. Szép színes fényeket láttam, aztán elterültem a fa tövében, lényegében eszméletlenül.

Egy darabig meg sem tudtam mozdulni. Az agyam sem működött rendesen - lassú és zavaros gondolatok zötykölődtek benne. Figyelmeztetett - Sarah figyelmeztetett - én nem hallgattam rá. Ha ő vesz rá - hogy bejövünk a parkba - de nem, hiszen figyelmeztetett - behúztak a csöbe - bepalizott - túljárt az eszemen - akkor most itt fekszem és ez a pofa - feltápászkodik - rám jön a késsel - a másik kezével - vagy nem is ő - Sarah.

- *Darius!* - hallottam meg végre a sikoltozását.

Most már képes voltam mozogni. Valahogy talpra vergődtem, de térdem rogyadozott, meg-megbicsaklott, meg kellett kapaszkodnom a fában.

- Mi van...

Kábult voltam, fájdalomaim voltak, s csak homályosan láttam.

A kés Sarah-nál volt, két marokra fogta. Könnyeztem, köd vett körül, csupán elmosódott körvonalakat tudtam kivenni.

- Most mit csináljak, Darius?

Az ismeretlen mellkasán ült. A támadó tehetetlen volt, s nem csupán a kifecamodott válla miatt. Ahogy kezdtem tisztában látni, nem csodálkoztam a

tehetetlenségén, ugyanis Sarah az Ismeretlen szeme fölé tartotta a kést, hegyével majdnem a szemgolyójánál. Könnyűszerrel odébbgurulhatott volna, hiszen Sarah nyilván lassabban mozog, mivel látszott rajta, hogy nincs különösebb gyakorlata a kézitusában, de a kifícamodott válla akadályozta volna a mozgásban, s ezért tévovázott, nem kockáztatta a szeme világát - vagy a szeme mögött munkálkodó agyvelejét.

- Mit csináljak, Darius?

- Ne engedd mozdulni - kapkodtam levegő után. Mindjárt jövök, amint mozdulni tudok. Ha ő megmozdulna, mártsd belé a kést.

- Már mondtam neki, hogy belé mártom, de nem akarom.

- Mártsd csak belé nyugodtan! Közben sikoltozhatsz, ha úgy könnyebb.

Végül sikerült valahogy odatámolyognom, bár minden újabb lépésnél úgy éreztem, hogy menten összeesem. Húsz lépést kellett megtennem, s mintha húsz évbe kellett volna, míg odaértem.

A tompa fényben lenéztem az ismeretlenre. Rosszul volt, folyt róla a víz - sokkal rosszabb állapotban volt, mint én - és olyan közéről kellett a kés hegyére merednie, hogy nyilván összefolyt a szeme előtt a kép. Igyekeztem emlékezetembe vésni az arcát, tömpe, kicsit ferde orra volt, ezt nem fogom elfelejteni.

- Ki bízott meg evvel? - kérdeztem tőle halkán. - Ki vele, mi az ábra, ha nem akarod, hogy a barátaid ezután csak Vaksimukinak nevezzenek.

Mondani próbált valamit. Közben észrevettem, hogy Sarah egyfolytában reszket, s féltem, hogy rögtön kiesik a kezéből a kés.

- Add csak ide, Sarah - nyúltam lefelé, a kés után.

De én nem tudtam elég gyorsan mozogni, Sarah pedig örült, hogy végre megszabadulhat a késtől. Így aztán közösen elbaltáztuk a műveletet: Sarah nem várta meg, amíg lenyúlok a késért, hogy odalent, az Ismeretlen szeme közvetlen közelében vegyem át tőle. Ehelyett felnyújtotta nekem.

Az Ismeretlen csupán erre várt. Gyorsan odafordult, a másik, ép karjára, s lelökte magáról Sarah-t. Mire mozdulhattam volna, már fel is állt, a fák felé imbolygott, ép karja kezével fogta kifícamult karja könyökét.

- Hagyd! - súgtam. - Úgysem tudjuk elkapni.

Egy pillanatra ostobán bámultam a kést. Rugós kés volt. Visszatoltam a pengéjét a markolatba, majd zsebre vágtam.

- Nem megyünk a rendőrségre? - kérdezte Sarah.

- Minek? Úgysem csinálnak semmit. Csak felveszik a . jegyzőkönyvet és beteszik a többi közé.

- De az orvosnak el kell majd mondani...

- Nincs szükségem orvosra - mondtam ingerülten. Semmi bajom.

Hazamegyek, kialszom magam és kész. Hazudtam persze. A fejem úgy fáj, mintha egyetlen hatalmas odvas fog lenne.

- De hogy mész haza? - kérdezte Sarah. - El tudsz jönni az utcáig? Hívunk egy taxit.

- Nincs szükségem taxira sem - mondtam. - Lényegében otthon vagyok. Innen két sarokra van a lakásom. Ha segítesz, gyalog is el tudok jutni hazáig. Csak az ajtóig kísérsz fel, aztán... hazamehetsz. Ígérem, hogy nem kell semmitől sem tartanod. - Azt hiszem, valami gyenge mosoly-utánzatot is sikerült az arcomra csalnom.

- Támaszkodj rám! - ajánlotta, s elengedte a füle mellett a célzást. .

De én csak nem tudtam leállítani magam.

- Nem vagyok abban az állapotban, hogy ... az érényedre törhessek. Végtelenül sajnálom persze.

- Jaj, fogd már be a szád! - rivallt rám. - Merre laksz?

19. SARAH VOSKOVEK

Idő: 9 óra 30 perc, este

Nem akármilyen séta volt ez hazáig. Két sarok után balra fordulni, elvánszorogni a háztömb feléig, aztán fel a tizenkettedik emeletre a lifttel. Egy örökkévalóságig tartott. Pokolian fáj a fejem, s csak nehezen tudtam egyenes vonalban menni. Nem mertem lefele nézni, mert rögtön imbolyogni kezdett körülöttem a világ. A közlekedési lámpákra kellett merednem, lassan lépegetnem, mélyeket, lélegezmem.

Leginkább azon igyekeztem, hogy ne nézzenek részegnek. Van valami különösen megalázó abban, ha egy antialkoholistát részegnek néznek. Azonkívül nem szerettem volna, ha az emberek meglátják Sarah-t, amint támogat, és azt mondják magukban, hogy szépen állunk, micsoda nő az ilyen, aki valami részeg pasast támogat fel magához a lakására.

Megpróbálkoztam a beszéddel, hátha evvel azt a benyomást keltem, hogy magamnál vagyok, de beletört a bicskám. Nemigen emlékszem, mit beszélhettem, bár rémlik, hogy többször is bocsánatot próbáltam kérni tőle, amiért egy pillanatra meggyanúsítottam, hogy csapdába csalt.

Erre is csupán azért emlékszem, mert Sarah mondott rá valamit.

- Az a bajod, Darius - ezt mondta rá -, hogy javíthatatlan romantikus vagy. Csak akkor tetszem neked, ha az elvetemült, ördögien gonosz nőt láthatod bennem. Másként nem tetszem, tudom. Biztos azért, mert alacsony. 'vagyok.

- Nem - nyugtattam -, nem vagy alacsony. Éppen így vagy szép.

Atyáskodó mozdulatra készültem, gondoltam, megveregetem a vállát, de olyan rosszul voltam, hogy mellényúltam és a levegőt paskoltam a kezemmel.

Ez minden, amire emlékszem beszélgetésünkéből. Aztán még arra, hogy mennyire komoly és ünnepélyes hangot ütöttem meg a házunk portásával, sokkal komolyabbat és ünnepélyesebbet, mint máskor.

- Á, George - mondtam -, hogy van? Hadd mutassam be Miss Voskoveket!
Egy pillanatra feljön velem, George, de azután tüstént távozik.

- Hogyne, Mr. Just, természetesen - vigyorgott a portás.

Sarah a fülembe sziszegett.

- Honnan tudod, hogy mikor fogok távozni?

- Tüstént távoznod kell, Sarah. Gondolnom kell a jóhíredre.

- Orvosra van szükséged. Inkább arra kéne gondolnod, nem a jóhíremre.

- Orvos nuku - mondtam nagy garra. Közben leért a lift.

Nem volt senki a liftben, s emlékszem, nagyon jól esett, hogy nekitámaszkodhattam fülke falának és behunyhattam a szemem. Sarah még most sem engedte el a karomat.

- A kulcsod megvan? - kérdezte.

Előhúztam a kulcsosomót a zsebemből, és átnyújtottam neki. Néhány próbálkozás után sikerült kinyitnia a lakás ajtaját. Én anyagi türelemmel figyeltem.

Beléptem az ajtón.

- Köszönöm, Sarah kedves, most már mehetsz is haza, mert én azonnal lefekszem aludni.

- Nem, még nem mehetek. Úristen, a ruhád! Ei nem tudom képzelni, mit gondolhatt rólad a portás. Megpróbáltam végignézni magamon, de képtelen voltam rá, annyira fáj, ha előre hajtottam a fejem.

- Kicsit piszkos - hunytam be a szemem.

- Meg egy kicsit szakadt. Meg rongyos. - Lehúzta rólam a zakót.

Én igyekeztem ellenállnia vetkőztetésnek, de nem volt hozzá erőm, s hagytam, hadd csinálja. Egészen addig, amíg a nadrág nem került sorra.

- De Sarah! - tiltakoztam erőtlenül. - Mit művelsz?

- Levenni mindent! - parancsolta. Az utolsó darabig. Bezzeg ha lefeküdnénk, egy másodperc alatt leháynál magadról mindent.

- De mivel nem fekszünk le - jelentettem ki -, nem akarom, hogy levetkőztess.

- Nem érdekel. Levetkőztetek és kész.

Hát, le is vetkőztetett. Az utolsó darabig. Emlékszem, ott álltam anyaszült meztelenül, ágyékomat takargattam, mint valami Viktória királynő korabeli érzelgős színjátékban a szűzlány, akire rátör az élveteg és elvetemült őrgrof, hogy erőszakkal elvegye az ártatlanságát. Iszonyatos érzés volt, de Sarah fűtyült rá, mit érzek.

Bevezetett a fürdőszobába, besegített a kádba, és lecsutakolt a szivaccsal. Ez sem volt akármilyen érzés. Nevetni kezdtem, de rögtön abba kellett hagynom, mert a nevetés is fáj.

Éppen bebugyolált a fürdőlepedőbe.

- Emeld fel a lábad - utasított. - Egyébként mit nevensz?

- Szegény Giles! - mondtam. - Éppen ezt szeretted volna. De te nem tetted meg a kedvéért:

- Mert ő akarta. Most viszont én akarom. És ez nem ugyanaz.

- Nézzék csak, a kis feminista! - jegyeztem meg epésen. - Szex csakis akkor, amikor a nő akarja.

- Ez nem szex, ez betegápolás.

- Ápolónő vagy? - Egy pillanatra mintha elfelejtettem volna, kicsoda ő.

- Nem - felelte. - Viszont anya vagyok.

- Igen? Én meg a kisfiú? Nem, kérem. Én nem vagyok kisfiú.

- Jaj, hagy már ezt! Hol a pizsamád?

Megmondtam, hol találja, S miután bedezodoroztam magam (ehhez ragaszkodtam), ügyel-bajjal rám húzta a pizsamát. Lefeküdtem, ágyban voltam, s micsoda nagyszerű érzés volt ez! Jobb még a szexnél is. Ha egymillió nő, egyik a másik után, megkérdezi most tőlem, hogy na, Darius, mit akarsz inkább, velem lenni az ágyban vagy egyedül lenni az ágyban, hát, én bizony egy milliószor is azt felelem, hogy egyedül lenni az ágyban!

Később Sarah belém diktált egy pohár tejet, majd óvatosan körbetapogatta a fejem, bár annyira mégsem volt óvatos, hogy fel ne üvöltsek a szörnyű fájdalomtól, amikor egy hatalmas púpra tévedt az ujjja. Olyan volt, mintha egy biliárdgolyót szögeltek volna a koponyámhoz.

- Nem tudom megállapítani, hogy betört-e a fejed mondta.

- Nem tört be. Ha betört volna, most kómában lennék. - Honnan tudod?

- Nem tört be és kész.

- Agyrázkódásod van. Biztos, hogy agyrázkódást kaptál.

- Biztos. Az agyrázkódásnak viszont az alvás az egyetlen gyógyszere. Más nem használ. Hagyj aludni! Regeire kutya bajom sem lesz.

- Az is lehet, hogy belső vérzésed van. Orvost kellene hívunk.

- Nem kell - kardoskodtam. - Úgysem jönne ki. Hagyj aludni! Gyere vissza holnap reggel, és ha nem nyitok ajtót, hívd a mentőket.

- Jaj, hagy már ezt a hülyeséget! - mondta. Odahúzott az ágyam mellé egy karosszéket és leült.

- Nem maradhatsz itt éjszakára. - Dobj ki, ha tudsz!

Felnyögtem. Hogy később mi történt, már nem emlékszem. Talán beszéltem. Arra nem emlékszem, hogy Giles meggyilkolásáról is beszéltem volna, de nyilván így történt. Rémlik, hogy Asimovról viszont rengeteget beszéltem. A, jó ég tudja, miket mondhattam róla, de azt biztos mondtam, hogy be kellene tiltani az ilyen írókat, akinek ennyire könnyen megy az írás.*

Aztán elaludtam és ez volt a nap vége. Nem álmodtam, legalábbis nem emlékszem, hogy álmodtam volna. Semmire sem emlékszem. Ennyi erővel akár meg is halhattam volna.

**Mindenki ezt hajtogatja rólam. Kedves íróbarátaim közül senki sem gondol arra, hogy én is ugyanúgy szenvedek, mint ők, de én nem panaszkodom. Szenvedésemet kemény munka, elszánt odaadás és bölcs sztoicizmus mögé rejtem. - Isaac Asimov*
Ócska hanta! - Darius Just

IV.

Szerda 1975. május huszonnyolcadika

1. SARAH VOSKOVEK

Idő: 9 óra, reggel

Tizenegy körül alhattam el. Majdnem kilenc volt, mikor felébredtem. Tíz órát aludtam, jó négy órával többet, mint rendszerint.

Egy ideig nem mozdultam, a plafont bámultam, és megpróbáltam rájönni, hogy hol vagyok és mi történt velem: Aztán oldalt fordultam, mert hirtelen az az érzésem támadt, hogy, nem vagyok egyedül, s megláttam Sarah Voskoveket. Ült a karosszékekben, engem figyelt odaadó és aggodalmas tekintettel.

Mozdultam, hogy felülök, de nagyot nyögve visszahanyatlottam a párnára, mert nyilallt a fejem. Ettől aztán végképp mindent elfelejtettem.

- Tudod, ki vagyok? - kérdezte Sarah.

Mindkét kezemmel a fejemet szorítottam, és sértődött hangon kikértem magamnak ezt az ostoba kérdést.

- Persze, hogy tudom. Sarah Voskovek vagy. És ha vársz egy kicsit, emlékezni fogok rögtön mindenre. Tegnap este elmentünk vacsorázni, ugye?

- Igen. És utána? Emlékszel?

- Volt ez a verekedés a parkban. Ugye? Mi történt azután? Hazahoztál?

- Igen.

- És itt maradtál éjszakára... Elnézést, de ki kell mennem. Felsegítenél?

Felsegített és betámogatott a fürdőszobába.

- Köszönöm. De nem maradhatsz idebenn. Mit akarsz, tartani a pisilőmet?
És más dolgom is van.

- És ha elesel? - kérdezte.

- Nagy csattanást fogsz hallani. Menj ki, légy szíves!

Kiment, de tudtam, hogy ott örökdió az ajtónál. Az isten verje meg ezeket a gátlásokat! Trónolok, igyekszem megkönnyebbülni, s közben egy ismeretlen nő - jó, egy lényegében ismeretlen nő - tapasztja a fülét az ajtóra. Nesze neked, romantika!

A fürdőszoba után határozottan jobban éreztem magam, s mondtam is neki, amint megkérdezte, hogy vagyok.

- Jól - válaszoltam. - Kutya bajom. A fejbőrömön van egy horzsolás, az fáj, de egyébként minden rendben. Most már nagyjából emlékszem is mindenre, bár a hazajövetelünkre csak homályosan.

- Nem volt semmi érdekes. Hazajöttünk, és én ágyba segítettetek.

- Aztán egész éjjel virrasztottál mellettem, ugye?

Gúnyos kérdésnek szántam. De komolyan válaszolt.

- Úgy látom, ha nem tudsz belőlem ördögien gonosz nőt csinálni, rögtön megteszel az önfeláldozás angyalának. (Nem emlékeztem Sarah tegnap esti megjegyzésére, hogy csakis akkor találom őt izgalmasnak, ha gonosznak és elvetemültnek látom. Így nem is nagyon értettem, mit akar mondani. Később aztán megértettem.)

- Valójában - folytatta - ember vagyok, olyan, mint a többi. Talán megfordult a fejemben, hogy virrasztok egész éjjel, mint anya a gyermeke betegágyánál, de nem virrasztottam, ugyanis nem tudtam ébren maradni. Elaludtam, s tulajdonképpen átaludtam az egész éjszakát. Talán egy órája, hogy felébredtem. Ha orvost kellett volna hívni, bizony észre sem vettem volna.

- De végül is ott maradtál a karosszékben.

- Miért, nagyon kényelmes karosszék. Még le is vetkőztem éjszakára. Kölcsönvettem az egyik pizsamádat. A mosatást fizetem.

- Jaj, ne butáskodj! - intettem le. - Nem akarod rendbe szidni magad? Ott a fürdőszoba.

- Már rendbe szedtem magam. Mivel sürgős volt a dolog, nem kértem tőled engedélyt, hogy kimehessek a fürdőszobába. Persze azért nem érzem egészen tisztának magam. Jó lenne fehéreneműt váltani, de nemigen lesz ma időm, hogy hazaugorjak.

- Rengeteg ember töltött már el két napot ugyanabban a ruhában, és mind túlélte. Már bent kellene lenned a szállodában, ugye? Elmúlt kilenc.

- Betelefonáltam, hogy ma később megyek be. Reggeli?

- Hú, az nagyon jó volna. A konyhában találsz ezt-azt. Omlettet készített, gombával, sonkával és - mivel talált egy konzervre valót - bambuszrügyekkel.

Némi kecsappal a tetején. Mellé kávé. Előtte meg ananászié. Nagyszerű reggeli volt.

Láttam az ablakból, hogy felhős az ég. Nagyszerű! Semmi kedvem a tűző naphoz, amíg ennyire lüktet a fejem. Sarah-nak jelek szerint nem volt sietős a dolga, lassan, ráérősen evett. Követtem a példáját.

- Emlékszel egyáltalán - kérdezte -, hogy mint mondtál tegnap éjjel, miután lefeküdtél?

- Beszéltem? - kérdeztem meghökkenve.

- Igen. Mindenáron beszélni akartál, én meg úgy gondoltam, jobb, ha hagyjak beszélni, mert amint zavarossá válik a beszéded, rögtön hívom a mentőket.

- De nem volt zavaros, amit mondtam, ugye?

- Nem elég hirtelen váltottál az egyik témáról a másikra, de amit mondtál, teljesen értelmes volt.

Nem néztem fel a tányérról, úgy kérdeztem meg:

Nem mondtam valami... őőő... kínosat, ami feszélyezett vagy zavarba hozott?

- Ha úgy érted, hogy a nemi életed érdekességeit ecsetelted-e, illetve hogy megpróbáltál-e letámadni engem, nemleges a válaszom. Bámulatosan uralkodtál magadon.

- Még jó. Miről beszéltem?

- Erről is, arról is egy keveset. Az írói munkáról, a kiadóról, a szüleidről, aztán meg a Közel-Keletről.

- Úristeni A világpolitikáról is beszéltem? Mit mondtam?

- Már nem emlékszem. Aztán dr. Asimovról kezdted beszélni, lázas hévvel.

Homlokom ráncoltam: Egyre jobban emlékeztem mindenre. Talán az evés is segített.

- Igen, rémlik valami - bólintottam. - Mit beszéltem róla?

- Nehezményezted, hogy olyan sokat és hogy olyan könnyen ír. És hogy annyira biztos az intelligenciájában, hogy sohasem kell neki bizonyítania, mennyire értelmes. Aztán még... aztán még azt is mondtad, hogy... hogy... De nem biztos, hogy pontosan emlékszem rá...

- Azért mondd csak el!

- Hát, hogy tanulhatnál tőle. Azt mondtad. Hogy ne zavarjon a magasságod, hogy légy biztos magadban, és ne kelljen bizonyítanod, hogy te voltaképpen milyen magas és erős vagy.

- Talán arra gondoltam, hogy nem kellett volna bemerészkedni a parkba tegnap este: Hiszen evvel is azt akartam bizonyítani, hogy magas vagyok és erős.

- Hát, ha erre gondoltál, jól gondoltad. Én is így gondolom. De meg kell hagyni, álltad a sarat.

- Lehet. De ha már itt tartunk, neked lett igazad. Az a pofa tényleg követett bennünket. Nyilván hazáig követ és itt próbál végezni velem, ha nem megyünk be a parkba. Ezt a kínálkozó alkalmat viszont nem szalaszthatta el.

- Gondolom, egész életemben emlékezni fogok rá. Óvatosan megtapogattam a fejem.

- Mindegy, fő, hogy élünk. Számomra viszont ez a támadás a végső és megdönthetetlen bizonyítéka annak, hogy Gilest meggyilkolták. Ha gyilkosság történt, s másként nem tudja megakadályozni az ember, hogy a gyilkosságra fény derüljön, habozás nélkül újra gyilkol. Csakis ez lehetett az oka, hogy követett - *engem* követett, nem téged -- és megtámadott.

- Újra meg fogják próbálni, Darius.

- Nem lepne meg - mondtam, s igyekeztem palástolni, hogy a gondolatától enyhe szorítást érzek a gyomromban.

- Majd óvatos leszek... Nem beszéltem róla éjjel? Úgy értem, a gyilkosságról?

- Csak egy-két szót, a vége felé. Mielőtt elaludtál. A hangod egyre halkabb lett, a szavak kezdtek egymásba folyni, és én nem tudtam eldönteni, hogy ez az álmoságtól van-e, vagy pedig azt jelenti, hogy orvost kell hívnom. Ekkor hirtelen felültél az ágyban és azt mondtad, hogy „a golyóstoll, nem lett volna szabad otthagyni”, vagy valami ehhez hasonlót. Nem nagyon értettem. Felém nyújtottad a kezéd, én megfogtam, s ettől megnyugodtál, el is aludtál rögtön utána. Először attól féltem, hogy na, itt a kóma, de aztán láttam, hogy alszol, mégpedig minden jel szerint normálisan és egészségesen. Erre aztán úgy döntöttem, hogy vállalom a kockázatot, és nem hívok orvost.

- Jól tetted! Szóval a golyóstollakról beszéltem. Úgy látszik, nem tudok szabadulnia gondolatától, hogy élete utolsó estéjén bajt okoztam a barátomnak. Ezek szerint a kezedet fogva aludtam el, ugye?

- Igen. Aztán persze én nemsokára elengedtem a kezéd. - Felállt és a mosogatóhoz lépett.

- Jaj, ne mosogass! - szoltam - Ha hazajövök, majd elintézem.

Sarah mégis elmosogatott. Eltűnődtem. Tudod, hogy még sohasem töltöttem az éjszakát nővel úgy, hogy... hogy nem feküdtünk volna le. (Hülye kifejezés, de úgy gondoltam, jobb, ha ezúttal kerülöm a szóban forgó művelet megjelölésére használatos rövidebb, többnyire egyszótagú szavakat.)

Sarah beszappanozta a kezét, leöblítette a csap alatt és megtörölte konyharuhával.

- Én is először töltöttem férfival az éjszakát ilyen ártatlanul - mondta higgadt és csendes hangon. - Ezek szerint most már mindketten tudjuk, milyen érzés.

- Én nem tudom - tiltakoztam. - Én aludtam és nem éreztem semmit.

- Én viszont tudom - mondta. - Volt már jobb éjszakám. Ki kell mennem a fürdőszobába.

Ültem és vártam. Aztán eszembe jutott, hogy még nem mostam fogat, nem borotválkoztam, s van még egyéb tennivalóm is odabenn, s amikor Sarah kijött, bementem a fürdőszobába. S ekkor történt, éppen amikor fogat mostam, hogy fény gyúlt az agyamban. Újra fény gyúlt az agyamban, hiszen nyilván már az éjszaka is eszembe jutott: a fejemet érő ütés szabadjára engedte a gondolataimat, kizökkentette őket a kérékvágásukból, ahol már másfél napja zötykölődtek, folyvást ugyanabban az irányban.

Felordítottam, de mivel a szám tele volt habosra vert fogpasztával, az ordítás viszonylag halkra sikerült. Sarah persze most is az ajtónál őrködött, készen arra, ha elesnék, mert tüstént ott termett, és aggodalmas hangon megkérdezte:

- Mi baj, Darius? Mi baj?

Ki kellett öblítenem a habot a számból, hogy megszólalhassak.

- Amit az éjjel mondtam a golyóstollakról. Nem emlékszel, pontosan mit mondtam? Azt, hogy „a golyóstollak”, többesszámban, vagy azt, hogy „a golyóstoll”, egyes számban?

Fejét ingatta, kezét tehetetlenül széttárta.

- Azt hiszem, egyes számban. De nem mernék rá megesküdni.

- És hozzátettem, hogy „nem lett volna szabad otthagyni”?

- Igen, azt hiszem.

- Nem lehet, hogy azt mondtam, „nem lett volna szabad otthagynia”?

„otthagynia”, nem „otthagyni”?

- Lehetséges - mondta bizonytalan hangon. Éppen elnyomott a buzgóság.

Nem beszéltél tisztán.

- Csakis ezt mondhattam - szögeztem le. - Hát persze! - Korábban lelki szemeimmel azt figyeltem, hogyan épül út a kockakövekből. Most viszont újabb kockaköveket láttam, és ezek egészen másként rendeződtek egybe.

- Indulhatunk? - kérdeztem Sarah-tól.

- Biztos, hogy ebben a zakóban és ebben a nadrágban akarsz jönni?

Végignéztem magamon, lenéztem a nadrágra. A fejem fáj még ugyan, de már elviselhető mértékben.

- Igazad van - bólintottam. - Már veszem is elő a gesztenyeszín öltönyömet.

Gondosan átraktam zsebeim tartalmát a másik zakóba, s amikor láttam, hogy minden nálam van, nem felejttem otthon a pénztárcát, a kulcsot, a hitelkártyákat és a többi, végre valóban indulhattunk.

- Fogjunk egy taxit! - javasolta Sarah. - Nem lenne jó, ha megerőltetnéd magad, és különben is esőre áll.

- Hogyne, persze - gondoltam fájdalmasan a bankbetétem egyenlegére. - Minél előbb ott akarok lenni a szállodában. Kezdem érteni az ügyet.

Hamar kaptunk taxit (jó környék ez taxiszempontról) és az öt perces út során megkértem Sarah-t, intézzen el nekem valamit.

- Jó. Mit intézzek el?
- Hallottam, hogy a rendőrség listát készített Giles holmijáról. Mindenről, ami a szobában volt. És azt is hallottam, hogy a szálloda biztonsági osztálya kap egy példányt a jegyzőkönyvből. El tudnád intézni, hogy megnézhessem ezt a listát?

Értetlenül bámult rám.

- Tony Marsoglianiit kell megkérnem...

- Isten őrizze! Küldd elérte valamelyik beosztottadat! Ha Marsogliani megneszeli, hogy én akarom látni a listát, nem adja oda neked.

Nem nagy örömmel ugyan, de beleegyezett. - Jó, megpróbálom.

Már csupán egy sarokra voltunk a szállodától, amikor pirosat kaptunk.

- Ja - jutott végre eszembe -, köszönöm, hogy segítettél az éjszaka. Biztos a terhedre voltam.

- Nem kényszerítettél rá. Bármikor elmehettem volna.. - Azért köszönöm.

- Szívesen.

A nyelvemen volt, hogy visszakérdezek: „Máskor is?”, de láttam, hogy itt már feleslegesek a szavak, s inkább megcsókoltam Sarah-t, éppen akkor, amikor a taxi újból mozgásba lendült. Most nem kellett fokozatosan csökkenteni a távolságot arca és arcom között, nem kellett latolgatni, vajon szívesen fogadja vagy elutasítja a közeledést. Átöleltem, mintha ennél mi sem lenne természetesebb, és megcsókoltam. Nem próbáltam én őt felizgatni, nem próbáltam vágyat ébreszteni benne, nem volt ebben a csókban semmi a gyakorlott férfi apró fogásaiból, melyek a csók után következő többi állomáshoz egyengetik az utat.

A hála és szeretet egyszerű gesztusa volt ez a csók, semmi több, ő viszonzta, érezte velem, hogy szívesen veszi, de ez volt minden, semmi több.

Nem igaz! Hazugság! Nagyszerű csók volt, hosszú csók, mely sehogy sem akart véget érni.

Olyannyira nem, hogy végül a taxisofőr tétova hangja ugrasztott szét bennünket.

- Főnök, megérkeztünk.

- Menjünk, mert a végén még elfelejtem, miért jöttem ide.

- Igen, menjünk - mondta Sarah. Mélyet lélegzett, mint aki igyekszik magához térni -, mert a végén még kútba esik ez az átkozott reklámkampány. .

Kifizettem a taxit, megdupláztam a borraalót. Hogy miért? Mert úgy éreztem, hogy szerelmes vagyok az egész világba. Kiszálltunk a taxiból. Épp szitálni kezdett az eső.

2. NELLIE GRISWOLD

Idő:10 óra 15 perc, délelőtt

Negyed tizenegykor váltunk el egymástól. Sarah a lifthez indult, én a mozgólépcsőhöz: Mosolyogva intettünk búcsút egymásnak. Nem volt ez igazi elválás, tudtam, hogy nemsokára viszontlátjuk egymást.

Egyenes vonalban, kitérők nélkül siettem a Hercules Books standjához, akár a postagalamb. Érezni lehetett, hogy a könyvvásár az utolsókat rúgja. A közgyűlés utolsó napja volt ez, a standok délután bezárnak. A könyveket, a plakátokat, a dekorációt és a reklámot mind elcsomagolják vagy kidobják, s ez az esemény máris rányomta bélyegét a hangulatra.

Nellie nem volt ~ standnál. Egy pillanatra megrémültem. - Most, hogy végre érteni kezdtem az ügyet, nem tudnám elviselni, ha várnom kellene, miközben helyre teszem a kirakós játék utolsó darabkait.

Aggodalmas hangon kérdeztem meg a hölgytől, aki tartotta a frontot a standnál:

- Hol van Miss Grisswold? Nem tudja?

- Rögtön jön - válaszolt a hölgy, s volt annyi tétova zavar a hangjában, hogy tudjam, Nellie a toalettre ment. Megnyugodtam. Onnan hamar visszatér mindenki. Kevés a látnivaló, nincs ami ott tartsa az embert.

Már messziről észrevettem, hogy közeleg, ez jó abban, ha magas valakit keres az ember. Gyorsan felé indultam, s reméltem, hogy nem térítem el felém vezető útjáról.

- Nellie! - integettem. Utálom, de hát másként nem vett volna észre. Ez a rossz benne, ha alacsony az ember. - Darius! Hogy vagy? Nem unod még a mulatságot?

- De, kezdem unni.

- Mert én nagyon unom. Este a bankett után rögtön hazamegyek és ágyba bújok. És legközelebb majd hétfőn megyek dolgozni.

- Jól teszed - mondtam. Tőlem akár egy hónapra is távol maradhat a munkából, ha válaszolni tud a kérdéseimre. Tudtam előre, hogy mi lesz a válasza, de minél kisebb a bizonytalanság, minél kevesebb a mégoly logikus feltételezés, annál szorosabban tapadnak egymáshoz a kockakövek, annál szilárdabb a talaj, amikor megteszem az utolsó, rettenetesen kockázatos lépést.

- Nellie, kérlek, meg kell valamit még tudnom Giles Devore-ról. Tudod, a dedikálás. - Őszinte, komoly tekintettel néztem fel az arcába, s most jutott először eszembe, hogy egy nő is lehet nevetségesen magas.

- Dehát én elmondtam már mindent - tiltakozott.

- Egyetlen apró dolog mindössze. Emlékszel, hogy mikor vége lett a dedikálásnak, Giles a falhoz vágta a piros golyóstollat. Tudod, amelyiket te adtál neki.

- Igen, a falhoz vágta. Leesett a földre és ott maradt. Én legalábbis nem vettem fel. Miért, szükséged lenne rá? Nem hiszem, hogy meg tudnánk találni...

- Nem, nincs rá szükségem. De amikor odavitted hozzá a tollat, egy másik toll volt a kezében, egy golyóstoll, amelyikből éppen kifogyott a tinta. Ez már a második toll volt, amelyik kifogyott, s te hoztad neki a harmadik golyóstollat.

- Igen - mondta. Látszott rajta, hogy még egy perc és teljesen belezavarodik ebbe a golyóstoll-históriába.

- Nahát akkor. Kérdésem a következő: mit csinált Giles Devore a második tollal, amikor te odavitted neki a harmadikat? Eldobta, letette maga elé az asztalra, vagy mit?

- Hű, milyen jókat kérdezel! Tényleg! Nem dobta el. Látta, hogy hozom az új tollat... Emlékszem. A zsebébe tette.

Megragadtam a kezét és megszorítottam, amennyire csak bírtam.

- Biztos vagy benne?

Lelkesen bólintott, többször is egymásután, látszott rajta, mennyire örül, hogy én mennyire örülök.

- Világosan emlékszem. Igen. Amikor Odavittem neki a tollat, úgy nézett rám, mintha félne, hogy elveszem tőle a tollat, s gyorsan zsebre vágta. Még mondtam is neki, hogy ne féljen, nem kell nekem a tolla, sőt, kap tőlem egy másikat. Igen, emlékszem már.

- Világos - mondtam. - Féléségétől tudom, hogy mindig eltette a kiszáradt golyóstollakat: Néki kellett kidobni őket. Inkább az volt szokatlan, hogy a piros golyóstollat eldobta.

Kis híján toporzékoltam a türelmetlenségtől. - Ez minden? - kérdezte Nellie.

- Igen. Ez minden, amire szükségem van. Hálásan köszönöm.

Legszívesebben megcsókoltam volna, de eszembe jutott, hogy ehhez nyújtózkodnom kellene, hagytam hát a fenébe a csókot.

3. SARAH VOSKOVEK

Idő:10 óra 50 perc, délelőtt

Először is, Sarah.

Lehet, hogy még nem sikerült megszereznie azt a listát, hiszen még fél órája sincs, hogy elváltunk egymástól. Sebaj, majd megvárom!

Annyira siettem, hogy valósággal berontottam az irodába. Ginger ijedten felkapta a fejét, de aztán megismert és mosolyogva intett, hogy kerüljek beljebb, Sarah-hoz.

Sarah éppen telefonált. Felnézett, intett, de közben beszélt tovább, illetve végighallgatta, mit mond a másik. Gondoltam, megvárom, míg befejezi, de Sarah egy xeroxmásolatot tolt elibém az íróasztalon.

- Már meg is van? - tátogtam hang nélkül.

Bólintott és elfordult, hogy ne zavarjam a telefonálásban. A szívem mintha szaporábban vert volna, ahogy kézbe vettem a papírlapot. Ha nem támasztja alá az elméletemet, attól még helyes lehet az elméletem, de úgy nem lehetek benne igazán biztos, és akkor elképzelhető, hogy nem lesz merszem felállítani a csapdát, amelybe a gyilkost akarom becsalni.

Gyorsan átfutottam a listát. Ruhadarabok, személyes tárgyak, szokványos apróságok, ez-az (nevetséges, még egy olyan tétel is volt a listán, hogy „egy tableta, külön, valószínűleg aszpirin”).

De amire kíváncsi voltam, nem volt rajta a listán. Újra végigolvastam, gondosan, tételről tételre. Nincs rajta. Fellélegeztem. (Azt hiszem, lélegzetvisszafojtva tanulmányoztam a listát, s már-már fuldokoltam.) Aztán csak ültem ott és gondolkodtam.

A lista alátámasztja az elméletemet! Persze még így sem végleges és megdönthetetlen. Gyenge lábakon áll, közvetett bizonyítékokon és feltételezéseken alapul. Szükség van még valamire, ami megfellebbezhetetlen, amit mindenki meggyőzőnek talál. És ennek egyetlen módja van csupán, az, ha...

Sarah közben letette a kagylót, s én nem is vettem észre.

- Darius! - szólt, s ahogy próbáltam visszafelé hallgatózni magamban (ha értik, mire gondolok), ráébredtem, hogy most szólt másodszor.

Felnéztem.

- Elnézést!

- Ez az a lista? Csak szólnom kellett, rögtön átküldték. Rendben van a dolog?

- Rendben. Annyira rendben, hogy tudom, ki ölte meg Gilest.

Biztos voltam benne, hogy megkérdezi, ki a gyilkos, de nem kérdezte meg.

- Biztos vagy benne, hogy nem tévedsz? - kérdezte helyette komoly, már-már ünnepélyes hangon.

- Biztos. Én biztos vagyok benne. De hogy mások is biztosak tehessenek benne, ezért tennem is kell valamit. Sarafi? Amikor átszóltál a biztonsági osztályra, Marsoglian már bent volt?

- Bent van, de nincs az irodájában. Ezért sikerült ilyen könnyen megszerezni a listát. Ilyenkor lent van az alagsorban, a biztonságisok főhadiszállásán.

Eltűnődtem.

- Mi a véleményed Marsoglianiról?

- Mint biztonságisról?

- Igen.

- Tudomásom szerint már tíz éve itt dolgozik, és meg vannak vele elégedve.

- Tiszta a keze?

- Hogy érted, hogy tiszta-e a keze?

- Hogy nem bűnöző-e. Egy kábítószer-banda tagja például.
Bámult rám, mint a bolondra.

- Marsogliani? Ugyan! Képtelenség.

- Ez persze a te szubjektív benyomásod, nem?

- De. Viszont, ha nem tiszta a keze, akkor a világ legjobb színésze. Ha bűnös, akkor zseniálisan játssza az ártatlant.

- Mióta ismered?

- Amióta itt dolgozom. Lassan hét éve már.

- És az a határozott véleményed, hogy becsületes?

- Igen. Fel-tét-le-nül - szótagolta a nagyobb nyomaték kedvéért.

- Hát, akkor meg kell kockáztatnom a dolgot. Nem tudod, Giles szobája, az ezerötszáztizennyegy szoba üres még, vagy már beköltözött valaki?

Sarah telefon után nyúlt, s tüstént közölte velem, hogy mire jutott.

- Még ma is Mr. Devore-é a szoba, mert a kiadója ezt a napot is kifizette. Eddig nem adták ki, mert a szállodát nem érte veszteség, viszont ma már beköltözik valaki, mégpedig elég korán, délután három körül.

Megnéztem az órám. Tizenegy múlt.

- Azt hiszem, lesz elég időm. Beszélnem kell Marsoglianival.

- Felhívatom ide, bár amikor odalent van az alagsori irodában, sohasem szereti...

- Nem szükséges. Inkább lemegyek és rajtaütök. Le tudnál vinni az alagsorba?

Sarah felsóhajtott.

- Le tudnálak, hiszen tudom az utat. De nem mozdulhatok a telefon mellől, amíg ezt a reklámkampány-ügyet gatyába nem ráztuk. Hadd próbáljam meg inkább felhívni ide, jó?

- Nem jó: Szeretném, ha te kimaradnál ebből. Nincs valaki, aki le tudna vinni hozzá?

Felállt, kiment a külső helyiségbe. Kisvártatva visszatért. - Ginger levisz... Darius? Ugye óvatos leszel?

- Hogyne, Sarah, óvatos leszek. És szerencsés is, remélem.

Önkéntelenül is a fejem búbjához nyúltam. Igen, még most is sajog. Még egy ütést nem engedhetek meg magamnak. Végezne velem.

Olvashatott a gondolataimban, mert fancsali képet vágott.

- Megint megpróbálsz bizonyítani, hogy milyen magas és erős vagy, mi? Egy pillanatra belém fagyott a szó.

Nem - mondtam aztán. - Tudom, milyen magas vagyok. Épp elég láb és elegendő hüvelyk magas. Nem ezt próbálok meg bizonyítani. Hanem azt, hogy milyen okos és ravasz vagyok. - Meg azt is - tettem hozzá magamban -, hogy gyilkos vagyok. Legalábbis a gyilkos vétlen és akaratlan cinkosa.

4. ANTHONY MARSOGLIANI

Idő:11 óra 20 perc, délelőtt

Ginger levitt az alagsorba, majd tovább kalauzolt a folyosók útvesztőjében, egészen egy üvegajtóig. A sárgásszürke, csövekkel borított mennyezetű alagsori sivatagban hirtelen világos, szálloda-modern bútorokkal berendezett kis oázis képe tárult elém az ajtó üvege mögött. Önkéntelenül is visszahőköltem, amikor Marsoglianit pillantottam meg odabent, mellényben, félholt szivarjával a szájában. Éppen telefonált.

- Köszönöm, Ginger - mondtam a titkárnőnek. Rám mosolygott és ment is a dolgára. Mégpedig sietősen, talán attól félt, hogy rögtön homéroszi hősök párviadala kezdődik itt az irodában, és nem kívánt statisztálni a jelenethez?

Az ajtó nem volt zárva (nagyszerű!), így aztán benyitottam és beléptem a helyiségbe. Marsogliani felnézett és meglátott.

- Csak nyugodtan - mondtam. - Megvárom. Darius Just vagyok.

Először mintha meglepte volna az érkezésen, de utána rögtön látszott rajta, hogy rettenetesen bosszantja.

- Tudom, ki maga - morogta. - De mint látja, dolgom van.

- Megvárom.

- Hosszan tartó, folyamatos dolgom van. Később sem fogok ráérni.

- Fél óra az egész - győzködtem. - Nem szívesen fordulnék rendőrséghez a problémával.

Ez sem rázta meg. Szúrósan rám pillantott, ennyi volt az egész. De nem parancsolt ki a szobából. Beleszólt a telefonba

- Nézze, hívjon újra később. Majd akkor megbeszéljük. - Letette a kagylót és felém fordult. - Mit akar? De fogja rövidre!

- Ha két percig nem szakít félbe, elmondom - fogtam bele a mondókámba.

- A szállodának állandó problémája a kábítószer. Én is tudom, maga is tudja, ne is próbálja tagadni. Nos, én tudom a megoldást erre a problémára. Tudom, hogyan lehet felszámolni. Ha a rendőrséghez fordulok, se vége, se hossza, annyi bajom támad, magukra meg itt a szállodában igen rossz fényt vetne a dolog. Ha viszont most segít nekem, magáé a dicsőség, hogy megoldotta a problémát, én nem kérek belőle. Ez pedig jó a szállodának.

Méregetett egy darabig. Közben megszabadult fertelmesen büdös szivarjától.

- Ha nem kér a dicsőségből, miért csinálja?

- Giles Devore azért halt meg, mert én elfelejtettem megtenni, amire kért.

- Az a csomag a golyóstollakkal?

- Igen, az. Jóvá akarom tenni a mulasztásomat, mégpedig úgy, hogy kézre kerítem a gyilkosát.

Marsogliani felsóhajtott és mondott valamit. Nyilván olaszul beszélt. Aztán ismét megszólalt, számomra is érthetően.

- Szóval azt akarja, hogy segítsek. Hogyan és mivel? - Ha segít, csapdát állíthatunk a gyilkosnak. Két emberre van szükségem, magára meg a beosztottjára, Michael Strongra. Mindhárman ott voltunk a szobában, mikor rátaláltam a holttestre, s ha most mindhárman felmegyünk a szobába, s ha rám tud szánni tizenöt percet, kezünkben lesz a gyilkos.

- Úgy érti, a pasas besétál hozzánk a folyosóról? Visszatér a tett színhelyére?

- Pasas? Nem állítom, hogy férfi az illető - mondtam óvatosan -, s nem állítom, hogy ilyen egyszerű lesz a dolog. De mi hárman ott voltunk tegnapelőtt a szobában, a kádban fekvő halott társaságában. Tudjuk, milyen volt, úgyhogy érteni fogjuk, mi történik. Világos?

- Nem, egyáltalán nem világos. Vagy elmondja, mit főzött ki, vagy ha nem, akkor örültem a szerencsének.

- Nem mondhatom el. Nincs rá bizonyítékom, maga meg nem hinne nekem. De ha most elküld, egyenest a rendőrségre megyek. Lehet, hogy ők sem hisznek nekem, de mindenképp ellenőrizni fogják, mivel kábítószer van az ügyben, s csak a Jóisten tudja, mire derül fény, és mennyire rossz fényt vet ez magára és a szállodára. De ha rám szán tizenöt percet odafenn az ezerötszáz tizenegyes szobában, megkapja a magyarázatot és a gyilkost is ráadásul, ha viszont kiderül, hogy tévedtem, rögtön távozom és elfelejtem ezt az egész ügyet. Akár így lesz, akár úgy, a rendőrség nem fog tudni róla.

- Így gondolja? - kaffantott harapósan. - Hogy csak úgy elfelejti az egészet? Na idefigyeljen! Ha most felmegyek magával abba a szobába és kiderül, hogy kamu az egész, a maga hülye agyának a szüleménye, hát, maga nem fog csak úgy távozni. Legalábbis nem egy darabban. Mert én akkorát rúgok magába, hogy csigolyánként jön ki a hátgerince a száján!

- Jó, rúgjon belém. Nem fogok védekezni - mondtam Csendesesen. - Szóval? Mit szól hozzá?

Talán egy hosszú perc is beletelt, mire ismét megszólalt, miközben én lemondóan megfogadtam magammal négy az egyhez, hogy nemet mond a tervre.

- Jó. Hogyan akarja? Együtt menjünk fel mindhárman vagy hívassam oda Strongot a szobába, miután mi ketten felmentünk?

- Együtt, mind a hárman - lélegeztem fel. - De lehetőleg úgy, hogy elkerüljük a hallt és a báltermeket. Letudná hívni ide Strongot? Aztán mehetnénk úgy, ahogy az elhunyt vendégek holttestét szokták lehozni ide.

- Hogy ne tudjon senki arról, hogy mi a szobában vagyunk? És aztán megjelenik a gyilkos?

- Tizenöt percet kérek. Ennyi az egész.

- Ugyan miféle varázsigére fog belépni a gyilkos?
- Ez az én dolgom. Mindent elrendeztem és sikerülni, fog. Nézze, mit veszíthet? Tizenöt percet. Cserébe viszont nézheti, hogyan potyognak ki a sigolyáim a számon.
- Istenemre - sóhajtott fel vágyakozóan -, tizenöt percet tényleg megér ez a látvány.

ANTHONY MARSOGLIANI

Idő:11 óra 35 perc, délelőtt

Michael Strongnak felszóltak az URH-n. Amint belépett, rögtön észrevett. Felvonta homokszín szemöldökét.

- Jól van, Strong! Szükségünk van a segítségére. Felmegyünk az ezerötszáz tizenegyesbe...

- Ahol a haláleset volt?

- Igen oda. Ez a figura itt azt állítja, hogy ha várunk odafent tizenöt percet, nyílik az ajtó és besétál rajta valaki, aki tüstént beismeri a gyilkosságot. Nos, adunk neki tizenöt percet. Utána pedig - ha semmi sem történt - maga, Strong, rögtön kivezeti a barátunkat a szobából, és villámgyorsan eltávolítja a szállodából, mert ha nem, akkor én veszem kezelésbe, és nem jut ki élve innen.

- Menjünk fel a szobába! - kérem, s nagyon vigyáztam, hogy ne remegjen a hangom (Úristen, gondoltam, és ha tévednék?). - Délre már végeztünk is.

- Igen, végeztünk. Magával, jóember, magával - vágta rá Marsogliani s látszott rajta, komolyan gondolja.

Strong nem szólt semmit, de az ő tekintete is elfelhősödött. Nem szeret itt engem senki, jutott eszembe, de persze nem csodálkoztam.

A kézi vezérlésű teherlifttel mentünk fel. A liftkezelő fejbiccentéssel üdvözölte Marsoglianiit, de köszöntését nem viszonzta senki. Egyikünk sem szólt, némán telt el a tizenöt emeletnyi út. Mikor megérkeztünk, Marsogliani intett, hogy én lépjek ki elsőnek a liftből.

Kihajoltam és körülnéztem, nincs-e valaki a folyosón. Nem volt senki. Mindhárman kiszálltunk a liftből.

- Merre kell menni? - kérdeztem suttogva, mert nem tudtam az irányt.

Marsogliani indult előre, gyors és meglepően halk léptekkel vezette a menetet. Egy helyen balra kellett fordulnunk, itt megint intett, hogy én menjek előre. Ez a folyosó is üres volt: Vonultunk tovább, előre. Marsogliani egy álkulcsal kinyitotta az ajtót. Beléptünk.

Halott, élettelen szoba fogadott bennünket. Nem lakott benne senki, aki a személyes jelenlétével afféle ideiglenes otthon-szerűséggé álcázhatná.

Marsogliani az óráját nézte.

- Tizenegy-negyvenkettő - állapította meg: - Tizenegy-ötvenhétig hajlandó vagyok várni. De egy másodperccel sem tovább.

- Rendben. Ha lehetne, ne zárja be az ajtót. Ha valaki bejönne, ne kelljen feltörnöd a zárat.

- Jó - mondta kurtán. Becsukta az ajtót, de a kulcsot nem fordította rá, aztán beljebb lépett, nekítámaszkodott a fiókosszekrénynek, s tűnődve nézte.

- Még tizennégy perc.

Michael Strong az ágy másik oldalára állt. ő sem tudta levenni szemét az ajtóról. Én sem. Az ajtót bámultam, háttal annak az átkozott fürdőszobának.

Marsogliani halkán megjegyezte: - Még tíz perc.

Halkan megszólaltam. - Felesleges számolni.

Éreztem, hogy halántékomon kiver- a veríték, s lefolyik az arcomon. A légkondicionálást nem kapcsoltuk be. A lármája mindent túlzümmögne.

További percek teltek el. Egy papírdarabot halásztam elő a zakóm zsebéből. A közgyűlés kivonatos programja volt. Odasúgtam Strongnak:

- Adja ide a tollát egy pillanatra! Fennhangon válaszolt.

- Tessék?

Idegesen intettem, hogy ne kiabáljon.

- Már csak öt perc van hátra. Adja ide a tollát!

Olyan rettenetes . volt a feszültség a szobában, hogy ettől teljességgel valószínűtlennek tűnt minden. Én pedig erre építettem fel mindent. Strong bólintott, kitérte zakója bal szárnyát, és kiválasztott egyet a belső zsebébe tűzött golyóstollak közül.

- Nem azt! - türelmetlenkedtem. - A másikat. Nyújtotta felém a golyóstollat, amit elővett.

- Tessék?

- A másikat - suttogtam. A másikat.

Dermedten bámult rám a meglepetéstől. Odaugrottam, egy pillanatra megkapaszkodtam a zakójában, kirántottam az egyik golyóstollat a zsebéből, és átvetettem magam az ágy másik oldalára.

A feszültség megtette a magáét. Strong elvesztette az önuralmát. Mérgesen felkiáltott.

- Adja vissza! - kiabálta. - Azonnal adja vissza!

- Miért adjam vissza? - kiabáltam én is. - Mi van benne?

Strong villámgyorsan megkerülte az ágyat. Én ismét átvetettem rajta magam.

Közben Marsogliani is feleszmélt. .

- Mi ez, Just? - bömbölte. - Mit művel itt?

- Egy golyóstoll van a kezemben - üvöltöttem, s közben lábujjhegyen egyensúlyoztam, lestem Strongot, mikor kell újra ugranom. - Egy golyóstoll, amit most szétcsavarok. Fogja már le Strongot!

Marsogliani most már kezdte érteni, mi történik itt, és mikor Strong megint felém lódult, eléje ugrott és testével tartóztatta fel a nagydarab embert. Villámgyors mozdulatokkal megperdítette Strongot, és hátracsavarta mindkét karját.

- Vigyázzon, rúgni fog! - kiáltottam.

- Ne mozduljon, Strong! - üvöltötte Marsogliani -, mert letépem a karját és kihajítom az ablakon... Mit vett el tőle, Just?

- Egy golyóstollat - mondtam, és a fiókosszekrény lapja fölé tartottam -, amit most szétcsavarok. Függőlegesen tartottam a tollat, hegyével felfelé, és kicsavartam a szárát. Két másodpercig tartott mindössze, de ez volt életemben a leghosszabb két másodperc, mert ha most nem az történik, amire számítottam, nincs isten, aki kihúzzon a slamasztikából.

A golyóstoll két darabra vált és valami fehér por szóródott ki belőle a fiókosszekrény fedelére.

- Százat egy ellen - mondtam remegő hangon -, hogy ez heroin, Marsogliani.

Alig negyvenhét órája volt, hogy rátaláltam a holttestre.

6. ANTHONY MARSOGLIANI

Idő:11 óra 47 perc, dél

Két lázas óra következett, nem volt megállás. Strong valósággal őrjöngött, ketten kellett lefogniuk. Összevissza kiabált mindenfélét, de annyit mindenesetre ki tudtunk venni belőle, hogy egy kábítószer-lánc egyik fontos szemét tartjuk a kezünkben.

Marsogliani elvette tőle a tollakat, de nem csavarta szét őket. Felhívott néhány embert a biztonságisok közül, akik elvitték Strongot és, ahogy mondták, „őrizet alá helyezték”. Hogy ez mit jelent, bilincset vagy lakatot, nem tudom, de nem is érdekel. Mostantól kezdve Marsoglianié az ügy, s én is így akarom.

- Honnan tudta? - kérdezte.

Elmondtam, ő mondatról-mondatra jegyezte, amit mondok, közben pedig rám-rám pillantott, bámult, mintha bolondot látna.

- Csak ennyit tudott? Ilyen keveset? - kérdezte meg többször is.

Ilyenkor mindig ezt válaszoltam: - Nekem elég volt ennyi is.

- Mindent egy lapra tett fel, azt tudja?

- Kénytelen voltam. Ha nincs ez a rettenetes feszültség, nem roppan össze. És ha maga nincs itt, hát, nem is tudom.. Mondták, hogy maga tiszta kezű, becsületes ember.

Nem köszönte meg a dicséretet. Nyilván nehezményezte, hogy egyáltalán eszembe jutott megkérdezni, vajon becsületes ember-e.

- Azt tudja, ugye, hogy vallomást kell tennie a rendőrségnek?
- Nem utazom el sehová, és a rendelkezésükre állok, amint szükséges... Azt tudja, ugye, hogy Strong ölte meg Giles Devore-t?

- Vagy igen, vagy nem - vetette oda. - Persze, ha ez itt heroin, és azt hiszem, igaza van, tényleg heroin, akkor... - Ugyan már! Maga is hallotta, miket kiabált itt összevissza. Hogy neki vissza kell kapnia a tollat, mert különben végeznek vele. A fenébe is - tettem hozzá dühösen -, tegnap utánam küldött valakit, hogy végezzen velem.

Marsogliani a fejét csóválta.

- Amit itt mondott, nem számít. Nem figyelmeztették a jogaira, nem volt jelen az ügyvédje. De ha ez itt heroin, akkor Strong bűncselekményt követett el mivel kábítószer volt a birtokában. Kezdetnek ez elég is, innen elindulhatunk.

- Jó, legyen! Magaé az ügy. Maga kapta el Strongot. A szálloda biztonsági szolgálata derített fényt az ügyre. Túltette magát a mundér becsületén, és leleplezte a sorai közé furakodott gonosztevőt. A rendőrség hálás lesz érte. - Köszönöm - préselte ki magából nagynehezen. De így is tanúvallomást kell tennie. Nagyra értékelném, ha csupán a tényekre szorítkozna, és hallgatna a feltételezéseiről.

- Ha maga nem feledkezik meg ezekről a „feltételezésekről”, én hallgatni fogok róluk.

- Tiszta kezű, becsületes ember vagyok. Maga mondta.

Kiszállt a rendőrség. A heroinról kiderült, hogy tényleg heroin. Elmondtam nekik annyit, amennyi elég volt az alapos gyanúhoz, hogy Strong kábítószerrel üzérkedik. Bár ezt nem mondtam nekik, vallomásom alapján az a benyomás alakult ki bennük, hogy amit megtudtam, rögtön közöltem Marsoglianival, s a csapda voltaképpen az ő ötlete volt.

Két óra. is elmúlt, mire végül abbahagyták a kérdezősködést: Figyelmeztettek, hogy bármikor a rendelkezésükre kell állnom, aztán engedélyt kaptam tőlük a távozásra.

7. SARAH VOSKOVEK

Idő: 2 óra 20 perc, délután

Lassan fél kettőre járt, mire lejutottam Sarah irodájába.

- Tudok mindent - mondta, amikor beléptem hozzá. Michael Strong tette.

- Igen, ő. Szabad leülnöm?

Pusztá formáság volt, hogy megkérdeztem, mert közben már le is roskadtam a Székre.

- Már túl vagy az ebéden, ugye? - kérdeztem.

- Nem. El kellett foglalnom magam valamivel, hogy ne állandóan rajtad és Tony-n járjon a fejem, úgyhogy nekifeküdtem ennek a reklámkampánydolognak, elintéztam az utolsó simításokat. Készen vagyok.

- Nagyszerű! Különösen, ha elvonta a figyelmedet, és nem kellett értem aggódnod.

- Nem vonta el. De én...

- De te bíztál benne, hogy sikerrel járok.

- Nem, nem bíztam. Reméltem, hogy sikerrel jársz.

- Okkal, mert sikerrel jártam. Én sem ebédeltem. Ha ezek szerint kész vagy evvel a munkával, mi lenne, ha bezárnád a boltot, és elmennénk valahová?

- Titokban ez volt a kívánságom. - Akkor teljesítjük, jó?

Kimentette magát egy pillanatra, s én is felkerestem a mosdót a folyosón (az 1511-es fürdőszobájába csak nem mehettem ki), aztán már kint is voltunk az utcán, a fényben és a friss levegőn. Az eső rég elállt, a felhők közül kikisütött a nap. Taxiba ültünk, mert jóval messzebbre akartam tudni magamtól a szállodát, mint amennyire gyalogszerrel juthattunk volna. Egy skandináv étteremben kötöttünk ki, jó messze a városközponttól.

Mivel már elmúlt az ebédidő, az étterem szerencsére majdnem üres volt. A svédasztal persze üzemelt, s mi bőven szedegettünk róla. Senki sem zavart bennünket, csupán a pincér, de ő is csak két alkalommal, amikor kávéval töltött a csészénkbe.

- Ma reggel jöttél rá, hogy ki tette, ugye? Amikor mondtál valamit egy golyóstollról, aminek nem lett volna szabad ott lennie.

- Azt hiszem, tulajdonképpen már éjjel rájöttem, amikor olyan kábult voltam, félig álomban, félig ájultan: Amikor reggel mondtad, hogy mit beszéltem összevissza az éjszaka, eszembe jutott megint.

- Elmagyaráznád nekem az egészet?

- Szíves-öröme. Már elmondtam Marsoglianinak és a rendőrségnek, de csak nagyon vázlatosan. Örülök, ha elmondhatom részletesen is, pontról-pontra. Tudod, a golyóstollak a lényeg. Lépten-nyomon golyóstollakba ütközünk: azokba, amelyeket elfelejtettem felvinni Giles szobájába, azokba, amelyekben Strong a heroint tárolta, azokba, amelyek egyre-másra kifogytak. Ha nekem kellene megírnom a történetet, azt a címet adnám neki, hogy *A három golyóstoll esete*, dehát alighanem Asimov írja meg tényleg, neki is el kell majd mondani az egészet! - és őt köti a megállapodás a kiadóval, úgyhogy az lesz a címe, hogy *Gyilkosság a könyvvásáron*.

- Golyóstollban heroin? Ez azért elég furcsa.

- Miért? Toll mindenkinél van, ez senkinek sem tűnik fel. És mindig elkéri az embertől. Bárki odamehetett Stronghoz, elkérhette a golyóstollát egy pillanatra. Aztán egy másikat adott vissza helyette. Egy ilyen nagy szállodában

senki sem vesz észre semmit. Ki tudja, még hányan és hol dolgoznak ugyanevvel a golyóstoll-trükkkel?

- De miért éppen három toll? Azt mondtad, hogy *A három golyóstoll esete*.

- Célzás arra a három golyóstollra, amit Giles a dedikáláson használt. Az első az, amelyik nála volt, amikor megérkezett, egy régi golyóstoll. Legyen ez az Első Golyóstoll. Persze jobb lett volna, ha több tollal érkezik meg a dedikálásra.

Csakhát én nem vittem fel neki a csomagot, amiben a többi golyóstolla volt. Ezért ment egyetlen tollal dedikálni, mégpedig az Első Golyóstollal.

Közönséges, kékesfekete tintájú golyóstoll volt, rajta Giles monogramja.

Nos, az Első Golyóstollból hamarosan kifogy a tinta, de Teresa Valcertől tudjuk, hogy Giles kicserélte egy másik tollra, annak az illetőnek a tollára, akinek éppen dedikálta a könyvét. Giles így kapott egy működőképes golyóstollat, az illető pedig egy értékes irodalmi emléktárgyat, rajta a szerző nevével.

Tehát Gilesnél ekkor már a Második Golyóstoll volt, viszont az Első Golyóstoll már nem volt nála, mivel átment ennek az illetőnek a birtokába. A Második Golyóstoll szintén kékesfekete tintájú volt, de persze monogram nélkül. Kisvártatva aztán a Második Golyóstoll is kifogyott, s ekkor Nellie Griswold átadta Gilesnek a Harmadik Golyóstollat, ez viszont piros tintájú volt. Amikor Giles átvette ezt a tollat, a Második Golyóstollat zsebre vágta - szokása volt, hogy eltegye a tollait, még akkor is, ha már nem tudott velük írni -, tehát ekkor két toll volt nála, a Második és a Harmadik Golyóstoll. Mire vége lett a dedikálásnak, teljesen kiborult, és dühödten a falhoz vágta a harmadik Golyóstollat. Tehát amikor a dedikálás után felvitt a szobájába, egyedül a Második Toll volt a birtokában. Eddig érthető?

Sarah Bólintott.

- Érthető. De mi következik mindebből?

- Két órával később - folytattam a magyarázatot -, amikor Giles szobájában voltam, ő meg a fürdőszobában, holtan, ott volt egy golyóstoll a szobában. Monogramos volt, és kifogyott belőle a tinta. Ez a toll csakis az Első Golyóstoll lehetett. A Második Golyóstollat nem láttam sehol. Akkor persze nem is kerestem, hiszen nem tudtam, hogy ott kellene lennie valahol, de a Giles holmijáról készült rendőrségi lista tartalmaz egy tollat is, „golyóstoll, monogramos”, viszont csak ezt az egy tollat tartalmazza. Más tollat nem.

Ez pedig csakis úgy lehetséges, hogy a te távozásod és az én érkezésem közötti időben valaki járt a szobában, hozta magával az Első Golyóstollat, odaadta Gilesnek és cserébe eltette a Második Golyóstollat. Nos, ki hozhatta magával az Első Golyóstollat? Csakis az az illető, aki a dedikáláson tollat cserélt Gilesszal. Viszont miért is akarna

megválni ez az illető egy számára értékes emléktárgytól, s miért akarná visszaszerezni azt a golyóstollat, amelyet korábban örömezt elajándékozott, s amelyből közben amúgyis kifogyott a tinta?

Erre a kérdésre nem tudnék válaszolni, ha nincs ott az a kevés fehér por a fiókosszekrény lapján, az a fehér por, amelyről tudtam, hogy heroin. Viszont ott volt. Erről pedig az jutott eszembe, hogy hátha az illető tévedésből nem azt a tollat adta oda Gilesnak, amelyiket oda akart adni, hanem egy másikat. Egy rendes, közönséges, működő golyóstollat akart neki adni, de elfogta az izgalom, örült, hogy megszerezheti az író monogramos tollát, s a kapkodásban véletlenül egy olyan golyóstollat nyújtott át, amelynek a betétjét előzőleg harapófogóval majdnem tövig lecsippentették, úgyhogy csak néhány percnyi íráshoz elég tinta maradt benne, és a betét helyét heroinnal töltötték meg.

Az illető nyilván követett benneteket, egészen a szobáig, s szorongva, kételyek közepette várta, mikor jössz már ki a szobából. Iszonyú kínokat állhatott ki, hiszen ha miatta megszakad a kábítószer-lánc, meg vannak számlálva a napjai, amit Isten kék ege alatt még eltölthet. A rendőrség talán nem kapja el, de a kábítószer-banda biztosan. Rögtön azután, hogy te kijöttél, már az ajtónál is volt, olyan kevés időt hagyott magának, hogy te a lifttől visszapillantva még észrevehetted.

Ha visszacsinálja a cserét - és Giles nyilván nem akadékoskodott volna -, minden rendben, nincs miért fájjon a feje. De nem tudhatta, hogy Giles állandóan a tollát babrálja, az ujjai között forgatja, szétcsavarja, összetekeri, különösen, ha töpreng valamin vagy ha ideges. Miután te otthagytad, nyilván elkezdte babrálni a Második Golyóstollat, s addig piszkálta, amíg a tollból ki nem szóródott a fiókosszekrény fedelére a benne elrejtett por.

Neki valószínűleg fogalma sem volt róla, mi ez az egész, de az illető a dedikálásról, amikor belépett a szobába, hogy visszacsinálja a cserét, és meglátta a kiszóródott heroint, rögtön kapcsolt. S rögtön elvesztette a fejét.

Rárontott a mit sem sejtő Gilesre és végzett vele, gondolom, a tarkójára mért ütéssel: Aztán gyorsan átgondolta, mit tegyen, levetkőztette Gilest, bevitte a fürdőszobába, és megpróbálta balesetnek álcázni a dolgot, hogy úgy tűnjék, mintha Giles elvágódott volna a fürdőkádban.

Természetesen a gyilkos azt nem tudhatta, hogy vagyunk néhányan, akik gyanúsnak találjuk majd a szanaszét szórt ruhákat, jómagamat is beleértve. A gyilkos balszerencséjére. A Második Golyóstollat elvitte, de az Első Golyóstollat otthagya, a heroinnal együtt. És ez az, amit nem lett volna szabad otthagynia. Még így is bámulatos, hogy-mi mindenre gondolt. Örülten kellett sietnie, hogy minél előbb eltűnjön onnan, s nyilván időbe tellett, míg lerángatta a holttestről a ruhákat, aztán kicipelte a súlyos tetemet a fürdőszobába... Vége. Ennyi az egész.

- Nincs vége - mondta Sarah. - Honnan tudtad, hogy Michael Strong volt ez az illető?

- Nem tudtam, legalábbis akkor még nem. Amikor a heroin eltűnt, biztos voltam benne, hogy Marsogliani távolította el, mert nem akarta, hogy baja legyen. belőle a szállodának. Azonkívül eszembe sem jutott, hogy a heroint összefüggésbe hozzam a gyilkossággal.

Ma reggel viszont, amikor rájöttem a három golyóstoll rejtélyének a megoldására, és eldöntöttem magamban, hogy a gyilkosság nemhogy összefügg evvel a kábítószerüggyel, hanem annak egyenes folyománya, újra kellett gondolnom az egész históriát. Csakis az lehet a gyilkos, aki eltávolította onnan a heroint. Ez pedig csakis Strong lehet.

Strongnak volt a kedvenc írója Devore, Strong állt be a sorba, hogy dedikáltassa a könyvet. Ezt maga mondta el nekem, mégpedig nagyon ravaszul. Nyilván úgy gondolta, hogy ha én valaki mástól tudom meg, már az a tény is, hogy ő nem említette, felkeltheti a gyanakvásomat, ha viszont maga hozza szóba, sőt, hosszan elcseveg róla, ettől a dolog teljesen ártatlannak tűnik. Annak is tűnt. Még, a könyvet is megmutatta, benne a dedikációval, s nekem semmi okom nem volt rá, hogy kételkedjek a szavaiban. Még alá is írtam a könyvet.

Mindössze annyiban tért el az igazságtól, hogy azt állította, az elsők között volt a dedikáción. Evvel azt a látszatot próbálta kelteni, hogy nem volt jelen, amikor elkezdődött az a cirkusz a kifogyott tintájú golyóstollakkal. Én el is hittem neki, mivel nem volt okom kételkedni.

De mikor kezdtem Strongra összpontosítani a figyelmemet, eszembe jutott a dedikáció a könyvben. A „Szeretettel”-t egészen halványan írták, az aláírást viszont vastagon és jól láthatóan. Először Giles önimádatának tudtam be ezt a különbséget, de most ráeszméltem, hogy nyilván ekkor fogyott ki az Első Golyóstoll, s ekkor történt a csere. Ott van feketén-fehéren a könyvben: „Szeretettel”-t az Első Golyóstollal írta Giles, a nevé pedig már a Második Golyóstollal írta alá. Így tehát Strong a gyilkos.

Kezdetől fogva az volt az érzésem, hogy a gyilkos azért gyilkolt, mert elveszítette a fejét. Ez rávallott Strongra. Többször is beszéltem vele négy szemközt, s minden alkalommal pattanásig feszült, ideges ember benyomását tette rám.

Fantasztikus dolog egyébként, hogy ugyanazok a tények mennyire más színben tűnnek fel, ha más szemmel nézi őket az ember. Strong nyilván ott maradt valahol a szoba közelében, olyan közel, amennyire közel mert maradnia gyilkosság után - mely egyébként nem volt előre kitervelt, megfontolt szándékkal elkövetett gyilkosság. Tudta, hogy a gyilkosságot így vagy úgy, de előbb-utóbb felfedezik, s ott akart lenni, biztos akart lenni a dolgában, hogy balesetnek könyveljék el.

Nyilván azt is látta, hogy bemegyek a szobába. Odabentről lépések zaját hallottam a folyosóról. Nyakam rá, hogy Strong volt! Amikor telefonon bejelentettem a halálesetet, rögtön ott termett. Felkavarta a holttest látványa, de ezt annak tulajdonítottam, hogy a kedvenc írója halott. Ez igaz is, viszont ő meg a kedvenc írójának a gyilkosa.

Mindenáron meg akart győzni, hogy baleset történt. Még túlórázott is, csakhogy kiverje a fejemből a gyilkosság gondolatát. Makacsul tagadta, hogy gyilkosság történt, vagy hogy kábítószer van a dologban. Én természetesen azt hittem, hogy a szállodát próbálja védelmezni. Most már tudom, hogy magát védte:

Sarah közbeszólt.

- De miért voltak nála ezek a tollak még azután is, hogy elkövette a végzetes hibát? Még akkor is heroin volt nála, amikor leleplezték.

- Azt hiszem, nem volt más választása. Ha közli a banda főnökeivel, hogy gyilkolt, és evvel alighanem lebuktatta az egész társaságot, rögtön nyakára teszik a kést. Tovább kellett csinálnia a dolgot, mintha mi sem történt volna. S közben reménykedni, hátha titokban tudja tartani, hátha el tudja tüntetni a nyomokat, s nem csupán a rendőrség elől, hanem a bűntársai elől is.

Én is elkövettem egy majdnem végzetes hibát, bár akaratlanul. Az Asimov-ankét előtt kihasználtam a kedvező pillanatot, amikor Strong leült mellém, és elmondtam neki a te kábítószer-mesédet, mert ellenőrizni akartam, igazat mondtál-e. Közöltem vele, hogy tudok a kábítószerláncról, s hogy azt is tudom, több szállodai alkalmazott is benne van a buliban. Ez persze amolyan kísérleti léggömb volt csupán, kíváncsi voltam, mit szól hozzá. Mindent tagadott, s olyan határozottan, hogy ebből arra kellett következtetnem - és Sarah, bocsáss meg nekem ezért -, hogy te hazudtál, nem ő. Láttam rajta ugyan, hogy fél, hogy nagyon felkavarta valami, de-arra gondoltam, hogy a szállodát félti a botránytól. Ez az apró tévedés lett majdnem a vesztem. Pontosabban mindkettőnk veszte.

Sarah nem próbált kiosztani, amiért ennyire nem bíztam meg benne. Úgy tett, mintha nem is hallotta volna.

- Úgy érted, hogy ez után a beszélgetés után Strong intézkedett, hogy kövessenek és végezzenek veled?

- Nem tudom, mit mondhatott a fejeseknek - azt, hogy magánnyomozó vagyok, aki kiszagolt valamit? Mindenesetre meg tudta őket győzni, hiszen késsel jöttek rám. Persze az is lehet, hogy könnyen veszik az ilyen ügyeket, s mindegy nekik, hogy egy hullával több vagy kevesebb.

- Szörnyű - suttozta Sarah. - Mi van akkor, ha nem tettek le róla, hogy elintézzenek?

- Hát, sokat nem tehetek. Majd igyekszem óvatos lenni. Nem valami jó érzés, de talán reménykedhetünk abban, hogy a bandát most inkább izgatja az, hogy ép bőrrel megússzák a dolgot, mint hogy bosszút álljanak. Épp eléggé

elfoglalja őket az, hogy a bőrüket mentsék, és remélhetőleg nem marad idejük arra, hogy az én személyemmel foglalkozzanak. Különben is, ha megölnék, abból most már semmi hasznuk.

Nos, ez a történet, ahogy én most elmondtam neked, logikus és kerek, de - mint Eunice Devore rögtön rámutatna - akármelyik védőügyvéd ízekre szedné az esküdszék előtt. Sőt, kétlem, hogy Strongot letartóztatták volna pusztán ezeknek az egyébként logikus következtetéseknek az alapján, s tárgyalásra meg ítéletre biztosan nem került volna sor. Ezért volt rá szükség, hogy Strong összeroppanjon és elveszítse a fejét, mégpedig olyasvalakinek a jelenlétében, aki elég dörzsölt ahhoz, hogy lássa, mi az ábra, s egyben rögtön cselekedjék is. Ezért kértem meg Marsoglianit, akiről mondtad, hogy tiszta a keze.

- Honnan tudtad, hogy Strong össze fog roppanni?

- Nem tudtam. Csupán reméltem. Ideges ember, félelmei gyötörték, pattanásig feszült lelkiállapotban volt, s hogy ma reggel hirtelen és váratlanul ismét megjelentem az életében, ez nyilván mélyen megrázta, ha nem egyenesen a kétségbeesésbe hajszolta. Amikor felmentünk az ezerötszáztizennyegyesbe, nem tudta, mire várok, mi a tervem vagy a szándékom. Azt tudta, hogy a gyilkos nem fog besétálni az ajtón, hiszen a gyilkos máris ott volt a szobában. Figyeltem, hogy lesz egyre feszültebb, hogy fogja el egyre jobban a vakrémület, s úgy becsültem, tíz perc talán elég lesz ebben az állapotban, hogy összeroppanjon, ha váratlanul lecsapok rá.

- Nagyon okos voltál - jegyezte meg Sarah.

- Nagyon szerencsés inkább - legyintettem keserűen. - Óriási szerencsével sikerült bebizonyítani, hogy gyilkos vagyok. Megfeledeztem a tollakról, s ez vezetett Giles halálához. Mindvégig abban reménykedtem, hogy a tollaknak semmi közük a halálához.

- Volt valami köze a tollaknak a halálához - nyugtatott Sarah -, de valami köze még ezer más dolognak is volt hozzá. Miért éppen akkor kellett kifogynia annak a golyóstollnak, amikor Strong állt Devore előtt az asztalnál? Ha nem akkor fogy ki, nem történik semmi. Vagy ha például Strongnak nem jut eszébe, hogy adjon egy tollat Devorenek. Vagy ha eszébe jut, de nem a heroinnal töltött golyóstollat adja oda, hanem egy másikat. Vagy ha én ott maradok Devore-nál a szobában. Vagy ha Devore nem babrál avval a tollal, nem csavarja szét. Vagy ha Strong nem veszti el a fejét, amikor meglátta a heroint. Ha a felelőst keressük, csakhamar kiderül, hogy minden és mindenki hibáztatható, beleértve a vakvéletlent és az áldozatot magát is. Te mindenáron ördögi gonosztevőnek próbálsz álcázni magad mégpedig ezért, mert...

- Azért, mert romantikus a képzeletem? Azért, mert csupán az angyalian jószágos és ördögien gonosz embereket találok érdekesnek?

- Miért, talán nem így van?

- És ha én most azt mondom, hogy ezennel kivertem a fejemből az összes angyalokat és ördögöket? Hogy beérem helyettük egy közönséges asszonnyal, aki tétszik nekem? Sarah elpirult, s nem válaszolt a kérdésemre.

- Hát, mindenesetre túl vagyunk ezen a szörnyű histórián - sóhajtott. - Legalábbis remélem. Mit csinálsz

most? Visszamész a közgyűlésre?

- Nem. Nekem ennyi bőven elég a közgyűlésből. Ma este van a záróbankett, de én nem megyek el. Van egy jobb ötletem a bankett helyett. Neked mi dolgod van?

- Semmi. A reklámkampány sínen van, a kisfiam meg jó tíz napig a nagyanyjánál. Visszamegyek az irodába, elintézek néhány apróságot, utána pedig legalább egy hétig be sem megyek.

- Visszamehetek veled az irodába? - Hogyne.

- Nagyszerű. Én sem akarok még egy-két napig dolgozni. Szabadságolom magam. Azt hiszem, kiérdemeltem. Mit szólnál hozzá, ha együtt töltenénk a szabadságot? Mosolygott.

- Most rögtön kezdjük el? Jó. Miért is ne?

- Kezdjük avval, hogy ma este elmegyünk vacsorázni. - Remek.

- Aztán pedig bepótolhatnánk, ami a múlt éjszaka kimaradt az életünkből. Persze, csak ha, van kedved hozzá.

- Hát, talán lesz hozzá kedvem.

8. SARAH VOSKOVEK

Idő:11 óra, éjszaka

Végül is mindkettőnknek volt hozzá kedve, s nem is akármilyen kedve. Bámulatos, milyen jól elfért Sarah az én ölelő karjaimban.

- Ez azért jobban sikerült, mint az elmúlt éjszaka jegyezte meg. - Hogy van a fejed?

- Kutya baja. Már nem is érzékeny. (Ez azért félig-meddig volt csupán igaz.)

- Darius? - kérdezte később. - Mi történt volna, ha Marsogliani is benne van a bandában, Stronggal együtt? Ha kiderül, hogy tévedtem, és mégsem tiszta a keze?

- Semmi különös - mosolyogtam. - Eltekintve attól, hogy tizenegy órája halott lennék. De én nem aggódtam emiatt. Előzőleg, éppen eleget gyanakodtam rád, éppen eleget kételkedtem benned. De az után, ami múlt éjszaka történt, az életemet is rád bíztam volna.

Ó, Istenem, ha tudtam volna - bújt hozzám. Aztán hozzátette: - Darius! Te vagy a legmagasabb férfi, akit valaha is ismertem.

- Nem, nem én vagyok - mondtam boldogan és elégedetten. - Alacsony vagyok. De kit érdekel?

A szerző meg jegyzése:

Az Amerikai Könyvterjesztők hetvenötödik közgyűlése valóban a könyvemben jelzett napokon zajlott le, egy bizonyos amerikai nagyvárosban, illetve ennek a nagyvárosnak bizonyos szállodáiban.

Az események egy része nagyjából úgy történt, ahogy leírtam. Én - Isaac Asimov - tényleg részt vettem, mert a Doubleday Könyvkiadó tényleg avval bízott még, hogy írjak egy krimi *Gyilkosság a könyvvásáron* címmel. Valóban bemutattak Cathleen Nesbithnek és Anita Loosnak (és a könyvben leírt szócicet is elsütöttem), illetve ifjabb Douglas Fairbanksnek. Fairbanks valóban beszédet tartott a hétfői díszében. Muhammad Ali, Leo Durocher és Mrs. Namath mind megjelentek a közgyűlésen, mint ahogy az is megfelel az igazságnak, hogy volt egy ankét „Megmagyarázható-e a megmagyarázhatatlan?” címmel, melynek résztvevői Walter Sullivan, Carl Sagan, Charles Berlitz és jómagam voltunk. Az ankéton valóban tartottam egy kis szónoklatot, nagyjából avval a szöveggel, amit a könyvben olvashatnak.

Kedden - nem hétfőn - valóban dedikáltam, de mondanom sem kell talán, hogy semmiféle kellemetlen vagy kínos incidens nem zavarta meg a dedikálást. Dan Rathler volt a másik író a pódiumon, óriási sikere volt. Örültem, hogy megismerkedhettem vele, és a dedikálás után hosszan hízelegtem neki.

Továbbá tényleg történt velem valami, ami a könyvben Darius Justtal történik: vasárnap érkeztem meg a közgyűlésre, az államon kívül voltam előzőleg, s rohantam be a városba, hogy a megbeszélte időpontban ott lehessenek a közgyűlésen, de amikor odaértem, kiderült, hogy a dolgot, amiért úgy siettem, a könyvben jelzett okok miatt időben előbbre hozták, s mire odaértem, már vége is volt.

Ezek után viszont - és avval együtt, hogy szándékom szerint a könyvet a lehető legrealisztikusabb módon igyekeztem megírni - nagyon nem szeretném, ha bárki is azt hinné, hogy a közgyűlést megzavarták azok a kellemetlen események, amelyekről könyvem szól, vagy hogy bármelyik szállodának, ahol a közgyűlés zajlott, köze lett volna ezekhez az eseményekhez, vagy hogy akár a szálloda, akár az AKSz alkalmazottai, akár a közgyűlés résztvevői belekeveredtek volna egy, a könyvben leírtakhoz hasonló esetben.

Hangsúlyoznom kell, hogy könyvem a képzelet műve, hogy a megnevezetlen nagyváros és a megnevezhetetlen szálloda, ahol a közgyűlés lezajlott, a fantázia szüleményei, legalábbis könyvem szempontjából, hogy a

gyilkosság és a hozzá kapcsolódó események egytől-egyig kitaláltak, s hogy nincs olyan szereplő, aki megszólal a könyvben - Isaac Asimov kivételével - akinek valóságos megfelelője lenne.

Minden ilyen szereplő kitalált alak, s ha fenn is áll valamiféle tényleges vagy vélt hasonlóság a könyv szereplői és valóságos emberek között, ez merőben véletlen és akaratlan. Tehát Giles Devore (akit nem nagyon szerettem), Darius Just (akit szerettem) és Sarah Voskovek (akit nagyon szerettem) az én képzeletem teremtményei.

Végül pedig elnézést kérek azért, mert önmagam is szerepeltetem a könyvben. Jó ötletnek tűnt, s szerintem nagyban hozzájárul a történet valószerűségéhez. Remélem, önök is elismerik, hogy az alkalmat nem önmagam eszményítésére használtam fel. Sőt, én vagyok a regényben a komikus elem, így hát remélem, megbocsátanak.